

2022/2023

Datganiad Cyfrifon Drafft

Tachwedd 2023

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Mae adeilad General Oce ar safle'r hen waith dur, Glynebwy, yn adeilad rhestredig gradd II* a adeiladwyd ym 1915-1916 ar gyfer Cwmni Haearn a Dur Glynebwy. Wedi'i dylunio gan benseiri blaenllaw'r Cardi Veall & Sant yn yr arddull Iseldireg/Baróc rydd, mae'r fanyleb uchel yn adlewyrchu'r ffyniant mawr sy'n gysylltiedig â'r gwaith dur yn y cyfnod Edwardaidd.

Mae'r adeilad wedi cael ei adnewyddu'n sylweddol i ddod yn atyniad i ymwelwyr sy'n arddangos y Cymoedd. Yn gynwysedig yn y datblygiad mae adeiladu estyniad pwrpasol i gartrefu'r Gwent Record Oce, a symudodd i'r adeilad ym mis Hydref 2011.

Agorwyd y Cadfridog Oces yn ariannol gan Ei Mawrhydi y Frenhines Elizabeth II a'i Uchelder Brenhinol Dug Caeredin yn ystod Taith Jiwbilî Diemwnt Cymru yn 2012.

Llun Clawr: "The General Oces Grisïau"

Cynnwys

Cynnwys

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Cynnwys	Rhif y Dudalen
Byrfoddau a Thelerau a Ddefnyddir	i - ii
Adroddiad Naratif	1
Datganiad o Gyfrifoldebau	14
Adroddiad yr Archwiliwr	15
<i>Y Datganiad Cyfrifon</i>	
<i>Y Datganiadau Ariannol Craidd</i>	
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	18
Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	20
Mantolen	22
Datganiad Llif Arian	23
<i>Y Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol Craidd</i>	
1. Polisiau Cyfrifo	24
2. Effaith newidiadau mewn Polisiau Cyfrifo, Amcangyfrifon Cyfrifo a Gwallau	32
3. Safonau Cyfrifo a Gyhoeddwyd ond heb eu Mabwysiadu eto	33
4. Tybiaethau a Wnaed am y Dyfodol a Ffynonellau Pwysig Eraill o Ansicrwydd Amcangyfrif	33
5. Dyfarniadau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisiau Cyfrifo	35
6. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd	35
<i>Nodiadau i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr</i>	
7. Dadansoddiad o Wariant a Chyllid	35
8. Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	41

Cynnwys (Parhad)

Rhif y Dudalen

9. Gwariant Gweithredu Arall	42
10. Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi	42
11. Incwm a Gwariant Asiantaeth	43
12. Cynlluniau Partneriaeth O dan Adran 33 o Ddeddf y GIG (Cymru) 2006	44
13. Lwfansau Aelodau	45
14. Tâl yr Ocers	45
15. Buddiannau Terfynu a Phecynnau Ymadael - Costau i'r Awdurdod	48
16. Manteision Terfynu a Phecynnau Ymadael - Achosion	49
17. Ffioedd Archwilio Allanol	49
18. Trethi Annomestig Cenedlaethol	50
19. Treth y Cyngor	50
20. Archebion a Gofynion	51
21. Grantiau a Chyfraniadau	52
22. Partion Cysylltiedig	53
<i>Nodiadau i'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn</i>	
23. Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	58
24. Addasiadau Rhwng Sail Gyfrifo a Sail Ariannu o dan Ddarpariaethau Statudol	59
<i>Nodiadau i'r Fantolen</i>	
25. Eiddo Peiriannau ac Offer	62
26. Asedau Treftadaeth	69
27. Prydlesi	71
28. Buddsoddiadau Anghyfredol	72

Cynnwys (Parhad)

Rhif y Dudalen

29. Dyledwyr Anghyfredol

30. Cydgrynhoi Ysgolion mewn Cyfrifon Endid Sengl

31. Buddsoddiadau Cyfredol

32. Stocrestrau

33. Dyledwyr Presennol

34. Credydwyr Presennol

35. Darpariaethau, Rhwymedigaethau Amodol ac Asedau Amodol

36. Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill

37. Offerynnau Ariannol

38. Natur a Maint y Risgiau sy'n Codi o Offerynnau Ariannol

39. Buddiannau Ôl Gyflogaeth – Cynlluniau Cyfraniad Diffiniedig (Athrawon)

40. Buddiannau Ôl Gyflogaeth – Cynlluniau Buddion Diffiniedig (Taliadau Dewisol CPLIL a TPS)

41. cronfeydd

73

74

75

76

76

79

80

83

83

85

88

89

97

Nodiadau i'r Llif Arian

42. Cysoni'r Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau â Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu

43. Dadansoddiad o Swm y Dosbarthiadau Mawr o Dderbyniadau Arian Parod Crynswth a Thaliadau Arian Parod Crynswth

44. Arian Parod a Chyflwerth ag Arian Parod

105

105

106

Nodiadau Eraill

45. Trefniadau ar y Cyd - Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd

46. Cyd-drefniadau — Arall

47. Ymddiriedolaethau Elusenol

107

110

111

Cyfrifon Grŵp

Byrfoddau a Thelerau a Ddefnyddir

Byrfoddau a Thelerau a Ddefnyddir

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Byrfoddau a Thelerau a Ddefnyddir yn y Datganiad Cyfrifon

AEF	Cyllid Allanol Cyfun	GMIRS	Datganiad Symudiad Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn
POPETH	Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin	GMP	Isafswm Pensiwn Gwarantedig
Aw	Archwilio Cymru	GTU	Uned Trafnidiaeth Gwent
BS	Mantolen	GWICES	Gwasanaeth Cyfarpar Cymunedol Integredig Gwent Gyfan
GOFAL	Enillion Cyfartalog Gyrfa wedi'u Hailbriso	CThEM	Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi
CBS	Cyngor Bwrdeistref Sirol	HMT	Trysorlys Ei Mawrhydi
CC	Cyngor Dinas neu Sir	GĒM	Cyfrif Refeniw Tai
CCP	Rhaglen Newid Gydweithredol	IAS	Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol
CCRCD	Bargen Ddinesig Rhanbarth Dinas Caerdydd	TGCh	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu
CDS	Cyfnewid Diofyn Credyd	IFRS	Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol
CIES	Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	IPSAS	Safon Ryngwladol ar gyfer Cyfrifo'r Sector Cyhoeddus
CIPFA	Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth	ISB	Cyllideb Ysgolion Unigol
CPFA	Cyfrifydd Cyllid Cyhoeddus Siartredig	LASSAC	Pwyllgor Ymgynghorol Cyfrifon Awdurdodau Lleol (yr Alban).
CPI	Mynegai Prisiau Defnyddwyr	LGPS	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol
DRC	Cost Amnewid Dibrisiedig	LLP	Partneriaeth Atebolrwydd Cyfyngedig
EAS	Gwasanaeth Cyflawni Addysg (ar gyfer De-ddwyrain Cymru)	LMS	Rheolaeth Leol Ysgolion
AEE	Ardal Economaidd Ewropeaidd	LOBO	Opsiwn Benthyciwr Opsiwn Benthyciwr
EFF	Dadansoddiad o Wariant a Chyllid	MIRS	Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn
AR ÔL	Cymdeithas Masnach Rydd Ewrop	MMI	Yswiriant Dinesig Cydfuddiannol
UE	Yr Undeb Ewropeaidd	MRICS	Aelod o Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig
EUV	Gwerth Defnydd Presennol	MRP	Darpariaeth Isafswm Refeniw
FRS	Safon Adrodd Ariannol	MTFS	Strategaeth Ariannol Tymor Canolig
FSS	Datganiad Strategaeth Ariannu	GIG	Gwasanaeth Iechyd Gwladol
FTSE	Cyfnewidfa Stoc y Financial Times	NNDR	Trethi Annomestig Cenedlaethol
GBS	Mantolen Grŵp	NPV	Gwerth Presennol Net
GCIES	Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp	CNC	Cyfoeth Naturiol Cymru
GGCJC	Cydbwyllgor Amlosgi Gwent Fwyaf	PPE	Eiddo, Offer a Chyfarpar
GJRC	Cydbwyllgor Cofnodion Gwent	PWLB	Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus

Byrfoddau a Thelerau a Ddefnyddir yn y Datganiad Cyfrifon

REFCUS	Gwariant Refeniw a Ariennir o Gyfalaf Dan Statud
RICS	Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig
RPI	Mynegai Prisiau Manwerthu
RSG	Grant Cynnal Refeniw
AAD	Cyfradd Cyfraniad Safonol
SeRCoP	Côd Ymarfer Adrodd Gwasanaeth
SEWSPG	Grŵp Cynllunio De-ddwyrain Cymru
SPA	Oedran Pensiwn y Wladwriaeth
SRS	Gwasanaethau Rhannu Adnoddau
STCA	Absenoldebau Digolledol (Cronnus) Tymor Byr
SCRAP	Datganiad Cyfanswm Enillion a Cholledion Cydnabyddedig
SVWS Cyf.	Silent Valley Waste Services Ltd
TPS	Cynllun Pensiwn Athrawon (<i>hefyd:</i> uTPS)
GAAP DU	Egwyddorion (<i>a/neu</i> Arferion) Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig
UKGN	Nodiadau Cyfarwyddyd y Deyrnas Unedig (RICS)
UKVS	Safonau Prisio y Deyrnas Unedig (RICS)
uTPS	Cynllun Pensiwn Athrawon Heb ei Ariannu (<i>hefyd:</i> TPS)
TAW	Treth ar Werth
MAENT	Swyddfa Archwilio Cymru
LIC	Llywodraeth Cymru
WRAP	Rhaglen Weithredu Gwastraff ac Adnoddau
WTO	Sefydliad Masnach y Byd

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Adroddiad Naratif

Adroddiad Naratif

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Adroddiad Naratif

1. Rhagymadrodd

Pwrpas yr Adroddiad Naratif hwn yw rhoi arweiniad i'r cyd-destun economaidd y mae'r Awdurdod yn gweithredu ynddo, rhoi trosolwg o'r materion mwyaf arwyddocaol sy'n effeithio ar y Cyfrifon, amlinellu'r newidiadau yn y polisïau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r Cyfrifon ac egluro cyllid cyffredinol yr Awdurdod. sefyllfa.

Mae'r datganiadau ariannol yn cwmpasu'r cyfnod 1 Ebrill 2022 i 31 Mawrth 2023 ac wedi'u paratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2022/2023 (y Cod), a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth. (CIPFA).

Mae'r symiau yn y Cyfrifon hyn wedi'u talgrynnu a'u cyflwyno i'r fil Punt agosaf (£000), ac eithrio lle mae angen datgelu'r Bunt agosaf i gynorthwyo'r cyflwyniad a'r ddealltwriaeth.

2. Cefndir - Effaith yr Hinsawdd Economaidd Bresennol ar yr Awdurdod a'r Gwasanaethau y mae'n eu Darparu

Roedd setliad Refeniw cyffredinol Llywodraeth Cymru (LIC) ar gyfer 2022/2023 yn gadarnhaol gyda chynnydd mewn Cyllid Allanol Cyfun o 8.4% (£10.4m), ar ôl caniatáu ar gyfer trosglwyddo grantiau penodol i'r setliad. Caniatodd y setliad cadarnhaol hwn i'r Cyngor osod cyllideb fantoledig tra'n mynd i'r afael â phwysau costau ac eitemau twf o £4m, codi cyllidebau ysgolion o £3.9m (8.4%) a chynyddu'r gronfa wrth gefn gyffredinol £0.2m i gefnogi cynllunio ariannol tymor canolog ac ariannol. gwytnwch. Wrth gydnabod yr effaith y mae'r argyfwng costau byw yn ei gael ar drigolion, cytunodd y Cyngor na fyddai cynnydd yn Nhrefn y Cyngor ar gyfer 2022/2023.

Er bod y Setliad Refeniw ar gyfer 2023/2024 yn gadarnhaol unwaith eto gyda chynnydd o 6.5% (£8.5m) mewn Cyllid Allanol Cyfun, roedd effaith chwyddiant ynghyd â phrisiau ynni cynyddol a chostau cyflog uwch yn sylweddol ac wedi arwain at fwlch yn y gyllideb o £6.7m. Cymeradwyodd y Cyngor £3m o doriadau cyllidebol ac arbedion effeithlonrwydd, ar ôl ystyried cynigion gwerth cyfanswm o £4.26m. Cymeradwywyd codiad o 4% i gyllidebau ysgolion a mantolwyd y gyllideb gan gynydd yn Nhrefn y Cyngor o 3.45% a chymhwyso £4.26m o gronfeydd penodol wrth gefn.

Mae'r sefyllfa economaidd yn parhau i fod yn bryder mawr wrth i'r argyfwng costau byw barhau i mewn i 2023. Mae chwyddiant, er yn lleihau'n araf, yn parhau'n uchel; mae setliadau cyflog yn uwch na'r disgwyl; ac mae costau cyfleustodau wedi cynyddu'n sylweddol. Mae'r ffactorau hyn yn parhau i roi pwysau ar gyllidebau yn y tymor byr i ganolog. Mae'r Cyngor yn wynebu her ariannol sylweddol dros y 5 mlynedd nesaf, gyda'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolog yn nodi bwlch ariannu o £34m yn seiliedig ar Setliadau dangosol Llywodraeth Cymru.

I gydnabod y gost o gefnogi ffoaduriaid o Wcráin ac effaith yr argyfwng costau byw ar gymunedau, yn ystod 2022/2023 darparodd Llywodraeth Cymru gyllid drwy nifer o gynlluniau grant gan gynnwys parhau â thaliadau uniongyrchol am brydau ysgol am ddim yn ystod gwyliau ysgol, y gaeaf. cymorth tanwydd, taliadau costau byw a rhaglen adsefydlu Wcráin.

Mae'r cyllid a dderbyniwyd yn ystod 2022/2023 fel a ganlyn:

Cyllid Llywodraeth Cymru	2022/2023 £000
Cinio Ysgol Am Ddim	664
Grantiau Gweinyddu	242
Cyfanswm	906

Ceir rhagor o fanylion am y cynlluniau hyn yn y Datgeliad Grantiau (nodyn 21, tudalennau 52-53).

Bu'r Cyngor hefyd yn gweithredu fel asiant i Lywodraeth Cymru wrth brosesu £11.8m o daliadau cymorth a rhyddhad ar draws y cynlluniau a ganlyn:

Cyllid a weinyddir ar ran Llywodraeth Cymru	2022/2023 £000
Taliadau Hunan-Ynysu	1,051
Taliadau Gwella SSP	91
Taliadau Gweithwyr Gofal	2,903
Cynllun Costau Byw	4,440
Rhyddhad Ardrethi Manwerthu, Hamdden a Lletygarwch	530
Wcráin	108
Gofalwyr Di-dâl	712
Taliadau Tanwydd Gaeaf	1,973
Cyfanswm	11,808

Ceir rhagor o fanylion am y trefniadau hyn yn natganiad Incwm a Gwariant yr Asiantaeth (nodyn 11, tudalen 43).

3. Cefndir - Digwyddiadau Arwyddocaol

Cyn cwblhau'r Cyfrifon, bu'r digwyddiadau arwyddocaol canlynol sydd wedi cael effaith ar y datganiadau ariannol eu hunain neu'r amgylchedd y mae'r Awdurdod yn gweithredu ynddo:

3.1 Datganiad Llywodraethu Blynnyddol

Yn y Datganiad Llywodraethu Blynnyddol, mae'r Rheolwr Archwilio a Risg wedi dod i'r casgliad bod system rheolaeth fewnol Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent yn ystod y flwyddyn ariannol 2022/2023 wedi gweithredu i lefel sy'n rhoi sicrwydd rhesymol ynghylch digonolrwydd a pha mor effeithiol yw fframwaith llywodraethu'r sefydliad yn gyffredinol. , rheoli risg.

3.2 Silent Valley Waste Services Ltd.

Ym mis Rhagfyr 2017, penderfynodd y Cyngor ddod â'r gwasanaethau a ddarperir gan Silent Valley Waste Services Limited yn ôl yn fewnol. Yn dilyn diwydrwydd dyladwy helaeth cychwynnodd y broses drosglwyddo gyda dyddiad targed o 31 Ionawr 2023. Oherwydd oedi cyn cael y trwyddedau amgylcheddol a gweithredol gofynnol, ni ellid trosglwyddo gweithwyr a gweithgareddau'r Cwmni i'r Cyngor tan 1 Mai 2023. Ar y dyddiad hwnnw rhoddodd y Cwmni y gorau i fasnachu a chymerodd y Cyngor gyfrifoldeb ar gyfer holl asedau a rhwymedigaethau'r Cwmni.

Mae cyfrifon endid sengl y Cyngor yn adlewyrchu unrhyw falansau a thrafodion gyda Silent Valley Waste Services Ltd. hyd at 31 Mawrth 2023. Mae'r Cyfrifon Grŵp wedi'u paratoi gan ddefnyddio'r Cyfrifon a baratowyd gan Silent Valley Waste Services Ltd. hyd at 30 Mehefin 2023.

3.3 Benthyciad Isadeiledd Rheilffordd Cwm Ebwy

Ym mis Mawrth 2021 cytunodd y Cyngor i dderbyn benthyciad di-log o £70miliwn gan Lywodraeth Cymru i fwrw ymlaen â gwaith seilwaith ar brosiect Rheilffordd Cwm Ebwy. Roedd derbyn y benthyciad yn amodol ar ddatblygu a derbyn cytundeb pedair rhan rhwng Cyngor Blaenau Gwent, Llywodraeth Cymru, Trafnidiaeth Cymru a Thrafnidiaeth Cymru (Rheilffyrdd). Llofnodwyd y cytundeb hwn gan bob parti erbyn mis Medi 2021, gyda'r benthyciad i'w ad-dalu dros gyfnod o 50 mlynedd ar ôl i'r gwaith seilwaith ddod i ben yn 2023/2024. Er mwyn cwrrdd â'r ad-daliadau benthyciad bydd y Cyngor yn derbyn swm gwarantedig yn flynyddol, a gynhyrchir o'r cynnydd a ragwelir mewn incwm o ganlyniad i amlder trenau cynyddol.

3.4 Digwyddiadau Perthnasol Ar ôl y Dyddiad Adrodd

Nid oedd unrhyw ddigwyddiadau ôl-fantolen addasu neu anaddasu.

4. Crynodeb o'r Alldro

4.1 Refeniw

Yn gyffredinol, mae'r cyfrifon rheoli wedi nodi tanwariant o £0.188m yn erbyn cyllideb ddiwygiedig o £169.187m, ar ôl trosglwyddiad net o gronfeydd wrth gefn penodol o £1.040m. Mae'r tanwariant yn bennaf oherwydd bod nifer o gyllidebau trawsbynciol heb eu defnyddio yn ystod y flwyddyn ariannol a thanwariant yn erbyn Cynllun Gostyngiadau Treth y Cyngor.

Nodwyd nifer o bwysau cyllidebol yn ystod y flwyddyn ac mae'r rhain wedi'u rheoli o fewn y gyllideb gyffredinol, gyda phwysau costau parhaus yn cael eu cynnwys yn y gyllideb ar gyfer 2023/2024.

Ceir rhagor o fanylion yn yr adroddiad Alldro Dros Dro i'r Cabinet ym mis Gorffennaf 2023.

4.2 Cyfalaf

Mae gwariant cyfalaf wedi cynyddu yn y flwyddyn ariannol ddiwethaf, gyda gwariant alldro amodol yn 2022/2023 £32m yn uwch na'r flwyddyn ariannol flaenorol. Roedd y gwariant alldro o £47.849m yn cwmpasu ystod o brosiectau, gan gynnwys Unedau Busnes a Diwydiannol, y Rhwydwaith Priffyrdd, Ysgolion a'r Prosiect Seilwaith Rheilffyrdd.

Mae'r sefyllfa alldro amodol yn rhagweld tanwariant o £0.33m yn erbyn y gyllideb yn ystod y flwyddyn, yn bennaf oherwydd tanwariant ar Ddiogelwch Tomenni Glo, Isadeiledd Arosfannau Bysiau a'r Oer Gofal Plant (Cynllun Grantiau Bach).

Rhagwelir y bydd cyllid cyfalaf cyffredinol Llywodraeth Cymru yn y blynnyddoedd i ddod yn is na'r lefelau presennol.

4.3 Cronfeydd wrth gefn

Bu gostyngiad o £24.3m yng nghyfanswm y balansau Cyffredinol a Chronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd yn ystod 2022/2023, o ganlyniad i gymhwyso £26.851m o grant cyfalaf nas defnyddiwyd yn flaenorol, i ariannu gwariant ar y prosiect Seilwaith Rheilffyrdd.

5. Alldro Gwariant Refeniw a Chyllid

5.1 Alldro 2022/2023

Mae'r tabl canlynol yn cysoni'r gwariant gwasanaeth net a adroddwyd ar sail statudol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (*tudalen 18*) ag alldro net fel yr adroddwyd i'r rheolwyr yn ystod y flwyddyn. Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido (*tudalen 36*) ynghyd â'r nodiadau atodol yn rhoi manylion yr addasiadau a wnaed wrth gysoni'r cyfrifon statudol a rheoli. Mae'r tabl hefyd yn nodi gwariant gwasanaeth net yr Awdurdod (fel yr adroddwyd i'r rheolwyr) o'i gymharu â'r gyllideb am y flwyddyn.

Gwariant Gwasanaeth o'i Gymharu â'r Gyllideb	2022/2023					
	CIES Rhwyd Gwariant	Cod Cyfrifo Addasiadau	Ariannu a Sail Cyfrifo Addasiadau	Alldro Net - Rheolaeth Cyfrifon	Cyllideb Ddiwygiedig	Amrywiad: Anffafriol/ (Ffatriol)
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Portffolio/Pwyllgor:						
Gwasanaethau Corfforaethol	27,065	(8,465)	(2,391)	16,209	17,918	(1,709)
Addysg *	14,574	55,261	(1,572)	68,263	68,305	(42)
Amgylchedd	22,101	10,640	(2,381)	30,360	29,632	728
Adfywio a Datblygu Economaidd	1,465	531	(368)	1,628	1,815	(187)
Gwasanaethau Cymdeithasol	51,697	2,225	(3,740)	50,182	49,941	241
Trwyddedu	146	9	(27)	128	135	(7)
Cynllunio	1,009	326	(146)	1,189	1,441	(252)
Is-gyfanswm:	118,057	60,527	(10,625)	167,959	169,187	(1,228)
Addysg - Gwariant Ysgolion **	51,230	(55,943)	(107)	(4,820)	0	(4,820)
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd ***	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm:	169,287	4,584	(10,732)	163,139	169,187	(6,048)

*: Mae addysg yn cyfeirio at swyddogaethau addysg canoledig a thrafodion nad ydynt yn ymwneud ag ysgolion.

**: Addysg - Mae Gwariant Ysgolion yn cyfeirio at drafodion ariannol sy'n ymwneud yn benodol â sefydliadau ysgol.

***: Mae Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yn cyfeirio at gyfraniadau'r Awdurdod at gostau refeniw a chyfalaf, fel y'u dosrannwyd yn unol â thelerau'r trefniant ar y cyd.

5.2 Effaith Chwyddiant ar Wariant Refeniw

Chwyddiant prisiau defnyddwyr ym mis Mawrth 2023 oedd 10.1%, ar ôl cynyddu yn ystod y flwyddyn o 7% ym mis Ebrill 2022 ac ar ei uchaf ers 1981 o 11.1% ym mis Hydref 2022. Roedd y cynnydd wedi'i ysgogi'n bennaf gan gostau ynni uwch, prisiau tanwydd a byd-eang chwyddiant nwyddau. Mae disgwyl y bydd chwyddiant yn gostwng yn raddol yn ystod 2023/2024, ac yn dychwelyd i'r targed o 2% a osodwyd gan Fanc Lloegr.

Mae effaith pwysau chwyddiant ar yr Awdurdod yn amrywio yn ôl meysydd gwariant penodol. Mae llawer o wariant yr Awdurdod yn ymwneud â chostau gweithwyr gyda chynnydd o 1% mewn costau gweithwyr sy'n cyfateb i tua £1m. Fodd bynnag, gallai prinder staff, yn enwedig yn y Sector Gofal Cymdeithasol, ynghyd â chynnydd mewn costau byw, weld codiadau cyflog yn llawer uwch na'r disgwyl, gan ychwanegu at y pwysau ar gyllidebau llywodraeth leol.

Fel rhan o ymateb parhaus Banc Lloegr i chwyddiant cynyddol, mae'r Pwyllgor Polisi Ariannol wedi cynyddu Cyfradd y Banc yn ystod y flwyddyn o 0.75% i 4.25% ym mis Mawrth 2023. Cododd nhw ymhellach i 5.25% erbyn Awst 2023.

Mae'r Pwyllgor Polisi Ariannol yn parhau i adolygu cyfraddau yn unol â'u hasesiad o'r rhagolygon economaidd a gall gymhwyso cynnydd pellach mewn cyfraddau llog er mwyn rheoli chwyddiant a'i ostwng i'r lefel darged o 2%.

Yn gyffredinol, bydd cynnydd mewn prisiau y mae'r Awdurdod yn caffael nwyddau a gwasanaethau arnynt (yn fwy na'r incwm cysylltiedig o ffioedd a thaliadau neu grantiau cyffredinol y llywodraeth) yn cael effaith andwyol ar ystod eang o wasanaethau.

5.3 Ffynonellau Ariannu

Llywodraeth Cymru sy'n darparu'r rhan fwyaf o gyllid yr Awdurdod, drwy'r Grant Cynnal Refeniw, Grantiau Penodol a Heb eu Neilltuo ac Ardrethi Annomestig (72% o'r cyllid yn 2022/2023).

Ar gyfer 2022/2023, cynyddodd Cyllid Allanol Cyfun (wedi'i addasu ar gyfer trosglwyddiadau) 8.4% o'i gymharu â 2021/2022, sy'n is na chynnydd cyfartalog Awdurdodau Unedol Cymru o 9.4% (ffynhonnell: Adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol (Rhif 1) 2022-23 *Setliad Terfynol - Cynghorau*) - *Tabl 1a.*)

Ar gyfer 2023/2024, cynyddodd Cyllid Allanol Cyfun (wedi'i addasu ar gyfer trosglwyddiadau) 6.5% o'i gymharu â 2022/2023, sy'n is na chynnydd cyfartalog Awdurdod Unedol Cymru o 7.9% (ffynhonnell: Adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol (Rhif 1) 2023-24 (*Setliad Terfynol - Cynghorau*) - *Tabl 1a.*)

Roedd setliad dros dro Llywodraeth Cymru ar gyfer 2023/2024 yn nodi y bydd y dyraniad cyllid refeniw craidd ar lefel Dangosol Cymru ar gyfer 2024/2025 yn cynyddu £169m (cynnydd cyfartalog o 3.1%).

Mae cynnydd o 1% yn y Grant Cynnal Refeniw o gymharu â lefelau 2021/2022 yn cynrychioli cyllid ychwanegol o £1.2m, sy'n cyfateb i 0.36% o gyfanswm cyllid yr Awdurdod. Mewn termau real caiff y cynnydd hwn ei leihau gan effaith chwyddiant.

Mae lefel yr incwm buddsoddi sydd ar gael i'r Awdurdod wedi'i gynyddu o ganlyniad i gyfraddau llog uwch, ond mae hyn wedi'i osod i ryw raddau gan y cynnydd mewn costau llog ar fenthyca.

I grynhoi, mae'r cyfuniad o gyfraddau llog cynyddol, cyllid grant rheoledig a'r ansicrwydd a achosir gan y cynnydd mewn prisiau yn creu amgylchedd lle mae pwysau parhaus i gadw rheolaeth ar gostau.

6. Alldro Gwariant Cyfalaf a Chyllid

Gwariant Cyfalaf

Yn ystod y flwyddyn, cyfanswm gwariant cyfalaf oedd £47.849m, cynnydd o £32.588m o gymharu â'r flwyddyn flaenorol, yn bennaf oherwydd gwariant o £3m ar brosiectau Band B Ysgolion a £29m ar Reilffordd Cwm Ebwy.

Mae'r prif eitemau gwariant, wedi'u categorio yn ôl math o gynllun, wedi'u nodi yn y tabl (isod).

Gwariant Cyfalaf fesul Cynllun	2022/2023		2021/2022	
	£000	£000	£000	£000
Rhaglen Seilwaith Rheilffyrdd	28,967		3,709	
Ysgolion a Sefydliadau Addysg	5,955		2,612	
Unedau Diwydiannol	2,825		620	
Cynlluniau Adfywio	2,222		2,922	
Cynlluniau Rhwydwaith Ffyrdd a Chynnal a Chadw	1,806		2,590	
Cynlluniau Dechrau'n Deg	1,524		485	
Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion	1,131		529	
Gwasanaethau Cymdeithasol Plant	1,004		0	
Tai Cyffredinol	849		541	
Eiddo Corfforaethol	843		95	
Rheoli Gwastraff	482		924	
Cynlluniau Hamdden	152		32	
Adfywio Canol Trefi	68		158	
Arall	21		44	
Cyfanswm:		47,849		15,261

Ceir rhagor o fanylion am wariant cyfalaf yn nodiadau'r Datganiad Craidd 25.2 - 25.3 (*tudalennau 62-64*) a 25.5 (*tud. 67*).

Ariannu Gwariant Cyfalaf

Ariannwyd cyfanswm gwariant cyfalaf o £47.849m gan fenthycu awdurdodau lleol (£3.88m), grantiau (£43.378m), derbyniadau cyfalaf (£0.123m) a chyfraniadau refeniw (£0.468m).

7. Arian Wrth Gefn, Darpariaethau a Chronfeydd Wrth Gefn

7.1 Argyfyngau

Datgelir nifer o rwymedigaethau wrth gefn mewn perthynas â materion lle mae digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth bosibl ar yr Awdurdod y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau dim ond gan ddigwyddiad neu fel arall digwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr Awdurdod, lle mae Nid yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau neu lle na ellir mesur maint y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Ar gyfer 2022/2023, mae datgeliadau yn cwmpasu:

- Yr hawliadau a'r atebolrwydd sy'n rhedeg o'r Cynllun Municipal Mutual Insurance o dan y Cynllun Trefniant;
- Gwarantau ac indemniadau i Tai Calon yn deillio o drosglwyddo stoc tai;
- Hawliadau iawndal Rhan 1 yn deillio o brosiectau gwaith cyhoeddus;
- Gwarantau i Gronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) rhag ofn na chaiff rhwymedigaethau pensiwn eu setlo gan Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin;
- Trefniant Gweithred Blaenoriaeth mewn perthynas â datblygu tir ym Mrynawr; a
- Rhwymedigaethau posibl a all godi yn dilyn penderfyniadau'r llysoedd mewn perthynas â gweithredoedd penodol yr Awdurdod yn y gorffennol.

Nid oes unrhyw asedau wrth gefn wedi'u nodi.

Nid yw'n bosibl rhoi gwerth ar y rhwymedigaethau wrth gefn hyn, a allai grisialu neu beidio â grisialu ar adeg yn y dyfodol. Os bydd y materion hyn a'r symiau dan sylw yn dod yn fwy sicr, bydd y driniaeth gyfrifyddu briodol yn cael ei defnyddio a bydd taliadau perthnasol yn cael eu codi ar y cyfrifon. datganiadau.

Ceir rhagor o fanylion am rwymedigaethau wrth gefn yn nodyn 35.3 (*tudalennau 82-83*).

7.2 Darpariaethau

Mae lefel y darpariaethau a ddeler gan yr Awdurdod yn amrywio bob blwyddyn mewn perthynas â lefel y rhwymedigaethau a nodir. Cyfanswm y darpariaethau a ddaliwyd gan yr Awdurdod ar ddechrau'r flwyddyn oedd £2.987m, gan godi £0.183m i £3.170m yn ystod 2022/2023. Roedd hyn yn bennaf oherwydd cynnydd yn y rhwymedigaethau a nodwyd mewn perthynas â dadfeiliadau prydles a gostyngiadau yn y symiau a ddeler ar gyfer yswiriant.

Mae'r holl ddarpariaethau wedi'u hasesu i adlewyrchu taliadau a wnaed yn eu herbyn yn ystod y flwyddyn ariannol ac wedi'u cynyddu neu eu lleihau yn unol â'r rhwymedigaethau sy'n ddyledus.

Dangosir manylion symudiadau darpariaethau unigol yn nodyn 35.2 i'r Datganiadau Craidd (*gweler tudalennau 81-82*).

7.3 Cronfeydd wrth gefn

Yn ei Lythyr Archwilio Blynyddol ar gyfer 2017/2018 i Gyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent, nododd Awdurdod Archwilio Cymru fod lefel y Cronfeydd Cyffredinol a'r Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd fel canran o'r gwariant refeniw crynswth yn 4.63%, sef yr isaf o unrhyw Awdurdod yng Nghymru ac yn sylweddol is nag yn 2017. /2018 Cyfartaledd Cymru o 11.44%. Derbyniodd yr Awdurdod yr angen i gynnal lefel briodol o gronfeydd wrth gefn a chytunwyd ar gyfraniad blynyddol arfaethedig i'r Gronfa Gyffredinol Wrth Gefn fel rhan o'i Strategaeth Ariannol Tymor Canolig.

Hyd at ddiwedd 2021/2022 roedd y mesurau hyn wedi arwain at welliant yn lefel y cronfeydd wrth gefn cyffredinol a chlustnodi a ddeler gan y Cyngor, gan godi i 30.2% fel canran o wariant refeniw net. Hwn oedd y nawfed isaf yng Nghymru o gymharu ag Awdurdodau eraill Cymru.

Cronfeydd Cyfunol Defnyddiadwy - 2019/2020 i 2022/2023	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	
	£000	£000	£000	£000	
Cronfa'r Cyngor	(6,399)	(7,553)	(13,067)	(13,067)	
Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	(8,275)	(20,781)	(32,185)	(33,962)	
Cronfeydd Cyfalaf Defnyddiadwy	(7,349)	(39,493)	(40,027)	(13,903)	
Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy	(22,023)	(67,827)	(85,279)	(60,932)	

Rhwng 2019/2020 a 2022/2023 mae Cronfa Gyffredinol Wrth Gefn y Cyngor wedi cynyddu 104.2%, o £6.399m i £13.067m. Mae'r cynnydd hwn wedi digwydd oherwydd:

- rheoli'r gronfa wrth gefn yn unol â pholisi'r Awdurdod o gynnal Cyffredinol Cronfeydd wrth gefn ar lefel darged o 4% o Wariant Alldro Refeniw;
- y cytundeb i ailgyflenwi'r gronfa drwy gyfraniadau blynyddol; a
- tanwariant yn y gyllideb o ganlyniad i grantiau ychwanegol gan Lywodraeth Cymru.

Cynyddodd Cronfeydd Cyfun Defnyddiadwy £63.3m rhwng 2019/2020 a 2021/2022, a gostyngiad o £24.3m yn 2022/2023.

Cronfeydd Cyfun Defnyddiadwy - symudiad o flwyddyn i flwyddyn	2021/2022	2022/2023	Cynyddu	
	£000	£000	£000	%
Cronfa'r Cyngor	(13,067)	(13,067)	0	0.00
Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	(32,185)	(33,962)	(1,777)	5.52
Cronfeydd Cyfalaf Defnyddiadwy	(40,027)	(13,903)	26,124	-65.27
Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy	(85,279)	(60,932)	24,347	(59.74)

Fel y nodir yn y tabl uchod, mae elfen sylweddol o gyfanswm y cronfeydd defnyddiadwy wrth gefn yn ymwneud â Chronfeydd Cyfalaf Defnyddiadwy, sy'n ganlyniad i'r driniaeth gyfrifo ofynnol o'r benthyciad a dderbyniwyd ar gyfer Prosiect Rheilffordd Cwm Ebwy (£26.851m yn 2021/2022, gan ostwng i £0 yn 2022/2023). Am fanylion pellach gweler tudalen 7.

Mae'r cynnydd o £1.777m yng Nghronfa'r Cyngor a'r Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd yn ganlyniad i nifer o ffactorau, gan gynnwys:

- derbyn grantiau penodol ychwanegol; a
- tanwariant gwasanaeth yn erbyn y gyllideb a gweithredu cynigion 'Pontio'r Bwlch'.

Mae elfennau sylweddol o'r symiau hyn a glustnodwyd yn ymwneud â chyllid grant a ddeler ar gyfer prosiectau neu wasanaethau penodol a bydd y rhain yn cael eu defnyddio i gyflawni'r canlyniadau gwasanaeth perthnasol. Yn ogystal, mae'r Awdurdod wedi neilltuo symiau sylweddol i gynorthwyo gyda'r ymateb parhaus i Covid-19 a thrawsnewid a darparu gwasanaethau ôl-bandemig. Yn y dyfodol, mae'n debygol y bydd cyfyngiadau ar wariant cyhoeddus er mwyn lliniaru'r lefelau eithriadol o fenthycia a ddaw i ran Llywodraeth Ganolog wrth ymdrin â Covid-19. Byddai'n ddoeth felly cadw lefelau priodol o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd a chyffredinol i gynorthwyo gyda sefyllfa ariannu a allai fod yn debyg i'r hyn a brofwyd o dan fesurau llymder y degawd diwethaf.

Mae sefydlu, cadw a defnyddio cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yn destun adolygiad yn ystod y flwyddyn yn unol â Phrotocol Rheoli Cronfeydd Wrth Gefn yr Awdurdod sy'n seiliedig ar asesiad risg.

Effaith y Diffyg Pensiwn ar y Cronfeydd Wrth Gefn

Mae gan yr Awdurdod gyfanswm o £60.932m ar 31 Mawrth 2023 (£85.279m ar 31 Mawrth 2022). Byddai'r effaith o gymhwyso'r diffyg cronfa bensiwn net o £74.858m i gronfeydd defnyddiadwy'r Awdurdod yn ddifffyg o £13.926m (2021/2022: roedd y diffyg blwydd-dal o £293.580m yn uwch na'r cronfeydd defnyddiadwy o £208.301m).

Fodd bynnag, mae'r diffyg hwn yn dibynnu ar nifer o ffactorau megis perfformiad buddsoddi a buddion ymdddeol sy'n daladwy. Mae tan-gyllido hirdymor y Cynllun Llywodraeth Leol yn cael sylw dros nifer o flynyddoedd drwy godiadau fesul cam i gyfraniadau cyflogwyr. O ganlyniad, ni fyddai cyfanswm y rhwymedigaeth yn codi mewn un flwyddyn ariannol. Mae sefyllfa ariannol gyffredinol y Gronfa Blwydd-dal yn cael ei hadolygu'n rheolaidd gan Actiwariaid ar ran yr Awdurdod gweinyddu (CBS Torfaen).

Ceir rhagor o fanylion am falansau a thrafodion Pensiwn yn nodiadau 39-40 (*tudalennau 88-97*).

Manylir ar symudiadau ar gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy yn nodyn 41 i'r Datganiadau Craidd (*tudalennau 97-101*). Cyfanswm y cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy ar ddechrau'r flwyddyn oedd £85.279m, gan ostwng £24.347m i £60.932m ar 31 Mawrth 2023.

Y cyfraniadau net mwyaf arwyddocaol i/o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy oedd:

Symudiadau Cronfeydd Cryno	2022/2023		2021/2022	
	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill		(85,279)		(67,827)
Cyfraniadau net sylweddol (i)/o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd:				
Cynllunio Ariannol/Cydnherthedd	(1,500)		Chwyddiant Cyfalaf a Phwysau Costau Gwasanaeth	(1,000)
Cyfradd Llog yn y Dyfodol	(853)		Ymateb ac Adfer COVID19	473
Chwyddiant a Phwysedd Costau Gwasanaeth	450		Cynllunio Ariannol/Cydnherthedd	(1,054)
Rhwymedigaethau Yswiriant	(318)		Cyfradd Llog yn y Dyfodol	(400)
Buddsoddi i Arbed	(395)		Chwyddiant a Phwysedd Costau Gwasanaeth	(1,361)
LMS	1,424		Buddsoddi i Arbed	(1,000)
Llog Benthyciad Rheilffyrdd	(866)		LMS	(2,533)
Grantiau Refeniw a Chyfraniadau Heb eu Cymhwyso	(502)		Model Gweithredu Newydd	(492)
Cronfeydd Wrth Gefn Cysylltiedig â Gwasanaethau Portfolio	621		Grantiau Refeniw a Chyfraniadau Heb eu Cymhwyso	(1)
Adolygiadau Busnes Strategol	168		Cronfeydd Wrth Gefn Cysylltiedig â Gwasanaethau Portfolio	(2,417)
Cefnogi Gallu Ychwanegol	292		Cefnogi Gallu Ychwanegol	(369)
		(1,479)		(10,154)
Cyfraniadau net sylweddol (i)/o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy eraill:			Cyfraniadau net sylweddol (i)/o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy eraill:	
Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy	(404)		Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy	(549)
Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso	26,528		Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso	15 *
Cyfraniadau net eraill (i)/o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy	(298)		Cyfraniadau net eraill (i)/o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy	(6,764)
		25,826		(7,298)
Balans ar 31 Mawrth		(60,932)		(85,279)
Grant Cyfalaf Heb ei Gymhwyso yn Ymwneud â Phrosiect Rheilffordd		0		(26,851)
Balans Cronfeydd Wrth Gefn Ac eithrio CGU sy'n Ymwneud â Benthyciad Prosiect Rheilffordd		(60,932)		(58,428)

*: Mae benthyciad Prosiect Rheilffordd Cwm Ebwy i'w ad-dalu dros gyfnod o 50 mlynedd ar ôl ei gwblhau (disgwylir o 2024/2025) ac felly mae wedi'i ddisgowntio i'w werth cyfredol (teg) yn y cyfrifon statudol. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod roi cyfrif am y gwahaniaeth rhwng y gwerth cyfredol a swm y benthyciad gwirioneddol fel grant cyfalaf nas defnyddiwyd.

Yn 2022/2023, cafwyd gwariant o £28.967m ar y Prosiect Rheilffyrdd, ac ariannwyd £26.851m ohono drwy ddefnyddio Grant Cyfalaf Heb ei Gymhwyso. Ar 31 Mawrth 2023, nid oedd yr un o'r balans o £5.3m o Grantiau Cyfalaf Heb ei Gymhwyso yn ymwneud â'r Benthyciad Prosiect Rheilffordd.

8. Gweithgareddau Rheoli'r Trysorlys

Ym mis Mawrth 2022, cymeradwyodd yr Awdurdod Ddatganiad Strategaeth y Trysorlys, Strategaeth Buddsoddi Blynyddol a Datganiad Polisi MRP ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/2023. Ym mis Tachwedd 2021, cymeradwyodd yr Awdurdod adolygiad i'r Polisi MRP. Prif amcanion y polisiâu hyn yn gyntaf oedd sicrhau diogelwch cyfalaf ac yn ail i uchafu hylifedd buddsoddiadau. Wrth wneud hynny, ceisiai'r polisiâu leihau costau refereniw dyled tra'n cynnal lefel ddarbodus o adbrynu dyledion.

Mae'r holl weithgareddau benthyca a buddsoddi wedi'u cynnal o fewn y fframwaith a nodir yn Strategaeth y Trysorlys. Yn benodol, mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu strategaeth risg isel er mwyn rhoi blaenoriaeth i sicrwydd ei fuddsoddiadau.

Gweithgareddau Benthgy

Cyfanswm y ddyled benthyciad allanol ar 31 Mawrth 2023 oedd £190.021m (31 Mawrth 2022: £200.606m). Yn dilyn y cynnydd parhaus yng nghyfradd sylfaenol Banc Lloegr, mae benthyca hirdymor newydd wedi'i gadw i'r lleiafswm er mwyn osgoi ymrwymo'r Cyngor i daliadau llog uwch yn y blynyddoedd i ddod. Bydd cyfleoedd pellach i godi benthyciadau tymor hir yn cael eu harchwilio pan fydd cyfraddau llog yn gostwng o'u lefelau uchel presennol.

Ym mis Mawrth 2021 derbyniodd yr Awdurdod fenthyciad di-log o £70m gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â Phrosiect Seilwaith Rheilffordd Cwm Ebwy. Mae'r benthyciad hwn wedi'i ddosbarthu fel benthyciad anghyfredol (hirdymor) i'w ad-dalu dros gyfnod o 50 mlynedd yn dechrau ar ôl cwblhau'r prosiect (disgwylir iddo fod o 2024/2025). Cafodd y benthyciad ei ddisgowntio i'w werth teg yn 2020/2021 a chafodd y swm a oedd yn fwy na'r gwerth teg ei gynnwys fel grant cyfalaf heb ei gymhwyso fel sy'n ofynnol gan y Cod Ymarfer Cyfrifyddu.

Roedd y trafodion yn ymwneud â dyled benthyciad allanol yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

Benthgy	2022/2023			2021/2022		
	Dros Dro	Arall	Cyfanswm	Dros Dro	Arall	Cyfanswm
	Benthyciadau	Benthyciadau		Benthyciadau	Benthyciadau	
	£000	£000		£000	£000	
Balans ar 1 Ebrill	(62,367)	(138,239)	(200,606)	(65,317)	(142,565)	(207,882)
Benthyciadau a Godwyd	(56,000)	(14,578)	(70,578)	(73,050)	(825)	(73,875)
Benthyciadau a Ad-dalwyd	70,398	10,920	81,318	76,000	5,918	81,918
Llog Dethol Addasiad	0	(48)	(48)	0	(46)	(46)
Addasiad Benthyciad Meddal	0	(111)	(111)	0	(721)	(721)
Balans ar 31 Mawrth	(47,969)	(142,056)	(190,025)	(62,367)	(138,239)	(200,606)

Gweithgareddau Buddsoddi

Yn ystod y flwyddyn, roedd trafodion yn ymwneud â buddsoddiadau fel a ganlyn:

Buddsoddiadau	2022/2023	2021/2022
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	100,000	83,000
Buddsoddiadau a Wnaed	460,500	895,200
Buddsoddiadau a Ad-dalwyd	(494,500)	(878,200)
Balans ar 31 Mawrth	66,000	100,000

Gellir dadansoddi balans y buddsoddiadau a ddelir ar ddiwedd y flwyddyn fel a ganlyn:

Dadansoddiad o Fuddsoddiadau	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2022
	£000	£000
Buddsoddiadau Dros Dro - Arian Parod	10,000	2,000
Buddsoddiadau Dros Dro - Adneuron	56,000	77,000
Buddsoddiadau Tymor Byr	12,065	21,000
Cyfanswm	78,065	100,000

Darpariaeth Isafswm Refereniw

Mae Rheoliadau Cyllid Cyfalaf 2003 yn ei gwneud yn ofynnol i symiau gael eu gosod o'r neilltu o'r refereniw ar gyfer ad-dalu benthyciadau allanol. Gelwir hyn yn Ddarpariaeth Isafswm Refereniw (MRP) ac yn 2022/2023 mae'r swm o £1.744m (2021/2022: £1.057m) wedi'i neilltuo gan yr Awdurdod yn seiliedig ar ganllawiau statudol, fel y datgelir yn nodyn 1.17 (tudalen 30).

Ym mis Tachwedd 2021, cymeradwyodd yr Awdurdod adolygiad i'r Polisi MRP, sy'n lleihau'r tâl MRP disgwyliedig o 2022/2023 ymlaen. O dan y polisi blaenorol rhagwelwyd y byddai'r tâl MRP ar gyfer 2022/2023 yn £4.47m.

Mae llog ar ddyled benthyciad allanol o £3.751m wedi'i godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn 2022/2023 (2021/2022: £3.550m).

9. Asedau a Rhwymedigaethau Pensiwn

Gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau pensiwn a ddatgelir yn y datganiadau cyfrifyddu yw:

Asedau a Rhwymedigaethau Pensiwn	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2022
	£000	£000
Asedau	456,819	465,432
Rhwymedigaethau	(531,677)	(759,012)
Rhwymedigaethau Net	(74,858)	(293,580)

Mae'r holl Asedau Pensiwn a ddelir yn ymwneud â Chynllun Llywodraeth Leol Gwent Fwyaf. Mae cyfanswm y rhwymedigaethau ar 31 Mawrth 2023 yn cynnwys £25.715m yn ymwneud â Chronfa Pensiwn Athrawon (31 Mawrth 2022: £32.585m), gyda'r gweddill yn ymwneud â rhwymedigaethau a ddelir gan y Cynllun Llywodraeth Leol.

10. Symudiad mewn Prisiad Asedau Anghyfredol

Yn ystod 2022/2023, dangosodd cost net neu brisiad asedau anghyfredol (Eiddo, Peiriannau ac Offer) a gofnodwyd ar Fantolen yr Awdurdod gynnydd o £54.7m, o £298.4m i £353.1m.

Roedd y symudiad hwn yn bennaf o ganlyniad i wariant o £39.8m ar Asedau sy'n cael eu Adeiladu (gan gynnwys £29m ar Brosiect Rheilffordd Cwm Ebwy) £4.6m pellach o ychwanegiadau neu welliannau i asedau presennol ac ailbrisiadau o £17m, fel y crynhoir isod:

Symudiad mewn Asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer	2022/2023	2021/2022
	£000	£000
Balans ar 31 Mawrth	298,382	282,897
Addasiadau i Falansau a Ddygwyd Ymlaen	0	(458)
Balans wedi'i Addasu ar 1 Ebrill	298,382	282,439
Gwariant Net ar Asedau sy'n Cael eu Hadeiladu	39,830	7,577
Ychwanegiadau/Gwelliannau	4,645	4,842
Wedi'i ail-ddosbarthu fel un sy'n cael ei ddal i'w werthu	(105)	0
Gwarediadau	(115)	(1,696)
Ailbrisiadau	17,077	4,727
Dibrisiant Wedi'i Ysgrifennu'n Ôl ar Ailbrisio	3,797	8,930
Dibrisiant ac Amhariad yn ystod y Flwyddyn	(10,369)	(8,437)
Balans ar 31 Mawrth 2022	353,142	298,382

Mae Nodyn 25 (*tudalennau 62-64*) yn rhoi rhagor o fanylion am yr ychwanegiadau, y gwarediadau, y neilltuadau, y dibrisiant a'r ailbrisio sy'n rhan o'r cynnydd net cyffredinol mewn gwerth yn ystod y flwyddyn.

11.	Newidiadau Sylweddol mewn Polisiâu Cyfrifo
11.1	Cod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2022/2023
	Mae Cod Ymarfer Cyfrifyddu 2022/2023 yn cynnwys y safonau cyfrifyddu newydd neu ddiwygiedig a ganlyn, nad yw'r un ohonynt wedi effeithio ar baratoi Cyfrifon yr Awdurdod:
	Gwelliannau Blynnyddol i Safonau IFRS 2018-2020:
	IFRS 1 Mabwysiadu Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol am y tro cyntaf - diwygiadau i'r is-gwmni fel mabwysiadwr tro cyntaf. Ni ragwelir unrhyw effaith ar gyfrifon yr Awdurdod. IFRS 9 Offerynnau Ariannol - newid i ffioedd yn y prawf 10% ar gyfer dadgydnabod rhwymedigaethau ariannol. Ni ragwelir unrhyw effaith ar gyfrifon yr Awdurdod. IFRS 16 Prydlesi - newid i gymhellion prydles. Ni ragwelir unrhyw effaith ar yr Awdurdod cyfrifon.
	IAS 16 Eiddo, Peiriannau ac Offer - Diwygiadau i'r modd y caiff symiau a dderbyniwyd o werthu eitemau a gynhyrchir wrth baratoi ased at ei ddefnydd arfaethedig ei drin. Ni ragwelir unrhyw effaith sylweddol ar Gyfrifon yr Awdurdod i IFRS 3 Cyfuniadau Busnes – Diwygiadau i'r diffiniad o fusnes.

12.	Prif Ddatganiadau Ariannol
	Mae'r Cod yn dehongli gofynion IAS1 <i>Cyflwyno Datganiadau Ariannol</i> ar gyfer y cyd-destun llywodraeth leol ac yn ei gwneud yn ofynnol i gynnwys y prif ddatganiadau ariannol a ganlyn:
12.1	Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES) (Tudalennau 18-19)
	Mae'r Cyfrif Incwm a Gwariant a'r Datganiad o Gyfanswm Enillion a Cholledion Cydnabyddedig (STRGL) sy'n ofynnol gan UK GAAP wedi'u cyfuno'n un datganiad sy'n cofnodi cost cyfrifyddu lawn darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn ariannol.
12.2	Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn (MIRS) (Tudalennau 20-21)
	Yn cyfateb i Ddatganiad IAS1 o Newidiadau mewn Ecwiti, mae hwn yn cofnodi'r symudiad yn ystod y flwyddyn ar y cronfeydd wrth gefn a ddeler gan yr Awdurdod, wedi'u dadansoddi i gronfeydd defnyddiadwy (y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant neu leihau trethiant lleol) a chronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio (y rhai sy'n nodweddiadol). deillio o wahaniaethau amseru rhwng nodi rhwymedigaethau a chyllido neu setlo'r rhwymedigaethau hynny, a allai fod dros gyfnod hir). Er bod cynnydd yn y cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy yn symiau ychwanegol y gellir eu defnyddio yn y tymor byr i ddarparu cyllid ar gyfer gwasanaethau, mae cynnydd yn y cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio yn faich cynyddol ar drethdalwyr yn y dyfodol. Mewn rhai achosion, ee y Cyfrif Ôl-Dâl Tâl Anghyfartal, gall taliadau sy'n ymwneud â chronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio godi o fewn cyfnod cymharol fyr (2-3 blynedd). Mae'r MIRS yn cynnwys addasiadau sy'n dileu cofnodion cyfrifyddu a wnaed yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol fel mai dim ond y symiau sy'n ofynnol gan statud a rheoliadau y codir tâl ar Drethdalwyr y Cyngor.
12.3	Y Fantolen (Tudalen 22)
	Yn deillio o ofyniad IAS1 am Ddatganiad o Sefyllfa Ariannol, mae'r Fantolen yn nodi asedau a rhwymedigaethau'r Awdurdod, a'r cronfeydd wrth gefn a balansau defnyddiadwy ac annefnyddiadwy sy'n sail i'r asedau net hynny. Cyflwynir llawer o'r manylion o fewn nodiadau i'r Fantolen, yn hytrach nag yn y Datganiad ei hun.
12.4	Y Datganiad Llif Arian (Tudalen 23)
	Mae'r Datganiad Llif Arian yn crynhoi'r arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod sy'n deillio o drafodion gyda thrydydd partion at ddibenion refereniw a chyfalaf yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Awdurdod yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chyflwerth ag arian parod trwy ddosbarthu mewnlofoedd ac (all-lifau) arian fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu.

13. Dadansoddiad o Wariant a Chyllid

Amcan y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yw dangos i dalwyr y dreth gyngor sut mae'r cyllid sydd ar gael i'r Awdurdod (h.y. grantiau'r llywodraeth, y dreth gyngor a threthi busnes) am y flwyddyn wedi'i ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau o gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddiwyd neu a enillwyd. gan yr Awdurdod yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae'r Dadansoddiad o Wariant a Chyllid hefyd yn dangos sut mae'r gwariant hwn yn cael ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau rhwng cyfadrannau'r Cyngor. Cyflwynir incwm a gwariant y rhoddir cyfrif amdano o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mae'r tabl a ganlyn yn crynhoi'r trafodion a gofnodwyd yn yr EFA ar gyfer 2022/2023 – mae rhagor o fanylion wedi'u cynnwys yn yr EFA llawn ar dudalen 36.

Dadansoddiad o Wariant a Chyllid - Crynodeb	2022/2023					2021/2022				
	Rheolaeth Cyfrif Net	Cod Cyfrifo	Gwariant Net Yn daladwy i'r Cyngor	Ariannu a Cyfrifo Sail	CIES	Rheolaeth Cyfrif Net	Cod Cyfrifo	Gwariant Net Yn daladwy i'r Cyngor	Ariannu a Cyfrifo Sail	CIES
	Gwariant £000	Addasiadau £000	Cronfa £000	Addasiadau £000	Gwariant Net £000	Gwariant £000	Addasiadau £000	Cronfa £000	Addasiadau £000	Gwariant Net £000
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	163,139	6,771	169,910	18,403	188,313	145,601	(162,541)	(16,940)	12,270	(4,670)
Treuliau Treth			(7)					22		
Trosglwyddiadau i/(o) gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd			1,885					11,404		
(Cynnydd)/Gostyngiad yn y flwyddyn			171,788					(5,514)		
Balans agoriadol Cronfa'r Cyngor ar 1 Ebrill			(13,067)					(7,553)		
Balans Cronfa'r Cyngor yn cau ar 31 Mawrth			158,721					(13,067)		

14. Cyfrifon Grŵp

Ym mis Mai 2012, diwygiodd yr Awdurdod strwythur ac aelodaeth Bwrdd Cyfarwyddwyr Silent Valley Waste Services Limited, is-gwmni dan berchnogaeth lwy, er mwyn rheoli gweithgareddau'r cwmni. O ganlyniad i newid yn y trefniadau llywodraethu hyn, mae'n ofynnol i'r Awdurdod baratoi Datganiadau Cyfrifon Grŵp, gan gyfuno Cyfrifon y rhiant (Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent) a'r is-gwmni (Silent Valley Waste Services Ltd.).

Nid yw diddordeb yr Awdurdod yng Ngwasanaeth Cyflawni Addysg De-ddwyrain Cymru wedi'i gyfuno yn y Cyfrifon Grŵp. Er bod gan yr Awdurdod fuddiant o 20% yn y cwmni, a fyddai fel arfer yn sbarduno'r gofynion ar gyfer ei gynnwys fel cwmni cyswllt o fewn cyfrifon grŵp, mae nifer o ffactorau sy'n gwrth-ddweud bod gan yr Awdurdod ddylanwad sylweddol dros y GCA, gan gynnwys y lefel rheolaeth a arferir gan Lywodraeth Cymru, ac felly mae'r rhagdybiaeth ar gyfer cynnwys wedi'i gwrthbrofi.

Paratowyd Cyfrifon Grŵp yn unol â'r Polisiâu Cyfrifo a nodir ar dudalennau 24-32 a 117-118 ac maent wedi'u cynnwys yn y Datganiad Cyfrifon ar dudalennau 113-132.

15. Datblygiadau'r Dyfodol

15.1 Proses Gosod Cyllideb

Mae'r Cyngor yn cydnabod yr heriau y mae'n eu hwynebu yn y tymor byr, canolig a hir ac mae wedi datblygu rhaglen o Adolygiadau Busnes Strategol i fynd i'r afael â bylchau posibl rhwng cyllid a gwariant a ragwelir sydd â'r nod o adeiladu gwytnwch ariannol. Yn seiliedig ar themâu strategol, mae'r rhaglen 'Pontio'r Bwlch' yn ceisio nodi cyfleoedd i wneud arbedion, y posibilrwydd o osgoi costau a ffrydiau refereni newydd. Wedi'i gynllunio i gefnogi cyllideb gytbwys, mae hefyd yn canolbwyntio ar greu amodau cyngor masnachol.

15.2 Bargaen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (CCRCDD)

Cafodd Bargaen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd rhwng Llywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru a'r 10 Cyngor cyfansoddol yn Ne-ddwyrain Cymru, gan gynnwys Blaenau Gwent, ei chadarnhau'n ffurfiol ar 1 Mawrth 2017. Mae'r Fargen Ddinesig yn rhoi'r cyfle i gyflwyno pecyn buddsoddi o £1.2 biliwn i mewn i economi'r Dinas-ranbarth rhwng nawr a 2036. Er bod llawer o hyn eisoes wedi'i glustnodi ar gyfer rhai gweithgareddau, yn enwedig buddsoddiad ym Metro De-ddwyrain Cymru, mae arian ar gael fel rhan o'r £1.2 biliwn i drosoli buddion economaidd ehangach. Mae gan y Fargen Ddinesig nifer fach o dargedau allweddol. Yn nodedig, mae'r rhain yn cynnwys creu 25,000 o swyddi newydd erbyn 2036, gan drosoli £4 biliwn o fuddsoddiad gan y sector preifat a sicrhau twf economaidd.

Cytunodd pob un o'r deg Cyngor ar Gynllun Busnes y Cytundeb Cydweithio yn 2018, sy'n rhoi manylion am y themâu neu'r ffrydiau gwaith allweddol ar gyfer gweithgarwch buddsoddi yn y dyfodol. Mae Cronfa Fuddsoddi CCRCDD yn cynnwys dwy elfen wahanol:-

- Cynllun METRO o £734 miliwn. Bydd hyn yn cynnwys £503m o gyllid Llywodraeth Cymru a ddarperir dros saith mlynedd gyntaf y Gronfa Fuddsoddi, o 2016/2017 i 2022/2023; £106 miliwn o'r Gronfa Datblygu Ewropeaidd, (sydd wedi'i ymrwymo a'i warantu gan Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru); a £125m gan Lywodraeth y DU. Cyfrifoldeb uniongyrchol Llywodraeth Cymru fydd yr elfen hon.

- Y Gronfa Fuddsoddi o £495m – sy'n cynnwys ymrwymiad y deg Awdurdod Lleol i fenthycu £120 miliwn dros gyfnod 20 mlynedd y Gronfa, ynghyd â £375m gan Lywodraeth y DU, ar gyfer buddsoddi mewn seilwaith, tai, sgiliau a hyfforddiant, arloesi, twf busnes a "Metro

ynghyd â" cynigion trafnidiaeth. Cyfrifoldeb Cabinet Rhanbarthol CCRCDD fydd yr elfen hon. Yn seiliedig ar y gyfran gytunedig o gyfanswm y boblogaeth ar gyfer ardal y Fargen Ddinesig, cyfran Blaenau Gwent o'r cyfraniadau ariannol yw 4.6%.

Ers ei sefydlu, mae'r Fargen Ddinesig wedi esblygu o un rhaglen gyllido i swyddogaethau ariannu lluosog ac atebolrwydd Dinas-ranbarth ehangach, a fyddai'n cael eu rheoli orau drwy Gydbwyllogor Corfforaethol. Sefydlodd Rheoliadau Cyd-bwyllgorau Corfforaethol De-ddwyrain Cymru 2021 Gydbwyllogor Corfforaethol (CJC) ar gyfer Rhanbarth Dinas Caerdydd, a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2021. Rhagwelwyd y byddai'r CJC yn cymryd yn ganiataol y byddai rhaglen y Fargen Ddinesig yn cael ei chyflawni'n llawn yn ystod 2021/ 2022 ac er mwyn darparu parhad busnes yn ystod y cyfnod pontio, mabwysiadwyd dull 'trac deuol'. Yn ystod y cam cychwynnol hwn, bu'r CJC yn gweithredu ar 'leiafswm prin', cyn pennu ei chyllideb statudol gyntaf ar 31 Ionawr 2022. Fodd bynnag, mae nifer o faterion technegol/cyfreithiol wedi gohrio'r broses o gyflawni'n llawn gan y CJC, ond mae'r rhain yn disgwylir iddynt gael eu datrys yn ystod blwyddyn ariannol 2022/2023.

15.3 Effaith Ymadael y Deyrnas Unedig o'r Undeb Ewropeaidd

Ar 31 Ionawr 2020 gadawodd y Deyrnas Unedig yr Undeb Ewropeaidd yn ffurfiol a dechrau cyfnod pontio a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2020. Yn ystod ac ar ôl y cyfnod pontio ni fu unrhyw newidiadau sylweddol i'r amgylchedd cyfreithiol ac ariannol y mae'r Awdurdod yn gweithredu ynddo ac felly ni fu unrhyw effaith sylweddol uniongyrchol ar y trafodion a'r balansau a adroddwyd ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/2023. Mae amrywiaeth o feysydd o hyd lle gallai ymadael â'r UE gael effaith sylweddol ar yr Awdurdod yn y dyfodol, gan gynnwys:

Disodli Ffrydiau Ariannu Ewropeaidd Strwythurol a Thrawswladol Eraill;

Mae Blaenau Gwent wedi parhau i dderbyn cyllid gan gynlluniau ariannu strwythurol Ewropeaidd amrywiol a thrawswladol Ewropeaidd eraill. I ryw raddau bydd y ffrydiau ariannu hyn yn cael eu disodli gan Gronfa Adnewyddu Cymunedol y DU a Chronfa Ffyniant Gyffredin y DU, ond erys ansicrwydd ynghylch lefel a hyd y cyllid hwn. Bydd angen i'r Awdurdod ystyried y materion hyn wrth benderfynu ar ei gyllidebau Refereniw a Chyfalaf yn y dyfodol.

Y Gronfa Ffyniant a Rennir (UKSPF) yw'r cynllun sy'n disodli cyllid Ewropeaidd gan Lywodraeth y DU (Cronfa Buddsoddi Strwythurol Ewropeaidd ESIF) yn dilyn ymadaeliad y DU â'r Undeb Ewropeaidd yn 2020. Mae'n rhan allweddol o agenda Lefelu i Fyny y DU, gan ffurfio rhan o cyllid cyflenwol, gan gynnwys y Gronfa Lefelu i Fyny a'r Gronfa Perchnogaeth Gymunedol. Prif nod y gronfa yw meithrin balchder mewn lle a chynyddu cyfleoedd bywyd ledled y DU. Yn sail i'r nod hwn mae tair blaenoriaeth fuddsoddi: cymunedau a lle; cefnogi busnesau lleol; a phobl a sgiliau. Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Ta fydd yn gweithredu fel Awdurdod Lleol arweiniol ar gyfer Prifddinas-Ranbarth Caerdydd. Mae £28m wedi'i ddyrannu i Flaenau Gwent, sy'n cael ei ddyrannu dros dair blynedd yn dechrau ar 1 Ebrill 2022.

Mae cynhyrchu'r Datganiad Cyfrifon blynyddol sy'n cydymffurfio ag IFRS yn parhau i fod yn her sylweddol. Mae Cyfrifon y Cyngor ar gyfer 2021/2022 wedi'u hamodi oherwydd y camddatganiad posibl o daliadau dibrisiant a gwerth llyfr net yr asedau, o ganlyniad i absenoldeb adolygiad systematig a rheolaidd o fywyd defnyddiol amcangyfrifedig yr asedau. Arweiniodd y broses o nodi'r mater hwn a'i ddatrys wedi hynny at oedi sylweddol wrth gwblhau cyfrifon 2021/2022 ac wedi hynny y rhai ar gyfer 2022/2023.

Wrth gyflwyno'r Datganiad Cyfrifon hwn rwy'n ddolchgar i'r Tîm Adnoddau am eu cynllunio, eu proffesiynoldeb, a'u hymrwymiad diflino er mwyn cynhyrchu cyhoeddiad o ansawdd uchel. Yn ogystal, mae cydweithio ar draws adrannau yn parhau i fod yn hanfodol wrth gynhyrchu'r ddogfen hon ac mae angen cydnabyddiaeth a diolch am gefnogaeth a chymorth cydweithwyr mewn adrannau eraill.

R Hayden, CPFA
Prif Swyddog - Adnoddau

Datganiad o Gyfrifoldebau

Datganiad O Gyfrifoldebau

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Datganiad o Gyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r Awdurdod

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod:

- Gwneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei hawyr ariannol yn gywir a sicrhau bod un o'i swyddogion gweithredol yn gyfrifol am weinyddu'r rhaglenni hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y swyddog hwnnw yw'r Prif Swyddog - Adnoddau.
- Rheoli ei hawyr i sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu ei asedau.
- Cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon.

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog - Adnoddau

Mae'r Prif Swyddog - Adnoddau yn gyfrifol am baratoi Datganiad o Gyfrifon yr Awdurdod yn unol â'r arferion priodol a nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod). Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog - Adnoddau wedi:

- Dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwysu'n gyson;
- Gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a doeth; a
- Cydymffurfio â Chod yr Awdurdod Lleol.

Mae'r Prif Swyddog - Adnoddau hefyd wedi:

- Cadw cofnodion cyfrifyddu cywir a oedd yn gyfredol;
- Wedi cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac afreoleidd-dra arall.

Ardystio Cyfrifon

Yn fy marn i mae'r Datganiad Cyfrifon yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a Grŵp Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent ar 31 Mawrth 2023, ac o'u gwariant a'u hincwm am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

	22 Tachwedd 2023
Chief Officer - Resources	Date

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Draft - Subject to Audit

Drafft - Yn amodol ar Archwiliad

Drafft - Yn amodol ar Archwiliad

Datganiad Cyfrifon 2021/2022

Datganiad O'r Cyfrifon 2021/2022

...the Statement of Accounts comprise the financial statements and the notes to the accounts, including the summary of significant accounting policies...

Blaenau Gwent

County Borough Council

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y Datganiadau Ariannol Craidd

Y Datganiadau Ariannol Craidd

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

Mae'r datganiad hwn yn dangos y gost gyfrifo yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Mae'r Awdurdod yn codi trethiant i dalu am wariant yn unol â rheoliadau; mae hyn yn marw o'r gost cyfrifo. Dangosir y sefyllfa drethiant yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2022/2023			2021/2022			Nodyn:	Tudalen:
	Gros	Gros	Rhwyd	Gros	Gros	Rhwyd		
	Gwariant	Incwm	Gwariant	Gwariant	Incwm	Gwariant		
	£000	£000	£000	£000	£000	£000		
Gweithrediadau Parhaus								
Gwasanaethau Corfforaethol	50,782	(23,275)	27,507	50,308	(24,984)	25,324	17	49
Addysg	25,581	(10,221)	15,360	25,322	(9,557)	15,765		
Addysg - Ysgolion	58,332	(5,954)	52,378	47,619	(7,166)	40,453	30	74
Amgylchedd	35,815	(9,854)	25,961	34,783	(11,364)	23,419		
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	1,074	(1,087)	(13)	318	(396)	(78)	44	107
Adfywio a Datblygu Economaidd	13,205	(6,884)	6,321	6,761	(4,360)	2,401		
Gwasanaethau Cymdeithasol	79,866	(27,271)	52,595	74,989	(30,655)	44,334	12	44
Trwyddedu	255	(114)	141	226	(111)	115		
Cynllunio	1,465	(457)	1,008	1,491	(729)	762		
Cyfanswm y Diffyg ar Wasanaethau Parhaus	266,375	(85,117)	181,258	241,817	(89,322)	152,495	7	36

	2022/2023			2021/2022			Nodyn:	Tudalen:
	Gros	Gros	Rhwyd	Gros	Gros	Rhwyd		
	Gwariant	Incwm	Gwariant	Gwariant	Incwm	Gwariant		
	£000	£000	£000	£000	£000	£000		
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Parhad)								
Cyfanswm y Diffyg ar Wasanaethau Parhaus	266,375	(85,117)	181,258	241,817	(89,322)	152,495		
Gwariant Gweithredu Arall	10,932	(457)	10,475	11,770	(1,102)	10,668	9, 19, 20	42, 50, 51
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	25,538	(14,526)	11,012	20,578	(9,056)	11,522	10	42
Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	0	(192,304)	(192,304)	0	(179,355)	(179,355)	8, 18, 19, 21	41, 50, 52
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	302,845	(292,404)	10,441	274,165	(278,835)	(4,670)	7	36
Treuliau Treth			(7)			22	44	107
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau //ai Treuliau Treth			10,434			(4,648)	MIRS	20-21
(Gwarged)/Diffyg yn Codi ar Ailbrizio Asedau Anghyfredol			(20,648)			(7,408)		
Ailfesur y rhwymedigaeth pensiwn buddion diffiniedig net			(237,700)			(76,461)	39	91
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall			(258,348)			(83,869)	MIRS, 23	20-21, 58
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			(247,914)			(88,517)	MIRS	20-21

Sylwer: Yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, datgelir symiau sy'n ymwneud â gwariant fel rhai cadarnhaol a datgelir symiau sy'n ymwneud ag incwm fel rhai negyddol (hy wedi'u hamgáu mewn cromfachau).
O ganlyniad, mae cyfanswm y ffigurau a ddatgelir mewn cromfachau yn weddillion, sy'n cynrychioli incwm net i'r Awdurdod, tra bod y rhai nad ydynt mewn cromfachau yn ddiffygion, lle mae gwariant yn fwy nag incwm.

Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn y flwyddyn ar y cronfeydd wrth gefn a ddelir gan yr Awdurdod, wedi'u dadansoddi'n 'gronfeydd defnyddiadwy' (hy y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant neu leihau trethiant lleol) ac na ellir eu defnyddio.

cronfeydd wrth gefn.

Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	Cronfa'r Cyngor	Wedi'i glustnodi Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Cyfalaf Wrth Gefn		Cyfanswm Defnyddiadwy	Cyfanswm Annefnwyddiadwy	Cyfanswm Awdurdod	Nodyn	Tudalen
			Cyfalaf	Cyfalaf					
			Derbyniadau	Grantiau					
2021/2022	Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd wrth gefn	Gwarchodfa	Heb ei gymhwyso	Cronfeydd wrth gefn	Cronfeydd wrth gefn	Cronfeydd wrth gefn		
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000		
Balans ar 31 Mawrth 2021	(7,553)	(20,781)	(7,649)	(31,844)	(67,827)	234,889	167,062		
Addasiad i Falans a Ddygwyd Ymlaen	0	0	0	0	0	418 *	418		
Balans Diwygiedig ar 1 Ebrill 2021	(7,553)	(20,781)	(7,649)	(31,844)	(67,827)	235,307	167,480		
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(4,648)	0	0	0	(4,648)	(83,869)	(88,517)	CIES	19
Addasiadau rhwng y sail gyfrifo a'r sail ariannu o dan ddarpariaethau statudol	(12,271)	0	(549)	15	(12,805)	12,805	0	24	59-61
Net (Cynnydd)/Gostyngiad cyn trosglwyddiadau i'r Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	(16,919)	0	(549)	15	(17,453)	(71,064)	(88,517)		
Trosglwyddiadau o Gronfa'r Cyngor (i) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	11,404	(11,404)	0	0	0	0	0	41 100-101	
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2021/2022	(5,515)	(11,404)	(549)	15	(17,453)	(71,064)	(88,517)		
Balans ar 31 Mawrth 2022	(13,068)	(32,185)	(8,198)	(31,829)	(85,280)	164,243	78,963	BS	22

Mae'r llinell (Gwarged) neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau'r Awdurdod, a dangosir mwy o fanylion yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r gost hon yn wahanol i'r swm statudol sydd ei angen i'w godi ar Gronfa'r Cyngor at ddibenion pennu Treth y Cyngor. Mae'r llinell Net (Cynnydd)/Gostyngiad cyn Trosglwyddiadau i'r Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd yn dangos Balans Cronfa'r Cyngor statudol cyn unrhyw drosglwyddiadau dewisol i neu o'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd gan yr Awdurdod. Mae Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig wedi'u datgelu ar wahân yn y MiRS i roi gwybodaeth i ddefnyddwyr am y defnydd o'r balansau hyn o gymharu â'r defnydd o Gronfa'r Cyngor.

Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	Cronfa'r Cyngor	Weddi'i glustnodi Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Cyfalaf Wrth Gefn		Cyfanswm	Cyfanswm	Nodyn	Tudalen	
			Cyfalaf	Cyfalaf					
			Derbyniadau	Grantiau					
2022/2023	Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd wrth gefn	Gwarchodfa	Heb ei gymhwyso	Cronfeydd wrth gefn	Cronfeydd wrth gefn	Cronfeydd wrth gefn		
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000		
Balans ar 31 Mawrth 2022	(13,068)	(32,185)	(8,198)	(31,829)	(85,280)	164,243	78,963	BS	22
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	10,434	0	0	0	10,434	(258,348)	(247,914)	CIES	19
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu dan ddarpariaethau statudol	(12,319)	0	(404)	26,528	13,805	(13,805)	0	24	59-61
Net (Cynnydd)/Gostyngiad cyn trosglwyddiadau i'r Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	(1,885)	0	(404)	26,528	24,239	(272,153)	(247,914)		
Trosglwyddiadau o Gronfa'r Cyngor (i) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	1,885	(1,777)	0	0	108	0	108	40	99-101
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2022/2023	0	(1,777)	(404)	26,528	24,347	(272,153)	(247,806)		
Balans ar 31 Mawrth 2023	(13,068)	(33,962)	(8,602)	(5,301)	(60,933)	(107,910)	(168,843)	BS	22

Mantolen

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau a gydnabyddir gan yr Awdurdod ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net yr Awdurdod (asedau llai rhwymedigaethau) yn cael eu cyfateb gan gronfeydd wrth gefn, a adroddir mewn dau gategori:

- Cronfeydd defnyddiadwy yw'r cronfeydd wrth gefn hynny y gall yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (*er enghraifft y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn y gellir ond ei defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled*) a'r angen i gynnal lefel ddarbodus. o gronfeydd wrth gefn.
- Cronfeydd annefnyddiadwy yw'r rhai na all yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn yn cynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n dal enillion a cholledion heb eu gwireddu (*er enghraifft y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn*), lle byddai symiau ond yn dod ar gael i ddarparu gwasanaethau pe bai'r asedau'n cael eu gwerthu; a chronfeydd wrth gefn sy'n dal gwyriad amser a ddangosir yn y llinell Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn '*Addasiadau rhwng y sail cyfrifo a'r sail ariannu o dan ddarpariaethau statudol*' (ee y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf, y Gronfa Wrth Gefn Pensiynau a'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig).

Mantolen	31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2022		Nodyn:	Tudalen:
	£000	£000	£000	£000		
Eiddo, Offer a Chyfarpar	353,142		298,382		25, 27, 30	62-69, 71, 74
Eiddo Buddsoddi	2,938		1,337		45	107
Asedau Treftadaeth	726		726		26	69-70
Buddsoddiadau Anghyfredol	657		342		28	72
Dyledwyr Anghyfredol	3,989		4,072		29	73
Is-gyfanswm: Asedau Hirdymor		361,452		304,859		
Asedau a Ddelir i'w Gwerthu	0		60		25	65-66
Buddsoddiadau Cyfredol	12,065		21,000		31	75
Stocrestrau	1,004		2,425		32	76
Dyledwyr Presennol	40,785		34,358		33	76-78
Ased Treth Gohiriedig	83		62		45	107
Arian Parod a Chyflwrth ag Arian Parod	49,936		87,912		44	106
Is-gyfanswm: Asedau Cyfredol		103,873		145,817		
Benthycia Presennol	(57,527)		(73,683)		37-38	83-87
Credydwyr Presennol	(17,637)		(22,318)		34	79
Derbyniadau Grantiau Presennol Ymlaen Llaw	(7,764)		(6,333)		21	52
Asedau Rhodd Presennol	(615)		(2,112)		32	76
Darpariaethau Presennol	(1,106)		(1,291)		35	80-82
Is-gyfanswm: Rhwymedigaethau Cyfredol		(84,649)		(105,737)		
Benthycia Anghyfredol	(132,498)		(126,923)		37-38	83-87
Darpariaethau Anghyfredol	(2,064)		(1,696)		35	80-82
Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill	(77,270)		(295,283)		36, 40	83, 89-97
Is-gyfanswm: Rhwymedigaethau Hirdymor		(211,832)		(423,902)		
Cyfanswm Asedau Net / (Rhwymedigaethau)		168,844		(78,963)		
Cronfeydd Defnyddiadwy	(60,932)		(85,279)		41.1	97-101
Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu Defnyddio	(107,912)		164,242		41.2	102-104
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn		(168,844)		78,963		

Datganiad Llif Arian

Mae'r Datganiad Llif Arian yn crynhoi trafodion arian parod a chyfwerth ag arian parod yr Awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Awdurdod yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chyfwerth ag arian parod trwy ddosbarthu mewnlifoedd ac (all-lifau) arian fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu.

Datganiad Llif Arian	2022/2023		2021/2022		Nodyn:	Tudalen:
	£000	£000	£000	£000		
Gwarged/(diffyg) net ar ddarparu gwasanaethau /lai treuliau treth	(10,434)		4,648		CIES	19
Addasiadau i ddarpariaeth gwasanaethau ar gyfer symudiadau heblaw arian parod	30,625		28,310		41.1	105
Addasiadau ar gyfer eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y ddarpariaeth o wasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi ac ariannu	(18,204)		(12,462)		41.2	105
Mewnlifau/(All-lifau) Arian Net o Weithgareddau Gweithredu		1,987		20,496		
Gweithgareddau buddsoddi		(29,066)		(15,356)	42.1	105
Gweithgareddau ariannu		(10,897)		(8,147)	42.2	106
Cynnydd neu (gostyngiad) net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod		(37,976)		(3,007)		
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd		87,912		90,919	BS, 43 22,	106
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd		49,936		87,912	BS, 43 22,	106

- Mae swm y llif arian net sy'n deillio o weithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o'r graddau y mae gweithrediadau'r Awdurdod yn cael eu hariannu trwy drethiant ac incwm grant neu gan dderbynwyr y gwasanaethau a ddarperir.
- Mae gweithgareddau buddsoddi yn cynrychioli llif arian sy'n ymwneud â chaffael, gwaredu a chyllido trwy grant cyfalaf o adnoddau y bwriedir iddynt gyfrannu at ddarpariaeth gwasanaeth yr Awdurdod yn y dyfodol, hy asedau anghyfredol.
- Mae llif arian sy'n deillio o weithgareddau ariannu yn cynrychioli'r graddau y mae benthyca a thaliadau tebyg wedi cynyddu/gostwng yn ystod y flwyddyn ac maent yn ddefnyddiol wrth ragweld hawliadau ar lif arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf i'r Awdurdod.

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol Craidd

Nodiadau I'r Datganiadau Ariannol Craidd

Nodiadau i'r Cyfrifon

1. Polisiau Cyfrifo

1.1 Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion yr Awdurdod ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/2023 a'i sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2023. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod baratoi Datganiad Cyfrifon blynyddol yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol gan y Cyfrifon ac Archwilio. (Cymru) 2014 .

Mae'r arferion hyn yn cynnwys yn bennaf y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2022/2023 a Chod Ymarfer Adrodd am Wasanaethau 2022/2023, a ategir gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS). Lle nad oes IFRS na Safon Gyfrifyddu Ryngwladol (IAS) berthnasol, cyfeirir at Safonau Cyfrifo Rhyngwladol y Sector Cyhoeddus (IPSASs); os nad oes IPSAS perthnasol, bydd Safonau Adrodd Ariannol domestig (FRSs) yn cael eu cymhwyso.

Y confensiwn cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn y Datganiad Cyfrifon yw cost hanesyddol yn bennaf, wedi'i addasu drwy ailbrizio rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

1.2 Arian Parod a Chyfrif ag Arian Parod

Cynrychiolir arian parod gan arian mewn llaw ac adneuon gyda sefydliadau ariannol sy'n ad-daladwy heb gosb ar rybudd o ddim mwy na 24 awr. Mae cyfrif ag arian parod yn fuddsoddiadau a ddelir mewn cyfrifon galwadau ac y gellir eu trosi'n hawdd i symiau hysbys o arian parod gyda risg ansylweddol o newid mewn gwerth.

Yn y Datganiad Llif Arian, dangosir arian parod a chyfrif ag arian parod net o orddrafftiau banc sy'n ad-daladwy ar gais ac sy'n ffurfio rhan annatod o reolaeth arian parod yr Awdurdod.

1.3 Buddion Gweithwyr

1.3.1 Budd-daliadau Ôl Gyflogaeth

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn cael ei gyfrif fel cynllun buddion diffiniedig:

- Mae rhwymedigaethau Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) sydd i'w priodoli i'r Awdurdod wedi'u cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau - hy asesiad o'r taliadau yn y dyfodol a wneir mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd i dyddiad fesul cyflogai, yn seiliedig ar ragdybiaethau am gyfraddau marwolaethau, cyfraddau trosiant gweithwyr, ac ati, a rhagamcanion o enillion ar gyfer gweithwyr presennol.
- Mae asedau Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) y gellir eu priodoli i'r Awdurdod wedi'u cynnwys yn y Fantolen yn ôl eu gwerth teg.

- Caiff rhwymedigaethau eu disgowntio i'w gwerth yn ôl prisiau cyfredol, a'r rhagdybiaethau cyfrifo rhagosodedig a ddefnyddir gan Hymans Robertson yw:

Categori Hyd	31 Mawrth 2023			31 Mawrth 2022		
	Disgownt			Disgownt		
	Cyfradd	RPI	CPI	Cyfradd	RPI	CPI
	%	%	%	%	%	%
Byr (Llai na 17 mlynedd)	4.75	3.30	3.00	2.70	3.85	3.30
Canolig (rhwng 17 a 23 oed)	4.75	3.20	2.95	2.70	3.65	3.20
Hir (dros 23 mlynedd)	4.75	3.15	2.95	2.75	3.55	3.15

Mae cyfraddau disgownt wedi'u pennu ar gyfer pob proffil hyd y gall taliadau fod yn ddyledus, yn seiliedig ar gromlin cynnyrch bond corfforaethol 'Hymans Robertson', a luniwyd ar sail cyfansoddiad mynegai bondiau corfforaethol cyfradd AA iBoxx.

Aiflesuriadau o'r rhwymedigaeth buddion diffiniedig net

- Enillion a cholledion actiwaraid – newidiadau yng ngwerth presennol y rhwymedigaeth ddiffiniedig o ganlyniad i newidiadau mewn tybiaethau actiwaraid neu effeithiau gwahaniaethau rhwng tybiaethau actiwaraid a digwyddiadau gwirioneddol - debyd neu gredyd i'r Aiflesuriad o'r llinell atebolrwydd buddion diffiniedig net yn y CIES.

- Elw ar asedau'r cynllun, heb gynnwys symiau sydd wedi'u cynnwys yn y Llog Net ar y rhwymedigaeth buddion diffiniedig net - swm unrhyw log, dididendau ac incwm arall sy'n deillio o asedau'r cynllun, ynghyd ag enillion neu golledion wedi'u gwireddu a heb eu gwireddu, llai unrhyw gostau rheoli asedau'r cynllun a treth sy'n daladwy gan y cynllun. Pennir llog ar asedau'r cynllun drwy luosi gwerth teg asedau'r cynllun â'r gyfradd a ddefnyddir i ddisgowntio rhwymedigaethau – a gredydir i'r Aiflesuriad o'r llinell atebolrwydd buddion diffiniedig net yn y CIES.

Mewn perthynas â buddion ymddeol, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i falans Cronfa'r Cyngor gael ei godi gyda'r swm sy'n daladwy gan yr Awdurdod i'r gronfa bensiwn neu'n uniongyrchol i bensiynwyr yn y flwyddyn, nid y swm a gyfrifwyd yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn, mae hyn yn golygu bod dyraniadau i'r Gronfa Bensiwn ac ohoni i ddileu'r debydau a'r credydau tybiannol ar gyfer buddion ymddeol a rhoi debydau yn eu lle am yr arian a dalwyd i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw symiau sy'n daladwy ond di-dâl ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sy'n codi ar y Gronfa Wrth Gefn Pensiynau felly'n mesur yr effaith fuddiol i Gronfa'r Cyngor o fod yn ofynnol i gyfrif am fuddion ymddeoliad ar sail llif arian yn hytrach na buddion a enillir gan weithwyr.

1.3.2 Buddion Dewisol

Mae gan yr Awdurdod hefyd bwerau cyfyngedig i wneud dyfarniadau dewisol o fuddion ymddeol yn achos ymddeoliadau cynnar. Mae unrhyw rwymedigaethau yr amcangyfrifir eu bod yn codi o ganlyniad i ddyfarniad i unrhyw aelod o sta (gan gynnwys athrawon) yn cael eu cronni ym mlwyddyn y penderfyniad i wneud y dyfarniad a chyfrifir amdanynt gan ddefnyddio'r un polisïau ag a ddefnyddir ar gyfer Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

1.4 Rhwymedigaethau Amodol

Mae rhwymedigaeth wrth gefn yn codi lle mae digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth bosibl ar yr Awdurdod y bydd ei fodolaeth ond yn cael ei gadarnhau gan ddigwyddiad neu fel arall o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr Awdurdod. Mae rhwymedigaethau wrth gefn hefyd yn codi mewn amgylchiadau lle byddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall ond naill ai nid yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau neu ni ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddibynadwy.

1.5 Darpariaethau

Gwneir darpariaethau pan fo digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol i'r Awdurdod sydd fwy na thebyg angen setliad trwy drosglwyddo buddion economaidd neu botensial gwasanaeth, ac y gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth.

Caiff darpariaethau eu codi fel traul ar y llinell gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn y daw'r Awdurdod yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a chânt eu mesur ar yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y Fantolen o'r gwariant sydd ei angen i setlo'r rhwymedigaeth. , gan ystyried risgiau ac ansicrwydd perthnasol.

Pan wneir taliadau yn y pen draw, cânt eu codi ar y ddarpariaeth a gariwyd yn y Fantolen. Caiff setliadau amcangyfrifedig eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol – lle mae'n dod yn llai na thebygol y bydd angen trosglwyddo buddion economaidd yn awr (neu os gwneir setliad is na'r disgwyl), caiff y ddarpariaeth ei gwrthdroi a'i chredydu'n ôl i'r gwasanaeth perthnasol. .

Lle disgwylir i ran neu'r cyfan o'r taliad sydd ei angen i setlo darpariaeth gael ei adennill oddi wrth barti arall (e.e. o hawliad yswiriant), dim ond os yw bron yn sicr y bydd ad-daliad yn cael ei dderbyn os yw hyn yn cael ei gydnabod fel incwm ar gyfer y gwasanaeth perthnasol. Awdurdod yn setlo'r rhwymedigaeth.

1.6 Offerynnau Ariannol

Prisio Asedau a Rhwymedigaethau a Gariwyd ar Gost Amortieiddiedig

Mae rhwymedigaethau ariannol ac asedau ariannol a gynrychiolir gan fenthyciadau a symiau derbyniadwy yn cael eu cario yn y Fantolen ar gost wedi'i hamortieiddio. Gellir asesu eu gwerth teg drwy gyfrifo gwerth presennol net (NPV) y llif arian a fydd yn digwydd dros weddill telerau'r offerynnau, gan ddefnyddio'r tybiaethau canlynol:

- Mae'r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir yn y cyfrifiad Gwerth Presennol Net yn hafal i'r gyfradd gyfredol mewn perthynas â'r un offeryn gan fenthyciwr tebyg. Dyma'r gyfradd sy'n gymwys yn y farchnad ar y dyddiad prisio (31 Mawrth 2022) ar gyfer offeryn sydd â'r un hyd, hy hafal i'r cyfnod sy'n weddill o'r dyddiad prisio hyd at ei aeddfedrwydd. Ar gyfer benthycia gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLb) defnyddiwyd cyfradd fenthycia newydd y PWLB.

- Cyfrifir llog gan ddefnyddio'r confensiwn marchnad mwyaf cyffredin (nifer wirioneddol o ddyddiau/365).
- Ar gyfer adneuo cyfnod penodol tybir y derbynnir llog pan fyddant yn aeddfedu.

Nid yw datgeliadau gwerth teg wedi'u cyfrifo ar gyfer asedau ariannol tymor byr gan gynnwys symiau derbyniadwy (dyledwyr), neu rhwymedigaethau ariannol tymor byr gan gynnwys symiau taladwy (credydwyr), gan fod y symiau cario yn cynrychioli brasamcan rhesymol o werth teg.

Premiymau/ Gostyngiadau

1. Lle gellid priodoli premiymau/gostyngiadau yn codi cyn Ebrill 2006 i'r ddyled amnewid, yna cawsant eu hamortieiddio gan ddefnyddio sail llog effeithol a chawsant eu cynnwys fel rhan o swm cario benthyciad newydd ar 31 Mawrth 2007. Y llog ychwanegol yn deillio o'r mae dull llog dewisol yn cael ei godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2. Lle na ellid priodoli premiymau/gostyngiadau yn codi cyn 1 Ebrill 2006 i ddyled benthyciad adnabyddadwy ar Fantolen derfynol 2006/2007, yna cawsant eu dadgydnabod trwy ysgrifennu'r balans ar 31 Mawrth 2007 i falans Cronfa'r Cyngor/CRT a yna bacio allan drwy'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol. Codir tâl am y tâl ar gyfer y premiwm/gostyngiad ar gyfer blynyddoedd i ddod/ (wedi'i gredydu) i'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

3. Pan fo premiymau/gostyngiadau wedi codi ar ôl 1 Ebrill 2006, yna mae'r driniaeth gyfrifo yn dibynnu a ellir ei ddosbarthu fel addasiad neu ddi-ddymiad. Er mwyn cael ei ddosbarthu fel addasiad, yna rhaid i'r ad-daliad a'r amnewid fod ar yr un diwrnod a rhaid iddo fodloni'r prawf 10%. Os na ellir bodloni'r prawf addasu yna caiff ei drin fel diddymiad. Nid yw'r holl breimiymau/ gostyngiadau ar ôl Ebrill 2006 yn bodloni'r prawf addasu ac felly fe'u cyfrifwyd fel diddymiadau, gyda'r driniaeth gyfrifo yr un fath ag ar gyfer (2) uchod.

Llog

Mae'r gwariant llog a'r incwm a ddatgelir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cael eu cyfrifo fel a ganlyn:

- Dyled PWLB – ar sail enwol, ac eithrio benthyciadau lle mae premiymau/gostyngiadau wedi'u cynnwys fel rhan o'r swm cario, lle mae llog yn cael ei gyfrifo gan ddefnyddio sail llog dewisol.
- dyled LOBO – ar sail cost wedi'i hamortieiddio gan ddefnyddio sail llog dewisol.
- Benthyciadau marchnad - ar sail enwol.
- Benthyciadau a Buddsoddiadau Dros Dro – ar sail enwol.

1.7 Asedau Anniriaethol

Mae gwariant ar asedau anariannol nad oes iddynt sylwedd ffisegol ond a reolir gan yr Awdurdod o ganlyniad i ddigwyddiadau yn y gorffennol (e.e. trwyddedau meddalwedd) yn cael ei gyfalafu pan dd disgwylir y bydd buddion economaidd neu botensial gwasanaeth yn y dyfodol yn llifo o'r ased anniriaethol i'r Awdurdod.

Nid yw gwariant ar ddatblygu gwefannau yn cael ei gyfalafu os mai bwriad y wefan yn unig neu'n bennaf yw hyrwyddo neu hysbysebu nwyddau neu wasanaethau'r Awdurdod.

Mae asedau anniriaethol yn cael eu mesur i ddechrau ar gost. Dim ond pan fydd modd pennu gwerth teg yr asedau a ddelir gan yr Awdurdod drwy gyfeirio at farchnad weithredol y caiff symiau eu hailbrisio. Yn ymarferol, nid oes unrhyw ased anniriaethol a ddelir gan yr Awdurdod yn bodloni'r maen prawf hwn, ac felly maent yn cael eu cario ar gost wedi'i amorteiddio. Mae swm dibrisiadwy ased anniriaethol yn cael ei amorteiddio dros ei oes ddefnyddiol i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae ased yn cael ei brofi am amhariad pryd bynnag mae arwydd y gallai fod amhariad ar yr ased - mae unrhyw golledion a gydnabyddir yn cael eu postio i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae unrhyw enillion neu golledion sy'n deillio o waredu neu adael ased anniriaethol yn cael ei bostio i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Lle bo gwariant ar asedau anniriaethol yn gymwys fel gwariant cyfalaf at ddibenion statudol, ni chaniateir i amorteiddiad, colledion amhariad ac enillion a cholledion gwaredu gael effaith ar Falans Cronfa'r Cyngor. Felly mae'r enillion a'r colledion yn cael eu tynnu allan o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn a'u postio i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf ac (ar gyfer unrhyw dderbyniadau gwerthiant sy'n fwy na £10,000) i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn.

1.8 Stocrestrau

Cynhwysir rhestrau eiddo yn y Fantolen yn ôl y gost isaf a'r gwerth gwiredadwy net. Neilltuir cost rhestrau eiddo gan ddefnyddio'r gost hysbys ddiwethaf.

1.9 Prydlesi

Diffinnir prydlesi a ddelir gan yr Awdurdod fel prydlesi cyllid neu brydlesi gweithredu yn unol â gofynion y Cod ac IAS17.

Mae Prydles Ariannol yn brydles sy'n trosglwyddo'n sylweddol yr holl risgiau a gwobrau sy'n gysylltiedig â pherchnogaeth i'r prydlesai. Nid yw'r Cod yn rhoi arweiniad pendant ynghylch ystyr 'y cyfan o'r cyfan' ac felly mae'r Awdurdod wedi arfer crebwyll wrth bennu statws pob prydles yn ôl cyd-destun.

Mae'r driniaeth gyfrifo ganlynol yn berthnasol i bob math o brydles:

Prydles Cyllid

Lle bo'r Awdurdod yn brydlesai, mae'r ased yn cael ei gydnabod ym Mantolen yr Awdurdod, ynghyd â rhwymedigaethau cyfatebol mewn perthynas â rhenti. Yna cyfrifir am yr ased yn unol â'r broses cyfrifo cyfalaf:

- Mae dibrisiant yn cael ei godi ar y cyfrif referniw gwasanaeth dros oes ddefnyddiol yr ased (neu gyfnod prydles y brydles os yw'n fyrrach);
- Mae prif elfen y rhent les yn dibrisio'r rhwymedigaeth;
- Mae elfen llog y rhent les yn cael ei chodi ar y cyfrif referniw;
- Mae MRP sy'n hafal i brif elfen y rhent prydles ariannol yn cael ei godi ar y referniw cyfrif; a
- Gwneir cofnodion addasu i sicrhau mai dim ond y rhenti les blyneddol a godir ar y cyfrifon referniw.

Lle bo'r Awdurdod yn brydleswr, nid yw'r ased ar Fantolen yr Awdurdod, gan fod y rhan fwyaf o'r holl risgiau a gwobrau perchnogaeth wedi'u trosglwyddo i'r trydydd parti. Mae'r broses gyfrifo fel a ganlyn:

- Sefydlir dyledwr prydles tymor hir ar gyfer y prif swm sy'n ddyledus (y buddsoddiad net yn y brydles)
- Lle mae'r swm sy'n ddyledus mewn perthynas â'r ased prydles i'w setlo trwy dalu rhenti yn y blyneddoddd ariannol i ddod, mae'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig yn cael ei gredydu â chyfanswm gwerth yr ased prydles sy'n ddyledus.
- Mae incwm prydles a dderbynnir gan y trydydd parti yn cael ei rannu'n brifswm a llog. Caiff y brif elfen ei thrin fel derbyniad cyfalaf a bydd yn dibrisio dyledwr y brydles hirdymor.
- Mae'r elfen llog yn cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel incwm ariannu a buddsoddi.
- Ar gyfer prydles yr ymrwymwyd iddynt cyn 31 Mawrth 2010, mae'r rheoliadau cyfrifyddu cyfalaf yn caniatáu cofnodion cyfrifyddu lliniarol sy'n galluogi'r brif elfen i barhau i gael ei thrin fel incwm referniw.

Prydles Weithredol

Lle mae'r Awdurdod yn brydlesai, mae taliadau prydles gweithredol yn cael eu codi ar referniw wrth iddynt ddod yn daladwy. Nid oes unrhyw ased yn cael ei greu ym Mantolen yr Awdurdod.

Pan fo'r Awdurdod yn brydleswr, mae'r ased yn cael ei gydnabod ym Mantolen yr Awdurdod, mae dibrisiant yn cael ei godi ar gyfrif referniw'r gwasanaeth dros oes ddefnyddiol yr ased a chaiff incwm prydles a dderbynnir gan y trydydd parti ei gredydu i'r cyfrif referniw.

Consesiynau a Threfniadau Gwasanaeth Sy'n Cynnwys Prydlesi

Nid oes gan yr Awdurdod drefniadau o'r fath ar hyn o bryd.

Mesur Gwerth Teg

Mae'r Awdurdod yn mesur rhai o'i asedau anariannol megis Asedau Gwarged ac Asedau a Ddelir i'w Gwerthu ar werth teg ar bob dyddiad adrodd yn unol â gofynion mesur Mesur Gwerth Teg IFRS13 .

Diffinnir asedau dros ben fel asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer (PPE) nad ydynt yn darparu potensial gwasanaeth ar gyfer yr Awdurdod ac felly nad ydynt yn cael eu mesur ar gyfer eu potensial gwasanaeth ond ar gyfer y buddion economaidd sydd ynghlwm wrth yr asedau. Cânt eu hailbrisio yn ôl gwerth teg ar yr adeg y cânt eu datgan yn weddill ac yna'n unol â'r rhaglen dreigl 5 mlynedd arferol o ailbrisio.

Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu yw asedau lle mae'n dod yn debygol y bydd swm cario ased yn cael ei adennill yn bennaf trwy drafodiad gwerthu yn hytrach na thrwy barhau i'w ddefnyddio. Cânt eu dal ar yr isaf o'r swm cario (cyn aiddosbarthu) neu Werth Teg.

Gwerth teg yw'r pris a fyddai'n cael ei dderbyn i werthu ased mewn trafodiad trefnus rhwng cyfranogwyr y farchnad ar y dyddiad mesur. Mae'r mesuriad gwerth teg yn rhagdybio bod y trafodiad i werthu'r ased yn digwydd naill ai:

- a) yn y brif farchnad ar gyfer yr ased; neu
- b) yn absenoldeb prif farchnad, yn y farchnad fwyaf manteisiol ar gyfer yr ased.

Mae'r Awdurdod yn mesur gwerth teg ased gan ddefnyddio'r rhagdybiaethau y byddai cyfranogwyr y farchnad yn eu defnyddio wrth brisio'r ased, gan dybio bod cyfranogwyr y farchnad yn gweithredu er eu budd economaidd gorau.

Wrth fesur gwerth teg ased anariannol, mae'r Awdurdod yn cymryd i ystyriaeth allu cyfranogwr y farchnad i gynhyrchu buddion economaidd trwy ddefnyddio'r ased yn ei ddefnydd uchaf a gorau neu drwy ei werthu i gyfranogwr marchnad arall a fyddai'n defnyddio'r ased yn ei defnydd uchaf a gorau.

Wrth ystyried defnyddiau uwch a gorau amgen ar gyfer yr ased sy'n cael ei brisio, rhoddwyd ystyriaeth i werth yr ased nad yw o reidrwydd yn cael ei adlewyrchu yng nghyfluniad neu ddefnydd presennol yr ased. Wrth ystyried dewisiadau eraill, mae dichonoldeb ffisegol, cyfreithiol ac ariannol y dewis arall hwnnw wedi'i ystyried.

Mae'r Awdurdod yn defnyddio technegau prisio sy'n briodol o dan yr amgylchiadau ac y mae data digonol ar gael ar eu cyfer, gan wneud y mwyafr o'r defnydd o fewnbynnau gwladwy perthnasol a lleihau'r defnydd o fewnbynnau anwladwy.

Mae mewnbynnau i dechnegau prisio mewn perthynas ag asedau anariannol y mae gwerth teg yn cael ei fesur neu ei ddatgelu ar eu cyfer yn natganiadau ariannol yr Awdurdod yn cael eu categorioiddio o fewn yr hierarchaeth gwerth teg, fel a ganlyn:

- Lefel 1 – prisiau a ddyfynnwyd (heb eu haddasu) mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau neu rwymedigaethau union yr un fath y gall yr awdurdod eu cyrchu ar y dyddiad mesur;
- Lefel 2 – mewnbynnau heblaw'r prisiau a ddyfynnwyd sydd wedi'u cynnwys yn Lefel 1 y gellir eu harsylwi ar gyfer yr ased neu'r rhwymedigaeth, naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol; a
- Lefel 3 – mewnbynnau anwladwy ar gyfer yr ased neu rwymedigaeth.

Mae'r holl brisiadau ar gyfer asedau dros ben ac asedau sy'n cael eu dal i'w gwerthu yn disgyn i gategori lefel 3, oherwydd natur y dechneg prisio. Mae'r dechneg brisio yn gwneud y defnydd gorau o fewnbynnau gwladwy perthnasol ac yn lleihau'r defnydd o fewnbynnau anwladwy.

Datgelir gwybodaeth am y technegau prisio a'r mewnbynnau a ddefnyddiwyd i bennu gwerth teg asedau dros ben yr Awdurdod yn nodyn 25.2 i'r Fantolen (*tudalennau 65-66*).

1.11

Asedau a Ddelir i'w Gwerthu

Pan ddaw'n debygol y bydd swm cario ased yn cael ei adennill yn bennaf drwy drafodiad gwerthu yn hytrach na thrwy barhau i'w ddefnyddio, caiff ei ailddosbarthu fel Ased a Ddelir i'w Werthu. Caiff yr ased ei ailbrisio yn union cyn ei ailddosbarthu ac yna ei gario ar yr isaf o'r swm hwn a gwerth teg llai costau gwerthu. Lle mae gostyngiad dilynol i werth teg llai costau gwerthu, caiff y golled ei phostio i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Dim ond hyd at swm unrhyw golledion blaenorol a gydnabyddir yn y Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau y cydnabyddir enillion mewn gwerth teg. Ni chodir dibrisiant ar Asedau a Ddelir i'w Gwerthu.

Os nad yw asedau bellach yn bodloni'r meini prawf i'w dosbarthu fel Asedau a Ddelir i'w Gwerthu, cânt eu hailddosbarthu'n ôl i asedau dros ben o dan PPE a'u prisio ar werth teg yn unol â gofynion mesur gwerth teg IFRS13 (*gweler Polisi Cyfrifo 1.10*) .

Nid yw asedau sydd i'w gadael neu eu sgrapio yn cael eu hailddosbarthu fel Asedau a Ddelir i'w Gwerthu, ond cânt eu trin fel asedau dros ben o fewn Eiddo, Peiriannau ac Offer.

Mae'n rhaid bodloni'r meini prawf canlynol er mwyn dosbarthu ased fel un sy'n cael ei ddal i'w werthu:

- Rhaid i'r ased fod ar gael i'w werthu ar unwaith;
- Rhaid i'r gwerthiant fod yn debygol iawn a rhaid cael rhaglen weithredol i ddod o hyd i brynwr;
- Rhaid i'r ased gael ei farchnata i'w werthu am bris sy'n rhesymol mewn perthynas â'i werth teg; a
- Dylid rhagweld y bydd y gwerthiant yn cael ei gwblhau o fewn blwyddyn i'r dyddiad dosbarthu.

Mae'r holl Asedau a Ddelir i'w Gwerthu wedi'u cynnwys yn y Fantolen fel Asedau Cyfredol.

1.12

Asedau Anghyfredol Dros ben o dan PPE

Mae asedau sydd wedi'u datgan yn weddill ac nad ydynt yn bodloni'r meini prawf uchod yn cael eu hailddosbarthu fel asedau dros ben o dan PPE a'u prisio ar werth teg ar yr adeg y cânt eu datgan yn weddill. Hwn fydd ei ddefnydd uchaf a gorau yn unol â gofynion mesur gwerth teg IFRS13 (*gweler Polisi Cyfrifo 1.10*).

1.13 Gorbenion a Gwasanaethau Cynnal

Mae costau gorbenion a gwasanaethau cymorth yn cael eu codi ar y rhai sy'n cael budd o'r cyflenwad neu'r gwasanaeth yn unol ag egwyddorion costio Cod Ymarfer Adroddiadau Gwasanaeth CIPFA 2022/2023 (SeRCoP). Defnyddir yr egwyddor cost amsugno cyfan – rhennir cost lawn y gorbenion a'r gwasanaethau cymorth rhwng defnyddwyr yn gymesur â'r buddion a dderbynnir, ac eithrio:

- Craidd Corfforaethol a Democrataidd – costau yn ymwneud â statws yr Awdurdod fel sefydliad amlswyddogaethol, democrataidd.
- Costau Heb eu Dosbarthu – cost buddion dewisol a ddyfarnwyd i weithwyr sy'n ymddeol yn gynnar a cholledion amhariad sy'n daladwy ar Asedau a Ddelir i'w Gwerthu.

Diffinnir y ddau gategori cost hyn yn SeRCoP a rhoddir cyfrif amdanynt yn y Portffolio Gwasanaethau Corfforaethol yn y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid (EFA), fel rhan o Wariant Net ar Wasanaethau Parhaus.

Caiff cyfanswm costau gwirioneddol adrannau canolog eu hailgodi fel taliadau cymorth canolog i wasanaethau ar sail amcangyfrif o amser sta. Mae taliadau llety Oce yn cael eu cronni a'u dyrannu ar sail arwynebedd llawr. Gwneir ad-daliadau TG ar sail defnydd caledwedd a meddalwedd.

Mae Cyfrifon Rheoli'r Awdurdod, sydd wedi'u cynnwys yn yr EFA, yn adlewyrchu'r dyraniad priodol o gostau cyffredinol a chostau cynnal i wasanaethau. Lle gwneir ad-daliadau rhwng segmentau cyfrifyddu (hy Portffolios), mae'r rhain wedi'u dileu trwy addasiad yn yr EFA ac nid ydynt wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

1.14 Eiddo, Offer a Chyfarpar

Mae asedau sydd â sylwedd ffisegol ac a ddelir i'w defnyddio i gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i eraill, neu at ddibenion gweinyddol ac y disgwylir iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol yn cael eu dosbarthu fel Eiddo, Peiriannau ac Offer. .

1.14.1 Cydnabyddiaeth

Mae gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Peiriannau ac Offer yn cael ei gyfalafu ar sail croniadau, ar yr amod ei bod yn debygol y bydd y buddion economaidd neu botensial gwasanaeth yn y dyfodol sy'n gysylltiedig â'r eitem yn llifo i'r Awdurdod ac y gall cost yr eitem. cael ei fesur yn ddibynadwy. Mae gwariant sy'n cynnal ond nad yw'n ychwanegu at botensial ased i ddarparu buddion economaidd neu botensial gwasanaeth yn y dyfodol (hy atgyweirio a chynnal a chadw) yn cael ei godi fel traul pan fydd yn digwydd.

Dim ond gwariant dros £50,000 sydd wedi'i gyfalafu, gyda symiau o dan y trothwy hwn yn cael eu codi'n uniongyrchol ar refeniw. Yr eithriadau i hyn yw asedau priffyrdd ac iechyd a diogelwch sy'n disgyn yn unigol o dan y lefel de-minimis hwn ond sy'n cael eu cyfalafu oherwydd eu bod yn cael eu trin fel un eitem unigol o wariant yn y flwyddyn a gwariant sydd wedi'i gymeradwyo gan grant cyfalaf.

Mesur

Caiff asedau eu mesur i ddechrau ar gost, gan gynnwys:

- Y pris prynu;
- Unrhyw gostau i'w priodoli i ddod â'r ased i'r lleoliad a'r cyflwr angenrheidiol iddo fod gallu gweithredu yn y modd a fwriadwyd gan y rheolwyr; a
- Amcangyfrif cychwynnol o gostau datgymalu a symud yr eitem ac adfer y safle y mae wedi ei leoli arno.

Nid yw'r Awdurdod yn cyfalafu costau benthyca a dynnir tra bod asedau'n cael eu hadeiladu.

Ystyrir mai cost asedau a gaffaelir heblaw trwy bryniant yw ei werth teg, oni bai nad oes gan y caffaeliad sylwedd masnachol (hy ni fydd yn arwain at amrywiad yn llif arian yr Awdurdod). Yn yr achos olaf, lle mae ased yn cael ei gaffael trwy gyfnwdd, cost y caffaeliad yw swm cario'r ased a roddwyd i fyny gan yr Awdurdod.

Yna caiff asedau eu cario yn y Fantolen gan ddefnyddio'r seiliau mesur canlynol:

- Asedau seilwaith – cost hanesyddol wedi'i dibrisio. Nid yw'r holl asedau ffyrdd a seilwaith wedi'u cynnwys yn y Fantolen gan fod prisiad yr asedau yn adlewyrchu gwariant hanesyddol a gafwyd ar asedau o'r fath o adeg benodol. Nid yw unrhyw ffyrdd a ddarperir gan ddatblygwyr preifat sy'n cael eu mabwysiadu gan yr Awdurdod yn cael eu cydnabod yn unigol ar y Fantolen ac yn cael eu cofnodi'n ddetholus am ddim gwerth. O 2021/2022, dim ond Gwerth Llyfr Net yr Asedau Seilwaith sydd wedi'i adrodd yn y Cyfrifon, fel y caniateir gan addasiad dros dro CIPFA i'r Cod Ymarfer Cyfrifo. Yn unol â darpariaeth 24L o Reoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) (Diwygio) 2022), lle mae gwaith wedi'i wneud ar Asedau Seilwaith presennol, penderfynwyd mai swm cario unrhyw gydran sydd wedi'i disodli yw dim.
- Asedau cymunedol ac asedau sy'n cael eu hadeiladu – cost hanesyddol wedi'i dibrisio;
- Pob ased PPE gweithredol arall – gwerth teg, a bennir fel y swm a fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd presennol (gwerth defnydd presennol – EUV). Lle nad oes tystiolaeth yn seiliedig ar y farchnad o werth teg oherwydd natur arbenigol ased, defnyddir cost amnewid dibrisiedig (DRC) fel amcangyfrif o werth teg. Lle mae gan asedau nad ydynt yn eiddo oes ddefnyddiol fer neu werthoedd isel (neu'r ddau), defnyddir sail cost hanesyddol dibrisiedig fel dirprwy ar gyfer gwerth teg; a
- Asedau dros ben o dan PPE – gwerth teg yn unol â'r diffiniadau a'r gofynion mesur yn IFRS13.

Mae asedau sydd wedi'u cynnwys yn y Fantolen ar werth teg yn cael eu hailbrisio'n ddigon rheolaidd i sicrhau nad yw eu swm cario yn wahanol iawn i'w gwerth teg ar ddiwedd y flwyddyn; o leiaf, caiff yr holl asedau eu hailbrisio bob pum mlynedd. Caiff cynnydd mewn prisiadau eu paru gan gredydau i'r Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn i gydnabod enillion heb eu gwireddu. Fel eithriad, gallai enillion gael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fyddant yn codi o wrthdroi colled a godwyd yn flaenorol ar wasanaeth.

Lle nodir gostyngiadau mewn gwerth, y driniaeth gyfrifyddu yw:

- Mae swm cario'r ased yn cael ei ysgrifennu yn erbyn balans yr enillion ailbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn (hyd at swm yr enillion cronedig), lle mae balans yn bodoli;
- Ysgrifennir swm cario'r ased i lawr yn erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr lle nad oes balans neu falans annigonol yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn.

Mae'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn yn cynnwys enillion ailbriso a gydnabuwyd ers 1 Ebrill 2007 yn unig, sef dyddiad ei gweithredu'n ffurfiol. Mae enillion sy'n codi cyn y dyddiad hwnnw wedi'u cyfuno yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

1.14.2 Nam

Asesir asedau ar ddiwedd pob blwyddyn i weld a oes unrhyw arwydd y gallai fod amhariad ar ased. Lle mae arwyddion yn bodoli ac amcangyfrifir bod unrhyw wahaniaethau posibl yn sylweddol, amcangyfrifir swm adferadwy'r ased a, lle mae hyn yn llai na swm cario'r ased, cydnabyddir colled amhariad ar gyfer y diffyg.

Lle nodir colledion amhariad, cânt eu cyfrifo gan:

- Ysgrifennu swm cario'r ased hwnnw yn erbyn y balans (hyd at swm yr enillion cronedig) lle mae balans o enillion ailbriso ar gyfer yr ased yn y Cronfa Ailbriso Wrth Gefn;
- Ysgrifennu swm cario'r ased yn erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr lle nad oes balans neu falans annigonol yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn.

Lle caiff colled amhariad ei gwrthdroi wedyn, caiff y gwrthdroad ei gredydu i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i addasu ar gyfer dibrisiant a fyddai wedi'i godi pe na bai'r golled wedi digwydd. cael ei gydnabod.

1.14.3 Dibrisiant

Darperir ar gyfer dibrisiant ar yr holl Eiddo, Peiriannau ac Offer trwy ddyrannu eu symiau dibrisiadwy yn systematig dros eu hoes ddefnyddiol. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb oes ddefnyddiol gyfyngedig y gellir ei phennu (hy tir rhydd-ddaliadol a rhai Asedau Cymunedol penodol) ac asedau nad ydynt eto ar gael i'w defnyddio (hy asedau sy'n cael eu hadeiladu).

Cyfrifir dibrisiant ar y seiliau canlynol:

- Anheddau ac adeiladau eraill – dyraniad llinell syth dros oes ddefnyddiol yr eiddo yn ôl amcangyfrif y prisiwr;

- Cerbydau, peiriannau, dodrefn a chyfarpar – dyraniad llinell syth dros oes ddefnyddiol yr ased, yn unol â chyngor gweinyddwr cymwys; a
- Seilwaith – dyraniad llinell syth dros 40 mlynedd.

Pan fo gan eitem o ased Eiddo, Peiriannau ac Offer gydrannau mawr y mae eu cost yn sylweddol mewn perthynas â chyfanswm cost yr eitem, caiff y cydrannau eu dibrisio ar wahân.

Mae enillion ailbriso hefyd yn cael eu dibrisio, gyda swm sy'n hafal i'r gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth cyfredol a godir ar asedau a'r dibrisiant a fyddai wedi'i godi ar sail eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo bob blwyddyn o'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

Lle mae asedau cymwys wedi'u caffael neu eu gwaredu ran o'r ffordd drwy'r flwyddyn, mae dibrisiant wedi'i godi'n ddyddiol.

Ar gyfer adeiladau, darperir asesiad technegol o oes ddefnyddiol yr ased gan briswyr allanol penodedig yr Awdurdod, Savills (UK) Limited.

Ar gyfer mathau eraill o asedau, defnyddiwyd yr oes safonol a ganlyn i gyfrifo symiau dibrisiant:

	Safonol
Math o Ased	Bywyd
	(Blwyddoedd)
Cerbydau	5
Offer†	10
Offer TG†	5
Asedau Isadeiledd	40
Goleuadau Stryd	40

† : Mewn rhai achosion gall y swyddog technegol perthnasol ddarparu asesiad manwl o'r oes ddefnyddiol.

1.14.4 Gwarediadau

Pan fydd ased yn cael ei waredu neu ei ddatgomisio, mae swm cario'r ased yn y Fantolen (boed yn Eiddo, Peiriannau ac Offer neu'n Asedau a Ddelir i'w Gwerthu) yn cael ei ysgrifennu o i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r ennill neu'r golled wrth waredu. Mae derbyniadau o warediadau (os oes rhai) yn cael eu credydu i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (hy wedi'u netio o yn erbyn gwerth cario'r ased ar adeg ei waredu). Mae unrhyw enillion ailbriso a gronnir ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn yn cael eu trosglwyddo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

	Mae symiau a dderbynnir ar gyfer gwarediad o fwy na £10,000 yn cael eu categorio fel derbyniadau cyfalaf. Caiff y rhain eu credydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn ac yna dim ond ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd y gellir eu defnyddio, neu eu gosod o'r neilltu i leihau angen sylfaenol yr Awdurdod i fenthycu (y gofyniad ariannu cyfalaf). Mae derbyniadau'n cael eu neilltuo i'r Gronfa Wrth Gefn o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn. Nid yw gwerth ysgrifenedig gwarediadau yn dâl yn erbyn Treth y Cyngor, oherwydd darperir yn llawn ar gyfer cost asedau anghyfredol o dan drefniadau ar wahân ar gyfer ariannu cyfalaf. Mae symiau'n cael eu neilltuo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.	
1.14.5	Cydranu Mae'r polisi canlynol wedi'i fabwysiadu ar gyfer cydranu asedau a'i gymhwyso i asedau fel y'u caffaelwyd, y gwellwyd ac a ailbrisiwyd: • Diffinnir cydran faterol fel un sydd â chost amnewid gros o fwy na 25% neu gyfanswm cost adnewyddu gros yr ased; • Lle mae cydrannau materol wedi'u nodi, caiff swm cario cyfredol y gydran honno ei adlewyrchu fel ased ar wahân a'i ddibrisio dros oes y gydran honno.	
1.15	Buddsoddiadau ac Eiddo Buddsoddi	
1.15.1	Buddsoddiadau - Silent Valley Waste Services Lle na ellir sefydlu gwerth teg dibynadwy ar gyfer offeryn ecwiti heb ei ddyfynnu yna mae'r buddsoddiad wedi'i fesur ar gost. Er mwyn cyfrifo gwerth teg ar gyfer y buddsoddiad yn Silent Valley Waste Services, byddai angen i'r holl ddifidendau derbyniadwy yn y dyfodol gael eu disgowntio i'r gwerth ar ddyddiad y Fantolen. Mae'r cyfnod amser y byddai difidendau o'r fath yn dderbyniadwy ar ei gyfer yn amhendant ac felly mae'r ased wedi'i fesur ar gost.	
1.15.2	Eiddo Buddsoddi - Pharmatelligence Ltd. Eiddo buddsoddi yw'r rhai a ddelir yn unig i ennill rhenti a/neu ar gyfer arbrisiant cyfalaf megis; prydles i tir, tir a ddelir ar gyfer datblygiad yn y dyfodol fel safleoedd strategol a thir ac adeiladau eraill sy'n bodloni meini prawf eiddo buddsoddi. Mesurir eiddo buddsoddi ar werth teg, yn seiliedig ar y gwerth marchnadol a fyddai'n cael ei dderbyn i werthu ased mewn trafodiad trefnus rhwng cyfranogwyr y farchnad ar y dyddiad mesur, gan adlewyrchu defnydd uchaf a gorau'r ased. Cynhelir prisiad llawn o bryd i'w gilydd gyda'r prisiad diweddaraf wedi'i gynnal wrth baratoi cyfrifon Bargen Ddinesig 2019/20. Mae'r Eiddo Buddsoddi sydd wedi'i gynnwys yng Nghyfrifon Grŵp Cyd-bwyllgor y Fargen Ddinesig wedi'i brisio gan Gyngor Sir Fynwy fel rhan o'i rôl fel yr Awdurdod lletyol ar gyfer prosiect CSC Foundry Ltd. Nid yw eiddo buddsoddi yn cael ei ddibrisio. Mae enillion a cholledion ar ailbrisio a gwaredu yn cael eu postio i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.	
1.16		Asedau Treftadaeth Diffinnir asedau treftadaeth diriaethol fel rhai sydd â nodweddion hanesyddol, artistig, gwyddonol, technolegol, geoffisegol neu amgylcheddol sy'n cael eu dal a'u cynnal yn bennaf oherwydd eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant. Diffinnir asedau treftadaeth anniriaethol fel rhai sydd ag arwyddocâd diwylliannol, amgylcheddol neu hanesyddol. Mae'r Awdurdod wedi nodi dwy heneb sy'n bodloni'r diffiniad o asedau treftadaeth, sydd wedi'u priso ar sail cost adnewyddu yswiriant a ddiweddarir yn flynyddol. Lle mae dirywiad ffisegol neu ddifrod sylweddol wedi digwydd i'r asedau, mae hyn wedi'i gydnabod fel tâl amhariad. Aseswyd oes ddefnyddiol yr asedau hyn fel 'amhendant' ac felly ni chodir dibrisiant. Mae caffael asedau treftadaeth yn ddigwyddiad prin; os bydd ased newydd yn cael ei gaffael neu ei adnabod caiff ei brisio gan ddefnyddio sail briodol (lle amcangyfrifir bod y gwerth disgwyliedig yn sylweddol). O ystyried natur yr asedau treftadaeth a nodwyd i'w cynnwys yn y cyfrifon, mae gwaredu hefyd yn ddigwyddiad prin. Wrth waredu, byddai enillion yn cael eu cyfrifo yn unol â gofynion cyfrifyddu statudol yn ymwneud â gwariant cyfalaf a derbyniadau cyfalaf fel yr amlinellwyd yn adran 1.14.4. Cedwir Cofrestr Asedau Treftadaeth gan yr Awdurdod sy'n manylu ar asedau cymwys o fewn ffiniau'r Fwrdeistref Sirol, gan gynnwys yr asedau hynny a nodwyd fel asedau treftadaeth at ddibenion y Datganiad Cyfrifon. Mae'r ddwy heneb sydd wedi'u nodi fel asedau treftadaeth wedi'u lleoli mewn ardaloedd sydd â mynediad cyhoeddus rhydd ac agored.
1.17		Darpariaeth Isafswm Refeniw Fel arfer mae'n ofynnol i Awdurdodau Lleol neilltuo rhywfaint o'u refeniw bob blwyddyn fel darpariaeth ar gyfer gwariant cyfalaf a ariennir gan drefniadau benthyca neu gredyd. Cyfeirir at hyn fel Darpariaeth Isafswm Refeniw (MRP). Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru reoliadau ar gyfer gwneud MRP yn effeithiol o flwyddyn ariannol 2008/2009, yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol wneud darpariaeth ddarbodus ar gyfer MRP. Mae rhwymedigaeth gyfreithiol ar Awdurdodau Lleol i "roi sylw" i ganllawiau o'r fath (hy gosod MRP darbodus). Nid yw'r ddeddfwriaeth yn diffinio'r hyn sy'n gyfystyr â "darpariaeth ddarbodus", ond mae'r canllawiau MRP a gyhoeddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol yn dehongli'r term ac yn rhoi rhai enghreifftiau. Mae'r MRP ar gyfer 2022/2023 wedi'i gyfrifo yn unol â'r polisi MRP a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ym mis Mawrth 2022, gan ddefnyddio'r dull canlynol: • Benthyca â Chymorth – cyfrifir MRP ar sail blwydd-dal dros 50 mlynedd. • Benthyca Digymorth – Mae'r cyfrifiad yn edrych ar oes ased gyfartalog ar gyfer yr holl fenthycu digefnogaeth ym mhob blwyddyn ac yn cymhwyso'r cyfrifiad blwydd-dal i gyfanswm gwariant cyfalaf benthyca digefnogaeth ar gyfer y flwyddyn honno. • Prydlesi Cyllid – Mae'r MRP ar gyfer prydlesi cyllid yn hafal i brif elfen y rhent sy'n daladwy bob blwyddyn.

Gan fod Trethdalwyr presennol y Dreth Gyngor wedi'u codi mewn blynyddoedd blaenorol ar gyfer MRP sydd wedyn wedi'i leihau o ganlyniad i'r newidiadau polisi ôl-weithredol a gyflwynwyd yn 2018/2019, mae lefel yr MRP a wnaed yn ystod y flwyddyn wedi'i ostwng er mwyn darparu'r polisi i'r trethdalwyr hynny. buddion sy'n codi o fewn amserlen resymol. Yn 2022/2023 felly mae MRP wedi cael ei leihau £3.2m.

1.18 Incwm Treth (Treth y Cyngor ac Ardrethi Annomestig Cenedlaethol (NNDR))

Mae'r Awdurdod yn dilyn yr egwyddorion yn IPSAS23 *Refeniw o drafodion Di-gyfnawid (Trethi a Throsglwyddiadau)* mewn perthynas â chyfrifo ar gyfer incwm treth a gesglir, ac eithrio pan nodir dehongliadau neu addasiadau i gyd-fynd â'r sector cyhoeddus yn y Cod.

Treth y Cyngor

Mae'r Awdurdod yn casglu ac yn dosbarthu Treth y Cyngor ar ran Heddlu Gwent a phedwar cyngor tref neu gymuned. Telir y praesept ar gyfer pob un o'r cyrff hyn yn llawn yn ystod y flwyddyn ariannol ac nid yw'n cael ei effeithio gan lefel Treth y Cyngor a gesglir mewn gwirionedd. Gan fod y taliad yn cael ei wneud yn llawn, nid oes unrhyw falansau dyledwyr na chredydwyr wedi'u cydnabod ar gyfer cyrff praeseptio ar y Fantolen.

Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cydnabod y swm sy'n ddyledus i'r Awdurdod am y flwyddyn. Mae unrhyw warged neu ddiffyg sy'n codi wrth gasglu hefyd wedi'i gynnwys yn Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol.

Cynllun Gostyngiadau Treth y Cyngor (CTRS)

Mae costau sy'n ymwneud â Chynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor wedi'u cynnwys fel treuliau a delir drwy'r system dreth ac yn unol ag IPSAS 23 fe'u cydnabyddir fel cost gwasanaeth ac nid gostyngiad yn incwm Treth y Cyngor drwy refeniw a gollwyd.

Trethi Annomestig Cenedlaethol (NNDR)

Mae'r Awdurdod yn casglu Trethi Annomestig Cenedlaethol (NNDR) o dan drefniant asiantaeth gyda Llywodraeth Cymru. Nid yw arian parod a gesglir oddi wrth drethdalwyr annomestig yn incwm i'r Awdurdod ac felly nid yw wedi'i gynnwys yn ei Ddatganiadau Cyfrifyddu. Nid yw balansau dyledwyr a chredydwyr gyda threthdalwyr a'r lwfans amhariad ar gyfer dyledion amheus yn asedau a rhwymedigaethau'r Awdurdod ac felly nid ydynt yn cael eu cydnabod yn y Fantolen.

Mae dyledwr neu gredydwr wedi'i gynnwys ar gyfer arian parod a gesglir ar sail asiantaeth sydd wedi'i dandalu neu wedi'i ordalu i Lywodraeth Cymru ar ddyddiad y Fantolen. Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cynnwys cyfraniad yr Awdurdod sy'n ddyledus o'r Gronfa NNDR, y lwfans cost casglu am y flwyddyn a symiau cronedig a godwyd ar gyfer dyledion NNDR nas talwyd.

1.19 Trefniadau ar y Cyd

Mae Trefniadau ar y Cyd yn ymwneud â darparu gwasanaethau gan ddau barti neu fwy sydd â rheolaeth ar y cyd dros y gweithgaredd, wedi'u rhwymo gan gontract. Gellir dosbarthu'r trefniadau hyn yn Fentrau ar y Cyd neu'n Weithrediadau ar y Cyd, yn dibynnu ar statws y trefniant fel endid yn ei rinwedd ei hun, i ba raddau y mae gan y partïon sy'n berchen ar yr endid reolaeth dros yr endid a'r trefniadau llywodraethu sydd ar waith.

Wrth asesu'r trefniadau ar y cyd y mae Blaenau Gwent yn cymryd rhan ynddynt, daethpwyd i'r casgliad ym mhob achos nad oes endid cyfreithiol ar wahân yn bodoli ac nad oes gan yr Awdurdod reolaeth (fel y'i diffinnir gan y Cod Cyfrifo ac IFRS10). O ganlyniad, nid yw cyfrifon y trefniadau hyn wedi'u cyfuno yn natganiadau cyfrifyddu'r grŵp ac ym mhob achos mae'r Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn adlewyrchu'r trafodion sy'n digwydd rhwng yr Awdurdod a'r trefniant ar y cyd.

Mae Bargaen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (CCRCD) yn drefniant ar y cyd sy'n cynnwys 10 partner awdurdod lleol yn Ne-ddwyrain Cymru. Yn unol â gofynion y Cod, mae'r Awdurdod wedi cynnwys ei gyfran o incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llif arian sy'n ymwneud â'r trefniant yn y datganiadau cyfrifyddu a'r datgeliadau endid sengl.

1.20 Cyfrifo i Ysgolion

Mae'r Cod Cyfrifo yn cynnwys triniaeth benodedig ar gyfer cynnwys ysgolion yn y Datganiad Cyfrifon. Mae CIPFA/ LASAAC o'r farn y gall ysgolion a gynhelir gan awdurdodau lleol gael eu trin fel endidau ar wahân at ddibenion rheoli, ac yn seiliedig ar y dangosyddion rheolaeth a nodwyd o dan ofynion mabwysiadu'r Cod o Ddatganiadau Ariannol Cyfun IFRS10, y cydbwysedd *rheolaeth* . yn gorwedd gydag awdurdodau lleol. O ganlyniad, dylid cynnwys ysgolion mewn cyfrifon grŵp. Fodd bynnag, mae'r Cod hefyd yn cynnwys addasiad i'r diffiniad o ddatganiadau ariannol endid sengl i gynnwys incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llif arian ysgolion a gynhelir gan awdurdodau lleol.

Mae pob ysgol a gynhelir yn y Fwrdeistref Sirol bellach yn cael ei hystyried yn endidau a reolir gan yr Awdurdod, gydag incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llif arian pob ysgol yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon endid sengl ar y sail a amlinellir isod. Mae gan yr Awdurdod y mathau canlynol o ysgolion a gynhelir o dan ei reolaeth:

- Cymuned
 - Gwirfoddol a Gynorthwyr
- Gwirfoddol a Reolir
 - Sylfaen

Mae Asedau Anghyfredol Ysgolion yn cael eu cydnabod ar y Fantolen lle mae'r Awdurdod yn berchen yn uniongyrchol ar yr asedau, yn dal balans rheolaeth yr asedau neu lle mae'r ysgol neu Gorff Llywodraethol yr ysgol yn berchen ar yr asedau neu wedi cael hawliau i ddefnyddio'r asedau a drosglwyddwyd iddynt. . Mae tir ac adeiladau a ddefnyddir gan ysgolion yn cael eu cydnabod yn unol â'r profion cydnabod sy'n berthnasol i'r trefniadau sy'n bodoli ar gyfer yr eiddo.

Mae ysgolion cymunedol yn eiddo i'r Awdurdod ac, felly, yn cael eu cydnabod ar y Fantolen.

Mae'r pedair ysgol Wirfoddol a Gynorthwyr ac a Reolir yn y Fwrdeistref Sirol yn eiddo i'r Esgobaeth berthnasol heb unrhyw hawliau ffurfiol i ddefnyddio'r asedau trwy drefniadau trwydded a drosglwyddir i'r ysgol neu'r Cyrrff Llywodraethu. Defnyddir yr asedau o dan drwyddedau "dim ond" nad ydynt yn trosglwyddo unrhyw ddiddordeb i'r ysgol ac y gellir eu terfynu gan yr ymddiriedolwyr ar unrhyw adeg heb gamau achosol. O ganlyniad nid yw'r ysgolion hyn yn cael eu cydnabod ar y Fantolen.

Yr ysgol neu Gorff Llywodraethol yr ysgol sy'n berchen a rheolaeth dros yr Ysgol Sefydledig ac felly mae'r asedau wedi'u cydnabod ar y Fantolen o 1 Ebrill 2013 ymlaen.

Ar gyfer yr ysgolion hynny a gynhelir nad ydynt yn cael eu rheoli gan yr Awdurdod, mae unrhyw drafodion a wneir ar eu rhan wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a nodiadau cysylltiedig o dan grwpio goddrychol safonol y Cod Ymarfer Gwasanaeth priodol, neu'n eithriadol fel taliadau trydydd parti.

1.21 Cyfrifon Grŵp

Yn ogystal â pharatoi datganiadau ariannol endid sengl, mae'n ofynnol i'r Awdurdod baratoi Cyfrifon Grŵp lle mae ganddo fuddiannau mewn is-gwmnïau, cwmnïau cyswllt a mentrau ar y cyd, oni bai yr ystyrir nad yw'r buddiannau hynny'n sylweddol. Roedd Cod 2014/2015 yn cynnwys diwygiadau a ddeilliodd o gyflwyno neu ddiwygio pum safon gyfrifyddu ym mis Mai 2011 (IFRS10 *Datganiadau Ariannol Cyfunol*, IFRS11 *Cyd-fentrau*, IFRS12 *Datgelu Buddiannau mewn Endidau Eraill*, IAS27 *Datganiadau Ariannol ar Wahân* ac IAS28 *Buddsoddiadau mewn Cysylltiad*) yn ymwneud â paratoi cyfrifon grŵp neu gyfun. Roedd y safonau hyn yn cynnwys diwygiadau i ddifiniad ffin y grŵp a allai fod wedi effeithio ar yr endidau i'w cyfuno â'r Awdurdod wrth baratoi'r grŵp. cyfrifon.

Y safonau perthnasol a chyhoeddiad CIPFA *Accounting for Collaboration in Local Government* wedi cael eu defnyddio i benderfynu ar y driniaeth gywir o drefniadau cydweithio y mae'r Awdurdod yn ymwneud â hwy. O ganlyniad, penderfynwyd bod ffin y grŵp yn cynnwys yr Awdurdod a Silent Valley Waste Services Ltd., is-gwmni y mae ganddo reolaeth lwyr drosto drwy benodi'r mwyafrif o fwrdd cyfarwyddwyr y cwmni.

Nid yw diddordeb yr Awdurdod yng Ngwasanaeth Cyflawni Addysg De-ddwyrain Cymru wedi'i gyfuno yn y Cyfrifon Grŵp. Er bod gan yr Awdurdod fuddiant o 20% yn y cwmni, a fyddai fel arfer yn sbarduno'r gofynion ar gyfer ei gynnwys fel cwmni cyswllt o fewn cyfrifon grŵp, mae nifer o ffactorau sy'n gwrth-ddweud bod gan yr Awdurdod ddylanwad sylweddol dros y GCA, gan gynnwys y lefel rheolaeth a arferir gan Lywodraeth Cymru, ac felly mae'r rhagdybiaeth ar gyfer cynnwys wedi'i gwrthbrofi.

1.22 Pennu Segmentau Gweithredu

I bwrpas dosbarthu gwariant ac incwm yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES) a'r Dadansoddiad o Wariant a Chyllid (EFA), mae'r segmentau gweithredu a ddatgelwyd wedi'u halinio â strwythur Portffolio'r Awdurdod. Mae'r holl Portffolios a Phwyllgorau wedi'u datgelu, waeth beth fo'u maint mewn termau ariannol, ac ni fu unrhyw agregiad o segmentau yn y Cyfrifon hyn.

2. Effaith newidiadau mewn Polisiâu Cyfrifo, Amcangyfrifon Cyfrifo a Gwallau.

Nid oes unrhyw newidiadau sylweddol i bolisiâu cyfrifyddu nac amcangyfrifon cyfrifyddu a fabwysiadwyd ar gyfer Cyfrifon 2022/2023.

3. Safonau Cyfrifo Wedi'u Cyhoeddi ond heb eu Mabwysiadu eto

Mae Cod Ymarfer Cyfrifyddu 2023/2024 yn cynnwys y safonau cyfrifyddu newydd neu ddiwygiedig canlynol sydd wedi dod i rym o 1 Ebrill 2023.

Ffynhonnell, Gofyniad ac Effaith Bosibl
IAS 8 Polisiau Cyfrifo, Newidiadau mewn Amcangyfrifon a Gwallau Cyfrifo Diwygiadau i'r diffiniad o amcangyfrifon cyfrifyddu a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2021. Ni ragwelir unrhyw effaith sylweddol ar Gyfrifon yr Awdurdod.
IAS 1 Cyflwyno Datganiadau Ariannol a Datganiad Ymarfer IFRS 2 Diwygiadau i ddatgelu Polisiau Cyfrifo, lle mae'n ofynnol bellach i endidau ddatgelu eu polisiau cyfrifyddu perthnasol yn hytrach na rhai arwyddocaol. Ni ragwelir unrhyw effaith sylweddol ar Gyfrifon yr Awdurdod.
IAS 12 Trethi Incwm Mae diwygiadau i IAS 12, a gyhoeddwyd ym mis Mai 2021 - Treth Ohiriedig sy'n ymwneud ag Asedau a Rhwymedigaethau sy'n deillio o un trafodiad, yn rhoi eithriad o'r eithriad cydnabod cychwynnol a ddarparwyd. Ni ragwelir unrhyw effaith sylweddol ar Gyfrifon yr Awdurdod.
IFRS 3 - Cyfuniadau Busnes Cyhoeddwyd diweddariad i gyfeiriad at y Fframwaith Cysyniadol ym mis Mai 2020. Ni ragwelir unrhyw effaith sylweddol ar Gyfrifon yr Awdurdod.

Ar ôl gohirio gweithredu Prydlesi IFRS 16 tan 1 Ebrill 2021 yn flaenorol, mae CIPFA/LASAAC wedi cytuno i ohirio ymhellach tan flwyddyn ariannol 2024/2025.

Mae IFRS16 yn dileu'r dosbarthiadau prydlesi gweithredu a chyllido cyfredol ac yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol sy'n brydleswyr gydnabod yr holl brydlesi ar eu mantolenni fel asedau hawl i'w defnyddio (gydag eithriadau ar gyfer prydlesi tymor byr a gwerth isel) ynghyd ag atebolrwydd cyfatebol sy'n cynrychioli'r rhwymedigaeth i wneud taliadau les ar gyfer yr ased.

4. Tybiaethau a Wnaed Am y Dyfodol a Ffynonellau Mawr Eraill o Ansicrwydd Amcangyfrif

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys ffigurau amcangyfrifedig sy'n seiliedig ar ragdybiaethau a wnaed gan yr Awdurdod am y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn sylweddol wahanol i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon. Mae'r eitemau ym Mantolen yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2023 y mae risg sylweddol o addasiadau sylweddol ar eu cyfer yn y flwyddyn ariannol i ddod fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Eect os Gwir Ganlyniadau Yn marw o Ragdybiaethau
Llywodraeth leol Pensiynau Cynllun Atebolrwydd	Mae amcangyfrif y rhwymedigaeth net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy'n ymwneud â'r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir, y gyfradd y rhagwelir y bydd cyflogau'n cynyddu, newidiadau mewn oedrannau ymdddeol, cyfraddau marwolaethau ac adenillion disgwyliedig ar asedau'r gronfa bensiwn. Mae Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Gwent Fwyaf wedi cyflogi Hymans Robertson LLP fel ei actiwari ymgynghorol i ddarparu cyngor arbenigol ar y tybiaethau priodol i'w cymhwyso.	Gellir mesur yr effeithiau ar y rhwymedigaeth bensiynau net o newidiadau mewn tybiaethau unigol. Mae actiwari'r gronfa wedi datgan y byddai gostyngiad o 0.5% yn y dybiaeth cyfradd ddisgownt yn arwain at gynnydd yn y rhwymedigaeth pensiwn o £46.195m (<i>gweler tudalennau 94-95 am ddadansoddiad sensitifrwydd pellach</i>). Fodd bynnag, mae'r rhagdybiaethau'n rhwyngweithio mewn ffyrdd cymhleth. Yn ystod 2022/2023, dywedodd actiwariaid yr Awdurdod fod y rhwymedigaeth pensiynau net wedi gostwng £231.755m o ganlyniad i ail-fesuriadau o asedau a rhwymedigaethau pensiwn. Roedd y gostyngiad hwn yn cynnwys colled o £21.563m ar asedau (sy'n cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng enillion asedau gwirioneddol a disgwyliedig ar gyfer y flwyddyn) a gostyngiadau net mewn rhwymedigaethau o £253.318m (yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau demograffig/ariannol ac enillion profiad eraill (gweler tudalen 91) .)).
Ailbriso eiddo, Offer a Chyfarpar	Mae asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer yn cael eu hailbriso'n ddigon rheolaidd i sicrhau nad yw eu swm cario yn wahanol iawn i'w gwerth teg. Fel isafswm, caiff yr holl asedau eu hailbriso bob pum mlynedd. Yn ogystal, asesir yr holl asedau yn flynyddol ar gyfer amhariad. Mae gwerth y portfolio asedau yn seiliedig ar gyfrifiadau a thechnegau amcangyfrif yn dilyn canllawiau Sefydliad Brenhinol y Syrffewyr Siartredig (RICS).	Mae'r priswyr penodedig wedi defnyddio barn a rhagdybiaethau proffesiynol wrth bennu gwerth asedau a maint unrhyw amhariad. Byddai amrywiad o 1% yn deillio o'r dyfarniadau a'r tybiaethau hyn yn arwain at orddatgan neu danddatgan Gwerth Llyfr Gros PPE o £4.191m. Gallai'r amrywiadau hyn olygu bod y Datganiad Cyfrifon yn cael ei gamddatgan yn sylweddol ac, yn amodol ar arfer cyfrifyddu cyfalaf priodol, gallai eu haddasu gael effaith ar y Fantolen, CIES a lefel Cronfeydd Wrth Gefn yr Awdurdod.
Mynegeio Eiddo Asedau a brisiwyd yn Amnewid Dibrisiedig Cost (DRC)	O ganlyniad i gynnydd mewn costau materol ac ailadeiladu, ystyriwyd bod angen ailbriso'r asedau hynny sy'n cael eu priso fel arfer gan ddefnyddio dull y CHA i sicrhau nad oedd prisiadau'r Fantolen wedi'u tanddatgan yn sylweddol yn 2021/2022.	Mabwysiadwyd dull mynegeio i ddiweddarau gwerthoedd cario'r categorïau asedau perthnasol, yn bennaf mewn perthynas ag ysgolion, llyfrgelloedd, canolfannau hamdden a meysydd parcio. Effaith yr ymarfer mynegeio hwn oedd cynnydd yng ngwerth gros asedau'r Awdurdod o £2.2 miliwn.
Amcangyfrifon Gwerth Teg	Pan na ellir mesur gwerthoedd teg Eiddo Buddsoddi, Asedau Dros Ben ac Asedau a Ddelir i'w Gwerthu ar sail prisiau a ddyfynnwyd mewn marchnadoedd gweithredol (hy mewnbynnau Lefel 1), caiff eu gwerth teg ei fesur gan ddefnyddio'r technegau priso canlynol: - Ar gyfer mewnbynnau Lefel 2, prisiau a ddyfynnwyd ar gyfer asedau neu rwymedigaethau tebyg mewn marchnadoedd gweithredol ar ddyddiad y fantolen; - Ar gyfer mewnbynnau lefel 3, prisiadau yn seiliedig ar gyfuniad o ddata marchnad sydd ar gael yn deillio o gymysgedd o drafodion ar asedau'r Cyngor a thrydydd parti sydd wedyn yn cael eu dadansoddi i gymryd i ystyriaeth arenillion, cyfraddau fesul metr sgwâr, costau adeiladu ac ati. Lle bo'n bosibl, mae'r mewnbynnau i'r technegau priso hyn yn seiliedig ar ddata gweladwy, ond lle nad yw hyn yn bosibl, mae angen barn wrth sefydlu gwerthoedd teg. Mae'r dyfarniadau hyn fel arfer yn cynnwys ystyriaethau megis ansicrwydd a risg. Gallai newidiadau yn y tybiaethau a ddefnyddir effeithio ar werth teg asedau a rhwymedigaethau'r Awdurdod.	Mae'r Awdurdod yn defnyddio cyfuniad o ddata marchnad sydd ar gael sy'n deillio o gymysgedd o drafodion ar asedau'r Cyngor a thrydydd parti sydd wedyn yn cael eu dadansoddi i gymryd i ystyriaeth arenillion, cyfraddau fesul metr sgwâr, costau adeiladu ac ati i fesur gwerth teg ei Warged. Asedau ac Asedau a Ddelir i'w Gwerthu o dan IFRS13, yn dibynnu ar ba dechneg y mae'n ei hystyried yn fwyaf priodol. Mae'r mewnbynnau anweladwy sylweddol a ddefnyddiwyd yn y mesuriad gwerth teg yn cynnwys tybiaethau rheoli ynghylch twf rhent, lefelau deiliadaeth, ôl-groniadau atgyweirio arwynebedd llawr, ac eraill. Byddai newidiadau sylweddol yn unrhyw un o'r mewnbynnau anweladwy yn arwain at fesuriad gwerth teg sylweddol is neu uwch ar gyfer yr asedau hyn.
Dibrisiant eiddo, Offer a Chyfarpar	Mae asedau'n cael eu dibrisio ar sail oes ddefnyddiol sy'n dibynnu ar ragdybiaethau ynghylch lefel y gwaith atgyweirio a chynnal a chadw a fydd yn digwydd mewn perthynas ag asedau unigol. Mae'r hinsawdd economaidd bresennol yn ei gwneud yn ansicr y bydd yr Awdurdod yn gallu cynnal y lefel ofynnol o wariant ar atgyweirio a chynnal a chadw, gan arwain at ansicrwydd ynghylch yr oes ddefnyddiol a neilltuwyd i asedau.	Os caiff oes ddefnyddiol asedau ei lleihau, mae dibrisiant a godir ar y CIES yn cynyddu a bydd swm cario asedau ar y Fantolen yn disgyn.
Amhariad Dyledwyr	Ar 31 Mawrth 2023, roedd gan yr Awdurdod falans dyledwyr o £49.802m. Yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol, mae lwfansau amhariad o £5.645m wedi'u cyfrifo ar gyfer y dosbarthiadau amrywiol o ddyled sy'n weddill. Fodd bynnag, mae'r lwfansau hyn yn seiliedig ar amcangyfrifon a dyfarniadau, gan gynnwys profiad blaenorol o gasglu dyledion tebyg, nad ydynt efallai'n adlewyrchu'n gywir lefelau adennill dyledion yn y dyfodol.	Byddai tanddatganiad o lwfansau amhariad dyledwyr yn arwain at orddatganiad o incwm a adenillwyd a fyddai'n gofyn am addasiad yn y Datganiadau Cyfrifyddu. Ar 31 Mawrth 2023, mae lwfansau amhariad yn cynrychioli 11.33% o'r ddyled sy'n ddyledus. Felly byddai tanddatganiad o 5% mewn amhariad yn cynrychioli gostyngiad posibl mewn referniw o £2.488m.

5. Dyfarniadau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifo

Wrth gymhwyso'r polisiâu cyfrifyddu a nodir yn Nodyn 1, bu'n rhaid i'r Awdurdod wneud dyfarniadau penodol am drafodion cymhleth neu'r rhai sy'n cynnwys ansicrwydd ynghylch digwyddiadau yn y dyfodol. Y dyfarniadau hollbwysig a wneir yn y Datganiad Cyfrifon yw:

- ff. Mae'r cyfrifon hyn wedi'u paratoi ar sail busnes gweithredol, sy'n rhagdybio y bydd y swyddogaethau a'r gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod yn parhau mewn bodolaeth weithredol hyd y gellir rhagweld, er y bydd heriau ariannol sylweddol i'w cyflawni (gweler hefyd nodyn 15 i'r Naratif . *Adroddiad, tudalen 12*).
- ii. Mae'r Awdurdod wedi adolygu'r holl asedau eiddo yn unol â'r polisiâu cyfrifyddu perthnasol ac wedi gwneud ailddosbarthiadau priodol ar gyfer asedau a ddelir i'w gwerthu.
- iii. Ystyrir bod pob ysgol a gynhelir yn y Fwrdeistref Sirol yn endidau a reolir gan yr Awdurdod, gydag incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llif arian pob ysgol yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon endid sengl ar y sail a amlinellir ym Mholisiau Cyfrifyddu'r Awdurdod (*1.20, tudalennau 31-32*).
- iv. Mae'r Awdurdod wedi penderfynu nad yw asedau a ddefnyddir at ddibenion datblygu economaidd, ee ystadau diwydiannol, yn cael eu dal at ddiben cynhyrchu incwm neu arbrisiant cyfalaf yn unig ac felly nid ydynt yn bodloni'r diffiniad o eiddo buddsoddi. Mae'r asedau hyn wedi'u trin fel Eiddo, Peiriannau ac Offer yn y Fantolen.
- v. Mae'r Awdurdod wedi dosbarthu ei brydlesi fel cyllid neu weithredu yn unol ag IFRS. Nid yw prydlesi cyllid wedi'u diffinio'n fanwl gywir ac felly bu angen elfen o farn wrth asesu pob trefniant prydles.
- vi. Mae grantiau a chyfraniadau cyfalaf a refeniw yn parhau i gael eu hadolygu i bennu bodolaeth unrhyw amodau sy'n ei gwneud yn ofynnol i ad-dalu'r symiau dan sylw i'r corff dyfarnu, ac i ba raddau y mae unrhyw amodau wedi'u bodloni. Bu effaith ganlyniadol ar symiau a gadwyd ar y Fantolen ac a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- vii. Lle mae nodiadau datgelu sy'n ofynnol gan y Cod Cyfrifo yn ddi-nod neu'n amherthnasol o ran gwerth a phenderfynwyd nad yw eu hepgor yn cael effaith andwyol ar gyflwyniad sefyllfa ariannol neu berfformiad yr Awdurdod, nid yw'r datgeliadau hyn wedi'u cyflwyno.

6. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Awdurdodwyd y Datganiad Cyfrifon i'w gyhoeddi gan Ms R. Hayden CPFA, Prif Swyddog - Adnoddau, ar 12 Tachwedd 2023.

Nid yw digwyddiadau sy'n digwydd ar ôl y dyddiad hwn yn cael eu hadlewyrchu yn y datganiadau ariannol na'r nodiadau. Pan fo digwyddiadau a ddigwyddodd cyn y dyddiad hwn wedi darparu gwybodaeth am amodau a oedd yn bodoli ar 31 Mawrth 2023, mae'r ffigurau yn y datganiadau ariannol a'r nodiadau wedi'u haddasu ym mhob ffordd berthnasol i adlewyrchu effaith y wybodaeth hon.

Nodiadau Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

7. Dadansoddiad o Wariant a Chyllid

Mae'r Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yn dangos sut mae gwariant blynyddol yn cael ei ddefnyddio a'i ariannu o adnoddau (hy grantiau'r llywodraeth, y dreth gyngor a threthi busnes) gan yr Awdurdod o gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddiwyd neu a enillir yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut mae'r gwariant hwn yn cael ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau rhwng cyfarwyddiaethau'r Cyngor. Cyflwynir Incwm a Gwariant y rhoddir cyfrif amdano o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Dadansoddiad o Wariant a Chyllid	2022/2023					2021/2022				
	Cyllid Gwariant Net a Chod Cyfrifo				CIES Gwariant Net	Cyllid Gwariant Net a Chod Cyfrifo				CIES Gwariant Net
	Rheolaeth Cyfrif Net Gwariant £000	sy'n Daladwy i Addasiadau Sail Gyfrifyddu Cronfa'r Cyngor (Nodyn 7.1) £000	Addasiadau (Nodyn 7.2) £000	Cyngor (Nodyn 7.3) £000		Rheolaeth Cyfrif Net Gwariant £000	sy'n Daladwy i Addasiadau Sail Gyfrifyddu Cronfa'r Cyngor (Nodyn 7.1) £000	Addasiadau (Nodyn 7.2) £000	Cyngor (Nodyn 7.3) £000	
Gwasanaethau Corfforaethol	16,209	8,899	25,108	2,397	27,505	16,140	6,711	22,851	2,473	25,324
Addysg	68,263	(55,230)	13,033	2,327	15,360	63,818	(50,749)	13,069	2,696	15,765
Addysg - Gwariant Ysgolion	(4,820)	55,943	51,123	1,255	52,378	(6,228)	49,534	43,306	(2,853)	40,453
Amgylchedd	30,360	(10,541)	19,819	6,142	25,961	26,710	(11,278)	15,432	7,987	23,419
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	0	(13)	(13)	0	(13)	0	107	107	(185)	(78)
Adfywio a Datblygu Economaidd	1,628	(558)	1,070	5,251	6,321	1,519	(498)	1,021	1,380	2,401
Gwasanaethau Cymdeithasol	50,182	(2,278)	47,904	4,689	52,593	42,749	(3,378)	39,371	4,963	44,334
Trwyddedu	128	(14)	114	27	141	95	(13)	82	33	115
Cynllunio	1,189	(327)	862	146	1,008	798	(218)	580	182	762
Addasiadau Cyfalaf*	0	0	0	0	0	0	(4)	(4)	4	0
Addasiadau Pensiwn**	0	465	465	(465)	0	0	396	396	(396)	0
Gwariant Net ar Weithrediadau sy'n Parhau	163,139	(3,654)	159,485	21,769	181,254	145,601	(9,390)	136,211	16,284	152,495
Gwariant Gweithredu Arall	0	10,574	10,574	(99)	10,475	0	8,941	8,941	1,727	10,668
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	0	4,313	4,313	6,699	11,012	0	4,653	4,653	6,869	11,522
Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	0	(176,250)	(176,250)	(16,054)	(192,304)	0	(166,745)	(166,745)	(12,610)	(179,355)
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	163,139	(165,017)	(1,878)	12,315	10,437	145,601	(162,541)	(16,940)	12,270	(4,670)
Treuliau Treth			(7)					22		
Trosglwyddiadau i(i/o) gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd			1,885					11,404		
(Cynnydd)/Gostyngiad yn y flwyddyn			0					(5,514)		
Balans agoriadol Cronfa'r Cyngor ar 1 Ebrill			(13,067)					(7,553)		
Balans Cronfa'r Cyngor yn cau ar 31 Mawrth			(13,067)					(13,067)		

*: Mae Addasiadau Cyfalaf yn cynnwys Taliadau Gohiriedig a Darpariaeth Isafswm Refeniw.

** : Mae Addasiadau Pensiwn yn cynrychioli symiau corfforaethol ar gyfer Costau Gwasanaeth Gorffennol/ Taliadau Torri i'r Lleol Cynllun Pensiwn y Llywodraeth.

7.1 Addasiadau i Gyfrifon Rheoli sy'n Cydymffurfio â'r Cod

Mae'r tabl hwn yn dangos yr addasiadau a wnaed i gyfrifon rheoli 2022/2023 i gyrraedd 'Net Gwariant sy'n daladwy i Gronfa'r Cyngor ar sail sy'n cydymffurfio â'r Cod Ymarfer Cyfrifo:

Dadansoddiad o Wariant a Chyllid: Addasiadau Cod Cyfrifo i Gyfrifon Rheoli	2022/2023							
	Taliadau Cyfalaf (Nodyn 7.1.1)	Dileu Ad- daliadau Mewnol (Nodyn 7.1.2)	Pensiwn Rhwymedigaethau (Nodyn 7.1.3)	Archebion a Ardollau (Nodyn 7.1.4)	Darpariaethau (Nodyn 7.1.5)	Cronfeydd wrth gefn (Nodyn 7.1.6)	Arall (Nodyn 7.1.7)	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwasanaethau Corfforaethol	(11)	8,062	0	0	(25)	439	434	8,899
Addysg	(3,231)	(51,444)	0	0	(148)	(438)	31	(55,230)
Addysg - Gwariant Ysgolion	0	49,715	0	0	0	0	6,228	55,943
Amgylchedd	(4,188)	(3,259)	0	(3,755)	439	123	99	(10,541)
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	0	0	0	0	0	0	(13)	(13)
Adfywio a Datblygu Economaidd	(425)	(137)	0	0	(3)	34	(27)	(558)
Gwasanaethau Cymdeithasol	(163)	(2,653)	0	0	(52)	643	(53)	(2,278)
Trwyddedu	0	(9)	0	0	0	0	(5)	(14)
Cynllunio	0	(269)	0	0	(1)	(57)	0	(327)
Addasiadau Cyfalaf	0	0	0	0	0	0	0	0
Addasiadau Pensiwn	0	0	(466)	0	0	0	931	465
Gwariant Net ar Weithrediadau sy'n Parhau	(8,018)	6	(466)	(3,755)	210	744	7,625	(3,654)
Gwariant Gweithredu Arall	0	0	0	3,755	0	0	6,819	10,574
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	0	0	8,066	0	0	0	(3,753)	4,313
Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	0	0	0	0	0	0	(176,250)	(176,250)
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(8,018)	6	7,600	0	210	744	(165,559)	(165,017)

Mae'r tabl hwn yn dangos yr addasiadau a wnaed i gyfrifon rheoli 2021/2022 i gyrraedd 'Net Gwariant sy'n daladwy i Gronfa'r Cyngor ar sail sy'n cydymffurfio â'r Cod Ymarfer Cyfrifo:

Dadansoddiad o Wariant a Chyllid: Addasiadau Cod Cyfrifo i Gyfrifon Rheoli	2021/2022							
	Taliadau Cyfalaf (Nodyn 7.1.1)	Dileu Ad- daliadau Mewnol (Nodyn 7.1.2)	Rhwymedigaethau Pensiwn (Nodyn 7.1.3)	Archebion ac Ardollau (Nodyn 7.1.4)	Darpariaethau (Nodyn 7.1.5)	Cronfeydd wrth gefn (Nodyn 7.1.6)	Arall (Nodyn 7.1.7)	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwasanaethau Corfforaethol	(11)	7,624	0	0	(31)	(338)	(533)	6,711
Addysg	(3,231)	(47,472)	0	0	(202)	157	(1)	(50,749)
Addysg - Gwariant Ysgolion	0	45,838	0	0	23	3,681	(8)	49,534
Amgylchedd	(4,127)	(3,207)	0	(3,630)	(93)	(261)	40	(11,278)
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	0	0	0	0	0	0	107	107
Adfywio a Datblygu Economaidd	(425)	24	0	0	(4)	(27)	(66)	(498)
Gwasanaethau Cymdeithasol	(163)	(2,461)	0	0	(65)	(858)	169	(3,378)
Trwyddedu	0	(11)	0	0	0	0	(2)	(13)
Cynllunio	0	(248)	0	0	(7)	37	0	(218)
Addasiadau Cyfalaf	0	0	0	0	0	0	(4)	(4)
Addasiadau Pensiwn	0	0	(394)	0	0	0	790	396
Gwariant Net ar Weithrediadau sy'n Parhau	(7,957)	87	(394)	(3,630)	(379)	2,391	492	(9,390)
Gwariant Gweithredu Arall	0	0	0	3,630	0	0	5,311	8,941
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	0	0	7,116	0	0	0	(2,463)	4,653
Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	0	0	0	0	0	0	(166,745)	(166,745)
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(7,957)	87	6,722	0	(379)	2,391	(163,405)	(162,541)

Mae'r nodiadau canlynol yn rhoi manylion ychwanegol ar gyfer pob un o'r addasiadau a wnaed i gyfrifon rheoli:

7.1.1

Taliadau Cyfalaf

Mae taliadau cyfalaf a adroddir i'r rheolwyr ar sail amcangyfrifon a gyfrifwyd cyn dechrau'r flwyddyn ariannol yn ystod y broses o osod y gyllideb. Caiff y rhain eu dileu a'u disodli gan daliadau cyfalaf gwirioneddol ar gyfer dibrisiant, amhariad a phrydlesu. Mae'r llinell 'Addasiadau Cyfalaf' yn cynnwys y MRP a gyfrifwyd ar gyfer y flwyddyn.

7.1.2

Dileu Ad-daliadau Mewnol

Mae'r Cod Cyfrifo yn cadarnhau bod yr EFA yn cyflawni gofynion yr Awdurdod ar gyfer dadansoddiad segmentaidd yn unol ag IFRS 8 *Segmentau Gweithredu* ac mae hefyd yn nodi na chaniateir trafodion rhwng segmentau yn adran dadansoddi gwasanaeth y CIES. Mae adroddiadau rheoli yn cynnwys treuliau a referniw sy'n deillio o ailgodi tâl am ystod o wasanaethau cymorth a ddarperir yn fewnol a gwasanaethau a adroddir ar sail gorfforaethol (fel TG Canolog a swyddogaethau Landlord Corfforaethol). Mae'r cofnodion hyn yn cael eu dileu er mwyn osgoi gorddatgan incwm a gwariant segmentau fel yr adroddwyd yn y CIES. Nid yw trafodion sy'n ymwneud â gwasanaethau penodol a ddarperir i Ysgolion wedi'u dileu gan nad ydynt yn berthnasol o ran gwerth ond byddent yn ystumio'r ffigurau a adroddwyd mewn perthynas â Balansau Ysgolion a Chronfa Gyffredinol Wrth Gefn y Cyngor mewn modd nad yw'n cael ei ystyried yn ddefnyddiol i ddefnyddwyr y Cyfrifon.

7.1.3 Rhwymedigaethau Pensiwn

Mae Costau Gwasanaeth Cyfredol sydd wedi'u cynnwys mewn adroddiadau rheoli ar sail lefel amcangyfrifedig o rwymedigaethau, gydag addasiad i'r gost arian parod cyfatebol ar gyfer cynlluniau a ariennir gan grant. Mae Costau Gwasanaeth a Chwtogi yn y Gorffennol hefyd wedi'u cynnwys ar sail amcangyfrif. Caiff y symiau hyn eu haddasu i'r symiau a gyfrifwyd yn actiwaraid i'w cynnwys yn y cyfrifon statudol.

Nid yw cronïadau ar gyfer absenoldebau cronnol tymor byr a ddigolledwyd wedi'u cynnwys yn y cyfrifon rheoli; ychwanegir y rhain ar gyfer cydymfurfio â'r cod.

7.1.4 Archebion ac Ardollau

Mae praeseptau ac ardollau yn cael eu hadrodd yn y Portffolio Amgylchedd, ond yn cael eu hailddosbarthu fel 'Gwariant Gweithredu Arall' yn y CIES.

7.1.5 Darpariaethau

Cynhwysir symiau yn y cyfrifon rheoli ar gyfer costau darpariaeth terfynu cynnar, fesul achos. Nid oes unrhyw gofnodion eraill yn ymwneud â darpariaethau wedi'u cynnwys. Gwneir addasiad i gyfateb i'r cyfrifon statudol sy'n cynnwys darpariaethau ar y sail sy'n ofynnol gan *Ddarpariaethau IAS37, Rhwymedigaethau Wrth Gefn ac Asedau Wrth Gefn*.

7.1.6 Cronfeydd wrth gefn

Mae cyfrifon rheoli yn cynnwys trosglwyddiadau i neu o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd fel incwm neu wariant yn erbyn gwasanaethau. Gellir cynnwys symiau hefyd ar gyfer cyfraniadau refeniw i wariant cyfalaf. Mae'r rhain yn cael eu haddasu i gyd-fynd â'r driniaeth yn y cyfrifon statudol, lle mae trosglwyddiadau i/o'r cronfeydd wrth gefn yn cael eu cofnodi yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd a chyfraniadau refeniw i wariant cyfalaf yn cael eu cynnwys fel addasiadau o dan ddarpariaethau statudol.

7.1.7 Addasiadau Eraill

Mae hyn yn cynnwys:

- Ailddosbarthu Gwarged Treth y Cyngor ar Gasgliad, sy'n cael ei gynnwys fel credyd yn erbyn gwasanaethau yn y cyfrifon rheoli ac o fewn 'Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol' yn y CIES;
- Addasiad ar gyfer Taliadau Amhariad ar Ddyledwyr, nad ydynt yn cael eu hadrodd i'r rheolwyr ond sydd wedi'u cynnwys yn y cyfrifon statudol ar sail math ac oedran dyled;
- Cynnwys ffynonellau cyllid heb eu neilltuo, megis Grant Cynnal Refeniw, NNDR a'r Cyngor Treth, nad ydynt wedi'u cynnwys mewn adroddiadau i reolwyr;
- Cywiro cofnodion mewn perthynas â gordaliadau Budd-dal Tai ac amhariad cysylltiedig; a
- Ychwanegu cyfran Blaenau Gwent o incwm a gwariant gweithredu Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.

7.2 Gwariant ac Incwm a Godwyd i Gronfa'r Cyngor

Gellir dadansoddi Gwariant Net a godir gan Bortffolios i Gronfa'r Cyngor fel a ganlyn:

Gwariant ac Incwm a Godwyd i Gronfa'r Cyngor	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Ffioedd Allanol, Taliadau ac Incwm Gwasanaeth Arall	(21,591)	(19,256)
Grantiau'r Llywodraeth	(62,248)	(68,801)
Cyfanswm Incwm	(83,839)	(88,057)
Treuliau Gweithwyr	120,458	108,813
Treuliau Gwasanaeth Eraill	122,866	115,455
Ad-daliadau Gwasanaeth Cefnogi	0	0
Dibrisiant, amorteiddiad a nam	0	0
Cyfanswm Gwariant	243,324	224,268
Gwariant Net	159,485	136,211

7.3

Addasiadau Rhwng Ariannu a Sail Gyfrifo

Mae'r tabl hwn yn dangos yr addasiadau rhwng y cyfrifon rheoli (wedi'u hailddatgan i Gyfrifyddu
Sail sy'n cydymffurfio â'r Cod Ymarfer) a'r gwariant net a adroddwyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

Dadansoddiad o Wariant a Chyllid: gyfer Addasiadau rhwng Dibenion Cyfalaf Rheoli sy'n 'Cydymffurfio â'r Cod' Cyfrifon a'r CIES	2022/2023				2021/2022			
	Addasiadau ar (Nodyn 7.3.1) £000	Newid Net ar gyfer Addasiadau Pensiwn (Nodyn 7.3.2) £000	Eraill (Nodyn 7.3.3) £000	Cyfanswm Addasiadau £000	Addasiadau at Ddibenion Cyfalaf (Nodyn 7.3.1) £000	Newid Net ar gyfer Addasiadau Pensiwn (Nodyn 7.3.2) £000	Eraill (Nodyn 7.3.3) £000	Cyfanswm Addasiadau £000
Gwasanaethau Corfforaethol	6	2,498	(107)	2,397	(111)	2,584	0	2,473
Addysg	755	1,640	(68)	2,327	555	2,116	25	2,696
Addysg - Gwariant Ysgolion	1,148	0	107	1,255	(3,040)	0	187	(2,853)
Amgylchedd	3,761	2,684	(303)	6,142	4,604	3,350	33	7,987
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	0	0	0	0	(186)	0	1	(185)
Adfywio a Datblygu Economaidd	4,883	416	(48)	5,251	875, 868,682	505	0	1,380
Gwasanaethau Cymdeithasol	949	4,008	(268)	4,689	401	4,560	2	4,963
Trwyddedu	0	29	(2)	27	0	33	0	33
Cynllunio	0	161	(15)	146	0	187	(5)	182
Addasiadau Cyfalaf	0	0	0	0	4	0	0	4
Addasiadau Pensiwn	0	(465)	0	(465)	0	(396)	0	(396)
Gwariant Net ar Weithrediadau sy'n Parhau	11,502	10,971	(704)	21,769	3,102	12,939	243	16,284
Gwariant Gweithredu Arall	(99)	0	0	(99)	1,727	0	0	1,727
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	(2,212)	8,066	845	6,699	(143)	7,116	(104)	6,869
Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	(16,054)	0	0	(16,054)	(12,610)	0	0	(12,610)
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(6,863)	19,037	141	12,315	(7,924)	20,055	139	12,270

7.3.1 Addasiadau at Ddibenion Cyfalaf

Mae'r golofn hon yn adio dibrisiant, amhariad ac enillion a cholledion ailbriso yn y llinellau gwasanaeth, ac ar gyfer:

- Gwariant gweithredu arall – yn addasu ar gyfer gwarediadau cyfalaf gyda throsglwyddiad incwm ar waredu asedau a'r symiau a ysgrifennwyd o ar gyfer yr asedau hynny.
- Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi - mae'r taliadau statudol ar gyfer ariannu cyfalaf hy Darpariaeth Isafswm Refeniw a chyfraniadau refeniw eraill yn cael eu tynnu o incwm a gwariant arall gan nad yw'r rhain yn daladwy o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol.
- Incwm a gwariant trethiant ac amhenodol – caiff grantiau cyfalaf eu haddasu ar gyfer incwm na ellir ei godi o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Caiff grantiau refeniw eu haddasu o'r rhai sy'n dderbyniadwy yn y flwyddyn i'r rhai sy'n dderbyniadwy heb amodau neu y bodlonwyd amodau ar eu cyfer drwy gydol y flwyddyn. Credyd-dir llinell Trethiant a Grant Amhenodol Incwm a Gwariant â grantiau cyfalaf derbyniadwy yn y flwyddyn heb amodau neu y bodlonwyd amodau ar eu cyfer yn ystod y flwyddyn.

7.3.2 Newid Net ar gyfer Addasiadau Pensiynau

Mae'r golofn hon yn dangos y newid net ar gyfer dileu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu IAS19 Gwariant ac incwm sy'n gysylltiedig â phensiwn *Buddiannau Gweithwyr* :

- Ar gyfer gwasanaethau mae hyn yn cynrychioli dileu cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a wnaed gan yr Awdurdod fel y caniateir gan statud a'i ddisodli gyda chostau gwasanaeth cyfredol a chostau gwasanaeth yn y gorffennol.
- Ar gyfer incwm a gwariant ariannu a buddsoddi, mae'r llog net ar y rhwymedigaeth buddion diffiniedig yn cael ei godi ar y CIES.

7.3.3 Addasiadau Eraill

Mae'r golofn hon yn cynnwys gwahaniaethau rhwng symiau a ddebydwyd/credydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a symiau taladwy/derbyniadwy i'w cydnabod dan statud:

- Ar gyfer llinellau gwasanaeth, yr addasiad ar gyfer absenoldebau cronol tymor byr a ddigolledwyd.
- Ar gyfer incwm a gwariant ariannu a buddsoddi mae'r golofn arall yn cydnabod addasiadau i Gronfa'r Cyngor ar gyfer y terfynau amser ar gyfer premiymau a gostyngiadau.

8. Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol

Mae'r datgeliad hwn yn cynnwys:

- Incwm trethiant lleol, megis derbyniadau Treth y Cyngor;
- Grantiau a chyfraniadau na ellir eu priodoli i wasanaethau penodol ac a ddefnyddir fel cyllid refeniw cyffredinol; a
- Grantiau cyfalaf a chyfraniadau gan amrywiaeth o gyrrff ariannu i dalu am wariant ar gynlluniau cyfalaf.

Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Trethiant a Grantiau Refeniw Amhenodol		
Incwm Treth y Cyngor	(44,676)	(44,272)
Trethi Annomestig	(25,180)	(23,334)
Grant Cynnal Refeniw	(105,616)	(98,387)
Grantiau heb eu neilltuo	0	(493)
Cyfanswm Trethiant a Grantiau Refeniw Amhenodol	(175,472)	(166,486)
Grantiau a chyfraniadau cyfalaf	(16,832)	(12,869)
Cyfanswm	(192,304)	(179,355)

Ni dderbyniwyd unrhyw grantiau gan Lywodraeth Cymru yn 2022/2023 nad oeddent yn ymwneud â gwasanaethau penodol. Yn 2021/2022 derbyniodd yr Awdurdod £0.493m o'r 'Grantiau Heb eu Neilltuo' hyn.

9. Gwariant Gweithredu Arall

Mae gwariant gweithredu arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cynnwys y canlynol:

Gwariant Gweithredu Arall	2022/2023			2021/2022		
	Gros	Gros	Rhwyd	Gros	Gros	Rhwyd
	Gwariant	Incwm	Gwariant	Gwariant	Incwm	Gwariant
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
(Enillion)/colledion ar Waredu Asedau Anghyfredol	280	(457)	(177)	1,696	(1,102)	594
Archebion ac Ardollau:						
Awdurdod Heddlu Gwent Praesept	6,342	0	6,342	5,988	0	5,988
Ardoll Awdurdod Tân De Cymru	3,548	0	3,548	3,482	0	3,482
Praeseptau Cynghorau Cymuned	555	0	555	456	0	456
Llysoedd Crwneriaid	175	0	175	116	0	116
Ardoll Parc Cenedlaethol	32	0	32	32	0	32
Cyfanswm	10,932	(457)	10,475	11,770	(1,102)	10,668

10. Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi

Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi yn yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr
Mae'r datganiad yn cynnwys y canlynol:

Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	2022/2023			2021/2022		
	Gros	Gros	Rhwyd	Gros	Gros	Rhwyd
	Gwariant	Incwm	Gwariant	Gwariant	Incwm	Gwariant
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Newid yng Ngwerth Teg Eiddo Buddsoddi *	0	0	0	5	0	5
Nam **	194	0	194	190	0	190
Llog yn daladwy a thaliadau tebyg - Offerynnau Ariannol	4,708	0	4,708	4,464	0	4,464
Llog yn daladwy a thaliadau tebyg - Arall ***	5	0	5	5	0	5
Llog derbyniadwy ac incwm tebyg - Offerynnau Ariannol	0	(1,789)	(1,789)	0	(77)	(77)
Llog derbyniadwy ac incwm tebyg - Arall ****	0	(172)	(172)	0	(181)	(181)
Cost Llog Pensiynau Net	20,631	(12,565)	8,066	15,914	(8,798)	7,116
Cyfanswm	25,538	(14,526)	11,012	20,578	(9,056)	11,522

*: Cyfran awdurdod eiddo buddsoddi Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.

***: Llog ar brydlesi cyllid a balansau ysgolion.

**²: Symudiad mewn lwfansau ar gyfer colledion credyd disgwyliedig ar asedau ariannol.

****: Llog ar brydlesi cyllid (leswr), benthychiadau ceir a bondiau contractwr.

11. Incwm a Gwariant Asiantaeth

Yn ystod pandemig Covid-19, gweithredodd yr Awdurdod fel asiant ar ran Llywodraeth Cymru wrth ddosbarthu ystod o grantiau a rhyddhad. Mae'r tablau a ganlyn yn crynhoi'r trafodion a'r balansau sy'n ymwneud â'r grantiau a'r rhyddhad amrywiol a weinyddwyd yn ystod 2022/2023.

Cyllid a weinyddir ar ran Llywodraeth Cymru: Trafodion	2022/2023		2021/2022	
	Ariannu Dyraniad	Taliadau Gwnaethpwyd neu Ryddhad Cymhwysol	Ariannu Dyraniad	Taliadau Gwnaethpwyd neu Ryddhad Cymhwysol
	£000	£000	£000	£000
Grantiau Cefnogi Busnes	0	0	(2,240)	1,577
Taliadau Hunan-Ynysu	(1,051)	1,051	(2,743)	2,743
Taliadau Gwella SSP	(91)	91	(83)	83
Taliadau Gweithwyr Gofal	(2,903)	2,903	(2,000)	1,998
Cynllun Costau Byw	(4,440)	4,440	0	0
Cynllun Cymorth Ynni	(264)	0	0	0
Grantiau Llawrydd	0	0	(108)	108
Rhyddhad Ardrethi Manwerthu, Hamdden a Lletygarwch	(1,300)	530	(3,607)	2,055
Cynllun Ailsefydlu Wcráin	(108)	108	0	0
Gofalwyr Di-dâl	(712)	712	0	0
Taliadau Tanwydd Gaeaf	(1,973)	1,973	(1,102)	1,102
Cyfanswm	(12,842)	11,808	(11,883)	9,666

Cyllid a weinyddir ar ran Llywodraeth Cymru: Balansau	Balans yn 31 Mawrth 2023	Balans yn 31 Mawrth 2022
	£000	£000
Grantiau Cefnogi Busnes	0	(663)
Taliadau Gweithwyr Gofal	0	(2)
Cynllun Cymorth Ynni	(264)	0
Rhyddhad Ardrethi Manwerthu, Hamdden a Lletygarwch	(770)	(1,552)
Taliadau Tanwydd Gaeaf	0	0
Cyfanswm	(1,034)	(2,217)

Nid yw trafodion sy'n ymwneud â'r cynlluniau hyn wedi'u cynnwys yng Nghyfrifon yr Awdurdod.

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi pwrpas pob cynllun grant neu ryddhad, a nifer yr unigolion neu fusnesau a gefnogwyd.

	2022/2023	2021/2022
	Nifer o Busnesau/ Unigolion Cefnogwyd	Nifer o Busnesau/ Unigolion Cefnogwyd
Cyllid a weinyddir ar ran Llywodraeth Cymru: Diben		
Grantiau Cefnogi Busnes	0	734
<i>Roedd grantiau'n daladwy i fusnesau o fathau penodol (gan gynnwys manwerthu, lletygarwch a hamdden) a oedd yn atebol am ardrethi annomestig, a hefyd i fusnesau a orfodwyd i gau neu a gafodd eu heffeithio'n sylweddol gan y cyfyngiadau a oedd ar waith yn ystod cyfnodau cloi.</i>		
Taliadau Hunan-Ynysu	2,106	3,924
<i>Rhoddwyd taliadau o £500 i bobl yr oedd yn ofynnol iddynt hunanynysu o ganlyniad i naill ai contractio Covid-19 eu hunain neu ddod i gysylltiad â pherson y nodwyd ei fod yn cario Covid-19.</i>		
Taliadau Gwella SSP	256	255
<i>Mae'r cynllun gwella taliad salwch statudol yn darparu cyllid i alluogi cyflogwyr i dalu cyflog llawn i weithwyr gofal cymdeithasol cymwys os na allant weithio oherwydd Covid-19.</i>		
Taliadau Gweithwyr Gofal	1,664	2,309
<i>Taliadau i Ofalwyr, a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn fel rhan o gynllun cenedlaethol. 2022/23: £1,498 (2021/22: £500)</i>		
Cynllun Costau Byw	29,600	0
<i>Gwnaed taliad costau byw o £150 i holl feddianwyr eiddo sydd ym Mand A, B, C a D i gynorthwyo gyda chostau cynyddol biliau cyfleustodau.</i>		
Grantiau Llawrydd	0	43
<i>Darperir grant i gefnogi gweithwyr llawrydd yn y sectorau diwylliannol a chreadigol.</i>		
Cynllun Ailsefydlu Wcráin	98	0
<i>Darparu cymorth ar gyfer lletya i Ffoduriaid o'r Wcráin £350 y mis a £200 o daliadau cymorth cychwynnol.</i>		
Cynllun Gofalwyr Di-dâl	1,424	0
<i>Grant i ddarparu taliad cymorth ariannol o £500 i ofalwyr di-dâl.</i>		
Rhyddhad Ardrethi Manwerthu, Hamdden a Lletygarwch	152	317
<i>I ddarparu cefnogaeth ar gyfer eiddo cymwys trwy gynnig gostyngiad o 100% ar y bil ardrethi annomestig ar gyfer 2021/2022 a 2022/2023.</i>		
Cynllun Cymorth Tanwydd Gaeaf	9,867	5,511
<i>Darparu cymorth i aelwydydd cymwys tuag at dalu costau tanwydd gaeaf.</i>		

12. Cynlluniau Partneriaeth O dan Adran 33 o Ddeddf GIG (Cymru) 2006

12.1 Gwasanaeth Cyfarpar Cymunedol Integredig Gwent Gyfan (GWICES)

Mae Gwasanaeth Cyfarpar Cymunedol Integredig Gwent Gyfan yn gytundeb ar gyfer darparu gwasanaeth offer cymunedol integredig effeithlon ac effeithiol i ddefnyddwyr sy'n byw yn yr ardaloedd partner. Daeth y cytundeb hwn i rym ar 1 Hydref 2008.

12.2 Rhaglen Eiddilwch Gwent

Mae Rhaglen Eiddilwch Gwent yn gytundeb ar gyfer darparu ystod o wasanaethau i osgoi derbyniadau i'r ysbyty, hwyluso rhyddhau cynnar a helpu unigolion i aros yn "hapus annibynnol". Mae'r Timau Adnoddau Cymunedol yn darparu ymateb brys integredig, ail-alluogi a gwasanaethau cwympiadau ym mhob ardal yn unol â Chynlluniau Comisiynu Blynnyddol Ardaloedd y cytunwyd arnynt. Daeth y cytundeb hwn i rym ar 4 Ebrill 2011.

12.3 Cronfa Gyfunol Swyddogaethau Llety Cartref Gofal Gwent

Mae Cronfa Gyfunol Swyddogaethau Llety Cartref Gofal Gwent yn gytundeb ar gyfer darparu swyddogaethau Cartref Gofal effeithlon ac effeithiol sy'n adlewyrchu blaenoriaethau y cytunwyd arnynt yn lleol ar gyfer pobl hŷn yr asesir bod angen gofal o'r fath arnynt. Daeth y trefniant i rym ar 1 Ebrill 2018.

Mae trafodion yr Awdurdod mewn perthynas â'r cynlluniau partneriaeth hyn wedi'u cynnwys yn llinell Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol y CIES. Roedd y trafodion cryno ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023 fel a ganlyn.

Cynlluniau Partneriaeth:	2022/2023				2021/2022			
	GWICES	Cartrefi Gofal Eiddilwch Gwent		Cyfanswm	GWICES	Eiddilwch Gwent	Cartrefi Gofal	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cyfanswm Gwariant	3,940	16,447	118,709	139,096	4,991	16,109	99,844	120,944
Ariannu								
Blaenau Gwent County Borough Council	(164)	(599)	(8,185)	(8,948)	(480)	(610)	(6,953)	(8,043)
Logo / Logo Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili	(503)	(2,264)	(26,919)	(29,686)	(534)	(2,101)	(22,762)	(25,397)
Cyngor Bwrdeistref Sirol Mynyw	(322)	(1,469)	(10,828)	(12,619)	(419)	(1,456)	(9,420)	(11,295)
Cyngor Dinas Casnewydd	(334)	(1,891)	(23,144)	(25,369)	(414)	(1,824)	(18,629)	(20,867)
Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen	(1,195)	(805)	(13,070)	(15,070)	(1,700)	(783)	(10,670)	(13,153)
Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan	(865)	(9,493)	(36,563)	(46,921)	(1,040)	(9,213)	(31,410)	(41,663)
Arall	(557)	0	0	(557)	(404)	0	0	(404)
Cyfanswm Cyllid	(3,940)	(16,521)	(118,709)	(139,170)	(4,991)	(15,987)	(99,844)	(120,822)
Net Mewn Blwyddyn (Tan)/Gorwariant	0	(74)	0	(74)	0	122	0	122
Balans a Ddygwyd Ymlaen	0	(382)	0	(382)	0	(504)	0	(504)
Balans a Gariwyd Ymlaen	0	(456)	0	(456)	0	(382)	0	(382)

13. Lwfansau Aelodau

Cyfanswm y lwfansau a threuliau a dalwyd i Aelodau yn ystod y flwyddyn oedd £709,294 (2021/2022: £760,761), wedi'i ddadansoddi fel a ganlyn:

Lwfansau Aelodau	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Lwfansau	709	761
Treuliau	0	0
Cyfanswm:	709	761

O fewn y lwfansau uchod mae taliadau yn 2022/2023 o £3,335 (£18,345 yn 2021/2022) a wnaed i Aelodau a enwebwyd i wasanaethu fel Cyfarwyddwyr ar Fwrdd Silent Valley Waste Services Ltd. Ad-delir y costau hyn gan y Cwmni.

14. Tâl Ocers

14.1 Roedd nifer y gweithwyr yr oedd eu tâl, gan gynnwys buddion terfynu ond heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr, yn £60,000 neu fwy:

Enillion Ocers	2022/2023					2021/2022				
					Cyfanswm eithrio ymadawyr					Cyfanswm eithrio ymadawyr
Band Tâl	Dysgu	Arall	Cyfanswm	Weddi adael yn ystod Blwyddyn		Dysgu	Arall	Cyfanswm	Weddi adael yn ystod Blwyddyn	
£60,000 - £64,999	9	4	13	0	13	13	2	15	0	15
£65,000 - £69,999	10	2	12	0	12	5	3	8	1	7
£70,000 - £74,999	4	2	6	0	6	6	3	9	0	9
£75,000 - £79,999	6	1	7	0	7	2	0	2	0	2
£80,000 - £84,999	2	3	5	0	5	0	2	2	0	2
£85,000 - £89,999	0	0	0	0	0	2	1	3	0	3
£90,000 - £94,999	2	0	2	0	2	0	0	0	0	0
£95,000 - £99,999	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
£100,000 - £104,999	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
£105,000 - £109,999	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2
Cyfanswm	33	12	45	0	45	31	11	42	1	41

- Nodiadau:
- 1) Mae gweithwyr sydd wedi'u cynnwys yn y datgeliad Tâl Uwch Swyddogion wedi bod eithriedig o'r tabl uchod.
 - 2) Mae gweithwyr Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr wedi'u cynnwys yn y datgeliad uchod.
 - 3) Yn 2021/2022 mae cyflogai wedi'i gynnwys a fyddai fel arall wedi'i eithrio pe na bai am daliadau diswyddo untro.

Ceir rhagor o fanylion am fuddion terfynu yn nodiadau 15-16 (tudalennau 48-49).

14.2 Cymhareb Tâl

Ar gyfer 2022/2023, roedd cymhareb tâl y Prif Weithredwr o gymharu â thâl canolrifol holl weithwyr yr Awdurdod fel a ganlyn:

	2022/2023	2021/2022
Cymhareb tâl y Rheolwr Gyfarwyddwr i gyflog canolrifol yr holl sta	1.2.81	1:3.89

14.3 Tâl Uwch Swyddogion

Mae'r tabl a ganlyn yn nodi'r tâl yn 2022/2023 ar gyfer uwch swyddogion (fel y'i diffinnir gan statud) yr oedd eu cyflog am y flwyddyn rhwng £60,000 a £150,000. Nid oedd unrhyw uwch weithredwyr yr oedd eu cyflog yn fwy na £150,000.

2022/2023 Teitl y Post	Nodiadau	Cyflog (gan gynnwys ffioedd a lwfansau) £	Traul Lwfansau £	Iawndal am Colli Oce £	Budd-daliadau mewn nwyddau £	Cyfanswm Cydnabyddiaeth (ac eithrio Pensiwn Cyfraniadau) £	Cyflogwyr Pensiwn Cyfraniadau £	Cyfanswm Cydnabyddiaeth (gan gynnwys Pensiwn Cyfraniadau) £
Prif Weithredwr		106,350	0	0	0	106,350	26,056	132,406
Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg		91,664	0	0	0	91,664	22,458	114,122
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adfywio a Gwasanaethau Cymunedol (hyd at 31/05/22)	Nodyn 1	15,304	0	58,278	0	73,582	3,750	77,332
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adfywio a Gwasanaethau Cymunedol (o 03/10/22)	Nodyn 1	42,244	0	0	0	42,244	10,350	52,594
Prif Swyddog (Adnoddau)	Nodyn 2	83,582	0	0	0	83,582	20,478	104,060
Prif Swyddog (Masnachol)		79,876	0	0	0	79,876	19,570	99,446
Pennaeth Llywodraethu a Phartneriaethau	Nodyn 3	71,074	0	0	0	71,074	17,413	88,487
Pennaeth Cydymffurfiaeth Cyfreithiol a Chorfforaethol	Nodiadau 2 a 3	73,092	0	0	0	73,092	17,908	91,000
Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymdeithasol		85,406	0	0	0	85,406	20,924	106,330
Cyfanswm		648,592	0	58,278	0	706,870	158,907	865,777

- Nodyn 1: Daeth swydd Cyfarwyddwr Corfforaethol Adfywio a Gwasanaethau Cymunedol yn wag ym mis Mai 2022, a chafodd ei llenwi ar 3 Hydref 2022.
- Nodyn 2: Derbyniodd y deiliaid swyddi canlynol hefyd daliadau yn eu rolau fel Swyddog Canlyniadau a Dirprwy Swyddog Canlyniadau: Pennaeth Cydymffurfiaeth Cyfreithiol a Chorfforaethol £4,574 a Phrif Swyddog (Adnoddau) £662.
- Nodyn 3: Mae'r Pennaeth Llywodraethu a Phartneriaethau a'r Pennaeth Cydymffurfiaeth Cyfreithiol a Chorfforaethol yn adrodd yn uniongyrchol i'r Prif Weithredwr ac maent wedi'u cynnwys yn y datgeliad hwn ar y sail honno.

Mae'r tabl a ganlyn yn nodi'r tâl yn 2021/2022 ar gyfer uwch swyddogion (fel y'i diffinnir gan statud) yr oedd eu cyflog am y flwyddyn rhwng £60,000 a £150,000. Nid oedd unrhyw uwch weithredwyr yr oedd eu cyflog yn fwy na £150,000.

2021/2022 Post Title	Nodiadau	Cyflog (gan gynnwys ffioedd a lwfansau)	Traul Lwfansau	Iawndal am Colli Oce	Budd-daliadau mewn nwyddau	Cyfanswm Cydnabyddiaeth (ac eithrio Pensiwn Cyfraniadau)	Cyflogwyr Pensiwn Cyfraniadau	Cyfanswm Cydnabyddiaeth (gan gynnwys Pensiwn Cyfraniadau)
		£	£	£	£	£	£	£
Rheolwr Gyfarwyddwr	Nodiadau 1 a 2	111,055	0	0	0	111,055	26,098	137,153
Prif Weithredwr (o 9 Mawrth 2022)	Nodyn 1	6,367	0	0	0	6,367	1,496	7,863
Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg		87,658	0	0	0	87,658	20,600	108,258
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adfywio a Gwasanaethau Cymunedol		91,826	0	0	0	91,826	21,579	113,405
Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymdeithasol (hyd at 8 Mawrth 2022)	Nodyn 1	86,884	0	0	0	86,884	20,417	107,301
Prif Swyddog (Adnoddau)	Nodyn 2	79,799	0	0	0	79,799	18,753	98,552
Prif Swyddog (Masnachol)	Nodyn 2	77,557	0	0	0	77,557	18,226	95,783
Pennaeth Llywodraethu a Phartneriaethau (o 1 Ionawr 2022)	Nodiadau 3 a 4	16,985	0	0	0	16,985	3,991	20,976
Pennaeth Cydymffurfiaeth Cyfreithiol a Chorfforaethol	Nodyn 4	71,167	0	0	0	71,167	16,724	87,891
Cyfanswm		629,298	0	0	0	629,298	147,884	777,182

- Nodyn 1: Daeth cyflogaeth y Rheolwr-gyfarwyddwr i ben ar 31 Mawrth 2022. Yn dilyn ymadawiad y Rheolwr-gyfarwyddwr, sefydlwyd trefniant dros dro cyn proses recriwtio ffurfiol i lenwi'r swydd yn barhaol, gyda'r swydd wedi'i hailddynodi'n Brif Weithredwr. Roedd Cyfarwyddwr Corfforaethol y Gwasanaethau Cymdeithasol felly yn 'dros dro' fel y Prif Weithredwr yn weithredol o 9 Mawrth 2022.
- Nodyn 2: Derbyniodd y deiliaid swyddi canlynol hefyd gyfanswm taliadau yn eu rolau fel Swyddog Canlyniadau: Rheolwr Gyfarwyddwr £10,840, Pennaeth Cydymffurfiaeth Cyfreithiol a Chorfforaethol £4,240 a Phrif Swyddog (Adnoddau) £3,160.
- Nodyn 3: Parhaodd swydd Pennaeth Llywodraethu a Phartneriaethau yn wag tan 1 Ionawr 2022.
- Nodyn 4: Mae'r Pennaeth Llywodraethu a Phartneriaethau a'r Pennaeth Cydymffurfiaeth Cyfreithiol a Chorfforaethol yn adrodd yn uniongyrchol i'r Rheolwr-gyfarwyddwr ac wedi'u cynnwys yn y datgeliad hwn ar y sail honno.

15. Buddiannau Terfynu a Phecynnau Ymadael - Costau i'r Awdurdod

Roedd nifer a gwerth y pecynnau ymadael y cytunwyd arnynt gan yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

Band Cost Pecyn Ymadael	2022/2023		2021/2022	
	Pecynnau Ymadael	Cyfanswm Cost Ymadael Pecynnau £000	Pecynnau Ymadael	Cyfanswm Cost Ymadael Pecynnau £000
£0-£19,999	42	190	42	292
£20,000-£39,999	5	150	3	67
£40,000-£219,999	2	287	2	165
Cyfanswm	49	627	47	524

Sylwer: Mae bandiau gwerth wedi'u cyfuno er mwyn sicrhau nad oes modd adnabod pecynnau ymadael unigol.

Gall contractau cyflogaeth gael eu terfynu am amrywiaeth o resymau, gan gynnwys dileu swydd ac ymddeoliad. Wrth derfynu, bydd yr Awdurdod yn mynd i ystod o rwymedigaethau gan gynnwys taliadau dileu swydd, cyfandaliadau pensiwn a gwelliannau (ee blynyddoedd ychwanegol). Yn 2022/2023, cafodd contractau 49 o weithwyr eu terfynu, gan achosi cyfanswm rhwymedigaethau o £0.627m (2021/2022: 47 o weithwyr, gan fynd i rwymedigaethau o £0.524m). Gellir dadgyfuno'r taliadau hyn fel a ganlyn:

Buddion Terfynu a Phecynnau Ymadael	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Talu yn lle Rhybudd	188	170
Costau Pensiwn	201	98
Costau Diswyddo	90	166
Taliadau Eraill	148	90
Cyfanswm	627	524

16. Manteision Terfynu a Phecynnau Ymadael - Achosion

Y canlynol oedd achosion sylweddol y buddion terfynu a phecynnau ymadael:

Buddiannau Terfynu	2022/2023		2021/2022	
	Naf ydyr	£000	Naf ydyr	£000
Cau Cyfleusterau / Rhoi'r Gorau i Wasanaethau	2	35	3	15
Prosiect Effeithlonrwydd Ariannol	2	223	10	109
Buddiannau terfynu yn codi am resymau eraill	45	369	34	400
Cyfanswm	49	627	47	524

17. Ffioedd Archwilio Allanol

Yr archwilwyr allanol a benodwyd gan yr Awdurdod ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/2023 oedd Archwilio Cymru (AW).
Codwyd y ffioedd canlynol mewn perthynas ag archwilio ac arolygu allanol:

Ffioedd Archwilio Allanol	2022/2023	2021/2022 Llinell Wasanaeth CIES
	£000	£000
Ffioedd sy'n daladwy mewn perthynas â:		
Gwasanaethau archwilio allanol sy'n ymwneud ag archwilio'r cyfrifon	206	198 <i>Portfolio Gwasanaethau Corfforaethol</i>
Gwasanaethau archwilio allanol yn ymwneud â Mesurau Llywodraeth Leol	112	108 <i>Portfolio Gwasanaethau Corfforaethol</i>
Ardystio hawliadau a ffurflenni grant	52	50 <i>Portfolio sy'n gyfrifol am y cais neu'r ffurflen grant penodol</i>
Ffioedd archwilio ychwanegol yn ymwneud ag archwilio'r cyfrifon	50*	0 <i>Portfolio Gwasanaethau Corfforaethol</i>
Cyfanswm Ffioedd Archwilio	420	356

* Ffioedd ychwanegol a godwyd ar gyfer archwiliad Cyfrifon 2021/2022.

18. Trethi Annomestig Cenedlaethol

Cesglir Trethi Annomestig gan yr Awdurdod ar sail gwerthoedd ardrethol lleol wedi'u lluosï â chyfradd unffurf. Telir y cyfanswm a gesglir, llai rhyddhad a didyniadau penodol, i gronfa ganolog (y gronfa NNDR) a reolir gan Lywodraeth Cymru, sydd yn ei dro yn ad-dalu eu cyfran hwy o'r gronfa yn seiliedig ar fformiwla statudol i awdurdodau. Rhoddir cyfrif am NNDR ar sail asiantaeth, hy mae Blaenau Gwent fel Awdurdod bilio yn gweithredu fel asiant i Lywodraeth Cymru wrth gasglu ardrethi annomestig. Fel arfer nid yw trafodion gyda threthdalwyr annomestig yn weithgareddau referniw yr asiant ac felly maent wedi'u heithrio o'r datganiadau cyfrifyddu.

Mae gwybodaeth gryno ar gyfer y flwyddyn fel a ganlyn:

- Cyfanswm y gwerth ardrethol annomestig ar 31 Mawrth 2023 oedd £31,510,109 (31 Mawrth 2022: £31,699,309).
- Y lluosydd ardrethi annomestig cenedlaethol ar gyfer y flwyddyn 2022/2023 oedd 0.535 (2021/2022: 0.535).
- Y cyfraniad a dderbyniwyd o'r gronfa NNDR yn 2022/2023 oedd £25,180,442 (2021/2022: £22,334,402).

19. Treth y Cyngor

Mae Treth y Cyngor yn dreth leol sy'n seiliedig ar werthoedd eiddo 'bandio'. Mae gofyniad Treth y Cyngor yr Awdurdod yn cael ei gyfrifo drwy gymryd y gofyniad cyllidebol a'i rannu â'r sylfaen dreth a fynegir fel nifer o eiddo Band D cyfatebol. At y swm hwn ychwanegir yr elfennau a archebwyd gan Heddlu a Chynghorau Cymuned Gwent.

19.1 Digwyddodd y trafodion canlynol yn ystod y flwyddyn ariannol yn ymwneud â Threth y Cyngor:

Trafodion Treth y Cyngor	2022/2023		2021/2022	
	£000	£000	£000	£000
Treth y Cyngor a Gasglwyd	(45,433)		(45,004)	
Llai: Amhariad ar ddyledion drwg ac amheus	757		732	
Cyfanswm Elw Net Treth y Cyngor		(44,676)		(44,272)
Llai: Praesept Awdurdod Heddlu Gwent	6,342		5,988	
Praeseptau Cyngor Cymuned:				
Abertillery & Llanhilleth Cyngor Cymuned	289		190	
Brynmawr Town Council	43		43	
Nantyglo & Blaina Town Council	85		85	
Tredeggar Town Council	138		138	
		6,897		6,444
Treth y Cyngor sydd i'w phriodoli i'r Awdurdod hwn:		(37,779)		(37,828)

19.2 Sylfaen Treth y Cyngor

Mae sylfaen Treth y Cyngor yn cael ei gyfrifo gan gyfeirio at nifer yr eiddo derbyniol (hy eiddo net o eithriadau, gostyngiadau a gostyngiadau penodol) ym mhob un o 10 band prisio eiddo, wedi'i luosi â chymhareb sy'n gysylltiedig â'r band prisio hwnnw. Ar gyfer 2022/2023 mae'r sylfaen dreth, wedi'i mynegi fel eiddo cyfatebol band D, wedi'i chyfrifo fel a ganlyn:

	Band										Cyfanswm
	A*	A	B	C	D	AC	De	G	H	i	
Priodweddau	56.00	18,713.00	7,922.00	2,612.00	1,677.00	834.00	323.00	58.00	14.00	6.00	32,215.00
Eithriadau, Gostyngiadau a Gostyngiadau	(7.50)	(2,169.75)	(662.00)	(188.50)	(94.00)	(42.25)	(12.25)	(2.25)	(6.00)	(1.50)	(3,186.00)
Priodweddau Dewisol	48.50	16,543.25	7,260.00	2,423.50	1,583.00	791.75	310.75	55.75	8.00	4.50	29,029.00
Cymhareb	5/9	6/9	7/9	8/9	9/9	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9	-
Cyflwrth Band D	26.94	11,028.84	5,646.67	2,154.22	1,583.00	967.69	448.86	92.92	16.00	10.50	21,975.64
Nam											(1,098.78)
Sylfaen Treth y Cyngor											20,876.86

20. Archebion a Gofynion

20.1 Awdurdodau Preceptu

Mae manylion y cyrff praeseptio a'r symiau wedi'u cynnwys yn nodyn 19.1 (tudalen 50).

20.2 Ardollau a Galw gan Gydbwyllgorau a Chyrrff Eraill

Gweithredir nifer o wasanaethau gan gyd-bwyllgorau neu sefydliadau sy'n gweithredu ar draws ffiniau cyngorau unigol, y mae'r Awdurdod hwn yn cyfrannu atynt. Mae'r ardollau a'r gofynion canlynol wedi'u gwneud ar yr Awdurdod:

Ardollau a Galw	2022/2023	2021/2022
	£000	£000
Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog	32	32
Llysoedd Crwneriaid	175	116
Awdurdod Tân De Cymru	3,548	3,482
Cyfanswm:	3,755	3,630

21. Grantiau a Chyfraniadau

Cafodd grantiau cyfalaf a chyfraniadau gan y cyrff dyfarnu canlynol eu credydu gan yr Awdurdod i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

Grantiau Cyfalaf wedi'u Credydu i Wasanaethau	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Llywodraeth Cymru	(1,279)	(1,062)
Grantiau a Chyfraniadau Eraill	(42)	(69)
Cyfanswm:	(1,321)	(1,131)

Grantiau Cyfalaf wedi'u Credydu i drethiant ac incwm grant amhenodol	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Cyllid Ewropeaidd Cymru Oce	0	(69)
Llywodraeth Cymru	(14,584)	(11,883)
Grantiau a Chyfraniadau Eraill	(945)	(647)
Cyfanswm:	(15,529)	(12,599)

Cafodd grantiau refeniw a chyfraniadau gan y cyrff dyfarnu canlynol eu credydu gan yr Awdurdod i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

Grantiau Refeniw wedi'u Credydu i Wasanaethau	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Llywodraeth Cymru	(36,328)	(44,870)
Adran Gwaith a Phensiynau	(20,656)	(19,831)
Llywodraeth Ganolog Arall	(1,300)	(671)
Awdurdodau Lleol	(2,614)	(2,408)
GIG	(873)	(919)
Grantiau a Chyfraniadau Eraill	(477)	(102)
Cyfanswm:	(62,248)	(68,801)

Mae'r Awdurdod wedi derbyn nifer o grantiau a chyfraniadau sydd eto i'w cydnabod fel incwm gan fod amodau ynghlwm wrthynt a allai olygu bod angen dychwelyd yr arian neu'r eiddo i'r darparwr. Mae'r balansau ar ddiwedd y flwyddyn, wedi'u dadansoddi gan y corff dyfarnu, fel a ganlyn:

Derbyniadau Ymlaen Llaw - Cyfalaf	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Cyllid Ewropeaidd Cymru Oce	0	0
Llywodraeth Cymru	(3,178)	(2,348)
Llywodraeth Ganolog Arall	(2,860)	(17)
Awdurdodau Lleol	0	0
GIG	0	0
Grantiau a Chyfraniadau Eraill	(18)	0
Cyfanswm	(6,056)	(2,365)

Derbyniadau Ymlaen Llaw - Refeniw	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Cyllid Ewropeaidd Cymru Oce	(141)	(143)
Llywodraeth Cymru	(1,262)	(1,952)
Llywodraeth Ganolog Arall	(47)	(56)
Awdurdodau Lleol	(155)	(1,728)
GIG	(3)	(3)
Grantiau a Chyfraniadau Eraill	(100)	(86)
Cyfanswm	(1,708)	(3,968)

Yn 2022/2023 derbyniodd yr Awdurdod arian grant gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â'r pandemig Covid-19. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi pwrpas pob grant a'r swm a dderbyniwyd neu sy'n ddyledus.

Cyllid Llywodraeth Cymru	2022/2023	2021/2022
	£000	£000
Cyllid Caledi Argyfwng - Costau Ychwanegol	0	4,601
<i>I ariannu costau ychwanegol yr eir iddynt wrth ymateb i'r pandemig.</i>		
Ariannu Caledi Argyfwng - Colli Incwm	0	915
<i>I wneud iawn am golled/gostyngiad mewn incwm o ganlyniad i gyfyngiadau pandemig ee o gau gwasanaethau.</i>		
Casglu Incwm Treth y Cyngor - lawndal	0	493
<i>I wneud iawn am ostyngiad mewn casglu incwm Treth y Cyngor o ganlyniad i'r pandemig.</i>		
Costau Gweinyddol	242	229
<i>Cymorth ariannol i ddarparu capasiti wrth ddarparu pecynnau cymorth Llywodraeth Cymru.</i>		
Cinio Ysgol Am Ddim	664	637
<i>Cymorth ariannol Disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim yn ystod gwyliau ysgol.</i>		
Costau Gweinyddu Grantiau Busnes a Chymuned	0	378
<i>Cymorth ariannol i ddarparu'r gallu i ddarparu grantiau Covid-19 i fusnesau a'r gymuned.</i>		
Cyfanswm	906	7,253

Mae grantiau sy'n ddyledus gan Lywodraeth Cymru wedi'u credydu i'r llinell wasanaeth briodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae grantiau heb eu neilltuo, hy y rhai nad ydynt yn ymwneud â gwasanaethau penodol, wedi'u cynnwys yn 'Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol'.

Cyllid Cysylltiedig â Covid-19 Llywodraeth Cymru wedi'i Gymhwyso i y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2022/2023	2021/2022
	£000	£000
Gwasanaethau Corfforaethol	(142)	(460)
Addysg	(764)	(1,197)
Addysg - Gwariant Ysgolion	0	(119)
Amgylchedd	0	(2,530)
Adfywio a Datblygu Economaidd	0	0
Gwasanaethau Cymdeithasol	0	(2,454)
Gwariant Net ar Weithrediadau sy'n Parhau	(906)	(6,760)
Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	0	(493)
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(906)	(7,253)

22. Partion Cysylltiedig

22.1 Llywodraeth Ganolog

Mae gan Lywodraeth Ganolog reolaeth weithredol dros weithrediadau cyffredinol yr Awdurdod ac mae'n darparu'r fframwaith statudol y mae'r Awdurdod yn gweithredu oddi mewn iddo, y rhan fwyaf o'i gyllid ar ffurf grantiau ac mae'n rhagnodi telerau llawer o'r trafodion sydd gan yr Awdurdod gyda phartion eraill. Ceir manylion y grantiau cyffredinol a phenodol a dderbyniwyd yn 2022/2023 yn nodyn 21 (*tudalen 52*); mae manylion y symiau sy'n ddyledus i lywodraeth ganolog neu ganddi wedi'u cynnwys yn nodiadau 34 (*tudalen 79*) a 33 (*tudalennau 76-78*) yn y drefn honno.

22.2 Aelodau

Mae Datgeliadau Partïon Cysylltiedig ar gyfer Aelodau yn ymwneud â'r holl Gynghorwyr ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/2023, gan gynnwys y rheini cyn yr Etholiadau Awdurdod Lleol ym mis Mai 2023. Ar gyfer pob parti cysylltiedig, mae'r trafodion a adroddir ar gyfer blwyddyn ariannol lawn 2022/2023, gan gynnwys lle bo'n berthnasol ni chafodd yr aelodau eu hailethol ym mis Mai 2023.

Digwyddodd y trafodion canlynol yn ymwneud ag aelodau etholedig yn ystod y flwyddyn, gyda balansau cysylltiedig yn ddyledus i'r Awdurdod neu ganddo ar ddiwedd y flwyddyn:

		Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023				Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022			
		Trafodion		Balansau		Trafodion		Balansau	
Parti Cysylltiedig a Pherthynas	Manylion Trafodyn	Symiau Talwyd gan Awdurdod	Symiau Derbyniwyd gan Awdurdod	Symiau Yn ddyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus I Awdurdod	Symiau Talwyd gan Awdurdod	Symiau Derbyniwyd gan Awdurdod	Symiau Yn ddyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus I Awdurdod
		£	£	£	£	£	£	£	£
Blaenau Gwent & Caerphilly Care & Repair: Mae nifer o Aelodau yn ymddiriedolwyr.	Taliadau am gymorth ar gyfer byw'n annibynnol, addasiadau cartref a grantiau'r sector gwirfoddol.	222,035	(16,125)	8,000	0	190,734	(16,078)	33,325	(332)
Blaina Community Centre: Mae Aelod o'r Cyngor yn Gyfarwyddwr y sefydliad hwn.	Grantiau, llogi ystafelloedd ac ad-dalu costau cynnal a chadw. Yn cynnwys Grantiau Adfer Covid-19 a NDR yn 2021/2022 gwerth cyfanswm o £15,338.	2,145	(885)	51	0	16,598	(859)	0	0
Brynmawr Market Hall Cinema: Mae Aelod o'r Cyngor yn Ymddiriedolwr i y sefydliad hwn.	Dangosiadau sinema, Cynllun Kickstart. Yn cynnwys Grant Ardrethi Annomestig o £2,000 yn 2021/2022.	3,686	(5,853)	0	(8,441)	18,414	(4,985)	716	(13,853)
Gwasanaethau Bwrdeistrefol Hodge: Aelod o'r Cyngor yw perchennog y busnes hwn.	Cynnal a chadw toiledau cyhoeddus ym Brynmawr a chyflenwadau eraill.	4,315	0	0	(186)	6,973	(180)	0	0
Jim Davies Civil Engineering Ltd.: Mae Aelod o'r Cyngor yn frawd yng nghyfraith i un o'r Cyfarwyddwyr.	Gwaith cyfalaf gan gynnwys: rhoi wyneb newydd ar y ffyrdd, gwaith adfer a gwaith llwybrau troed teithio llesol.	673,343	0	55,187	0	428,215	0	176,562	0
Argraffu ac Anwyddion JP: Aelod o'r Cyngor yw perchennog y busnes hwn.	Tafleni, Poster, Tafleni a Sticeri Ffenestr.	12,595	0	630	0	1,429	0	0	0
Cyfanswm:		918,119	(22,863)	63,868	(8,627)	662,363	(22,102)	210,603	(14,185)

Digwyddodd y trafodion canlynol yn ymwneud ag aelodau etholedig yn ystod y flwyddyn, ac nid oedd unrhyw falansau cysylltiedig yn ddyledus i'r Awdurdod nac oddi wrth yr Awdurdod ar ddiwedd y flwyddyn:

		Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022		Nodiadau
Parti Cysylltiedig	Perthynas Partion Cysylltiedig	Symiau Talwyd gan Awdurdod	Symiau Derbyniwyd gan Awdurdod	Symiau Talwyd gan Awdurdod	Symiau Derbyniwyd gan Awdurdod	
		£	£	£	£	
Blaina Post Oce	Mae Aelod o'r Cyngor yn Bostfeistr ar y busnes hwn.	0	(84)	0	(78)	Trosglwyddo gwastraff.
Brynmawr Museum	Mae Aelod o'r Cyngor yn Gyfarwyddwr y sefydliad.	1,362	(269)	682	(271)	Grantiau Aelodau, Grant Cronfa'r Degwm, Rhent Tir ac Incwm Yswiriant.
Cylch o Harddwch	Mae Aelod o'r Cyngor yn gydberchennog y busnes.	0	0	2,139	0	Grant Treftadaeth tuag at ddatblygu'r eiddo.
Highfield Properties (Tredegar)	Mae Aelod o'r Cyngor yn Gyfarwyddwr y sefydliad.	12,049	0	12,005	0	Lwfansau Rhent Tenantiaid.
Pinnau a Phethau	Mae Aelod o'r Cyngor yn bartner i berchennog y busnes.	0	0	2,000	0	Grant NDR Covid-19.
Sirhowy Community Centre	Mae Aelod o'r Cyngor yn Gyfarwyddwr ar y sefydliad.	14,326	0	10,510	0	Grantiau.
Clinig Traed Wilkins	Mae Aelod o'r Cyngor yn bartner i berchennog y busnes.	0	0	2,000	0	Grant NDR Covid-19.
Cyfanswm:		27,737	(353)	29,336	(349)	

I grynhoi, roedd trafodion a balansau'n ymwneud ag aelodau etholedig fel a ganlyn:

	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023				Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022			
	Trafodion		Balansau		Trafodion		Balansau	
	Symiau Talwyd gan Awdurdod	Symiau Derbyniwyd gan Awdurdod	Symiau Yn ddyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus I Awdurdod	Symiau Talwyd gan Awdurdod	Symiau Derbyniwyd gan Awdurdod	Symiau Yn ddyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus I Awdurdod
	£	£	£	£	£	£	£	£
Crynodeb - Trafodion a Balansau Partïon Cysylltiedig								
Partïon Cysylltiedig (gyda balansau diwedd blwyddyn)	918,119	(22,863)	63,868	(8,627)	662,363	(22,102)	210,603	(14,185)
Partïon Cysylltiedig (heb unrhyw falansau diwedd blwyddyn)	27,737	(353)	0	0	29,336	(349)	0	0
Cyfanswm:	945,856	(23,216)	63,868	(8,627)	691,699	(22,451)	210,603	(14,185)

22.3 Silent Valley Waste Services Limited

Yr Awdurdod yw unig gyfranddaliwr y cwmni gwaredu gwastraff Silent Valley Waste Services Limited (SVWS Ltd.). Mae dau o Aelodau Etholedig yr Awdurdod yn gyfarwyddwyr anweithredol y cwmni. Mae pob un o'r Aelodau hyn yn derbyn lwfans 'uwch gyflog', gan fod y cyfrifoldeb dan sylw wedi'i asesu i fod ar lefel gyfatebol i Gadeirydd pwyllgor/craffu.

Bu cyn Brif Weithredwr yr Awdurdod yn gyfarwyddwr am y flwyddyn gyfan. Ar 31 Mawrth 2023, mae'r Awdurdod yn dal 67% o aelodaeth y bwrdd. Cynhaliwyd y trafodion partïon cysylltiedig canlynol gyda SVWS Ltd. yn ystod y flwyddyn:

	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023				Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022			
	Trafodion		Balansau		Trafodion		Balansau	
	Symiau Talwyd gan Awdurdod	Symiau Derbyniwyd gan Awdurdod	Symiau Yn ddyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus I Awdurdod	Symiau Talwyd gan Awdurdod	Symiau Derbyniwyd gan Awdurdod	Symiau Yn ddyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus I Awdurdod
	£	£	£	£	£	£	£	£
Trafodion Partïon Cysylltiedig								
Silent Valley Waste Services Ltd.:								
Casglu gwastraff; rheoli safleoedd amwynder dinesig; costau cludo:								
Taliadau sy'n ymwneud â'r flwyddyn gyfredol	1,496,526	0	131,764	0	1,035,104	0	99,057	0
Taliadau yn ymwneud â'r flwyddyn flaenorol	99,057	0	0	0	78,948	0	0	0
Arall	15,646	0	0	0	2,978	0	0	0
Ad-dalu taliadau a wnaed i gyfarwyddwyr SVWS Ltd.:								
Taliadau mewn perthynas â Chynrychiolwyr Enwebedig	0	(3,335)	0	(1,668)	0	(18,345)	0	(1,668)
Trwytholch	0	(110,000)	0	0	0	(110,000)	0	(110,000)
Cyflenwi a chodi rhwystr i gerbydau a gwaith ategol yn CAGC Glynebwy	0	0	0	0	0	(24,816)	0	0
Cyfanswm (Silent Valley Waste Services Ltd.):	1,611,229	(113,335)	131,764	(1,668)	1,117,030	(153,161)	99,057	(111,668)

22.4 Gwasanaeth Cyflawni Addysg De Ddwyrain Cymru

Mae pum awdurdod lleol Blaenau Gwent, Caerffili, Sir Fynwy, Casnewydd a Thorfaen wedi ffurfio Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA) sydd wedi'i gynllunio i godi safonau addysg yn Ne Ddwyrain Cymru. Mae'r GCA yn endid cyfreithiol ar wahân, a sefydlwyd fel cwmni cyfyngedig drwy warant, sy'n eiddo'n gyfan gwbl i'r pum awdurdod lleol ac sy'n gweithredu ar sail ddielw. Nid oes awdurdod arweiniol, pob un yn cael ei gynrychioli'n gyfartal gyda buddiant o 20% ac yn meddu ar hawliau pleidleisio cyfartal. Comisiynir gwasanaethau gan y GCA ar ran y pum awdurdod lleol.

Mae bwrdd y cwmni'n cynnwys Cyfarwyddwr y GCA a chynrychiolwyr Aelodau Etholedig o'r awdurdodau sy'n cymryd rhan.

Yn 2022/2023 roedd cyfanswm trafodion cryno'r Gwasanaeth fel a ganlyn:

Gwasanaeth Cyflawni Addysg	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Gwariant	6,812	6,286
Incwm	(6,960)	(6,294)
Gwariant Net	(148)	(8)

Trafodion partïon cysylltiedig rhwng yr Awdurdod a'r GCA oedd:

Trafodion Partïon Cysylltiedig	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023				Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022			
	Trafodion		Balansau		Trafodion		Balansau	
	Symiau Talwyd gan Awdurdod	Symiau Derbyniwyd gan Awdurdod	Symiau Yn ddyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus I Awdurdod	Symiau Talwyd gan Awdurdod	Symiau Derbyniwyd gan Awdurdod	Symiau Yn ddyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus I Awdurdod
	£	£	£	£	£	£	£	£
Gwasanaeth Cyflawni Addysg:								
Cyfraniad partner	350,046	0	0	(7,001)	351,805	0	0	0
Ad-dalu Ffioedd Clercod i Lywodraethwyr	0	(11,847)	0	0	0	(23,210)	0	0
Cyfanswm (Gwasanaeth Cyflawni Addysg):	350,046	(11,847)	0	(7,001)	351,805	(23,210)	0	0

22.5 **Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd**

Mae Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yn drefniant ar y cyd rhwng Llywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru a'r 10 Cyngor cyfansoddol yn Ne-ddwyrain Cymru, gan gynnwys Blaenau Gwent. Mae cyfran yr Awdurdod o asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn, incwm, gwariant a llif arian sy'n ymwneud â Gryp Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd wedi'u cynnwys fel trefniant ar y cyd yn y datganiadau cyfrifyddu a'r datgeliadau endid sengl. Mae trafodion partion cysylltiedig rhwng yr Awdurdod a'r Fargen Ddinesig fel a ganlyn:

Trafodion Partion Cysylltiedig	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023				Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022			
	Trafodion		Balansau		Trafodion		Balansau	
	Symiau Talwyd gan Awdurdod	Symiau Derbyniwyd gan Awdurdod	Symiau Yn ddyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus I Awdurdod	Symiau Talwyd gan Awdurdod	Symiau Derbyniwyd gan Awdurdod	Symiau Yn ddyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus I Awdurdod
	£	£	£	£	£	£	£	£
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd:								
Cyfraniad partner i gefnogi gwaith y Cyd-gabinet	56,271	0	0	0	104,631	0	0	0
Cyfraniadau tuag at Wariant Cyfalaf	0	0	0	0	0	0	0	0
Ad-dalu Post a Eiliwyd	0	0	0	0	0	(27,952)	0	0
Cyfanswm (Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd):	56,271	0	0	0	104,631	(27,952)	0	0

Symudiadau mewn Nodiadau Wrth Gefn

23. **Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall**

Cododd yr enillion neu'r colledion canlynol heb eu gwireddu ac enillion neu golledion ailfesur pensiwn yn ystod y flwyddyn:

Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	2022/2023 £000	2021/2022 £000
(Gwarged)/Diffyg yn codi o ailbrisio asedau anghyfredol	(20,648)	(7,408)
Ailfesur y rhwymedigaeth pensiwn buddion diffiniedig net	(237,700)	(76,461)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	(258,348)	(83,869)

24. Addasiadau Rhwng Sail Gyfrifo a Sail Ariannu Dan Ddarpariaethau Statudol

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir i gyfanswm yr incwm a'r gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan yr Awdurdod yn y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol i'r adnoddau a nodir gan ddarpariaethau statudol fel rhai sydd ar gael i'r Awdurdod i gwrdd â gwariant cyfalaf a referiw yn y dyfodol. . Mae'r addasiadau hyn yn cynnwys trafodion sy'n ymwneud â dibrisiant ac amhariad, darpariaeth pensiynau, croniadau gweithwyr, tâl anghyfartal a grantiau cyfalaf. Gwnaethpwyd y trafodion canlynol yn 2022/2023:

	2022/2023			2021/2022		
	Cyngor	Cyfalaf	Cyfalaf	Cyngor	Cyfalaf	Cyfalaf
	Cronfa	Derbyniadau	Grantiau	Cronfa	Derbyniadau	Grantiau
	Cydbwysedd	Gwarchodfa	Heb ei gymhwyso	Cydbwysedd	Gwarchodfa	Heb ei gymhwyso
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Addasiadau rhwng Sail Gyfrifo a Sail Ariannu o dan Ddarpariaethau Statudol						
<i>Trafodion rhwng Cronfeydd a Chronfeydd Defnyddiadwy:</i>						
Credydu grantiau cyfalaf a chyfraniadau heb eu cymhwyso i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	3,134	0	(3,134)	4,424	0	(4,424)
Trosglwyddo enillion gwerthu arian parod a gredydwyd fel rhan o'r golled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	457	(457)	0	606	(606)	0
Cyfraniad o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn tuag at ariannu cynlluniau benthyca darbodus	(70)	70	0	(67)	67	0
<i>Cyfanswm: Trafodion rhwng Cronfeydd a Chronfeydd Defnyddiadwy:</i>	3,521	(387)	(3,134)	4,963	(539)	(4,424)

	2022/2023		2021/2022	
	Cyngor	Symudiad	Cyngor	Symudiad
	Cronfa	yn Annefyddiadwy	Cronfa	yn Annefyddiadwy
	Cydbwysedd	Cronfeydd wrth gefn	Cydbwysedd	Cronfeydd wrth gefn
	£000	£000	£000	£000
Addasiadau rhwng Sail Gyfrifo a Sail Ariannu o dan Ddarpariaethau Statudol				
<i>Trafodion sy'n ymwneud â Chronfeydd Wrth Gefn Na ellir eu Defnyddio:</i>				
Addasiadau i/o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol:				
Swm y costau cyllid a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau cyllid a godir yn ystod y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(845)	845	105	(105)
Addasiadau i/o'r Gronfa Bensiwn Wrth Gefn:				
Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â buddion ymddeol a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(34,808)	34,808	(34,213)	34,213
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn	15,771	(15,771)	14,155	(14,155)

	2022/2023		2021/2022	
	Cyngor	Symudiad	Cyngor	Symudiad
	Cronfa	yn Annefnyddiadwy	Cronfa	yn Annefnyddiadwy
	Cydbwysedd	Cronfeydd wrth gefn	Cydbwysedd	Cronfeydd wrth gefn
	£000	£000	£000	£000
Addasiadau rhwng Sail Gyfrifo a Sail Ariannu o dan Ddarpariaethau Statudol				
Addasiadau i/o'r Cyfrif Addasu Cyfalaf:				
Gwrthdroi eitemau a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:				
Taliadau am ddibrisiant ac amhariad ar asedau anghyfredol	(16,159)	16,159	(5,355)	5,355
Colledion ailbriso ar Eiddo, Peiriannau ac Offer	5,332	(5,332)	2,092	(2,092)
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wedi'u cymhwyso	14,643	(14,643)	9,129	(9,129)
Gwariant refeniw a ariennir o gyfalaf dan statud	(2,789)	2,789	(2,308)	2,308
Ysgrifennu Allan o Gostyngiad Benthyciad Isadeiledd	0	0	(913)	913
Symiau o asedau anghyfredol a ysgrifennwyd o adeg eu gwaredu neu eu gwerthu fel rhan o'r ennill wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	99	(99)	(1,696)	1,696
Addasiadau i/o'r Cyfrif Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig:				
Addasiad i Dderbyniadau Cyfalaf Gohiriedig ar Ailbriso Asedau a Brydleswyd i Drydydd Partïon	0	0	496	(496)
Eitemau heb eu debydu neu eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:				
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	1,744	(1,744)	1,057	(1,057)
Gwariant cyfalaf a godwyd yn erbyn Cronfa'r Cyngor	468	(468)	458	(458)
Addasiad i/o'r Cyfrif Ôl-Dâl Tâl Anghyfartal				
Gostyngiad yn y ddarpariaeth ar gyfer ôl-dâl mewn achosion Cyflog Cyfartal	0	0	0	0
Addasiad i/o'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig:				
Swm a delir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar an mae sail croniadau yn wahanol i daliadau a godir yn ystod y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	704	(704)	(241)	241
Cyfanswm: Trafodion rhwng Cronfeydd a Chronfeydd Wrth Gefn Na ellir eu Defnyddio:	(15,840)	15,840	(17,234)	17,234

	2022/2023			2021/2022		
	Cyfalaf	Cyfalaf	Symudiad	Cyfalaf	Cyfalaf	Symudiad
	Derbyniadau	Grantiau	yn Annefyddiadwy	Derbyniadau	Grantiau	yn Annefyddiadwy
	Gwarchodfa	Heb ei gymhwyso	Cronfeydd wrth gefn	Gwarchodfa	Heb ei gymhwyso	Cronfeydd wrth gefn
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Addasiadau rhwng Sail Gyfrifo a Sail Ariannu o dan Ddarpariaethau Statudol						
Trafodion yn ymwneud â Chronfeydd Cyfalaf Eraill:						
Addasiadau i/o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig:						
Trosglwyddo o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig ar ôl derbyn arian parod	(140)	0	140	(135)	0	135
Eitemau yn ymwneud â Chronfeydd Cyfalaf Defnyddiadwy:						
Cymhwyso grantiau i gyllid cyfalaf a drosglwyddwyd i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	0	29,662	(29,662)	0	4,439	(4,439)
Defnyddio'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd	123	0	(123)	125	0	(125)
Cyfanswm: Trafodion Cronfeydd Cyfalaf Eraill:	(17)	29,662	(29,645)	(10)	4,439	(4,429)

	2022/2023				2021/2022			
	Cyngor	Cyfalaf	Cyfalaf	Symudiad	Cyngor	Cyfalaf	Cyfalaf	Symudiad
	Cronfa	Derbyniadau	Grantiau	yn Annefyddiadwy	Cronfa	Derbyniadau	Grantiau	yn Annefyddiadwy
	Cydbwysedd	Gwarchodfa	Heb ei gymhwyso	Cronfeydd wrth gefn	Cydbwysedd	Gwarchodfa	Heb ei gymhwyso	Cronfeydd wrth gefn
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Addasiadau rhwng Sail Gyfrifo a Sail Ariannu o dan Ddarpariaethau Statudol								
Cyfanswm: Trafodion rhwng Cronfeydd a Chronfeydd Defnyddiadwy:	3,521	(387)	(3,134)	0	4,963	(539)	(4,424)	0
Cyfanswm: Trafodion sy'n ymwneud â Chronfeydd Wrth Gefn Na ellir eu Defnyddio:	(15,840)	0	0	15,840	(17,234)	0	0	17,234
Cyfanswm: Trafodion Cronfeydd Cyfalaf Eraill:	0	(17)	29,662	(29,645)	0	(10)	4,439	(4,429)
Cyfanswm Addasiadau:	(12,319)	(404)	26,528	(13,805)	(12,271)	(549)	15	12,805

Nodiadau Mantolen

25. Eiddo Peiriannau ac Offer

25.1 Cario Swm Asedau Anghyfredol

Gellir rhannu Swm Cario Asedau Anghyfredol yn y Fantolen rhwng Isadeiledd ac Asedau 'PPE Eraill' fel a ganlyn:

Eiddo, Offer a Chyfarpar	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2022
	£000	£000
Asedau Isadeiledd	89,958	92,312
Asedau PPE Eraill	263,184	206,070
Gwerth Llyfr Net	353,142	298,382

25.2 Cario Swm yr Asedau Isadeiledd

Mae CIPFA wedi cyhoeddi addasiad dros dro i'r Cod Ymarfer Cyfrifo mewn perthynas â datgelu Asedau Seilwaith. Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol nad yw'n ofynnol i awdurdodau lleol adrodd ar werth llyfr gros a dibrisiant cronedig ar gyfer Asedau Seilwaith.

Mae'r symudiad yng Ngwerth Llyfr Net Asedau Seilwaith fel a ganlyn:

Asedau Isadeiledd	2022/2023	2021/2022
	£000	£000
Gwerth Llyfr Net ar 1 Ebrill	92,312	92,700
Addasiad i Falansau a Ddygwyd Ymlaen	0	785
Gwerth Llyfr Net Diwygiedig ar 1 Ebrill	92,312	93,485
Ychwanegiadau	1,086	2,196
Gwariant cyfalaf ysgrifenedig o	0	(98)
Symudiadau eraill mewn cost neu brisiad	92	203
Tâl Dibrisiant a Neilltuadau	(3,532)	(3,474)
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth	89,958	92,312

Yn unol â darpariaeth 24L o Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) (Diwygio) 2022), pan fo gwaith wedi ei wneud ar Asedau Seilwaith presennol, penderfynwyd mai dim ond swm cario unrhyw gydran sydd wedi'i disodli.

25.3 Cario Swm o Asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer 'Arall'

Y swm cario gros a'r dibrisiant cronedig mewn perthynas ag Eiddo, Peiriannau ac Offer (ac eithrio Asedau Seilwaith) oedd:

Eiddo, Peiriannau ac Offer (Ac eithrio Isadeiledd)	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2022
	£000	£000
Swm Cario Gros	281,307	221,153
Dibrisiant Cronedig	(18,123)	(15,083)
Gwerth Llyfr Net	263,184	206,070

Mae manylion y trafodion sy'n ymwneud â symiau cario a dibrisiant asedau anghyfredol (ac eithrio Asedau Seilwaith) wedi'u nodi ar dudalennau 63-64.

Symudiadau yn 2022/2023:

Eiddo, Peiriannau ac Offer (Ac eithrio Isadeiledd)						Cyfanswm
						Eiddo, Plannu a
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion ac Adeiladau ac Offer £000	£000	Asedau £000	Gwarged Asedau £000	Asedau Dan Adeiladu £000	Offer £000
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2022	178,672	18,429	106	3,061	20,885	221,153
Neillduadau	6,511	0	0	(190)	(6,321)	0
Asedau wedi'u hailddosbarthu i/o a ddelir i'w gwerthu	(140)	0	0	35	0	(105)
Ychwanegiadau	0	1,389	0	0	2,231	3,620
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbrizio wedi'u cydnabod yn y Gronfa Ailbrizio Wrth Gefn	18,435	0	0	(139)	0	18,296
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbrizio a gydnabyddir yn y Ddarpariaeth Gwasanaethau	(1,336)	0	0	117	0	(1,219)
Gwariant cyfalaf ysgrifenedig o	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabod - gwarediadau	0	0	0	(115)	0	(115)
Symudiadau eraill mewn cost neu brisiad	1,815	263	0	0	37,599	39,677
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2023	203,957	20,081	106	2,769	54,394	281,307

Eiddo, Peiriannau ac Offer (Ac eithrio Isadeiledd): Dibrisiant ac Amhariad						Cyfanswm
						Eiddo,
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion			Gwarged	Asedau Dan	Plannu a
	ac Adeiladau ac Offer		Asedau	Asedau	Adeiladu	Offer
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig ar 1 Ebrill 2022	(3,915)	(11,139)	(14)	(15)	0	(15,083)
Tâl Dibrisiant a Neilltuadau	(5,518)	(1,331)	0	12	0	(6,837)
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu i'r Gronfa Ailbrizio Wrth Gefn	2,235	0	0	0	0	2,235
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu i'r Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	1,562	0	0	0	0	1,562
Dadgydnabod - gwarediadau	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig ar 31 Mawrth 2023	(5,636)	(12,470)	(14)	(3)	0	(18,123)

Symudiadau yn 2021/2022:

Eiddo, Offer a Chyfarpar						Cyfanswm
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion					Eiddo,
	ac Adeiladau ac Offer	Asedau	Gwarged	Asedau	Asedau Dan	Plannu a
	£000	£000	£000	£000	£000	Offer
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2021	174,338	16,831	51	4,261	13,308	208,789
Addasiad i Falansau a Ddygwyd Ymlaen	(785)	0	0	0	0	(785)
Cost neu Brisiad Diwygiedig ar 1 Ebrill 2021	173,553	16,831	51	4,261	13,308	208,004
Asedau wedi'u hailddosbarthu i/o a ddelir i'w gwerthu	0	(496)	0	(1,200)	0	(1,696)
Ychwanegiadau	0	1,735	0	0	4,158	5,893
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbriso wedi'u cydnabod yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn	2,051	0	0	0	0	2,051
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbriso a gydnabyddir yn y Ddarpariaeth Gwasanaethau	2,676	0	0	0	0	2,676
Gwariant cyfalaf ysgrifenedig o	(971)	(55)	(26)	0	0	(1,052)
Dadgydnabod - gwarediadau	0	0	0	0	0	0
Symudiadau eraill mewn cost neu brisiad **	1,363	414	81	0	3,419	5,277
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2022	178,672	18,429	106	3,061	20,885	221,153

Eiddo, Peiriannau ac Offer: Dibrisiant ac Amhariad						Cyfanswm
	Tir Arall					Eiddo,
	ac Adeiladau ac Offer	Cerbydau, Cymuned Planhigion	Asedau	Gwarged	Asedau Dan	Plannu a
	£000	£000	£000	£000	£000	Offer
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig ar 1 Ebrill 2021	(8,988)	(12,156)	(14)	(13)	0	(21,171)
Addasiad i Falansau a Ddygwyd Ymlaen	(200)	2,319	0	1	0	2,120
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig Diwygiedig ar 1 Ebrill 2021	(9,188)	(9,837)	(14)	(12)	0	(19,051)
Tâl Dibrisiant a Neilltuadau	(3,658)	(1,302)	0	(3)	0	(4,963)
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu i'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn	4,777	0	0	0	0	4,777
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu i'r Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	4,154	0	0	0	0	4,154
Dadgydnabod - gwarediadau	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig ar 31 Mawrth 2022	(3,915)	(11,139)	(14)	(15)	0	(15,083)

25.4 Gwerth Teg Mesur Gwarged ac Asedau a Ddelir i'w Gwerthu

Hierarchaeth Gwerth Teg

Mae manylion asedau dros ben yr Awdurdod ac asedau sy'n cael eu dal i'w gwerthu a gwybodaeth am yr hierarchaeth gwerth teg fel a ganlyn:

Mesuriadau gwerth teg cylchol:	31 Mawrth 2023			31 Mawrth 2022		
	Asedau		Cylfanswm	Asedau		Cylfanswm
	Gwarged	Cynnal		Gwarged	Cynnal	
	Asedau	ar Werth		Asedau	ar Werth	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Defnyddio mewnbrynau sylweddol na ellir eu harsylwi (Lefel 3)	2,767	0	2,767	3,016	60	3,076
Gwerth Teg	2,767	0	2,767	3,016	60	3,076

Trosglwyddiadau rhwng Lefelau'r Hierarchaeth Gwerth Teg

Nid oedd unrhyw drosglwyddiadau rhwng lefelau'r hierarchaeth gwerth teg yn ystod y flwyddyn.

Technegau Priso a ddefnyddir i Bennu Gwerthoedd Teg Lefel 3 ar gyfer Asedau Dros Ben

Mewnbrynau Ansylweddol Arwyddocaol – Lefel 3

Mae cyfuniad o ddata marchnad sydd ar gael sy'n deillio o gymysgedd o drafodion ar asedau sy'n eiddo i'r Awdurdod a thrydydd parti yn cael ei ddadansoddi i gymryd i ystyriaeth arenillion, cyfraddau fesul metr sgwâr, costau adeiladu, ac ati er mwyn mesur gwerth teg ei Asedau Gwarged. ac Asedau a Ddelir i'w Gwerthu o dan IFRS13 *Mesur Gwerth Teg*, yn dibynnu ar ba dechneg a ystyrir yn fwyaf priodol.

Ni fu unrhyw newid yn y technegau priso a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn.

Defnydd Uchaf a Gorau

Wrth amcangyfrif gwerth teg asedau dros ben yr Awdurdod, y defnydd uchaf a gorau o rai o'r asedau yw eu defnydd presennol. Fodd bynnag, ar gyfer rhai asedau, wrth ystyried defnyddiau uchaf a gorau amgen ar gyfer yr ased sy'n cael ei brisio, rhoddwyd ystyriaeth i werth yr ased nad yw o reidrwydd yn cael ei adlewyrchu yng nghyfluniad neu ddefnydd presennol yr ased. Wrth ystyried dewisiadau eraill, mae dichonoldeb ffisegol, cyfreithiol ac ariannol y dewis arall hwnnw wedi'i ystyried.

Proses Brisio

Ar gyfer 2022/2023, mae'r Awdurdod wedi cyflogi gwasanaethau Savills (UK) Limited i ddarparu prisiadau ac oes ddefnyddiol amcangyfrifedig ar gyfer yr asedau hynny y mae angen eu hailbrisio neu eu hail-lenwi erbyn 31 Mawrth 2023.

Cynhelir pob prisiad yn unol â'r methodolegau a'r seiliau amcangyfrif a nodir yn safonau proffesiynol Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig.

Cysoni Mesuriadau Gwerth Teg (gan ddefnyddio Mewnbynnau Ansyladwy Arwyddocaol) Wedi'u Categoriaddio â Lefel 3 o'r Hierarchaeth Gwerth Teg

Cysoni Mesuriadau Gwerth Teg (gan ddefnyddio Mewnbynnau Ansylweddol Arwyddocaol) Wedi'i gategoreiddio gyda Lefel 3 o'r Hierarchaeth Gwerth Teg	2022/2023			2021/2022		
	Asedau		Cyfanswm	Asedau		Cyfanswm
	Gwarged	A gynhaliwyd ar gyfer		Gwarged	A gynhaliwyd ar gyfer	
	Asedau	Gwerthu		Asedau	Gwerthu	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill:	3,016	60	3,076	4,188	70	4,258
Addasiad i Falansau a Ddygwyd Ymlaen	30	0	30	31	(10)	21
Balans Diwygiedig ar 1 Ebrill:	3,046	60	3,106	4,219	60	4,279
Neilltuo (i)/o Asedau Gweithredol Eiddo, Peiriannau ac Offer	(177)	140	(37)	0	496	496
Neilltuo (i)/o Asedau a Ddelir i'w Gwerthu	(80)	0	(80)	(1,200)	0	(1,200)
Neilltuadau (i)/o Asedau Dros Ben	0	80	80	0	1,200	1,200
Cyfanswm Enillion/(Colledion) ar gyfer y cyfnod sydd wedi'i gynnwys yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau, o ganlyniad i newidiadau yn y gwerth teg	117	0	117	0	(200)	(200)
Cyfanswm Enillion/(Colledion) am y cyfnod sydd wedi'i gynnwys yn y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn o ganlyniad i newidiadau yn y gwerth teg	(138)	0	(138)	0	0	0
Gwarediadau	0	(280)	(280)	0	(1,496)	(1,496)
Dibrisiant o fewn y Flwyddyn	(1)	0	(1)	(3)	0	(3)
Balans ar 31 Mawrth:	2,767	0	2,767	3,016	60	3,076

Cysoni Asedau a fesurwyd ar Werth Teg â'r Fantolen

Mae gwerth cario nifer o asedau a ddelir i'w gwerthu yn is na (neu'n hafal i) werth teg yr asedau hynny. Mae'r rhain felly wedi'u cynnwys ar y Fantolen fel swm cario yn unol â gofynion y Cod Ymarfer Cyfrifo ac o ganlyniad nid ydynt wedi'u cynnwys yn y datgeliadau ar gyfer asedau a ddelir ar werth teg. Mae'r tabl canlynol yn cysoni'r asedau hynny a ddelir ar werth teg â'r rhai a gariwyd ar y Fantolen:

Cysoni Asedau wedi'i fesur ar Werth Teg	31 Mawrth 2023			31 Mawrth 2022		
	Asedau		Cyfanswm	Asedau		Cyfanswm
	Gwarged	Cynnal		Gwarged	Cynnal	
	Asedau	ar Werth		Asedau	ar Werth	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Asedau wedi'u mesur ar Werth Teg	2,767	0	2,767	3,016	60	3,076
Asedau wedi'u mesur yn ôl swm cario	0	0	0	30	0	30
Asedau a gariwyd ar y Fantolen	2,767	0	2,767	3,046	60	3,106

25.5 Ymrwymadau Cyfalaf

O fewn rhaglen gyfalaf yr Awdurdod ar gyfer 2022/2023, mae £65.065m yn ymwneud â chynlluniau a oedd wedi'u hymrwymo'n contractiol ar 31 Mawrth 2023 (£4.750m wedi'i ymrwymo dan contract ar 31 Mawrth 2022):

	Ymrwymiad	Amcangyfrif	Ymrwymiad	Amcangyfrif
	Gwerth	Amserlen ar gyfer	Gwerth	Amserlen ar gyfer
Ymrwymadau Cyfalaf	2022/2023	Cwblhau	2021/2022	Cwblhau
	£000	Nifer o Flynyddoedd	£000	Nifer o Flynyddoedd
Prosiect Seilwaith Rheilffordd Glynebwy	37,326	2	0	0
Ysgol Gynradd Glyncoed a Chyfleuster Gofal Plant	10,754	2	0	0
Hive - Canolfan Beirianeg Hi Werth	8,332	2	103	2
Adennill 2	3,999	1	27	2
Sbwriel Rheilffordd Abertyleri	1,499	1	0	0
LTF Metro Plus	1,410	1	1,411	1
Gwaith Gwella Priffyrdd	570	1	551	1
Darpariaeth Ysgol Cyfrwng Cymraeg - Tredegar	225	2	0	0
Arloesi ar gyfer Datgarboneiddio - WBRID	159	1	159	1
Datblygiad Lime Avenue	140	1	187	1
Gwasanaethau Cymdeithasol	107	1	37	1
Teithio Llesol	106	1	0	0
Ysgolion yr 21ain Ganrif - Prosiectau Band B	51	1	93	4
Tŷ Augusta - Podiau Galluogi	40	1	491	1
Canolfan Ailgylchu Gwastraff y Cartref	30	1	158	1
Gwaith Adfer ym Mhont y Drenewydd, Glyn Ebwy	24	1	756	1
Prosiectau Dechrau'n Deg	8	1	129	1
Cynnal Ysgolion	6	1	80	1
Difrod Llifogydd 2020	0	0	90	1
Arall*	279	1	478	1
Cyfanswm	65,065		4,750	

Arall*: Yn cynnwys symiau sy'n weddill ar brosiectau seilwaith ac adfywio ac amrywiol ymrwymadau cynllun eraill.

25.6 Ailbrisiadau

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu rhaglen dreigl o ailbrisio i sicrhau bod yr holl asedau'n cael eu hailbrisio o leiaf bob 5 mlynedd. Yn 2022/2023, cafodd yr ystod o asedau eu hailbrisio gan briswyr penodedig yr Awdurdod, Savills (UK) Limited.

Cyflawnwyd prisiadau gan ddefnyddio'r seiliau a amlinellwyd yn y Polisiâu Cyfrifo (*tudalennau 28-29*), yn unol â'r Datganiadau o Arferion Prisio Asedau a Nodiadau Cyfarwyddyd Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig ac arweiniodd at gynnydd yng ngwerth gros yr Awdurdod. asedau anghyfredol o £17.077 miliwn.

Mae pob eitem o Eiddo, Peiriannau ac Offer sy'n weithredol ac sy'n darparu potensial gwasanaeth i'r Awdurdod yn cael eu mesur ar gyfer eu potensial gwasanaeth naill ai yn ôl Gwerth Defnydd Presennol (EUV) neu Gost Amnewid Dibrisiedig (DRC). Disgrifir y seiliau mesur hyn yn y Cod fel Gwerth Cyfredol.

Mae Gwerth Cyfredol i'w ddehongli fel y swm a fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd presennol.

Caiff y gofyniad hwn ei fodloni drwy ddarparu prisiad ar sail EUV yn unol ag UKVS 1.3 neu drwy fabwysiadu dull y CHA yn unol ag UKVS 1.15 ac UKGN 2 o'r "Llyfr Coch".

Nid yw Eiddo, Peiriannau ac Offer nad ydynt yn darparu potensial gwasanaeth ar gyfer yr Awdurdod (hynny yw yr asedau hynny a ddosberthir fel asedau dros ben) yn cael eu mesur ar gyfer eu potensial gwasanaeth ond ar gyfer y buddion economaidd sydd ynghlwm wrth yr asedau. Felly mae'r sylfaen mesur gwerth presennol ar gyfer yr asedau hyn ar Werth Teg yn unol â'r diffiniadau a'r gofynion mesur yn IFRS13.

Mae'r holl asedau sy'n destun ailbrisio yn ystod 2022/2023, ynghyd ag ased o bob dosbarth amrywiol o ased, wedi'u hasesu ar gyfer cydrannau materol. Mae ailbrisiadau'r cydrannau hynny, lle'r ystyrir eu bod yn berthnasol, wedi'u cynnwys yn y ffigurau isod.

Y dyddiad ailbrisio yw 31 Mawrth 2023.

Mae'r datganiad a ganlyn yn dangos cyfanswm gwerth gros yr asedau yn ystod pob blwyddyn ariannol a gafodd eu hailbrisio gan ddefnyddio cost hanesyddol a dulliau prisio cyfredol, neu y cafwyd gwariant yn eu herbyn. Mae hyn yn rhoi syniad o gynnydd rhaglen dreigl 5 mlynedd yr Awdurdod ar gyfer ailbrisio asedau sefydlog.

	31 Mawrth 2023 £000	31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000	31 Mawrth 2019 £000	Cyfanswm £000
Prisiadau Asedau Anghyfredol						
Gwerth Presennol:						
Asedau Treftadaeth	0	727	600	532	0	1,859
Tir ac Adeiladau Eraill	58,050	136,441	118,626	79,326	29,836	422,279
Asedau Cymunedol	0	0	256	0	0	256
	58,050	137,168	119,482	79,858	29,836	424,394
Cost hanesyddol:						
Cerbydau, Offer a Chyfarpar	0	0	0	5	86	91
	0	0	0	5	86	91
Cyfanswm cost neu brisiad:	58,050	137,168	119,482	79,863	29,922	424,485

25.7 Gwariant Cyfalaf ac Ariannu

O'r buddsoddiad cyfalaf o £47.849m a wnaed yn 2022/2023, ariannwyd £43.378m yn ystod y flwyddyn drwy grantiau'r llywodraeth, cyfraniadau refeniw, a thrwy gymhwysu derbyniadau cyfalaf. Mae'r gofyniad cyllido cyfalaf o £3.880m sy'n weddill wedi'i ariannu drwy fenthycia, fel y nodir isod:

Gwariant Cyfalaf ac Ariannu	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Buddsoddiad Cyfalaf: Eiddo, Peiriannau ac Offer	45,060	12,953
REFCUS	2,789	2,308
	47,849	15,261
Flynonellau Cyllid:		
Darpariaeth Refeniw	(468)	(458)
Derbyniadau Cyfalaf	(123)	(57)
Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill	(43,378)	(13,745)
	(43,969)	(14,260)
Cynnydd yn y gofyniad cyllido cyfalaf:	3,880	1,001
Eglurhad o symudiadau yn ystod y flwyddyn:		
Benthycia Wedi'i Gefnogi gan Gymorth Ariannol y Llywodraeth	1,736	972
Benthycia Heb ei Gefnogi gan Gymorth Ariannol y Llywodraeth	2,144	29
Cyfanswm y Benthyciadau:	3,880	1,001

26.

Asedau Treftadaeth

Mae'r Awdurdod yn berchen ar yr asedau treftadaeth canlynol, wedi'u cadw'n bennaf oherwydd eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant:

Asedau Treftadaeth (Ar y Fantolen)	Amcangyfrif Cost/Prisiad £000
<i>The Guardian, Six Bells</i>	379
'Guardian' yw cofeb lofaol fwyaf Cymru ac mae'n coffáu trychineb glofaol Six Bells ym 1960 pan golodd 45 o ddynion a bechgyn eu bywydau mewn ffrwydrad rwy a llwch glo tanddaearol. Mae'r gofeb yn gerflun 12.6 metr o uchder o löwr, wedi'i hadeiladu o dros 20,000 o dafelli unigol o ddur 10mm o drwch ac yn sefyll ar blinth tywodfaen 7.4 metr o uchder.	
<i>Ebbw Vale War Memorial</i>	225
Dadorchuddiwyd Medi 24ain 1924 gan Syr Frederick Mills. Wedi'i rhestru fel cofeb rhyfel anarferol o gywrain, mewn lleoliad amlwg.	
<i>Regalia Dinesig</i>	122
Yn cynnwys Cadwyn y Maer, Cadwyn y Faeres a Byrlysg Dinesig.	
Cyfanswm Gwerth:	726

Mae'r henebion hyn wedi'u prisio ar sail cost adnewyddu yswiriant ac nid ydynt yn cael eu dibrisio gan y bernir bod eu hoes ddefnyddiol yn amhenodol.

Mae'r asedau canlynol yn bodloni'r diffiniad o 'asedau treftadaeth', ond nid ydynt wedi'u cynnwys ar Fantolen yr Awdurdod:

Asedau Treftadaeth (Heb eu hadrodd ar y Fantolen)	Disgrifiad	Prisiad
Cerrig Aneurin Bevan	Mae'r gofeb hon yn coffáu Aneurin Bevan, a aned yn Nhredegar ym 1897 ac a etholwyd yn AS dros yr ardal ym 1929. Mae'r monolith canolog yn cynrychioli Aneurin Bevan ei hun, tra bod tair maen lloeren yn cynrychioli ei etholwyr yng Nglynebwy, Tredegar a Rhymni.	Nid oes gwybodaeth cost na phrisiad ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'r gost o gael prisiad yn debygol o fod yn afresymol o gymharu â'r gwerth.
Clydach Coal Level	Pâr o lefelau glo sydd wedi'u cadw a'u dyddio'n dda gyda chysylltiad tramffordd â Rheilffordd Clydach.	Nid oes gwybodaeth cost na phrisiad ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'r gost o gael prisiad yn debygol o fod yn afresymol o gymharu â'r gwerth.
Banc Ffwrnais Glyn Ebwy (aka 45 Yard)	Wedi'i restru fel un hynod brin sydd wedi goroesi o glawdd ffwrnais enfawr, a ddechreuwyd ar ddiwedd y 18fed ganrif, wedi'i gadw'n gyfan i raddau helaeth. O ran maint, dim ond y clawdd ffwrnais yng Nghyfarthfa a all fod yn fwy o faint cyfoes yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.	Nid oes gwybodaeth cost na phrisiad ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'r gost o gael prisiad yn debygol o fod yn afresymol o gymharu â'r gwerth.
Gorsedd Stones, Ebbw Vale	Fe'i codwyd yn wreiddiol ym Mharc Glynebwy ym Mehefin 1957 ar gyfer Eisteddfod Genedlaethol 1958, a symudwyd y cylch cerrig yn ddiweddarach i'w leoliad presennol gyferbyn â'r Ganolfan Ddinesig.	Nid oes gwybodaeth cost na phrisiad ar gael ar gyfer yr ased hwn a chost mae cael prisiad yn debygol o fod yn afresymol o'i gymharu â'r gwerth.
Ffwrnais Awyru Glofa Llandafal	Mae'n debyg bod y ffwrnais awyru hon yn dyddio o ddatblygiadau mwyngloddio yn y 1840au neu'r 1850au. Wedi'i rhestru fel simnai pwll glo ffwrnais aer gynnar, yr unig un o'r ffurf nodweddiadol hon y gwyddys ei bod wedi goroesi yn Ne Cymru.	Nid oes gwybodaeth cost na phrisiad ar gael ar gyfer yr ased hwn a chost mae cael prisiad yn debygol o fod yn afresymol o'i gymharu â'r gwerth.
Injan Bwmpio Glofa'r Môr	Injan bwmpio ager a adeiladwyd gan Hathorn Davey o Leeds ym 1893 ac a ddefnyddiwyd gynt yng Nglofa Marine. Yn cael ei hystyried o bwysigrwydd cenedlaethol fel injan bwmpio pwll glo prin sydd wedi goroesi yn gyfan o ddiwedd y 19eg ganrif.	Nid oes gwybodaeth cost na phrisiad ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'r gost o gael prisiad yn debygol o fod yn afresymol o gymharu â'r gwerth.
Sirhowy Ironworks	Yr olion trawiadol yng Ngwaith Haearn Sirhywi yw'r unig gyfadeilad gwaith haearn o'r 18fed ganrif sy'n dal i'w weld yn y Fwrdeistref Sirol.	Nid oes gwybodaeth cost na phrisiad ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'r gost o gael prisiad yn debygol o fod yn afresymol o gymharu â'r gwerth.
Carreg Ffin Gwaith Haearn Sirhywi	Dyddiedig 1818 a'i godi fel carreg derfyn ar gyfer Gwaith Haearn Sirhywi. Wedi'i restru fel un prin sydd wedi goroesi o garreg ffin ddiwydiannol o ddechrau'r 19eg ganrif gyda hanes anarferol.	Nid oes gwybodaeth cost na phrisiad ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'r gost o gael prisiad yn debygol o fod yn afresymol o gymharu â'r gwerth.
Ty Mawr, Nantyglo House	Dim ond sylfeini plasty Ty Mawr a godwyd gan y teulu Bailey ym 1816, yn agos at y Tyrau Crwn yn Nant-y-glo, sydd ar ôl.	Nid oes gwybodaeth cost na phrisiad ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'r gost o gael prisiad yn debygol o fod yn afresymol o gymharu â'r gwerth.

Ystyrir bod nifer o asedau eraill, gan gynnwys Gwaith Cyffredinol Glynebwy Oces, Eglwys Sant Illtyd, Sefydliad y Glowyr Llanhilledd a Phont y Drenewydd, yn weithredol eu natur ac felly nid ydynt wedi'u cynnwys fel asedau treftadaeth, ond maent wedi'u cynnwys o fewn Balans priodol. Dosbarthiadau asedau dalen.

27. Prydlesi

27.1 Awdurdod fel Prydlesai - Prydlesi Cyllid

Mae'r Cyngor wedi caffael nifer o asedau o dan brydlesi cyllid, y mae eu gwerth net yn dod i gyfanswm o £0.110m (2021/2022: £0.139m). Mae'r asedau a gaffaelwyd o dan y prydlesi hyn yn cael eu cario fel Eiddo, Peiriannau ac Offer yn y Fantolen. Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i wneud isafswm taliadau o dan y prydlesi hyn sy'n cynnwys setliad o'r rhwymedigaeth anghyfredol ar gyfer yr ased a gaffaelwyd gan yr Awdurdod a chostau cyllid a fydd yn daladwy gan yr Awdurdod yn y dyfodol tra bydd y rhwymedigaeth yn parhau i fod yn ddyledus. Cyfanswm y taliadau les gofynnol dros gyfnod o ddim mwy na 5 mlynedd yw £0.673m (2021/2022: £0.474m).

27.2 Awdurdod fel Prydlesai - Prydlesi Gweithredol

Mae'r Awdurdod wedi caffael amrywiol gerbydau ac offer trwy ymrwymo i brydlesi gweithredu, gydag oes arferol o 5 mlynedd. Yr isafswm taliadau les ar 31 Mawrth 2023 sy'n ddyledus o dan brydlesi na ellir eu canslo yn y dyfodol yw:

	31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2022	
	Cerbydau, planhigyn Tir arall		Cerbydau, planhigyn Tir arall	
Prydles Weithredol Isafswm Taliadau ac offer ac adeiladau ac offer ac adeiladau				
	£000	£000	£000	£000
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	30	218	106	248
Hwyrach na 1 flwyddyn a dim hwyrach na 5 mlynedd	44	278	71	476
Yn hwyrach na 5 mlynedd	0	820	12	840
Cyfanswm Isafswm Taliadau Prydles	74	1,316	189	1,564

Cyfanswm y taliadau i gyfrifon referniw gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn mewn perthynas â'r prydlesi hyn oedd £0.380m (2021/2022: £0.362m).

Nid oes unrhyw falansau ar y Fantolen mewn perthynas â Phrydlesau Gweithredol

27.3 Awdurdod fel Prydleswr - Prydlesi Cyllid

Mae gan yr Awdurdod 2 drefniant prydles ariannol fel prydleswr:

- Yn 2011/2012, ymrwymodd yr Awdurdod i drefniant 50 mlynedd i brydlesu rhan o adeilad General Oces yng Nglynebwy i Gydbwylgor Cofnodion Gwent a gynhelir gan CBS Torfaen, ar gyfer cartrefu cyfleuster Archifau Sir Gwent.

- Yn 2021/2022, ymrwymodd yr Awdurdod i drefniant les 7 mlynedd gydag Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin mewn perthynas ag offer.

Mae gan yr Awdurdod fuddsoddiad gros yn y prydlesi, sy'n cynnwys yr isafswm taliadau prydles y disgwylir eu derbyn dros weddill tymor y prydles.

Mae'r buddsoddiad gros yn y prydlesi sy'n ymwneud â'r asedau hyn wedi'i ffurfio fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2022	
	Cerbydau, planhigyn Tir arall		Cerbydau, planhigyn Tir arall	
Dyledwr Prydles Cyllid	ac offer ac adeiladau ac offer ac adeiladau			
	£000	£000	£000	£000
Cyfredol	70	74	69	70
Anghyfredol	289	2,640	358	2,714
Gwerth Gweddilliol Anwarantedig o Eiddo	0	(450)	0	(450)
Cyfanswm	359	2,264	427	2,334

Buddsoddiad Crynswth mewn Prydles				
	31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2022	
	Cerbydau, planhigyn Tir arall		Cerbydau, planhigyn Tir arall	
Prydlesi Cyllid - Prydleswr	ac offer ac adeiladau ac offer ac adeiladau			
	£000	£000	£000	£000
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	70	74	69	70
Hwyrach na 1 flwyddyn a dim hwyrach na 5 mlynedd	289	338	285	321
Yn hwyrach na 5 mlynedd	0	1,852	73	1,943
Cyfanswm	359	2,264	427	2,334

Bydd y buddsoddiad gros yn y lesioedd a'r taliadau prydles lleiaf yn cael eu derbyn dros y cyfnodau canlynol:

Prydlesi Cyllid - Prydleswr	Isafswm Taliadau Prydles			
	31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2022	
	Cerbydau, planhigyn Tir arall Cerbydau, planhigyn Tir arall			
	ac offer ac adeiladau ac offer ac adeiladau			
	£000	£000	£000	£000
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	74	216	74	216
Hwyrach na 1 flwyddyn a dim hwyrach na 5 mlynedd	297	865	297	865
Yn hwyrach na 5 mlynedd	0	4,004	74	4,220
Cyfanswm	371	5,085	445	5,302

27.4 Awdurdod fel Prydleswr - Prydlesi Gweithredu

Mae'r Awdurdod yn prydlesu tir ac adeiladau o dan brydlesi gweithredu. Yr isafswm taliadau prydles sy'n dderbyniadwy o dan brydlesi na ellir eu canslo yn y blynyddoedd i ddod yw £3.038m (2021/2022: £3.112m).

Prydles Weithredol Isafswm Taliadau Derbyniadwy	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2022
	Tir arall	Tir arall
	ac adeiladau ac adeiladau	
	£000	£000
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	793	745
Hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na 5 mlynedd	1,505	1,638
Yn hwyrach na 5 mlynedd	740	729
Cyfanswm Isafswm Taliadau Prydles Derbyniadwy	3,038	3,112

28. Buddsoddiadau Anghyfredol

Mae buddsoddiadau anghyfredol yn cynnwys 100% o gyfranddaliadau'r Awdurdod yn Silent Valley Waste Services Ltd. a chyfran o'r cyfranddaliad ecwiti a wnaed gan Fargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yn Pharmatelligence Ltd. Mae gwerth y cyfranddaliadau hyn wedi'i gynnwys ym Mantolen yr Awdurdod yn Roedd 31 Mawrth 2023 yn £0.657m (31 Mawrth 2022: £0.342m).

28.1 Silent Valley Waste Services Ltd. (SVWS)

Yr Awdurdod yw perchennog cwmni gwaredu gwastraff yr Awdurdod Lleol - Silent Valley Waste Services Ltd. Yr Awdurdod yw'r unig gyfranddaliwr, gan ddarparu £250,000 o gyfalaf cyfranddaliadau o 1,000 o gyfranddaliadau cyffredin a 249,000 o gyfranddaliadau adenilladwy o £1 yr un. Mae'r olaf yn adenilladwy yn ôl dewis yr Awdurdod yn unig. Sefydlwyd y cwmni ym 1994 yn unol â Rhan V o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.

Yn 2011 cyhoeddodd Asiantaeth yr Amgylchedd (Cymru) hysbysiad cau ar gyfer safle tirlenwi Cwm, Glynbeby. Ar 22 Awst 2011 rhoddodd y safle y gorau i dderbyn gwastraff i safleoedd tirlenwi. Mae Silent Valley Waste Service Ltd. yn parhau i reoli'r Orsaf Trosglwyddo Gwastraff a'r gwaith swmpio a chludo gwastraff yr Awdurdod yn y cyfleuster hwn, Safle Amwynder Dinesig yr Awdurdod a'r gweithrediadau yn y Lagyn Trwytholchion.

Ar 31 Mawrth 2023 roedd gan y cwmni dri chyfarwyddwr cofrestredig. Penodwyd dau Aelod Etholedig o CBS Blaenau Gwent yn gyfarwyddwyr anweithredol, un yn weithredol o 19 Mawrth 2018 ac un yn weithredol o 1 Mehefin 2019; ymddiswyddodd un o'r rhain ar 2 Ebrill 2020 a chafodd Aelod Etholedig arall yn ei le o'r dyddiad hwnnw. Ymddiswyddodd y ddau Aelod Etholedig hyn a chawsant eu disodli ar 7 Mehefin 2022.

Un o'r dibenion a nodwyd ar gyfer ailsturwethuro bwrdd yn 2012 oedd i'r Awdurdod gymryd rheolaeth o weithgareddau yn Silent Valley Waste Services, ac o ganlyniad mae'n ofynnol i'r Awdurdod baratoi datganiadau Cyfrifyddu Grŵp. Mae'r rhain wedi'u cynnwys ar dudalennau 113-132, yn seiliedig ar Gyfrifon 2022/2023 y cwmni fel y'u cymeradwywyd gan Fwrdd Silent Valley ar 31 Gorffennaf 2023.

Ym mis Rhagfyr 2017, penderfynodd y Cyngor ddod â'r gwasanaethau a ddarperir gan Silent Valley Waste Services Limited yn fewnol. Yn dilyn diwydrwydd dyladwy helaeth cychwynnodd y broses drosglwyddo gyda dyddiad targed o 31 Ionawr 2023. Oherwydd oedi cyn cael y trwyddedau amgylcheddol a gweithredol gofynnol, ni ellid trosglwyddo gweithwyr a weithgareddau'r Cwmni i'r Cyngor tan 1 Mai 2023. Ar y dyddiad hwnnw rhoddodd y Cwmni y gorau i fasnachu a chymerodd y Cyngor gyfrifoldeb

ar gyfer holl asedau a rhwymedigaethau'r Cwmni.

Gellir cael Cyfrifon y Cwmni a gwybodaeth bellach oddi wrth:

Beechwood House, Cwm, Ebbw Vale, Gwent NP23 6PZ.

28.2 Bargen Ddinesig - Buddsoddiad yn Pharmatelligence Ltd.

Yn ystod 2020/2021, gwnaeth Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd fuddsoddiad ecwiti o £2 filiwn yn Pharmatelligence, sef ymgynghoriaeth data gofal iechyd sy'n darparu tystiolaeth arbenigol, annibynnol, byd go iawn ar gyfer gwasanaethau gofal iechyd a'r diwydiant fferylloil. Roedd y buddsoddiad yn cynrychioli cyfran yn y cwmni o tua 16.6% ac mae cyfran Blaenau Gwent, sy'n cyfateb i £92,395, wedi'i chynnwys ar y Fantolen ar gost.

29. Dyledwyr Anghyfredol

Mae dyledwyr anghyfredol yn y fantolen yn cynnwys y canlynol:

Dyledwyr Anghyfredol	31 Mawrth 2023				31 Mawrth 2022			
	Dyledwyr Gros	Nam	Rhagdaliadau	Cyfanswm Net Anghyfredol Dyledwyr	Dyledwyr Gros	Nam	Rhagdaliadau	Cyfanswm Net Anghyfredol Dyledwyr
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Awdurdodau lleol	2,640	0	0	2,640	2,714	0	0	2,714
Endidau Eraill ac Unigolion	1,392	(142)	99	1,349	1,414	(88)	32	1,358
Cyfanswm	4,032	(142)	99	3,989	4,128	(88)	32	4,072

Nam ar Dyledwyr Anghyfredol

Mae balansau dyledwyr anghyfredol wedi'u lleihau i adlewyrchu symiau nad ydynt wedi'u hysgrifennu o ond yr ystyrir eu bod yn anadferadwy o bosibl. Mae cyfrifon lwfans amhariad wedi'u sefydlu ar gyfer y dyledwyr canlynol.

Nam ar Dyledwyr Anghyfredol	31 Mawrth 2023			31 Mawrth 2022		
	Gros Dyledwr	Nam	Rhwyd Dyledwr	Gros Dyledwr	Nam	Rhwyd Dyledwr
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Pridiannau Tir ac Eiddo	187	(142)	45	121	(88)	33
Cyfanswm	187	(142)	45	121	(88)	33

30. Cydgrynhoi Ysgolion mewn Cyfrifon Endid Sengl

Rhoddir cyfrif am incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llif arian ysgolion yn unol â'r driniaeth benodedig yn y Cod Ymarfer Cyfrifo fel y nodir ym mholisiâu cyfrifyddu'r Awdurdod (gweler polisi 1.20, tudalen 31) . Mae gwerth asedau ysgol sydd wedi'u cynnwys yn y Fantolen fel a ganlyn:

Gwerth Asedau Ysgol	31 Mawrth 2023				31 Mawrth 2022			
	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Wedi'i reoli a Ysgolion a Gynorthwyr	Sylfaen Ysgolion	Cyfanswm	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Wedi'i reoli a Ysgolion a Gynorthwyr	Sylfaen Ysgolion	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Tir ac Adeiladau	96,125	0	4,483	100,608	86,817	0	3,724	90,541

Cynyddodd prisiad net asedau anghyfredol ysgolion gan £10.067m yn ystod 2022/2023 o ganlyniad i ailbrisio asedau ysgolion penodol gan y prisiwr allanol penodedig.

Mae gan yr Awdurdod y mathau canlynol o ysgolion a gynhelir o dan ei reolaeth:

Dadansoddiad o Ysgol yn ôl Math	31 Mawrth 2023				31 Mawrth 2022			
	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Wedi'i reoli a Ysgolion a Gynorthwyr	Sylfaen Ysgolion	Cyfanswm	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Wedi'i reoli a Ysgolion a Gynorthwyr	Sylfaen Ysgolion	Cyfanswm
Ysgolion Cynradd	15	4	0	19	15	4	0	19
Ysgolion Canol	2	0	0	2	2	0	0	2
Ysgolion Uwchradd	1	0	1	2	1	0	1	2
Ysgolion Arbennig	2	0	0	2	2	0	0	2
Cyfanswm	20	4	1	25	20	4	1	25

Ar gyfer yr ysgolion a gynhelir hynny nad ydynt yn cael eu rheoli gan yr Awdurdod, mae unrhyw drafodion a wnaed ar eu rhan wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a nodiadau cysylltiedig o dan y Portffolio priodol, neu'n eithriadol fel taliadau trydydd parti.

Yn ystod y flwyddyn, arweiniodd trafodion mewn perthynas ag endidau ysgol at y gwargedion neu'r diffygion canlynol:

Trafodion Ysgol - Yn ystod y Flwyddyn (Gwarged)/Diffyg	2022/2023				2021/2022			
	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Wedi'i reoli a Ysgolion a Gynorthwyr	Sylfaen Ysgolion	Cyfanswm	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Wedi'i reoli a Ysgolion a Gynorthwyr	Sylfaen Ysgolion	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ysgolion Cynradd	870	108	0	978	(1,060)	(167)	0	(1,227)
Ysgolion Canol	189	0	0	189	(1,112)	0	0	(1,112)
Ysgolion Uwchradd	(19)	0	309	290	29	0	(184)	(155)
Ysgolion Arbennig	(49)	0	0	(49)	(53)	0	0	(53)
Cyfanswm yn ystod y flwyddyn (Gwarged)/Diffyg	991	108	309	1,408	(2,196)	(167)	(184)	(2,547)

Daliwyd y balansau canlynol gan ysgolion ar ddiwedd y flwyddyn ariannol:

Balansau Ysgolion	31 Mawrth 2023				31 Mawrth 2022			
	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Wedi'i reoli a Ysgolion a Gynorthwyr	Sylfaen Ysgolion	Cyfanswm	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Wedi'i reoli a Ysgolion a Gynorthwyr	Sylfaen Ysgolion	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ysgolion Cynradd	(2,435)	(558)	0	(2,993)	(3,305)	(666)	0	(3,971)
Ysgolion Canol	(663)	0	0	(663)	(852)	0	0	(852)
Ysgolion Uwchradd	(372)	0	(303)	(675)	(353)	0	(612)	(965)
Ysgolion Arbennig	(489)	0	0	(489)	(440)	0	0	(440)
Cyfanswm	(3,959)	(558)	(303)	(4,820)	(4,950)	(666)	(612)	(6,228)

31. Buddsoddiadau Cyfredol

Ar 31 Mawrth 2023, roedd yr Awdurdod wedi gosod £12.065m o fuddsoddiadau gydag awdurdodau lleol eraill nad oedd i fod i gael eu had-dalu o fewn 90 diwrnod (2021/2022: £21.0m). Mae'r rhain felly wedi'u dosbarthu fel buddsoddiadau cyfredol.

32. Stocrestrau

Roedd gan yr Awdurdod falansau stoc gwerth £1.004m ar 31 Mawrth 2023, a oedd yn cynnwys yn bennaf Brofion Llif Ochrol ac Offer Amddiffynnol Personol a roddwyd:

Stocrestrau	Balans yn 1 Ebrill 2021 £000	Rhoddion a Pryniannau £000	Cydnabyddir fel traul yn y flwyddyn £000	Ysgrifennwyd O £000	Balans yn 31 Mawrth 2022 £000	Rhoddion a Pryniannau £000	Cydnabyddir fel traul yn y flwyddyn £000	Ysgrifennwyd O £000	Balans yn 31 Mawrth 2023 £000
Stoc Cyffredinol	353	672	(712)	0	313	1,167	(1,091)	0	389
Stoc Rhoddedig: Profion Llif Ochrol	0	1,421	(111)	0	1,310	0	(337)	(554)	419
Stoc Rhodd: Offer Amddiffynnol Personol	864	370	(432)	0	802	54	(660)	0	196
Cyfanswm	1,217	2,463	(1,255)	0	2,425	1,221	(2,088)	(554)	1,004

33. Dyledwyr Presennol

Roedd y symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod, net o amhariad, fel a ganlyn:

Dyledwyr Presennol	31 Mawrth 2023				31 Mawrth 2022			
	Dyledwyr Gros	Nam	Rhagdaliadau	Cyfanswm Cyfredol Net Dyledwyr	Dyledwyr Gros	Nam	Rhagdaliadau	Cyfanswm Cyfredol Net Dyledwyr
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Llywodraeth Cymru	20,096	0	0	20,096	17,000	0	0	17,000
Llywodraeth Ganollog Arall	5,850	0	0	5,850	4,300	0	0	4,300
Awdurdodau Lleol	3,391	(97)	0	3,294	2,653	(55)	0	2,598
GIG	2,002	(58)	0	1,944	1,700	(50)	0	1,650
Ôl-ddyledion Treth y Cyngor	8,184	(3,368)	0	4,816	7,677	(3,068)	0	4,609
Endidau Eraill ac Unigolion	5,593	(1,611)	453	4,435	4,163	(1,437)	414	3,140
Masnach	654	(369)	65	350	1,270	(463)	254	1,061
Cyfanswm	45,770	(5,503)	518	40,785	38,763	(5,073)	668	34,358

Nam ar Ddyledwyr Presennol

Mae balansau dyledwyr cyfredol wedi'u lleihau i gyfrif am symiau nad ydynt wedi'u hysgrifennu o ond sydd o bosibl yn anadferadwy. Ar gyfer y dyledwyr hynny sy'n dod o fewn cwmipas IFRS9, mae'r 'Dull Syml' wedi'i gymhwyso lle mae colledion amhariad yn cael eu seilio'n awtomatig ar golledion credyd disgwylidig gydol oes.

Mae'r Awdurdod hefyd wedi sefydlu lwfansau amhariad ar gyfer dyledwyr sydd y tu allan i gwmpas IFRS9, yn arbennig ôl-ddyledion y dreth gyngor a gordaliadau budd-dal tai.

Nam ar Ddyledwyr Presennol	31 Mawrth 2023			31 Mawrth 2022		
	Gros	Rhwyd	Dyledwr	Gros	Rhwyd	Dyledwr
	Dyledwr			Dyledwr		
	Nam			Nam		
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
<i>Amhariad Dyledwyr o fewn cwmipas IFRS 9:</i>						
Pridiannau Tir ac Eiddo	288	(219)	69	313	(229)	84
Dyledwyr Masnach	373	(369)	4	723	(463)	260
Dyledwyr yn ymwneud â Gwerthiannau, Ffioedd a Thaliadau	1,084	(488)	596	628	(314)	314
<i>Nam ar Ddyledwyr y tu allan i gwmpas IFRS 9:</i>						
Treth y Cyngor	8,184	(3,368)	4,816	7,677	(3,068)	4,609
Budd-daliadau Tai	1,168	(500)	668	1,183	(512)	671
Cyrrff Sector Cyhoeddus	2,857	(155)	2,702	2,315	(104)	2,211
Dyledwyr Eraill	468	(404)	64	520	(383)	137
Cyfanswm	14,422	(5,503)	8,919	13,359	(5,073)	8,286

Sail Nam ar Ddyledwyr Cyfredol y tu allan i gwmpas IFRS9:

Treth y Cyngor

Ystyrir bod holl ddyledion Treth y Cyngor wedi gostwng erbyn 31 Mawrth yn y flwyddyn ariannol y maent yn berthnasol iddi. Wrth benderfynu a ddylid amharu ar y dyledion hyn, mae'r Awdurdod wedi cymryd i ystyriaeth unrhyw amgylchiadau penodol hysbys mewn perthynas â dyledwyr unigol a fyddai'n effeithio ar y gallu neu'r potensial i dalu'r ddyled, ee methdaliad, ansolfedd neu ddianc. Yn yr achosion penodol hyn, ystyrir bod y ddyled yn annhebygol o gael ei hadennill ar yr adeg honno ac mae amhariad ar 100% o'r swm sy'n ddyledus. Ar gyfer pob achos arall, defnyddir oedran y ddyled i bennu lefel yr amhariad, yn amrywio o 5% ar gyfer y symiau hynny sy'n llai na blwyddyn yn hwyr i 100% ar gyfer symiau dros 5 mlynedd sy'n ddyledus.

Budd-daliadau Tai

Mabwysiadwyd y dull symlach o ymdrin ag amhariad ar Ordaliadau Budd-dal Tai, gyda cholledion oes disgwylidig wedi'u cyfrifo gan ddefnyddio matrices tebygolrwydd yn seiliedig ar oedran y ddyled sy'n weddill ac asesiad o'r posibilrwydd o ddiffygdlu.

Cyrff Sector Cyhoeddus

Lle nodir hynny, nid amharir ar ddyledwyr mewn perthynas â chyrff sector cyhoeddus eraill ar y dybiaeth y gwneir adferiad llawn. Fel eithriad, darperir amhariad mewn achosion lle mae gwybodaeth benodol yn awgrymu efallai na fydd y ddyled wedi'i thalu'n llawn.

Dyledwyr Eraill

Mabwysiadwyd y dull symlach o ymdrin ag amhariad Dyledwyr Eraill, gyda cholledion oes disgwylidiedig wedi'u cyfrifo gan ddefnyddio matrices tebygolrwydd yn seiliedig ar oedran y ddyled sy'n weddill ac asesiad o'r posibilrwydd o ddiffygdlu.

Effaith Covid-19

Lle mae amhariad wedi'i gyfrifo gan ddefnyddio matrices tebygolrwydd, tybiwyd bod yr asesiad o'r posibilrwydd o ddiffygdlu dyledwyr yn uwch nag yn 2019/2020 o ganlyniad i effeithiau cysylltiedig â Covid-19 ar unigolion a busnesau. Mae hyn wedi cynyddu lefel yr amhariad sydd wedi'i gynnwys yn y cyfrifon.

Amhariad Dyledwyr o'r Tu Allan o Gwmpas IFRS9	31 Mawrth 2023						31 Mawrth 2022					
	Treth y Cyngor	Tai Budd-dal	Y sector cyhoeddus Cyrff Dyledwyr Eraill		Cyfanswm y Dyledwyr Amhariad Cwmpas	Treth y Cyngor	Tai Budd-dal	Y sector cyhoeddus Cyrff Dyledwyr Eraill		Cyfanswm y Dyledwyr Nam y Tu Allan i'r Cwmpas		
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
<i>Categori dyledwr:</i>												
Ôl-ddyledion Cyffredinol < 1 oed	2,657	145	614	128	3,544	(254)	2,767	72	665	111	3,615	(243)
Ôl-ddyledion Cyffredinol > 1 oed <5 mlwydd oed	4,519	523	178	187	5,407	(2,715)	3,836	689	67	264	4,856	(2,366)
Ôl-ddyledion Cyffredinol > 5 oed	851	500	3	170	1,524	(1,325)	652	440	5	184	1,281	(1,087)
Absconsers	61	0	0	0	61	(61)	216	0	0	0	216	(216)
Methdaliad/Diddymiad/Ansolfedd	58	0	0	0	58	(58)	71	0	0	0	71	(71)
Arall	7	0	0	7	14	(14)	73	0	0	7	80	(80)
Ôl-ddyledion heb eu hamharu	31	0	2,062	(24)	2,069	0	62	(18)	1,578	(46)	1,576	(4)
Cyfanswm	8,184	1,168	2,857	468	12,677	(4,427)	7,677	1,183	2,315	520	11,695	(4,067)

34. Credydwy'r Presennol

Roedd y symiau sy'n ddyledus gan yr Awdurdod fel a ganlyn:

Credydwy'r Presennol	31 Mawrth 2023			31 Mawrth 2022		
	Credydwy'r	Derbyniadau o flaen llaw	Cyfanswm Cyfredol Credydwy'r	Credydwy'r	Derbyniadau o flaen llaw	Cyfanswm Cyfredol Credydwy'r
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Llywodraeth Cymru	(274)	0	(274)	(88)	0	(88)
Llywodraeth Ganolog Arall	(692)	(8)	(700)	(1,429)	0	(1,429)
Awdurdodau Lleol	(944)	(98)	(1,042)	(1,152)	(72)	(1,224)
GIG	(270)	0	(270)	(395)	0	(395)
Credydwy'r Cyfalaf	(2,434)	0	(2,434)	(4,527)	0	(4,527)
Credydau Treth y Cyngor	(1,135)	0	(1,135)	(946)	0	(946)
Endidau Eraill ac Unigolion	(9,080)	(370)	(9,450)	(9,691)	(339)	(10,030)
Masnach	(2,332)	0	(2,332)	(3,679)	0	(3,679)
Cyfanswm	(17,161)	(476)	(17,637)	(21,907)	(411)	(22,318)

35. Darpariaethau, Rhwymedigaethau Amodol ac Asedau Amodol

35.1 Darpariaethau — Pwrpas

Gwneir darpariaethau pan fo digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol i'r Awdurdod sydd fwy na thebyg angen setliad trwy drosglwyddo buddion economaidd neu botensial gwasanaeth, ac y gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth. Mae pwrpas pob darpariaeth, sydd wedi'i chategoreiddio fel 'Cysylltiedig â Gweithwyr' neu 'Arall', fel a ganlyn:

Darpariaethau Cysylltiedig â Gweithwyr:

Darpariaeth	Pwrpas	Amserlen ar gyfer Defnydd	Ansicrwydd, Tybiaethau ac Ad-daliad Posibl
Terfyniadau Cynnar	Darparu ar gyfer symiau hysbys mewn perthynas â therfyniadau cynnar lle cymeradwywyd y rhain cyn diwedd y flwyddyn ariannol.	Disgwylir i daliadau dileu swydd gael eu setlo yn 2023/2024.	Mae'r ddarpariaeth ar gyfer terfyniadau cynnar yn cynnwys gwerth hysbys taliadau dileu swydd sy'n digwydd ar ôl 31 Mawrth 2023 yr oedd rhwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol yn bodoli ar eu cyfer ar y dyddiad hwnnw. Mae'n bosibl bod y rhwymedigaeth hon wedi bod drwy gymeradwyo'r diswyddiadau unigol neu drwy benderfyniad sy'n cael effaith sylweddol ar strwythur neu swyddogaethau'r Awdurdod. Tybir y bydd yr holl weithwyr a gynhwysir o fewn y ddarpariaeth wedi gadael yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf.

Darpariaethau Eraill:

Darpariaeth	Pwrpas	Amserlen ar gyfer Defnydd	Ansicrwydd, Tybiaethau ac Ad-daliad Posibl
Yswiriant	Darparu ar gyfer rhwymedigaethau yswiriant hysbys, gan gynnwys symiau sy'n ymwneud â'r Cynllun Trefniant Yswiriant Trefol Cydfuddiannol a sefydlwyd yn wreiddiol ym 1994 o dan adran 425 o Ddeddf Cwmnïau 1985 (adran 899 o Ddeddf Cwmnïau 2006 bellach).	I'w ddefnyddio o 2023/2024 ar setlo hawliadau.	Mae swm ac amseriad setlo hawliadau yswiriant yn gynhenid ansicr. Tybiwyd y bydd amseriad a gwerth setlo hawliadau yn y dyfodol yn debyg i hanes hawliadau hysbys. Gan fod y rhan fwyaf o'r hawliadau hysbys yn disgyn yn is na lefel(au) gormodol yr Awdurdod, ni ddisgwylir unrhyw ad-daliad sylweddol gan yswirwyr yr Awdurdod. Ym mis Tachwedd 2012, cytunodd y Cyfarwyddwyr a'r Bwrdd Municipal Mutual Insurance i sbarduno'r Cynllun Trefniant yn ddiwrthdro er mwyn osgoi ymddatod ansolfent. O ganlyniad, mae'r Awdurdod wedi cynnwys £0.001m yn y Ddarpariaeth Yswiriant, wedi'i osod ar 25% o gyfanswm yr hawliadau sy'n weddill. Yn ogystal, mae £0.027m wedi'i gynnwys mewn perthynas â hawliadau MMI ar gyfer hen Gyngor Sir Gwent.

Darpariaethau Eraill (Parhad):

Darpariaeth	Pwrpas	Amserlen ar gyfer Defnydd	Ansicrwydd, Tybiaethau ac Ad-daliad Posibl
Dadfeiliad Prydles	Darparu ar gyfer gwaith i dri ased ar brydles (Anvil Court, Maes Parcio Aml-lawr Glynebwy, a 20 Stryd yr Eglwys) i ddychwelyd yr asedau i'w cyflwr ar ddechrau'r cytundebau prydlesu priodol.	Maes Parcio Aml-lawr Glynebwy: yn dod i ben yn 2070. Llys Anvil: dod i ben yn 2026. 20 Stryd yr Eglwys: 2023/2024.	Mae'r symiau a ddarperir ar gyfer costau amcangyfrifedig i adfer asedau ar brydles i'r cyflwr gwreiddiol. Nid oes unrhyw lwfans wedi'i wneud ar gyfer gwaith gwella y gall y prydleswr ei gadw.
Rhan 1 Tir Hawliadau lawndal	Darparu ar gyfer hawliadau o dan Ran 1 o Ddeddf lawndal Tir 1973 mewn perthynas â dibrisiant gwerth buddiant mewn tir gan ffactorau ffisegol a achosir gan ddefnyddio gwaith cyhoeddus.	Mae ansicrwydd o ran yr amserlen ar gyfer cytundeb.	Mae'r swm a ddarperir yn amcangyfrif yn seiliedig ar gyfanswm yr aneddiadau arfaethedig, ond gall newid. Gallai hawliadau ychwanegol ddod yn daladwy mewn perthynas â nifer o waith cyhoeddus arall yn y Fwrdeistref Sirol. Cymerir yn ganiataol y bydd yr holl aneddiadau yr un fath ac ni ddisgwylir unrhyw ad-daliadau. Mae'r ddarpariaeth hon wedi'i gwrthdroi gan nad yw'r Awdurdod bellach yn agored i rwymedigaethau mewn perthynas â mwyafrif y cynlluniau a gynhwyswyd yn wreiddiol.

35.2 Darpariaethau — Symudiadau

Roedd y symudiadau mewn darpariaethau yn ymwneud â gweithwyr a darpariaethau eraill yn ystod 2022/2023 fel a ganlyn:

Symudiadau Darpariaeth	Balans yn 1 Ebrill 2022 £000	Heb ei ddefnyddio		Ychwanegol Darpariaethau gwneud yn 2022/2023 31 Mawrth 2023 £000	Balans yn £000
		Symiau Defnyddir yn 2022/2023 £000	Symiau Wedi'i wrthdroi i mewn 2022/2023 £000		
Darpariaethau Presennol					
Darpariaethau Gweithwyr:					
Terfyniadau Cynnar	(55)	55	0	(2)	(2)
Cyfanswm Darpariaethau Presennol y Gweithwyr:	(55)	55	0	(2)	(2)

		Heb ei dddefnyddio		Ychwanegol	
	Balans yn	Symiau	Symiau	Darpariaethau	Balans yn
	Defnyddir yn	Wedi'i wrthdroi i mewn		gwneud yn	
Symudiadau Darpariaeth	1 Ebrill 2022	2022/2023	2022/2023	2022/2023 31 Mawrth 2023	
	£000	£000	£000	£000	£000
Darpariaethau Eraill (Cyfredol):					
Yswiriant	(1,236)	185	414	(467)	(1,104)
Cyfanswm Darpariaethau Cyfredol Eraill:	(1,236)	185	414	(467)	(1,104)
Cyfanswm y Darpariaethau Cyfredol:	(1,291)	240	414	(469)	(1,106)
Darpariaethau Eraill (Heb Gyfredol):					
Yswiriant	(1,547)	184	350	(388)	(1,401)
Dadfeiliad Prydles — Llys Einion	(133)	0	0	(109)	(242)
Dadfeiliad Prydles - Maes Parcio Aml-lawr Glynebwy	(14)	0	0	(405)	(419)
Dadfeiliad Prydles - 20 Stryd yr Eglwys	(2)	0	0	0	(2)
Cyfanswm Darpariaethau Anghyfredol:	(1,696)	184	350	(902)	(2,064)
Cyfanswm Darpariaethau:	(2,987)	424	764	(1,371)	(3,170)

35.3 Rhwymedigaethau Amodol

- Fel rhan o'r cytundebau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â throsglwyddo Stoc Tai'r Awdurdod i Tai Calon, mae nifer o warantau ac indemniadau wedi'u darparu am gyfnod o 32 mlynedd o'r dyddiad trosglwyddo (Gorffennaf 2010), sy'n cwmparu meysydd gan gynnwys amgylcheddol, asbestos. a materion ailddatblygu. Y terfyn ar hawliadau a wneir yn erbyn y gwarantwau hyn yw £15,000 ar gyfer pob eiddo (wedi'i uwchraddio'n flynyddol gan RPI), ac eithrio gwarantwau ar gyfer llygredd amgylcheddol ac asbestos, lle mae'r terfynau'n £125m (llygredd amgylcheddol ac asbestos – indemniad gwaith) a heb gyfyngiad. (asbestos – anaf personol a marwolaeth). Mae hawliadau yn amodol ar lefel dros ben ac nid yw'r Awdurdod yn atebol i ad-dalu Tai Calon, sef £5,000 yn gyffredinol a £4.7625m ar gyfer gwaith Asbestos. Mae rhwymedigaethau posibl a allai godi mewn perthynas â llygredd amgylcheddol wedi'u lliniaru trwy bolisiau yswiriant, gan ddarparu yswiriant cyfanredol o £30m. Ar hyn o bryd, ni fu unrhyw hawliadau pendant yn gysylltiedig â'r gwarantwau a ddarparwyd ac nid yw'n bosibl pennu maint a gwerth yr hawliadau a allai godi yn y dyfodol.
- Wrth greu Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin ym mis Hydref 2014, trosglwyddwyd asedau a rhwymedigaethau pensiwn a aseswyd ar sail actiwaraidd o CBS Blaenau Gwent, fel bod rhwymedigaethau pensiwn yr Ymddiriedolaeth wedi'u hariannu'n llawn. Ni throsglwyddwyd y diffyg cyllid a gronnyd hyd at 30 Medi 2014 mewn perthynas â gweithwyr yn adleoli i Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin, ond fe'i cadwyd gan CBS Blaenau Gwent. Felly dim ond am unrhyw gynnydd mewn rhwymedigaethau y mae'r Ymddiriedolaeth yn gyfrifol amdano
- (ar sail prisiad actiwaraidd) sy'n digwydd ar ôl y dyddiad trosglwyddo, gyda'r Awdurdod yn gweithredu fel gwarantwr ar gyfer y diffyg net a gronnyd yn flaenorol. Yn ogystal, cytunodd yr Awdurdod i weithredu fel gwarantwr pan fetho popeth arall er mwyn i'r Ymddiriedolaeth Hamdden allu ymuno â Gwent Fwyaf (Torfaen).
- Cronfa Bensiwn fel corff a dderbyniwyd ac felly mae wedi cytuno i warantu unrhyw gostau sy'n codi pe bai'r corff a dderbynnir yn methu ag unrhyw un neu bob un o'i daliadau mewn perthynas â'i rwymedigaethau pensiwn. Ceir rhagor o fanylion am y rhwymedigaeth wrth drosglwyddo yn nodyn 38 (*tudalen 95*). Fodd bynnag, nid yw'n bosibl rhoi amcangyfrif o lefel y rhwymedigaethau posibl eraill y mae'r Awdurdod yn gweithredu fel gwarantwr ar eu cyfer sy'n dibynnu ar ddigwyddiadau yn y dyfodol.
- O dan delerau'r Cynllun Trefniant Yswiriant Dinesig Cydfuddiannol, mae'r Awdurdod yn gyfrifol am dalu canran tuag at hawliadau yn y dyfodol, o bosibl am flynyddoedd lawer oherwydd natur gynffon hir gynhenid y risgiau yswiriedig. Oherwydd natur yr hawliadau hyn nid yw'n ymarferol datgelu amcangyfrif o'r symiau posibl sy'n daladwy.
- Mae'r Awdurdod wedi derbyn nifer o hawliadau Rhan 1 yn codi o dan Ddeddf Iawndal Tir 1973 mewn perthynas â nifer o brosiectau gwaith cyhoeddus. Er nad yw'n bosibl eto pennu nifer a gwerth terfynol yr hawliadau hyn i gydymffurfio â'r Ddeddf ac i ba raddau y gwneir y setliad yn llawn, mae darpariaeth wedi'i chynnwys ar gyfer yr hawliadau hynny lle gwnaed ceisiadau.

- O ganlyniad i benderfyniadau'r llysoedd yn caniatáu rhyddhau dogfennaeth mewn perthynas â gweithredoedd penodol yr Awdurdod yn y gorffennol, mae'n bosibl y bydd rhwymedigaethau'n codi i setlo rhwymedigaethau penodol. O ystyried cymhlethdod cynhenid y rhwymedigaethau hyn ni fu'n bosibl rhoi amcangyfrif o'r costau setlo.
- Mae'r Cyngor wedi cytuno i ymrwymo i Weithred Blaenoriaeth gyda Wells Fargo mewn perthynas â symiau a fenthycwyd i ddatblygwr safle'r NMC ym Mrynawr, fel y byddai Wells Fargo yn cael galwad cyntaf diderfyn ar asedau datblygwr y safle pe bai benthyciad yn cael ei roi. sefyllfa ddiofyn. Mae'r Cyngor felly wedi cytuno i sicrhau'r cyllid benthyciad a roddwyd i ddatblygwr y prosiect gan Lywodraeth Cymru, sef y swm o £0.750m. I liniaru hyn, mae'r datblygwr yn gwmni gwasanaethau ariannol sydd wedi'i hen sefydlu ag enw da ac mae cytundebau cyfreithiol pellach yn eu lle fel y bydd y Weithred Blaenoriaeth yn dod i ben wrth waredu'r datblygiad. Gan fod y datblygwr yn bwriadu cael gwared ar yr eiddo cyn gynted â phosibl ar ôl cwblhau'r gwaith ymarferol dylai hyn gyfyngu ar hyd y risg i'r Cyngor.

36. Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill

Mae'r Awdurdod yn dal y balansau canlynol fel rhwymedigaethau tymor hir.

• Mae Rhwymedigaethau Hirdymor Barga Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yn cynrychioli cyfran yr Awdurdod o HMT		
Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill	31 Mawrth 2023 31 Mawrth 2022	
	£000	£000
Credydwr Anghyfredol Barga Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	(2,148)	(1,282)
Rhwymedigaethau Gohiriedig	(264)	(421)
Atebolrwydd Pensiynau Net	(74,858)	(293,580)
Cyfanswm	(77,270)	(295,283)

grant a dderbyniwyd gan y trefniant ar y cyd ond heb ei ddefnyddio eto.

- Mae Rhwymedigaethau Gohiriedig yn cynrychioli symiau sy'n ddyledus ar gyfer prydles cyllid mewn perthynas â cherbydau, peiriannau ac offer a brydesir gan yr Awdurdod.
- Mae'r Rhwymedigaeth Pensiynau Net yn cynrychioli'r swm y mae rhwymedigaethau pensiwn sydd i'w briodoli i'r Awdurdod yn fwy na'r asedau pensiwn a ddeler er mwyn setlo rhwymedigaethau presennol a dyfodol.

37. Offerynnau Ariannol

Gwerth Teg Asedau a Rhwymedigaethau a gariwyd ar Gost Amorteddiedig

Mae rhwymedigaethau ariannol ac asedau ariannol a gynrychiolir gan fenthyciadau a symiau derbyniadwy yn cael eu cario yn y Fantolen ar gost wedi'i hamorteidio. Aseswyd eu gwerth teg trwy gyfrifo gwerth presennol y llif arian sy'n digwydd dros weddill tymor yr offerynnau ar ddyddiad y fantolen.

Dangosir gwerthoedd teg yn y tabl isod, wedi'u rhannu yn ôl eu lefel yn yr hierarchaeth gwerth teg:

- Lefel 1 – mae gwerth teg ond yn deillio o brisiau a ddyfynnwyd mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau neu rwymedigaethau unfath, e.e. prisiau bond
- Lefel 2 – cyfrifir gwerth teg o fewnbynnau ar wahân i brisiau a ddyfynnir sy'n weladwy ar gyfer yr ased neu rwymedigaeth, e.e. cyfraddau llog neu arenillion ar gyfer offerynnau tebyg
- Lefel 3 – pennir gwerth teg gan ddefnyddio mewnbynnau anweladwy, e.e. data nad yw'n ymwneud â'r farchnad megis rhagolygon llif arian neu amcangyfrif o deilyngdod credyd

		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2022	
Rhwymedigaethau Ariannol	Gwerth Teg	Cario Swm	Gwerth Teg	Cario Swm	Gwerth Teg
	Lefel	£000	£000	£000	£000
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	2	(70,712)	(69,353)	(73,584)	(95,784)
Benthycwyr Opsiwn Benthycwyr Opsiwn	2	(4,043)	(3,873)	(4,042)	(6,929)
Benthyciadau Marchnad	2	(18,000)	(29,004)	(14,000)	(14,198)
Benthyciadau Dros Dro	n/a	(48,368)	(48,365)	(62,365)	(62,365)
Benthyciad Seilwaith Rheilffyrdd	n/a	(41,202)	(7,822)	(40,312)	(32,855)
Benthyciad Canol y Dref	n/a	(1,932)	(1,431)	(1,890)	(2,042)
Benthyciad Salix	n/a	(3,382)	(2,767)	(3,780)	(3,780)
Benthyciad Trawsnewid Trefi	n/a	(2,386)	(2,324)	(633)	(711)
Cyfanswm		(190,025)	(164,939)	(200,606)	(218,664)

Mae gwerth teg rhwymedigaethau yn fwy na'r swm cario oherwydd bod portffolio benthyciadau'r Awdurdod yn cynnwys nifer o fenthyciadau cyfradd sefydlog, sef blwydd-dal PWLB ac Opsiwn Benthyciwr Opsiwn Benthyciwr (LOBO), lle mae'r gyfradd llog sy'n daladwy yn uwch na'r cyfraddau sydd ar gael ar gyfer tebyg. benthyciadau ar ddyddiad y Fantolen. Mae'r ymrwymiad i dalu llog uwchlaw cyfraddau cyfredol y farchnad yn cynyddu'r swm y byddai'n rhaid i'r Awdurdod ei dalu pe bai'r benthyciwr yn gofyn neu'n cytuno i ad-dalu benthyciadau yn gynnar.

Nid yw datgeliadau gwerth teg wedi'u cyfrifo ar gyfer rhwymedigaethau ariannol tymor byr neu dymor byr asedau ariannol, gan gynnwys symiau taladwy (credydwyr), symiau derbyniadwy (dyledwyr) a buddsoddiadau dros dro gan fod y swm cario yn frasman rhesymol o werth teg.

Balansau Offerynnau Ariannol

Mae'r benthyciadau a'r buddsoddiadau a ddatgelir yn y Fantolen yn cynnwys y categorïau canlynol o offerynnau ariannol:

Offerynnau Ariannol	31 Mawrth 2023			31 Mawrth 2022		
	Anghyfredol	Cyfredol	Cyfanswm	Anghyfredol	Cyfredol	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Rhwymedigaethau Ariannol						
Rhwymedigaethau ariannol ar gost wedi'i hamorteiddio	(132,498)	(57,527)	(190,025)	(126,923)	(73,683)	(200,606)
Cyfanswm Benthycia	(132,498)	(57,527)	(190,025)	(126,923)	(73,683)	(200,606)
Asedau Ariannol						
Ar Gael i'w Gwerthu - Buddsoddiad ecwiti heb ei ddyfynnu ar gost	657	0	657	342	0	342
Cyfanswm Buddsoddiadau	657	0	657	342	0	342

Enillion/ Colledion Offeryn Ariannol

Mae'r enillion a'r colledion a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (*nodyn 10, tudalen 42*) mewn perthynas ag offerynnau ariannol wedi'u ffurfio fel a ganlyn:

Enillion/Colledion Offeryn Ariannol	2022/2023			2021/2022		
	Ariannol Rhwymedigaethau fesur yn amorteiddio	Ariannol Asedau: Benthyciadau & Symiau derbyniadwy	Cyfanswm 2022/2023	Ariannol Rhwymedigaethau fesur yn amorteiddio	Ariannol Asedau: Benthyciadau & Symiau derbyniadwy	Cyfanswm 2021/2022
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Llog taladwy a thaliadau tebyg:						
Traul llog	4,708	0	4,708	4,464	0	4,464
Llog ac incwm buddsoddi:						
Incwm llog	0	(1,789)	(1,789)	0	(77)	(77)
Net (ennill)/colled am y flwyddyn:	4,708	(1,789)	2,919	4,464	(77)	4,387

Benthyciadau Meddal

Mae benthyciadau car yn cael eu dosbarthu fel benthyciadau meddal a dylid eu cynnwys yn y Fantolen ar werth teg. Fodd bynnag, mae benthyciadau ceir wedi'u cynnwys yn eu swm cario, gan fod y gwahaniaeth rhwng y gwerth teg a'r swm cario yn cael ei ystyried yn amherthnasol. Ar 31 Mawrth 2023, roedd 54 o fenthyciadau car yn ddyledus gyda chyfanswm gwerth o £0.266m (31 Mawrth 2022: 72 benthyciad gyda gwerth o £0.331m).

Yn ystod 2020/2021 rhoddwyd cyflogres sengl mewn ôl-ddyledion ar waith ar gyfer pob sta. I gynorthwyo gyda materion llif arian a achoswyd gan y newid hwn, prynwyd benthyciadau pontio di-log. Blaendalwyd £0.460m, ac mae £0.457m ohono wedi'i ad-dalu i 31 Mawrth 2023 (31 Mawrth 2022: £0.455). Gan fod y gwahaniaeth rhwng gwerth teg a swm cario yn cael ei ystyried yn amherthnasol, mae'r balans sy'n weddill o £0.003m wedi'i gynnwys yn y Fantolen ar gost. (31 Mawrth 2022: £0.005m).

Derbyniodd yr Awdurdod ddau fenthyciad di-log gan Lywodraeth Cymru yn 2020/2021: £70.000m mewn perthynas â phrosiect Isadeiledd Rheilffordd Cwm Ebwy a £2.570m fel benthyciad Canol Tref at ddefnydd Awdurdod Lleol. Derbyniwyd swm pellach o £0.825m yn 2021/2022 fel benthyciad Trawsnewid Trefi. Gan fod gan y benthyciadau hyn gyfraddau llog islaw cyfradd y farchnad, mae pob un wedi'i drin fel benthyciad meddal yng nghyfrifon yr Awdurdod ac wedi'u cynnwys yn y Fantolen ar Werth Teg.

Yn 2022/2023, mewn ymateb i'r argyfwng costau byw, rhoddwyd benthyciad pontio i weithwyr cymwys a hawliodd filltiroedd busnes. Roedd hwn i'w ad-dalu gan sta pan fyddai cost tanwydd yn lleihau neu ar weithrediad y dyfarniad cyflog y cytunwyd arno. Blaendalwyd cyfanswm o £0.016m ac nid oedd yr un wedi ei ad-dalu hyd at 31 Mawrth 2023. Gan fod y gwahaniaeth rhwng gwerth teg a swm cario yn cael ei ystyried yn amherthnasol, mae'r balans sy'n weddill o £0.016m wedi'i gynnwys yn y Fantolen ar gost. .

38. Datgelu Natur a Maint y Risgiau sy'n Codi o Offerynnau Ariannol

Mae gweithgareddau'r Awdurdod yn ei wneud yn agored i amrywiaeth o risgiau ariannol:

- Risg Credyd - y posibilrwydd y gallai partion eraill fethu â thalu symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod;
- Risg Hylifedd – y posibilrwydd na fydd gan yr Awdurdod arian ar gael i gwrdd â'i ymrwymadau i wneud taliadau; a
- Risg Marchnad - y posibilrwydd y gallai colled ariannol godi i'r Awdurdod o ganlyniad i newidiadau mewn mesurau fel cyfraddau llog a symudiadau yn y farchnad stoc.

Gweithdrefnau Cyffredinol ar gyfer Rheoli Risg

Mae effaith economaidd pandemig Covid-19, rhyfel Wcráin ac Argyfwng Costau Byw yn parhau i gyflwyno heriau i'r diwydiant gwasanaethau ariannol a'i sefydliadau. Y prif faterion i'r Cyngor yw risg credyd; ei allu i godi cyllid; ac i raddau cyfyngedig y gyfradd llog sy'n daladwy ac yn dderbyniadwy ar fenthyciadau a buddsoddiadau newydd. Fodd bynnag, caiff y risgiau hyn eu lliniaru fel y disgrifir isod.

Mae gweithdrefnau rheoli risg cyffredinol yr Awdurdod yn canolbwyntio ar natur anhagwladwy marchnadoedd ariannol, ac maent wedi'u strwythuro i roi rheolaethau addas ar waith i leihau'r risgiau hyn. Mae'r gweithdrefnau ar gyfer rheoli risg wedi'u diffinio drwy fframwaith cyfreithiol a nodir yn Neddf Llywodraeth Leol 2003 a'r rheoliadau cysylltiedig ac fe'u rheolir gan Is-adran Gyfrifeg yr Awdurdod. Mae'r rhain yn gofyn am gydymffurfio â Chod Ymarfer Darbodus CIPFA, Cod Rheoli Trysorlys CIPFA

Arfer a chanllawiau buddsoddi a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003. Yn gyffredinol, mae'r gweithdrefnau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod reoli risg yn y ffyrdd a ganlyn:

- drwy fabwysiadu gofynion Cod Ymarfer Rheoli Trysorlys CIPFA yn ffurfiol;
- trwy fabwysiadu Datganiad Polisi'r Trysorlys a chymalau rheoli'r trysorlys o fewn ei reoliadau ariannol/rheolau sefydlog/cyfansoddiad;
- drwy gymeradwyo Strategaeth Fuddsoddi ar gyfer y flwyddyn i ddod, gan nodi ei meini prawf ar gyfer buddsoddi a dewis gwrthbartion buddsoddi yn unol â chanllawiau'r llywodraeth; a
- drwy gymeradwyo'n flynyddol ymlaen llaw Ddangosyddion Darbodus a Thrysorlys ar gyfer y tair blynedd ganlynol gan gyfyngu:
 - benthyciadau cyffredinol yr Awdurdod;
 - ei amlygiadau uchaf ac isaf i gyfraddau sefydlog ac amrywiol;
 - ei amlygiadau uchaf ac isaf i strwythur aeddfedrwydd ei ddyled; a
 - ei amlygiadau blynyddol uchaf i fuddsoddiadau yn aeddfedu y tu hwnt i flwyddyn.

Mae'n ofynnol i'r uchod gael ei adrodd a'i gymeradwyo yng nghyfarfod gosod Treth y Cyngor blynyddol yr Awdurdod neu cyn dechrau'r flwyddyn y maent yn berthnasol iddi. Adroddir ar yr eitemau hyn gyda'r Strategaeth Rheoli Trysorlys flynyddol sy'n amlinellu'r dull manwl o reoli risg mewn perthynas â datguddiad offeryn ariannol yr Awdurdod. Adroddir hefyd ar berfformiad gwirioneddol ar ôl pob blwyddyn, yn ogystal â diweddariad canol blwyddyn.

Cymeradwywyd y Strategaeth Rheoli'r Trysorlys, y Strategaeth Fuddsoddi a'r Datganiad Polisi MRP blynyddol, sy'n ymgorffori'r Dangosyddion Darbodus, gan y Cyngor ar 09 Mawrth 2022 ac maent ar gael ar wefan yr Awdurdod:

Cyfarfod Cyffredin y Cyngor—9 Mawrth 2022

Risg Credyd

Mae risg credyd yn deillio o adneuron gyda banciau a sefydliadau ariannol, yn ogystal ag amlygiadau credyd i gwsmeriaid yr Awdurdod.

Mae'r risg hon yn cael ei lleihau trwy'r Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol, sy'n ei gwneud yn ofynnol nad yw adneuron yn cael eu gwneud gyda sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn bodloni meini prawf credyd gofynnol, yn unol â Gwasanaethau Statws Credyd Fitch a Moody's. Mae'r Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol hefyd yn ystyried uchafsymiau a therfynau amser ar gyfer pob sefydliad ariannol. Ni wneir adneuron gyda banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn bodloni gofynion sylfaenol y meini prawf buddsoddi a amlinellir uchod. Defnyddir meini prawf dethol ychwanegol hefyd ar ôl i'r meini prawf cychwynnol hyn gael eu cymhwyso trwy ddefnyddio data taenu Cyfnewid Diofyn Credyd (CDS) a rhybuddion statws credyd.

Cymeradwywyd y Strategaeth Fuddsoddi lawn ar gyfer 2022/2023 gan y Cyngor ar 09 Mawrth 2022.

Ni ellir asesu amlygiad uchaf yr Awdurdod i risg credyd mewn perthynas â'i fuddsoddiadau yn gyffredinol gan y bydd y risg o unrhyw sefydliad yn methu â gwneud taliadau llog neu ad-dalu'r prif swm yn benodol i bob sefydliad unigol. Mae profiad diweddar wedi dangos ei bod yn anghyffredin i endidau o'r fath fethu â chyflawni eu hymrwymadau.

Fodd bynnag, ystyrir bod yr holl fuddsoddiadau a ddelir gan yr Awdurdod yn ystod y cyfnod yn rhai risg isel. Ni thorwyd unrhyw feini prawf gwrthbarti'r Awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd ac nid yw'r Awdurdod yn disgwyl unrhyw golledion oherwydd diffyg perfformiad unrhyw un o'i wrthbartion mewn perthynas ag adneuron.

Risg Hylifedd

Mae'r Awdurdod yn rheoli ei sefyllfa hylifedd trwy'r gweithdrefnau rheoli risg a amlinellir uchod (*pennu a chymeradwyo Dangosyddion Darbodus a chymeradwyo adroddiadau'r Trysorlys a Strategaeth Buddsoddi*), yn ogystal â thrwy system rheoli llif arian cynhwysfawr. Mae hyn yn ceisio sicrhau bod arian parod ar gael pan fo angen.

Mae gan yr Awdurdod fynediad parod at fenthyciadau o'r marchnadoedd arian i dalu am unrhyw anghenion llif arian o ddydd i ddydd, a'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLb) a marchnadoedd arian ar gyfer cronfeydd tymor hwy. Mae'n ofynnol hefyd i'r Awdurdod ddarparu cyllideb fantoledig drwy Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992, sy'n sicrhau bod digon o arian yn cael ei godi i dalu am wariant blynyddol. Felly nid oes unrhyw risg sylweddol na fydd yn gallu codi arian i fodloni ei ymrwymadau o dan offerynnau ariannol.

Mae'r dadansoddiad ffynhonnell o rwymedigaethau ariannol fel a ganlyn:

Offerynnau Ariannol	31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2022	
	£000	%	£000	%
Flynhonnell y Benthyciad				
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	(71,147)	32.22	(74,067)	31.98
Benthycwyr Opsiwn Benthycwyr Opsiwn	(4,000)	1.81	(4,000)	1.73
Benthyciadau Marchnad	(18,000)	8.15	(14,000)	6.04
Benthyciadau Dros Dro	(48,365)	21.90	(62,365)	26.93
Benthyciad Seilwaith Rheilffyrdd	(70,000)	31.69	(70,000)	30.22
Benthyciad Canol y Dref	(2,570)	1.16	(2,570)	1.11
Benthyciad Trawsnewid Trefi	(3,400)	1.54	(825)	0.36
Benthyciad Salix	(3,382)	1.53	(3,780)	1.63
Cyfanswm:	(220,864)	100.00	(231,607)	100.00

Mae'r dadansoddiad o aeddfedrwydd rhwymedigaethau ariannol fel a ganlyn:

Aeddfedrwydd Benthyciad	31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2022	
	£000	%	£000	%
Yn aeddfedu mewn llai na blwyddyn	(57,527)	26.05	(73,683)	31.80
Yn aeddfedu mewn 1-2 flynedd	(15,849)	7.18	(9,162)	3.96
Yn aeddfedu mewn 2-5 mlynedd	(35,117)	15.90	(32,531)	14.05
Yn aeddfedu mewn 5-10 mlynedd	(25,347)	11.48	(27,807)	12.01
Yn aeddfedu mewn mwy na 10 mlynedd	(87,024)	39.39	(88,424)	38.18
Cyfanswm:	(220,864)	100.00	(231,607)	100.00

Risg y Farchnad

Risg Cyfradd Llog

Mae'r Awdurdod yn agored i risg o ran bod yn agored i symudiadau cyfraddau llog ar ei fenthyciadau a'i fuddsoddiadau. Mae symudiadau mewn cyfraddau llog yn cael effaith gymhleth ar yr Awdurdod, yn dibynnu ar sut mae cyfraddau llog amrywiol a sefydlog yn symud ar draws cyfnodau offerynnau ariannol sy'n marw. Er enghraifft, byddai cynnydd mewn cyfraddau llog yn cael yr effeithiau carlynol:

- Benthyciadau ar gyfraddau amrywiol – bydd y gost llog a godir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn codi.
- Benthyciadau ar gyfraddau sefydlog – bydd gwerth teg y rhwymedigaethau yn disgyn.
- Buddsoddiadau ar gyfraddau amrywiol – bydd yr incwm llog a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn codi.
- Buddsoddiadau ar gyfraddau sefydlog – bydd gwerth teg yr asedau yn gostwng.

Nid yw benthyciadau yn cael eu cario ar werth teg ar y Fantolen, felly ni fyddai enillion a cholledion enwol ar fenthyciadau cyfradd sefydlog yn effeithio ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Fodd bynnag, bydd newidiadau yn y llog sy'n daladwy ac yn dderbyniadwy ar fenthyciadau a buddsoddiadau cyfradd amrywiol yn cael eu postio i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a bydd yn gweithredu ar Falans Cronfa'r Cyngor.

Mae gan yr Awdurdod nifer o strategaethau ar gyfer rheoli risg cyfraddau llog. Mae Strategaeth Rheoli'r Trysorlys yn gosod terfyn uchaf ar amlygiadau cyfradd amrywiol ar 30% o'i symiau net sy'n weddill. Yn ystod cyfnodau pan fo cyfraddau llog yn gostwng, bydd benthyciadau cyfradd sefydlog hirdymor yn cael eu gohirio ac ystyrir aildrefnu posibl o gyllid cyfradd sefydlog i gyllid tymor byr, lle mae amgylchiadau economaidd yn ei gwneud yn ffafriol i wneud hynny. Mae'r risg o golled yn cael ei lleddfu'n rhannol gan y ffaith bod elfen ariannu dyled yr Asesiad Gwariant Safonol, sy'n pennu swm y Grant Cynnal Refeniw sy'n dderbyniadwy ar gyfer costau cyllido dyledion anghyfredol, yn seiliedig ar gostau benthycia cyfartalog Awdurdodau ar gyfer dyledion presennol a rhagolygon ystadegol o gyfraddau llog yn y dyfodol ar gyfer dyled yn ystod y flwyddyn. Felly byddai cyfran o unrhyw gostau uwch sy'n codi ar ddyledion anghyfredol o gyfraddau llog uwch yn cael eu talu o'r Grant Cynnal Refeniw yn y dyfodol.

Wrth osod y gyllideb refereniw flynyddol, mae'r Awdurdod yn cymryd safbwynt pwyllog wrth asesu amlygiad i gyfraddau llog, er mwyn lliniaru cymaint â phosibl unrhyw oblygiadau andwyol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

O ddyledion anghyfredol yr Awdurdod, mae 95% ar gyfraddau sefydlog ar hyn o bryd; dim ond y LOBO sy'n cael ei ystyried yn amrywiol, er bod y siawns o fynnu ad-daliad yn gymharol fach. Byddai effaith cynnydd o 1% mewn cyfraddau llog felly ond yn effeithio ar y llog sy'n dderbyniadwy ac yn daladwy ar ei fuddsoddiadau a'i fenthyciadau cyfredol, ac ar y LOBO.

Pe bai cyfraddau llog wedi bod 1% yn uwch, gyda'r holl newidynnau eraill yn gyson, byddai'r effaith ariannol wedi bod:

Risg Cyfradd Llog	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Cynnydd yn y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau cyfradd newidiol cyfredol	594	616
Cynnydd yn y llog derbyniadwy ar fuddsoddiadau cyfradd newidiol cyfredol	(939)	(750)
Cynnydd yn y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau cyfradd amrywiol nad ydynt yn gyfredol	40	40
Effaith net ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:	(305)	(94)

Byddai effaith cwmpo o 1% mewn cyfraddau llog wedi bod fel yr uchod ond gyda'r symudiadau'n cael eu gwrthdroi.

Risg Pris

Nid yw'r Awdurdod yn buddsoddi mewn cyfranddaliadau ecwiti ond mae ganddo 100% o gyfranddaliadau gwerth £250,000 yn Silent Valley Waste Services Ltd. . Mae'r cyfranddaliadau £250,000 yn cael eu dosbarthu fel buddsoddiadau heb eu dyfynnu ar gost.

Wedi'i gynnwys ar y Fantolen mae cyfran yr Awdurdod o fân fuddsoddiad ecwiti a wnaed gan Fargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yn Pharnatelligence Ltd. Gan nad yw'r buddsoddiad wedi'i ddyfynnu nid yw'r CCRCD yn agored i golledion yn deillio o symudiadau ym mhrisiau'r cyfranddaliadau. Mae cyfran yr Awdurdod, sy'n cyfateb i £346,481, wedi'i dosbarthu fel buddsoddiadau heb eu dyfynnu ar gost.

Risg Cyfnewid Tramor

Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw asedau na rhwymedigaethau ariannol mewn arian tramor ac felly nid yw'n agored i golledion sy'n deillio o symudiadau mewn cyfraddau cyfnewid.

39. **Buddiannau Ôl Gyflogaeth - Cynlluniau Cyfraniad Diffiniedig (Athrawon)**

Mae'r Cynllun Pensiwn Athrawon yn gynllun heb ei ariannu, lle mae buddion pensiwn o'r cynllun yn cael eu hariannu gan gyfraniadau cyfredol y gweithiwr a'r cyflogwr. Ariennir y gwahaniaeth rhwng y cyfraniadau hyn a gwariant y cynllun gan y Trysorlys. Fel arwydd o raddfa'r gronfa a'r symiau dan sylw, y gofyniad arian parod net ar gyfer 2022/2023 oedd £1.73bn a chyfanswm rhwymedigaethau net y cynllun oedd £303.2bn.

Pennir cyfraniadau'r cyflogwr gan yr Ysgrifennydd Gwladol, ar gyngor actiwari'r gronfa. Yn dilyn argymhellion yr Arglwydd Hutton ar bensiynau'r sector cyhoeddus, cynhaliwyd prisiad ar 31 Mawrth 2012 gan Adran Actiwari'r Llywodraeth yn unol â'r cyfarwyddiadau priso diwygiedig a bennwyd gan Drysorlys EM. O ganlyniad i'r prisiad hwn, aseswyd y gyfradd gyfrannu safonol (SCR) ar 20.4% a'r gyfradd cyfraniad atodol (sy'n ariannu'r diffyg cronedig mewn rhwymedigaethau o fewn cyfnod o hyd at 15 mlynedd) wedi'i gosod ar 5.6% (cyfanswm cyfraniad cyfradd o 26.0%). Roedd y prisiad actiwaraidd yn seiliedig ar ddata'r cynllun ar gyfer y cyfnod yn diweddu 31 Mawrth 2016 wedi bod yn mynd rhagddo a disgwylir iddo gael ei roi ar waith yn 2019, gyda phrisiadau dilynol i'w cynnal bob pedair blynedd. Fodd bynnag, gohiriwyd y prisiad actiwaraidd yn dilyn dyfarniad y Llys Apêl yn erbyn y llywodraeth mewn perthynas â newidiadau i gynlluniau pensiwn barnwyr a diffoddwyr tân. Mae gwaith ar y prisiad Cynllun nesaf, ar 31 Mawrth 2020, yn mynd rhagddo, a disgwylir i unrhyw newidiadau i lefelau cyfraniadau a budd-daliadau gael eu cyhoeddi yn gynnar yn yr hydref 2023 a dod yn weithredol ym mis Ebrill 2024. Cynyddodd cyfradd y cyflogwyr i 23.6% o fis Medi 2019. , heb unrhyw newid i gyfraniad cyfartalog gweithwyr o 9.5%.

Mae'r Awdurdod yn atebol am rwymedigaethau endidau eraill dim ond i'r graddau y gall unrhyw ddiffyg sy'n codi ar y Cynllun Pensiwn Athrawon sy'n cael ei adennill trwy elfen cyfraniad atodol y gyfradd Cyfraniad Cyflogwr fod heb fod wedi deillio o weithwyr neu gyn-weithwyr yr Awdurdod.

Nid yw'n ofynnol i'r Awdurdod gynnwys cofnodion yn ei Fantolen sy'n ymwneud ag asedau a rhwymedigaethau ar gyfer y Cynllun Pensiynau Athrawon, gan mai'r Adran Addysg sy'n atebol yn y pen draw am dalu'r pensiynau hyn.

Mae athrawon a gyflogir gan yr Awdurdod yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Athrawon (cynllun buddion diffiniedig) a weinyddir gan Capita Teachers' Pensions. Mae'r Awdurdod yn cyfrannu at gostau buddion ymddeoliad trwy wneud cyfraniadau yn seiliedig ar ganran o gyflogau pensiynadwy gweithwyr.

Mae'r TPS yn gynllun aml-gyflogwr a oedd, ar gyfer 2022/2023, yn cynnwys 12,357 o gyflogwyr cyfrannol a oedd yn gweinyddu dros 1.42 miliwn o aelodau gweithredol/gohiriedig ac yn gwneud taliadau i 756,565 o bensiynwyr. O ystyried y cymhlethdodau sy'n gysylltiedig â gweinyddu trefniadau pensiwn ar gyfer y nifer hon o weithwyr, nid yw'n bosibl dadgyfuno rhwymedigaethau'r cynllun ar gyfer pob cyflogwr. O ganlyniad, nid oes digon o wybodaeth ar gael i roi cyfrif am y TPS fel cynllun buddion diffiniedig ac o ganlyniad fe'i cyfrifwyd fel cynllun cyfraniadau diffiniedig.

Yn 2022/2023, talodd yr Awdurdod gyfraniadau cyflogwyr o £5.257m i Capita Teachers' Pensions mewn perthynas â chostau pensiwn athrawon, sef 23.6% o gyflog pensiynadwy athrawon (2021/2022: £4.932m). Ar 31 Mawrth 2023, roedd £0.451m yn dal yn daladwy i'r Cynllun Pensiwn Athrawon yn ymwneud â chyfraniadau cyflogwyr yn codi yng nghyfogres mis Mawrth (31 Mawrth 2022: £0.415m).

Amcangyfrifir y bydd cyfanswm cyfraniadau cyflogwyr i'w gwneud gan yr Awdurdod i'r Cynllun Pensiwn Athrawon yn y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2024 yn £5.520m.

Gwnaeth yr Awdurdod gyfanswm cyfraniadau (gweithwyr a chyflogwyr) i'r TPS sef £7.411m yn 2022/2023, a fyddai wedi cynrychioli tua 0.08% o gyfanswm y cyfraniadau a dderbyniwyd gan y TPS yn 2022/2023.

Mae'r Awdurdod yn gyfrifol am gostau unrhyw fuddion ychwanegol a ddyfernir ar ymddeoliad cynnar sydd y tu allan i delerau'r Cynllun Athrawon. Rhoddir cyfrif am y costau hyn ar sail buddion diffiniedig a cheir manylion amdanynt yn nodyn 40 (*tudalen 89*).

40. Buddiannau Ôl Gyflogaeth – Cynlluniau Budd Diffiniedig

Rhoddir buddion ymddeoliad i weithwyr yr Awdurdod sydd, er nad ydynt yn daladwy mewn gwirionedd hyd nes y bydd gweithwyr yn ymddeol, yn cynrychioli ymrwymiad gan yr Awdurdod sydd angen ei ddatgelu yn y Cyfrifon yn y cyfnod ariannol y mae'r hawl i fuddion yn codi ynddo (h.y. pan gaiff ei ennill gan weithwyr drwy gwasanaeth a ddarperir).

Mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn dau gynllun ffurfiol, Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen), a weinyddir gan CBS Torfaen, a'r Cynllun Pensiynau Athrawon a weinyddir gan Capita Teachers' Pensions ar ran yr Adran Addysg). .
Er ei fod yn gynllun buddion diffiniedig yn dechnegol, cyfrifir am y Cynllun Pensiwn Athrawon fel cynllun cyfraniadau diffiniedig (*nodyn 39, tudalen 88*).

O 1 Ebrill 2014 ymlaen, mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn gynllun Enillion Cyfartalog Gyrfa wedi'u Hailbriso (CARE) â buddion wedi'u diffinio a ariennir, lle mae'r Awdurdod a gweithwyr yn gwneud cyfraniadau wedi'u cyfrifo ar lefel a fwriedir i gydbwysu rhwymedigaethau pensiwn sy'n codi gydag asedau buddsoddi. Pennir cyfradd y cyfraniadau gan Actiwari'r Gronfa ar sail prisiau tair blynedd, a'r adolygiad diwethaf a gwblhawyd oedd 31 Mawrth 2022.

Mae buddion pensiwn o dan y CPLIL wedi'u crynhoi isod:

	Gwasanaeth cyn 1 Ebrill 2008
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithir yn werth 1/80fed o'r pensynadwy terfynol cyflog.
Cyfandaliad	Cyfandaliad awtomatig o 3x pensiwn blyneddol. Yn ogystal, gall rhan o'r pensiwn blyneddol fod cyfnewid am daliad arian parod un-o di-dreth. Lwmp telir swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildwyd.
	Gwasanaeth rhwng 1 Ebrill 2008 a 31 Mawrth 2014
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithir yn werth 1/60fed o'r pensynadwy terfynol cyflog.
Cyfandaliad	Dim cyfandaliad awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blyneddol am un- o taliad arian parod di-dreth. Telir cyfandaliad o £12 pob £1 o bensiwn a ildwyd.

	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithir yn werth 1/49fed o gyfartaledd gyrfa enillion wedi'u hailbriso.
Cyfandaliad	Dim cyfandaliad awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blyneddol am un- o taliad arian parod di-dreth. Telir cyfandaliad o £12 pob £1 o bensiwn a ildwyd.

Llywodraethir y Cynllun gan Ddeddf Pensiynau'r Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 ac fe'i gweinyddir yn unol â'r is-ddeddfwriaeth a ganlyn:-

- Rheoliadau CPLIL 2013 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau CPLIL (Darpariaethau Trosiannol, Arbedion a Diwygio) 2014 (fel y'i diwygiwyd);
a
- Rheoliadau CPLIL (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016.

Fel awdurdod gweinyddu, mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen yn gyfrifol am ddehongli'r holl gyfreithiau pensiwn, cadw cofnodion cywir, cyfrifo a thalu buddion, a darparu gwybodaeth i weithwyr, cyflogwyr a chyrff perthnasol eraill. Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen wedi sefydlu Pwyllgor Pensiynau o fewn ei Gyfansoddiad i gyflawni ei ddyletswyddau fel awdurdod gweinyddu'r Gronfa. Mae'r Cyngor hefyd wedi sefydlu Grŵp Rheoli'r Gronfa Bensiwn i ddarparu cynrychiolaeth ehangach i randdeiliaid a chyfathrebu mewn materion sy'n ymwneud â'r Gronfa. Fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Pensiwn Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 a Rheoliadau CPLIL (Diwygio) (Llywodraethu) 2015, mae Bwrdd Cronfa Bensiwn wedi'i sefydlu i gynorthwyo rheolwr y Cynllun i sicrhau cydymffurfiaeth â rheoliadau, deddfwriaeth a Chodau Ymarfer y Rheoleiddiwr Pensiynau mewn perthynas â gweinyddu a llywodraethu Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Prif risg hirdymor y Gronfa yw y bydd ei hasedau yn methu â chyflawni ei rhwymedigaethau (hy ei buddion a addawyd sy'n daladwy i aelodau). Felly, anelir rheoli risg buddsoddi ar draws y Gronfa i leihau'r risg o ostyngiad cyffredinol yng ngwerth y Gronfa tra'n gwneud y mwyaf o'r cyfle am enillion ar draws y portfolio cyfan. O fewn ei strategaeth fuddsoddi nod y Gronfa yw rheoli'r risg gyffredinol sylfaenol hon drwy:-

- arallgyfeirio asedau i leihau amlygiad i risg y farchnad (risg pris asedau, risg cyfradd llog a risg arian cyfred);
- rheoli risg credyd trwy ddeddf, arallgyfeirio a monitro ei risg yn briodol gwrthbartion; a
- rheoli risg hylifedd trwy sicrhau bod digon o gronfeydd hylifol i gwrdd â buddion aelodau ymrwymiadau wrth iddynt ddod yn ddyledus.

Er mwyn bodloni gofynion y Rheoliadau, amcan ariannu hirdymor yr Awdurdod Gweinyddu yw bod y Gronfa'n cyflawni ac yna'n cynnal asedau digonol i gwmpasu 100% o'r rhwymedigaethau cronedig rhagamcanol (y "targed ariannu") a asesir yn barhaus gan gynnwys lwfans ar gyfer rhagamcanion. tâl terfynol. Yr amcan ariannu fel y nodir yn y DSC (Datganiad Strategaeth Ariannu) yw cyflawni a chynnal lefel ariannu o 100% o rwymedigaethau (y Targed Ariannu). Yn unol â'r DSC, lle mae diffyg yn bodoli ar ddyddiad cychwynol y prisiad actiwaraid (31 Mawrth 2022), bydd cynllun adfer diffyg yn cael ei roi ar waith sy'n gofyn am gyfraniadau ychwanegol i gywiro'r diffyg. Pennwyd uchafswm y cyfnod adennill diffyg fel 20 mlynedd.

Nododd Prisiad Actiwaraid 2022 lefel cyfanswm asedau'r gronfa o gymharu â rhwymedigaethau (y lefel ariannu) fel 97% (Prisiad 2019: 86%). O ganlyniad, mae lefelau cyfraniadau cyflogwyr wedi'u cyfrifo i'w gweithredu o 1 Ebrill 2023 a fydd, yn amodol ar ailbrisiadau yn y dyfodol, yn dileu'r diffyg hwn ymhén 20 mlynedd. Bydd angen hefyd ystyried newidiadau cynllun a weithredwyd o dan Ddeddf Gwasanaeth Pensiynau Cyhoeddus 2013, gan gynnwys cyfrifo pensiwn a buddion eraill ar sail enillion cyfartalog gyrfu wedi'u hailbriso, wrth gyflawni amcanion ariannu'r dyfodol.

Fel arwydd o lefel cyfranogiad yr Awdurdod yng Nghronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) o'i gymharu ag endidau cyfranogol eraill, cyfrannodd Blaenau Gwent 11.1% o gyfanswm cyfraniadau gweithwyr a chyflogwyr a oedd yn dderbyniadwy gan y Gronfa fel y datgelwyd yn y cyfrifon blynyddol diweddaraf sydd ar gael. (2021/2022).

Gellir cael gwybodaeth fanylach am natur y buddion a ddarperir, fframwaith rheoleiddio, trefniadau llywodraethu, egwyddorion buddsoddi, strategaeth ariannu, prisiad actiwaraid a pherfformiad cronfa pensiwn gan y Prif Weithredwr Cynorthwyl (Adnoddau), Sir Torfaen.
Cyngor Bwrdeistref, Canolfan Ddinesig, Pont-y-pŷl, NP4 6YB, neu o wefan Cronfa Bensiynau Gwent Fwyaf:

<https://www.cronfabensiwnngwent.co.uk>

Partneriaeth Pensiwn Cymru (WPP)

Mae Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf yn un o wyth cronfa Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yng Nghymru sydd ers 2017 wedi cydweithio ym Mhartneriaeth Pensiwn Cymru (WPP). Mae asedau'r wyth cynllun yn cael eu cronni er mwyn elwa ar arbedion maint a chostau gweinyddol is. Fel awdurdod lletyol, Cyngor Sir Caerfyrddin sy'n gyfrifol am redeg y gronfa gyfun. Yn 2021/2022, cafodd 72% o asedau cronfa pensiwn yr Awdurdod Cyfansoddol eu cronni.

Buddion Dewisol

Mae'r Awdurdod yn gyfrifol am yr holl daliadau pensiwn dewisol sy'n ymwneud â blynyddoedd ychwanegol a ddyfarnwyd, ynghyd â chynnydd cysylltiedig ar gyfer gweithwyr ac athrawon Cynllun Llywodraeth Leol. Mae hwn yn drefniant buddion diffiniedig heb ei ariannu lle mae rhwymedigaethau'n cael eu cydnabod pan wneir dyfarniadau ond lle nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi'u cronni i gwrdd â'r rhwymedigaethau pensiwn hyn. Rhaid cynhyrchu arian parod i gwrdd â thaliadau pensiwn gwirioneddol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Ar gyfer gweithwyr Cynllun Llywodraeth Leol, caiff rhwymedigaethau eu rhyddhau o fewn blwyddyn i ddyfarnu'r taliadau dewisol; ar gyfer gweithwyr Cynllun Athrawon nid yw'r rhwymedigaeth yn cael ei rhyddhau hyd nes y bydd y cyflogai wedi marw.

Trin Trafodion Buddion Diffiniedig fel Cyfrifon

Mae cost buddion ymddeol yn cael eu cydnabod yn yr adran 'Cost Net Gwasanaethau' yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fydd y buddion hynny'n cael eu hennill gan weithwyr, yn hytrach na phan fydd y buddion yn cael eu talu fel pensiynau. Fodd bynnag, mae deddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i'r tâl pensiynau sy'n cael ei dalu gan Drethdalwyr y Cyngor fod yn hafal i'r symiau sy'n daladwy ar gyfer y flwyddyn gyfrif. O ganlyniad, gwneir addasiadau yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn (Addasiadau rhwng y sail cyfrifyddu a'r sail ariannu o dan ddarpariaethau statudol) i sicrhau bod cost dybiannol buddion ymddeol yn cael ei gwrthdroi allan o'r cyfrifon a'i disodli gan y symiau a dalwyd.

Mae'r trafodion canlynol wedi'u gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn:

Trafodion Cynllun Pensiwn - Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2022/2023			2021/2022		
	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon' Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon' Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost gwasanaethau:						
Costau Gwasanaeth Presennol	26,308	0	26,308	26,833	0	26,833
Costau Gwasanaeth y Gorffennol a Chwtogiadau	158	0	158	15	0	15
Treuliau Gweinyddol	276	0	276	249	0	249
Cyfanswm cost gwasanaeth:	26,742	0	26,742	27,097	0	27,097
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi:						
Llog ar asedau'r cynllun	(12,565)	0	(12,565)	(8,798)	0	(8,798)
Llog ar rwymedigaethau buddion diffiniedig	19,775	856	20,631	15,217	697	15,914
Llog Net:	7,210	856	8,066	6,419	697	7,116
Cyfanswm a Godwyd i'r Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau:	33,952	856	34,808	33,516	697	34,213
Ailfesur yr Atebolrwydd Diffiniedig Net, gan gynnwys:						
Elw ar asedau'r cynllun (ac eithrio'r symiau sydd wedi'u cynnwys yn y Llog Net)	21,563	0	21,563	(17,615)	0	(17,615)
Actiwaraid (Enillion)/Colledion yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau demograffig	(275,095)	(498)	(275,593)	(3,950)	(321)	(4,271)
Actiwaraid (Enillion)/Colledion yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau ariannol	1,402	(6,479)	(5,077)	(53,531)	(1,286)	(54,817)
Profiad (Enillion)/Colledion ar rwymedigaethau buddion diffiniedig	20,375	1,032	21,407	685	(443)	242
Cyfanswm yr ailfesuriadau a gydnabyddir yn Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall:	(231,755)	(5,945)	(237,700)	(74,411)	(2,050)	(76,461)
Cyfanswm a Godwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:	(197,803)	(5,089)	(202,892)	(40,895)	(1,353)	(42,248)

Ar 31 Mawrth 2023, roedd £1.487m yn dal yn daladwy i'r CPLIL yn ymwneud â chyfraniadau yn codi yng nghyflogres mis Mawrth (31 Mawrth 2022: £1.546m). Mae'r swm hwn wedi'i eithrio o'r Ased Pensiwn yn y Fantolen.

Mae'r trafodion canlynol wedi'u gwneud yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn:

Trafodion Cynllun Pensiwn - Datganiad Symudiad yn y Cronfeydd Wrth Gefn	2022/2023			2021/2022		
	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon' Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon' Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwrthdroi taliadau net ar gyfer buddion ôl-gyflogaeth sydd wedi'u cynnwys yn 'Cyfanswm a Godwyd i'r Gwarged/ Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau'	(33,952)	(856)	(34,808)	(33,516)	(697)	(34,213)
Swm Gwirioneddol a Godwyd yn erbyn Treth y Cyngor ar gyfer Pensiynau yn ystod y flwyddyn:						
Cyfraniadau Cyflogwyr sy'n Daladwy i'r Cynllun	13,990	0	13,990	12,332	0	12,332
Buddiannau Ymddeol sy'n Daladwy i Bensiynwyr	0	1,781	1,781	0	1,823	1,823
Cyfanswm y symiau a godwyd yn erbyn Treth y Cyngor:	13,990	1,781	15,771	12,332	1,823	14,155
Addasiad net rhwng y sail gyfrifo a'r sail ariannu ar gyfer trafodion pensiwn:	(19,962)	925	(19,037)	(21,184)	1,126	(20,058)

Asedau a Rhwymedigaethau mewn Perthynas â Buddiannau Ôl-Gyflogaeth

Mae'r trafodion mewn perthynas â gwerth teg asedau'r cynllun pensiwn fel a ganlyn:

Cysoni'r Symudiadau yng Ngwerth Teg Asedau'r Cynllun	2022/2023			2021/2022		
	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon' Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon' Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill:	465,432	0	465,432	440,901	0	440,901
Cyfraniadau Cyflogwr	14,049	1,781	15,830	12,030	1,823	13,853
Cyfraniadau Aelodau	3,497	0	3,497	3,172	0	3,172
Budd-daliadau a Dalwyd	(17,161)	(1,781)	(18,942)	(17,084)	(1,823)	(18,907)
Llog ar Asedau'r Cynllun	12,565	0	12,565	8,798	0	8,798
Enillion/(Colledion Ailfesur):						
Dychwelyd ar Asedau'r Cynllun (ac eithrio symiau sydd wedi'u cynnwys yn y Llog)	(21,563)	0	(21,563)	17,615	0	17,615
Balans ar 31 Mawrth:	456,819	0	456,819	465,432	0	465,432

Mae'r trafodion mewn perthynas â gwerth presennol rhwymedigaethau cynllun pensiwn fel a ganlyn:

	2022/2023			2021/2022		
	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon' Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon' Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cysoni'r Symudiadau yng Ngwerth Presennol Rhwymedigaethau'r Cynllun						
Balans ar 1 Ebrill:	(726,427)	(32,585)	(759,012)	(754,821)	(35,761)	(790,582)
Cost Gwasanaeth Presennol	(26,308)	0	(26,308)	(26,833)	0	(26,833)
Costau Gwasanaeth y Gorffennol a Chwtogiadau	(158)	0	(158)	(15)	0	(15)
Treuliau Gweinyddol	(276)	0	(276)	(249)	0	(249)
Cost Llog	(19,775)	(856)	(20,631)	(15,217)	(697)	(15,914)
Cyfraniadau Aelodau	(3,497)	0	(3,497)	(3,172)	0	(3,172)
Budd-dalladau a Dalwyd	17,161	1,781	18,942	17,084	1,823	18,907
Enillion/(Colledion Ailfesur):						
Enillion/(colledion) Profiad	(20,375)	(1,032)	(21,407)	(685)	443	(242)
Enillion/(Colledion) Actiwaraid yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau demograffig	275,095	498	275,593	3,950	321	4,271
Enillion/(Colledion) Actiwaraid yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau ariannol	(1,402)	6,479	5,077	53,531	1,286	54,817
Balans ar 31 Mawrth:	(505,962)	(25,715)	(531,677)	(726,427)	(32,585)	(759,012)

Gellir dadansoddi'r rhwymedigaeth net sy'n deillio o rwymedigaethau cynllun buddion diffiniedig fel a ganlyn:

	2022/2023			2021/2022		
	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon' Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon' Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Asedau a Rhwymedigaethau Pensiwn a Gydabyddir yn y Fantolen						
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun	456,819	0	456,819	465,432	0	465,432
Gwerth Presennol Rhwymedigaethau'r Cynllun	(505,962)	(25,715)	(531,677)	(726,427)	(32,585)	(759,012)
Atebolrwydd Net:	(49,143)	(25,715)	(74,858)	(260,995)	(32,585)	(293,580)

Nid oes unrhyw asedau ar gyfer y buddion dewisol a ddyfernir i Athrawon (Pensiynau Dewisol Athrawon Heb eu Ariannu).

Gellir categorieiddio asedau a ddelir gan y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol fel a ganlyn:

Categorieiddio Asedau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	31 Mawrth 2023				31 Mawrth 2022			
	Dyfnynnwyd Prisiau yn Actif	Dyfnynnwyd Prisiau ddim yn Actif	Cyfanswm		Dyfnynnwyd Prisiau yn Actif	Dyfnynnwyd Prisiau ddim yn Actif	Cyfanswm	
	Marchnadoedd	Marchnadoedd			Marchnadoedd	Marchnadoedd		
	£000	£000			£000	£000		
			£000	%	£000	£000	£000	%
Gwarantau Ecwiti Dyfynedig:	0	0	0	0.00	0	0	0	0.00
Cronfeydd Buddsoddi ac Ymddiriedolaethau Uned:								
Ecwiti	0	337,238	337,238	73.82	0	344,334	344,334	73.98
Bondiau	0	60,856	60,856	13.32	0	65,404	65,404	14.05
Arall	0	47,104	47,104	10.31	0	42,576	42,576	9.15
Eiddo Tiriog: Cronfeydd Eiddo y DU	0	9,251	9,251	2.03	0	10,652	10,652	2.29
Arian Parod a Chyflwerth ag Arian Parod:	0	2,370	2,370	0.52	0	2,466	2,466	0.53
Cyfanswm:	0	456,819	456,819	100.00	0	465,432	465,432	100.00

Nid yw'r Awdurdod yn dal unrhyw fuddsoddiadau yng Nghynllun Pensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) ac nid yw'n meddiannu nac yn defnyddio asedau a ddelir gan y Cynllun mewn unrhyw ffordd arall.

Dadansoddiad Sensitifswydd

Mae effaith newidiadau yn y tybiaethau actiwaraid allweddol wedi'u cyfrifo fel a ganlyn:

Dadansoddiad Sensitifswydd: Effaith Newid mewn Tybiaethau	31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2022	
	Cynnydd mewn Rhwymedigaethau Cyflogwyr		Cynnydd mewn Rhwymedigaethau Cyflogwyr	
	£000	%	£000	%
Gostyngiad o 0.5% mewn Cyfradd Gostyngiad Gwirioneddol	46,195	8.69	74,840	9.86
Cynnydd o 0.5% yn y Gyfradd Cynnydd Cyflog	6,730	1.27	8,935	1.18
Cynnydd o 0.5% yn y Gyfradd Cynnydd Pensiynau	40,135	7.55	65,315	8.61
Cynnydd o 1 flwyddyn yn Disgwyliad Oes Aelodau	21,267	4.00	30,360	4.00

Byddai effaith y newidiadau hyn ar asedau a rhwymedigaethau ar ddiwedd y flwyddyn fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2023				
		Disgownt	Cyflog	Pensiwn	Bywyd
		Cyfradd:	Cynyddu:	Cynyddu:	Disgwyliad:
	Sylfaen	-0.5%, fodd bynnag	+0.5%, fodd bynnag	+0.5%, fodd bynnag	+1 Flwyddyn
Dadansoddiad Sensitifrwydd	£000	£000	£000	£000	£000
Rhwymedigaethau	(531,677)	(577,872)	(538,407)	(571,812)	(552,944)
Asedau	456,819	456,819	456,819	456,819	456,819
Methiant Net	(74,858)	(121,053)	(81,588)	(114,993)	(96,125)

31 Mawrth 2022					
		Disgownt	Cyflog	Pensiwn	Bywyd
		Cyfradd:	Cynyddu:	Cynyddu:	Disgwyliad:
	Sylfaen	-0.5%, fodd bynnag	+0.5%, fodd bynnag	+0.5%, fodd bynnag	+1 Flwyddyn
	£000	£000	£000	£000	£000
Rhwymedigaethau	(759,012)	(833,852)	(767,947)	(824,327)	(789,372)
Asedau	465,432	465,432	465,432	465,432	465,432
Methiant Net	(293,580)	(368,420)	(302,515)	(358,895)	(323,940)

Bras yn unig yw'r ffigurau dadansoddi sensitifrwydd a ddarparwyd gan yr Actiwari. Tybiwyd na fu unrhyw newidiadau mewn polisïau cyfrifyddu, buddion y Cynllun, yr oedran/ proffil rhyw/gwasanaeth gweithwyr, lefelau cyflog a chyfraniadau a wnaed. Mae'r Actiwari hefyd wedi nodi y byddai effaith cynnydd yn nisgwyliad oes aelodau rhwng 3 a 5%, yn amodol ar ffactorau amrywiol. Felly ni ddylid dehongli'r ffigurau hyn fel rhai sy'n darparu ffigurau aildro cywir ar gyfer cyfnodau cyfrifyddu yn y dyfodol. Nid oes unrhyw lwfans wedi'i wneud ar gyfer effaith Covid-19 ar y gronfa fawr, gan nad oedd yr effaith hirdymor ar y gronfa yn hysbys ym mis Mawrth 2021. Roedd y sefyllfa gyfrifo, oherwydd effaith goresgyniad Rwsia ar yr Wcrain, yn cael ei hystyried yn eithaf bach. gan yr actiwari. Mae'r tybiaethau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd ar 31 Mawrth 2023 yn seiliedig ar ddisgwyliadau'r farchnad sy'n cael eu llywio gan ddigwyddiadau byd-eang.

Sail ar gyfer Amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau

Aseswyd rhwymedigaethau ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull uned ragamcanol, sef amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y dyfodol yn dibynnu ar dybiaethau ariannol a demograffig. Hymans Robertson LLP yw'r actiwari penodedig ar gyfer Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Gwent Fwyaf, ac mae wedi cyfrifo asedau a rhwymedigaethau priodoladwy (gan gynnwys y rhai ar gyfer Pensiynau Dewisol Athrawon Heb eu Ariannu) gan ddefnyddio'r prif dybiaethau a ganlyn:

Prif Dybiaethau	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2022
Rhagdybiaethau Ariannol:		
Cyfradd Cynnydd mewn Cyflogau	3.5%	3.5%
Cyfradd Cynnydd mewn Pensiynau	3.0%	3.2%
Gyfradd ddisgownt	4.8%	2.7%
Rhagdybiaethau Marwolaethau:		
Pensiynwyr Presennol:	Model CMI 2021, pwysoliad 0% o ddata 2021 (a 2020), llyfnu safonol (Sk7), addasiad cychwynnol o 0.25% a chyfradd gwelliant hirdymor o 1.5% y flwyddyn	Cromliniau Vita gyda gwelliannau yn unol â model CMI 2020 gan dybio bod cyfraddau gwella hirdymor o 1.5% y flwyddyn
Pensiynwyr y Dyfodol:	Model CMI 2021, pwysoliad 0% o ddata 2021 (a 2020), llyfnu safonol (Sk7), addasiad cychwynnol o 0.25% a chyfradd gwelliant hirdymor o 1.5% y flwyddyn	Cromliniau Vita gyda gwelliannau yn unol â model CMI 2020 gan dybio bod cyfraddau gwella hirdymor o 1.5% y flwyddyn
Disgwyliad Oes:		
Hirhoedledd pensiynwyr presennol (65 oed):		
Gwrywod	20.2	20.5
Benywod	22.9	23.5
Hirhoedledd pensiynwyr y dyfodol (65 oed ymheng 20 mlynedd):		
Gwrywod	21.0	21.7
Benywod	24.7	25.3

Mae'r tybiaethau actiwaraidd a ddefnyddiwyd i gyfrifo rhwymedigaethau Mantolen diwedd blwyddyn yn seiliedig ar y tybiaethau a ddefnyddiwyd yn y prisiad llawn diwethaf, ac eithrio'r rhai a nodir uchod. Cyfrifir Rhwymedigaethau ar gyfer Buddiannau Dewisol heb eu Ariannu Athrawon ar yr un sail â'r Cynllun Llywodraeth Leol, ac eithrio'r rhai uchod.

Dyddiad y prisiad actiwaraidd llawn diwethaf oedd 31 Mawrth 2022.

Effaith ar lif arian yn y dyfodol

Mae cofnodion wedi'u cynnwys yn y Fantolen ar gyfer cyfran yr Awdurdod hwn o asedau a rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae rhwymedigaethau sy'n ymwneud â Phensiynau Dewisol Athrawon Heb eu Ariannu hefyd wedi'u cynnwys. Mae rhwymedigaethau a ddatgelwyd yn dangos yr ymrwymiad sylfaenol sydd gan yr Awdurdod yn y tymor hir i dalu buddion ymddeoliad.

Ariennir y cynllun gan gyfraniadau a delir gan y gweithwyr, eu cyflogwyr ac enillion o fuddsoddiad arian y Gronfa. Penderfynir ar y math o fuddsoddiad gan ddeddfwriaeth ac nid gan yr awdurdodau lleol. Gwneir cyfraniadau gan aelodau gweithredol o'r Gronfa yn unol â Rheoliadau CPLIL 2013. Gwneir cyfraniadau ychwanegol gan gyflogwyr y Gronfa sy'n cael eu pennu gan brisiadau actiwaraid tair blynedd y Gronfa. Roedd y prisiad ffurfiol diwethaf ar 31 Mawrth 2022.

O ran cyllid drwy enillion buddsoddi, mae asedau'r Gronfa'n cael eu buddsoddi yn unol â'i strategaeth fuddsoddi, a nodir yn Natganiad Strategaeth Ariannu'r Gronfa. Manylir ar bolisi, egwyddorion a threfniadau rheoli buddsoddiadau yn ei Ddatganiad o Egwyddorion Buddsoddi.

Er mwyn bodloni gofynion y Rheoliadau, amcan ariannu hirdymor yr Awdurdod Gweinyddu yw bod y Gronfa'n cyflawni ac yna'n cynnal asedau digonol i dalu am 100% o'r rhwymedigaethau cronedig rhagamcanol (y "targed cyllid") a asesir yn barhaus gan gynnwys lwfans ar gyfer y rownd derfynol a ragwelir. talu. Yr amcan ariannu fel y nodir yn y DSC (Datganiad Strategaeth Ariannu) yw cyflawni a chynnal lefel ariannu o 100% o rwymedigaethau (y Targed Ariannu). Yn unol â'r DSC, lle mae diffyg yn bodoli ar ddyddiad cychwynol y prisiad actiwaraid (31 Mawrth 2022), bydd cynllun adfer diffyg yn cael ei roi ar waith sy'n gofyn am gyfraniadau ychwanegol i gywiro'r diffyg. Pennwyd uchafswm y cyfnod adennill diffyg fel 20 mlynedd.

Nododd Prisiad Actiwaraid 2022 lefel cyfanswm asedau'r gronfa o gymharu â rhwymedigaethau (y lefel ariannu) fel 97% (Prisiad 2019: 86%). O ganlyniad, mae lefelau cyfraniadau cyflogwyr wedi'u cyfrifo i'w gweithredu o 1 Ebrill 2023 a fydd, yn amodol ar ailbrisiadau yn y dyfodol, yn dileu'r diffyg hwn yn yr 20 mlynedd nesaf.

Mae gan yr Awdurdod gyfanswm o £60.932m ar 31 Mawrth 2023 (£85.279m ar 31 Mawrth 2022). Byddai'r effaith o gymhwyso'r diffyg cronfa bensiwn net o £74.858m i gronfeydd defnyddiadwy'r Awdurdod yn ddifffyg o £13.926m (2021/2022: roedd y diffyg blwydd-dal o £293.580m yn uwch na'r cronfeydd defnyddiadwy o £208.301m).

Fodd bynnag, mae'r diffyg hwn yn dibynnu ar nifer o ffactorau megis perfformiad buddsoddi a buddion ymddeol sy'n daladwy. Mae tan-gyllido hirdymor y Cynllun Llywodraeth Leol yn cael sylw dros nifer o flynyddoedd ar hyn o bryd drwy godiadau fesul cam i gyfraniadau cyflogwyr. O ganlyniad, ni fyddai cyfanswm y rhwymedigaeth yn codi mewn un flwyddyn ariannol. Mae sefyllfa ariannol gyffredinol y Gronfa Blwydd-dal yn cael ei hadolygu'n rheolaidd gan Actiwariad ar ran yr Awdurdod gweinyddu (CBS Torfaen).

Mae cyfanswm y cyfraniadau y disgwyli'r Awdurdod eu gwneud i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2024 yn cael eu hamcangyfrif gan Actiwari'r Gronfa fel £14.093m.

Pe bai aelod o'r gronfa sy'n cyfrannu yn methu â thalu cyfraniadau neu wneud diffygion ariannol da yn y dyfodol, byddai lefel asedau'r Cynllun Pensiwn yn is na'r disgwyl a byddai hyn yn cael effaith negyddol ar y Lefel Ariannu. Bryd hynny, byddai'r Awdurdod Gweinyddu (Torfaen) yn ceisio adennill unrhyw ddyled sy'n ddyledus gan y cyflogwr. Gellir lliniaru'r math hwn o risg

trwy ddefnyddio gwarantau a/neu gyfamodau. Fodd bynnag, os bydd cyflogwr yn methu â thalu ac na ellir adennill y symiau hyn, byddai'r diffyg wedyn yn dod yn gyfrifoldeb unrhyw warantwr neu bob cyflogwr arall yn y Gronfa. Gallai hyn gynyddu lefel cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr sydd eu hangen i adennill diffyg cyffredinol y Gronfa.

Rhwymedigaethau Posibl yn Codi O Ddyfarniad McCloud/Sargeant

Pan ddiwygiwyd strwythur buddion CPLIL yn 2014, cymhwyswyd amddiffyniadau trosiannol i rai aelodau hyn a oedd yn agos at oedran ymddeol arferol. Mae'r buddion a gronnwyd gan yr aelodau hyn o 1 Ebrill 2015 yn amodol ar 'dan sail' sy'n golygu na allant fod yn is na'r rhai y byddent wedi'u derbyn o dan y strwythur buddion blaenorol. Mae'r sylfaen yn sicrhau nad yw'r aelodau hyn ar eu colled o gyflwyno'r cynllun newydd, trwy roi'r gorau iddynt o fudd o'r hen gynlluniau a'r cynlluniau newydd.

Ym mis Rhagfyr 2018, cadarnhaodd y Llys Apêl ddyfarniad ("McCloud/Sargeant") bod amddiffyniadau trosiannol tebyg yng Nghynlluniau Pensiwn y Barnwyr a'r Diffoddwyr Tân yn anghyfreithlon ar sail gwahaniaethau ar sail oed. Mae goblygiadau'r dyfarniad hefyd wedi bod yn berthnasol i'r CPLIL (a chynlluniau gwasanaeth cyhoeddus eraill). Gofynnodd Llywodraeth y DU am ganiatâd i apelio i'r Goruchaf Lys ond gwrthodwyd hyn ddiwedd Mehefin 2019.

Cadarnhaodd Trysorlys EM ym mis Chwefror 2021 y byddai pob aelod cymwys o'r cynllun yn parhau i fod yn aelod o'r cynllun etifeddiaeth (hy cyflog terfynol) am y cyfnod unioni rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022. Pan fydd aelodau'n dechrau cymryd buddion (fel arfer ar ôl ymddeol), byddant wedyn yn gallu dewis naill ai buddion etifeddol neu fuddion diwygiedig (hy cyfartaledd gyrfa) am y cyfnod unioni. Gall cymhwysedd gael ei gyfyngu i aelodau gweithredol neu o fewn 10 mlynedd i oedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012.

Mae'n bosibl felly y bydd angen cynyddu buddion CPLIL a gronnwyd o 2015 gan y gallai pob aelod cymwys elwa o'r sylfaen. Roedd actiwari'r Gronfa yn cynnwys cynnydd mewn rhwymedigaethau sy'n ymwneud â'r McCloud/Dyfarniad Sargeant yng nghyfrifon 2019/2020, yn seiliedig ar amcangyfrifon Adran Actiwari'r Llywodraeth (GAD), wedi'u haddasu lle bo'n briodol i adlewyrchu tybiaethau lleol Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) yn well, yn enwedig codiadau cyflog a chyfraddau tynnu'n ôl. Daeth hyn i gyfanswm o £1.227m a chafodd ei godi ar y CIES fel Cost Gwasanaeth Gorffennol.

Os yw cymhwysedd wedi'i gyfyngu i aelodau a oedd yn weithredol ar 31 Mawrth 2012, dywedodd yr Actiwari y byddai'r cynnydd a gyfrifwyd mewn rhwymedigaethau yn gostwng tua hanner. Nid oes unrhyw addasiad wedi'i wneud yn y cyfrifon ar gyfer y gostyngiad posibl hwn. Mae'r Actiwari wedi dweud nad oes unrhyw addasiadau pellach wedi'u gwneud i ariannu rhwymedigaethau yng nghyfrifon 2021/2022 o ganlyniad i ddyfarniad McCloud/Sargeant.

Disgwyli'r adolygiad pellach o'r cynllun CPLIL yn ystod 2022, gyda'r potensial ar gyfer newidiadau yn y dyfodol i fuddion a chynnydd mewn cyfraniadau gweithwyr/cyflogwyr.

Rhwymedigaethau Wrth Gefn (gweler hefyd nodyn 34.3, tudalen 82)

Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin

Wrth greu Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin ym mis Hydref 2014, trosglwyddwyd asedau a rhwymedigaethau pensiwn a aseswyd ar sail actiwaraidd o CBS Blaenau Gwent, fel bod rhwymedigaethau pensiwn yr Ymddiriedolaeth wedi'u hariannu'n llawn. Ni throsglwyddwyd y diffyg cyllid a gronnwyd hyd at 30 Medi 2014 mewn perthynas â gweithwyr yn adleoli i Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin, ond fe'i cadwyd gan CBS Blaenau Gwent. Mae'r Ymddiriedolaeth felly ond yn gyfrifol am unrhyw gynydd mewn rhwymedigaethau (ar sail prisiad actiwaraidd) sy'n digwydd ar ôl y dyddiad trosglwyddo, gyda'r Awdurdod yn gweithredu fel gwarantwr ar gyfer y diffyg net a gronnwyd yn flaenorol. Yn ogystal, cytunodd yr Awdurdod i weithredu fel gwarantwr pan fetho popeth arall er mwyn i'r Ymddiriedolaeth Hamdden allu ymuno â Chronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) fel corff a dderbyniwyd ac felly mae wedi cytuno i warantu unrhyw gostau sy'n codi pe bai'r corff a dderbynnir yn methu â chydymffurfio. ar unrhyw un neu bob un o'i daliadau mewn perthynas â'i rwymedigaethau pensiwn.

Fodd bynnag, yn y Datganiad Cyfrifon mae'r asedau a'r rhwymedigaethau pensiwn a drosglwyddwyd wedi'u cyfrifo yn unol â gofynion Buddiannau *Gweithwyr IAS19*, ac mae'r tybiaethau ar eu cyfer yn wahanol i'r rhai a ddefnyddiwyd yn y dull prisio actiwaraidd y mae'r sefyllfa gyllido ar ddechrau'r Ymddiriedolaeth. oedd yn seiliedig. O ganlyniad, nid oedd yr elfennau hynny o'r ffigurau setliad a ddatgelwyd yn 2014/2015 a oedd yn ymwneud ag Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin yn adlewyrchu sefyllfa wedi'i hariannu'n llawn, ond roeddent yn nodi trosglwyddiad rhwymedigaeth net o hyd at £2.7m. Serch hynny, mae'r Awdurdod yn dal i fod yn atebol am y symiau sy'n ymwneud â'r diffyg net cronedig wrth drosglwyddo a bydd y symiau hyn yn cael eu hadlewyrchu'n briodol yn ei gyfrifon dros amser wrth iddynt ddod yn ddyledus yn unol ag IAS19.

Isafswm Pensiwn Gwarantedig (GMP) Cydraddoli/Mynegai

Yn 2018, dyfarnodd yr Uchel Lys fod yn rhaid i gynlluniau pensiwn buddion diffiniedig y DU ddigolledu aelodau am wahaniaethau y gellir eu priodoli i Isafswm Pensiynau Gwarantedig (GMPs) (*Lloyds Banking Group Pensions Trustees Limited v Lloyds Bank PLC ac Eraill*). Isafswm Pensiwn Gwarantedig yw'r isafswm pensiwn y mae'n rhaid i gynllun pensiwn galwedigaethol ei ddarparu i aelod o'r cynllun yn lle Cynllun Pensiwn y Wladwriaeth ar Sail Enillion (SERPS). Cronwyd GMP yn y CPLIL rhwng 6 Ebrill 1978 a 5 Ebrill 1997. Rhennir y cyfrifoldeb am dalu codiadau pensiwn blynyddol ar gyfrannau amrywiol o fudd-daliadau rhwng cronfa CPLIL a'r Wladwriaeth (trwy Bensiwn y Wladwriaeth), yn dibynnu ar ba bryd yr oedd yr aelod mewn cyflogaeth a pan gyrhaeddodd nhw Oedran Pensiwn y Wladwriaeth (SPA). Rhoddodd y Llywodraeth ateb 'dros dro' ar waith ar gyfer aelodau a gyrhaeddodd SPA rhwng 6 Ebrill 2016 a 5 Rhagfyr 2018, a oedd yn golygu bod y gronfa CPLIL yn talu am bopeth hy pensiwn cychwynnol a phob codiad. Estynnwyd y trefniant hwn wedyn i 5 Ebrill 2021. Ym mis Mawrth 2021, cyhoeddodd Trysorlys EM ei fod wedi dewis gwneud mynegeio taliadau GMP yn fesur parhaol, yn lle uno rhwymedigaethau GMP a chynllun pensiwn.

Bydd datrasiad y Llywodraeth yn arwain at gynydd mewn rhwymedigaethau cronfa pensiwn o ganlyniad i'r cynllun yn talu codiadau GMP llawn ar gyfer yr holl aelodau gyda SPA ar ôl 2016. Mewn gwirionedd mae hyn yn trosglwyddo'r gost o'r Wladwriaeth i gronfeydd CPLIL (ac felly cyflogwyr). Ni fu unrhyw arwydd o gyllid ychwanegol i dalu'r gost ychwanegol hon. Mae actiwari cronfa CPLIL wedi nodi bod amcangyfrif ar gyfer mynegeio GMP llawn wedi'i gynnwys ym Mhrisiad Actiwaraidd 2019 ac felly mae'r costau hyn eisoes wedi'u hymgorffori i rwymedigaethau'r Fantolen a chyfraddau cyfraniadau cyflogwyr.

41.

Cronfeydd wrth gefn

41.1

Cronfeydd Defnyddiadwy

Delir balansau cronfeydd a chronfeydd wrth gefn defnyddiadwy gan yr Awdurdod at y dibenion canlynol:

Balansau'r Gronfa:

Cronfa Gyffredinol y Cyngor Gwarchodfa	Y swm cronnu sydd ar gael i gwrdd â chostau gwasanaethau'r Cyngor yn y dyfodol.
---	---

Cronfeydd Refeniw Wrth Gefn Defnyddiadwy:

Cronfa Wrth Gefn Cyllideb / Buddsoddi i Arbed	Darparu cymorth cychwynnol i gwrdd â phwysau cyllidebol newydd a rhai sy'n dod i'r amlwg a sefydlu cronfa buddsoddi i arbed i ddarparu cyllid untro ar gyfer mentrau a fydd yn cynhyrchu arbedion ariannol a brys yn y tymor canolig i'r hirdymor.
Ffioedd Rheoli Adeiladu	Dal gwargedion a gynhyrchir ar gyfer ail-fuddsoddi yn y dyfodol i wella ansawdd a pherfformiad y Gwasanaeth Rheoli Adeiladu.
Prioddinas-Ranbarth Caerdydd Bargaen (CCRCD)	Cyfran ddosranedig yr Awdurdod o wargedion neu ddiffygion sy'n deillio o gyd-drefniant Bargaen Ddinesig Prioddinas-Ranbarth Caerdydd.
Gwasanaethau Corfforaethol Portffolio	Darparu ar gyfer amrywiaeth o gostau penodol sy'n disgyn i'r Portffolio Gwasanaethau Corfforaethol, gan gynnwys: Costau ychwanegol etholiadau yn y dyfodol; gweithredu swyddogaethau system gyflogres; costau gweithredu'r Model Post Hybrid newydd; dal adneuon a bondiau; bodloni rhwymedigaethau treth, gwella hygyrchedd cwsmeriaid; ailgylchu'r llog o'r benthyciad rheilffordd yn ôl i'r prosiect; ac i ariannu cyfraniad yr Awdurdod i'r Ganolfan Cyngor ar Bopeth.
Ymateb Covid-19 a Adferiad	Mynd i'r afael â chostau ychwanegol sy'n deillio o effaith barhaus ymateb i/adfer o bandemig byd-eang Covid-19 ar ôl i gyllid penodol gan Lywodraeth Cymru ddod i ben.
Lleihau, Diswyddo a Costau Trosiannol	Ariannu cyflogau penodol a nodwyd, straen pensiwn a chostau diswyddo sy'n deillio o brosiectau trawsnewid gwasanaeth yr Awdurdod a lleihau maint, ar sail tymor byr (trosiannol).
Portffolio Economi	Darparu ar gyfer amrywiaeth o gostau penodol sy'n dod i'r Portffolio Economi, gan gynnwys: Adolygiad o systemau rheoli asedau'r Awdurdod ac arian cyfatebol ar gyfer y Prosiect Ariannu Torfol.

Cronfeydd Refeniw Defnyddiadwy a Glustnodwyd (Parhad):

Portfolio Addysg	I ddarparu ar gyfer costau sy'n dod o fewn y Portfolio Addysg, gan gynnwys: Ariannu diswyddiadau ysgolion mewn ysgolion ym mwyddyn ariannol 2023/2024.
Portfolio Amgylchedd	Darparu ar gyfer amrywiaeth o gostau penodol sy'n dod i'r Portfolio Amgylchedd gan gynnwys: cynnal cyfradd argost cludiant sefydlog; datgomiysynu'r Ganolfan Ddinesig; gwaith clirio rhwydwaith priffyrdd mewn tywydd gaeafol garw; ariannu costau cyngor cyfreithiol ac ariannol arbenigol mewn perthynas ag ad-daliadau benthyciad prosiect Silent Valley a Landlord Corfforaethol Re:Fit.
Cynllunio Ariannol / Gwydnwch	Gwella cadernid ariannol yr Awdurdod a chefnogi cynllunio ariannol tymor canolig, yn benodol ar gyfer blynyddoedd olaf y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig.
Cyfradd Llog yn y Dyfodol	Diogelu rhag pwysau cost sy'n deillio o'r cynnydd a ragwelir mewn cyfraddau llog ar ddisodli dyledion sy'n aeddfedu a benthyciadau newydd i ariannu gwariant cyfalaf.
TGCh	Cwrdd â'r cynnydd a ragwelir mewn capasiti sydd ei angen ar gyfer TGCh mewn perthynas ag adnoddau stag, trwyddedau, offer a hyfforddiant sydd eu hangen i ddiogelu'r gwasanaeth at y dyfodol.
Cyllideb Ysgolion Unigol (ISB)	Ariannu pwysau costau sy'n ymwneud â gwariant ysgolion gan gynnwys yswiriant ac ad-drefnu ysgolion.
Chwyddiant a Chost Gwasanaeth Pwysau	Cefnogi cyllidebau yn erbyn chwyddiant a phwysau ar wasanaethau, dod â'r Gronfa Galedi i ben a pharhau i ddatgarboneiddio gwasanaethau.
Rhwymedigaethau Yswiriant	Diogelu rhag rhwymedigaethau a achosir ond nas setlwyd. Mae rhwymedigaethau o'r fath yn cynnwys hawliadau yswiriant lle mae gormodedd i'w dalu gan yr Awdurdod a hawliadau lle nad oes yswiriant yn bodoli.
Buddsoddi i Arbed	Darparu cyllid "un o" ar gyfer mentrau a fyddai'n cynhyrchu arbedion ariannol a diwastraff yn y tymor canolig i'r hirdymor, neu'n cefnogi cyfleoedd masnachol a buddsoddi.
Pridiannau Tir ac Eiddo (Gwasanaethau Cymdeithasol)	I liniaru effaith sefydlu dyledwyr taliadau Tir ac Eiddo ar gyfer gofal preswyl i oedolion, ni fydd yr incwm gwirioneddol ar ei gyfer yn cael ei dderbyn tan bwyntiau amhenodol yn y dyfodol.
Balansau LMS	Cyfanswm y balansau a ddeler gan ysgolion unigol.

Cronfeydd Refeniw Defnyddiadwy a Glustnodwyd (Parhad):

Lleol/Strategol Cynllun Datblygu	Ariannu'r adolygiad o'r Cynllun Datblygu Lleol.
Grantiau Lleol i Aelodau	Dal arian grant heb ei ddyrannu cyn ei ddosbarthu gan Aelodau.
Pwyllgor Cynllunio	Darparu ar gyfer amrywiaeth o gostau penodol sy'n dod i'r Pwyllgor Cynllunio, gan gynnwys darparu tai fforddiadwy, seilwaith a buddion cymunedol eraill drwy'r broses gynllunio.
Llog Benthyciad Rheilffyrdd	Dal llog a dderbyniwyd ar fuddsoddi'r benthyciad seilwaith rheilffyrdd cyn gwneud cais i ariannu gwariant prosiect.
Grantiau Refeniw a Cyfraniadau heb eu Cymhwyso	Dal symiau a glustnodwyd sy'n ymwneud ag ystod o grantiau refeniw a chyfraniadau a dderbyniwyd lle nad oes atebolrwydd cyfrifyddu yn bodoli (hy nid oes rhaid eu had-dalu), hyd nes y cymhwysir hwy i gyfateb i wariant gwasanaeth penodol.
Portfolio Gwasanaethau Cymdeithasol	Darparu ar gyfer amrywiaeth o gostau penodol sy'n disgyn i'r Portfolio Gwasanaethau Cymdeithasol gan gynnwys Datblygiad Rhanbarthol Cefnogi Pobl Gwent; ariannu costau Cydweithrediadau Mabwysiadu a Datblygu Gweithlu SEW yn y dyfodol; a ffioedd sy'n ymwneud â Gwasanaethau Plant.
Masnachol Arbenigol Advice (Aneurin Leisure Adolygiad Ymddiriedolaeth)	Comisiynu ymgynghorwyr allanol i gefnogi elfennau allweddol o'r adolygiad o opsiynau presennol ac yn y dyfodol ar gyfer darparu a darparu Gwasanaethau Hamdden.
Adolygiadau Busnes Strategol Ariannu cymorth allanol i adolygiadau busnes strategol dros gyfnod o ddwy flynedd.	
Blwydd-dal	Ariannu rhwymedigaethau penodol sy'n codi mewn perthynas â Gwent Fwyaf (Torfaen) Cronfa Bensiwn sydd y tu allan i'r cyfraniadau arferol a wneir gan yr Awdurdod, gan gynnwys costau posibl yn deillio o warantau a ddarparwyd i ganiatáu mynediad i endidau i'r Gronfa (ee Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin).
Priffyrdd Tai Calon Cynnal a Chadw (Cymudo Symiau)	Cyfrannu at gynnal a chadw nodweddion ffyrdd mabwysiedig dros gyfnod o 60 mlynedd mewn ardaloedd a gwpesir gan drosglwyddo stoc tai a thir i Tai Calon.
Dichonoldeb Parc Technoleg Astudio	Ariannu astudiaeth ddichonoldeb i sefydlu Parc Busnes Uwch Dechnoleg a Chyfleuster Prawf sy'n canolbwyntio ar y sectorau modur ac ehangach symudedd/carbon isel.
Gwasanaethau Gwastraff	Ariannu unrhyw gosbau ariannol posibl sy'n deillio o fethiant i gyrraedd y targed adfer ailgylchu statudol yn 2023/2024 a blynyddoedd i ddod.

Cronfeydd Defnyddiadwy Wrth Gefn a Glustnodwyd at Ddibenion Cyfalaf:

Chwyddiant Cyfalaf a Gwasanaeth Pwysau Cost	Cefnogi'r rhaglen gyfalaf gyda'r pwysau costau cynyddol a brofir wrth ddyfarnu contractau cyfalaf yn y farchnad bresennol.
Landlord Corfforaethol	Ariannu gwahanol bwysau ar landlordiaid corfforaethol a nodwyd yn ddiweddar.
Gwaith Cyfalaf Deminimis	Derbyniadau o fân drafodion cysylltiedig â thir i'w defnyddio i ariannu ffioedd gwaredu tir cysylltiedig na ellir eu cyfalafu na'u gosod gan reoliad.
Cyfleusterau	Ariannu gwaith adnewyddu mewn perthynas â rhaglen waith ysgolion ac adeiladau eraill.
Canolfan Ynni	Darpariaeth ar gyfer atgyweirio a chynnal a chadw offer yn y Ganolfan Ynni yn y dyfodol.
Unedau Diwydiannol	Angen arian cyfatebol i sybsideiddio Unedau Diwydiannol.
Isadeiledd TG	Ariannu gwariant cyfalaf mewn perthynas ag uwchraddio seilwaith TG i gefnogi trawsnewid gweithleoedd.
Model Gweithredu Newydd	Cefnogi'r gwaith sydd ei angen fel rhan o'r model gweithredu newydd wrth symud ymlaen.
Y Cwch	I'w ddefnyddio yn erbyn y Hive yn 2023/2024 mewn perthynas â'r Map Ffordd TGCh.
Cerbydau Rhanbarthol WRAP	I ariannu'r gwaith o adnewyddu Cerbydau Rhanbarthol yn y dyfodol.

Roedd y symudiadau ar falansau a chronfeydd wrth gefn fel a ganlyn:

	Trosglwyddiadau		Trosglwyddiadau		Trosglwyddiadau		
	Balans yn	i	rhag	Balans yn	i	rhag	Balans yn
	1 Ebrill 2021	Balansau'r Gronfa	Balansau'r Gronfa	31 Mawrth 2022	Balansau'r Gronfa	Balansau'r Gronfa	31 Mawrth 2023
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cronfa'r Cyngor	(7,553)	(5,514)	0	(13,067)	0	0	(13,067)
Cyfanswm: Balansau'r Gronfa	(7,553)	(5,514)	0	(13,067)	0	0	(13,067)

Cronfeydd Wrth Gefn Cyfrifo Cyfalaf:

Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso	Yn cynrychioli balans y grantiau cyfalaf a dderbyniwyd (neu sy'n dderbyniadwy) y mae amodau grant wedi'u bodloni ar eu cyfer ond nad ydynt eto wedi'u cymhwyso i gyfateb â gwariant cyfalaf perthnasol.
Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy	Yr elw o werthu asedau sefydlog sydd ar gael i gwrdd â buddsoddiad cyfalaf yn y dyfodol.

Cronfeydd Refeniw Defnyddiadwy a Glustnodwyd	Balans yn 1 Ebrill 2021	Trosglwyddiadau i Cronfeydd wrth gefn	Trosglwyddiadau o Cronfeydd wrth gefn	Balans yn 31 Mawrth 2022	Trosglwyddiadau i Cronfeydd wrth gefn	Trosglwyddiadau o Cronfeydd wrth gefn	Balans yn 31 Mawrth 2023
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cronfa Wrth Gefn y Gyllideb/Buddsoddi i Arbed	(64)	0	0	(64)	0	64	0
Ffioedd Rheoli Adeiladu	(76)	(10)	48	(38)	(19)	0	(57)
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	(135)	(534)	0	(669)	(387)	0	(1,056)
Portffolio Gwasanaethau Corfforaethol	(277)	(468)	78	(667)	(190)	141	(716)
Ymateb ac Adfer Covid-19	(2,000)	0	473	(1,527)	0	53	(1,474)
Lleihau, Diswyddo a Chostau Trosiannol	(184)	0	0	(184)	(104)	0	(288)
Portffolio Economi	(73)	(55)	1	(127)	0	23	(104)
Portffolio Addysg	(293)	0	193	(100)	(200)	0	(300)
Portffolio Amgylchedd	(603)	(245)	90	(758)	(61)	171	(648)
Cynllunio Ariannol/Cydnherthedd	(2,500)	(1,054)	0	(3,554)	(1,500)	0	(5,054)
Cyfradd Llog yn y Dyfodol	(244)	(400)	0	(644)	(853)	0	(1,497)
TGCh	(1,438)	(247)	297	(1,388)	(160)	273	(1,275)
Cyllideb Ysgolion Unigol (ISB)	(169)	(41)	92	(118)	0	94	(24)
Chwyddiant a Phwysedd Costau Gwasanaeth	0	(1,361)	0	(1,361)	0	450	(911)
Rhwymedigaethau Yswiriant	(2,850)	(347)	0	(3,197)	(318)	0	(3,515)
Buddsoddi i Arbed	0	(1,000)	0	(1,000)	(395)	0	(1,395)
Pridiannau Tir ac Eiddo (Gwasanaethau Cymdeithasol)	(162)	0	45	(117)	0	4	(113)
LMS (Ysgolion) Balansau	(3,681)	(2,533)	0	(6,214)	(49)	1,473	(4,790)
Cynllun Datblygu Lleol/Strategol	(143)	0	0	(143)	0	0	(143)
Grantiau Lleol i Aelodau	(55)	0	32	(23)	(21)	0	(44)
Pwylgor Cynllunio	0	(192)	0	(192)	(38)	82	(148)
Llog Benthyciad Rheilffyrdd	0	0	0	0	(866)	0	(866)
Grantiau Refeniw a Chyfraniadau Heb eu Cymhwyso	(3,248)	(2,331)	2,330	(3,249)	(1,587)	1,085	(3,751)
Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol	(475)	(1,944)	125	(2,294)	(4)	697	(1,601)
Cyngor Masnachol Arbenigol (Adolygiad Hamdden)	0	0	0	0	0	0	0
Adolygiadau Busnes Strategol	(193)	0	25	(168)	0	168	0
Blwydd-dal	(601)	0	0	(601)	0	0	(601)
Cefnogi Gallu Ychwanegol	0	(369)	0	(369)	(17)	309	(77)
Cynnal a Chadw Prifffyrdd Tai Calon (Symiau Gohiriedig)	(375)	0	375	0	0	0	0
Astudiaeth Dichonoldeb Parc Technoleg	(26)	0	0	(26)	0	26	0
Gwasanaethau Gwastraff	(120)	0	0	(120)	0	0	(120)
Cyfanswm: Cronfeydd Refeniw Defnyddiadwy a Glustnodwyd	(19,985)	(13,131)	4,204	(28,912)	(6,769)	5,113	(30,568)

		Trosglwyddiadau	Trosglwyddiadau		Trosglwyddiadau	Trosglwyddiadau	
	Balans yn	i	rhag	Balans yn	i	rhag	Balans yn
Cronfeydd Refeniw Defnyddiadwy a Glustnodwyd at Ddibenion Cyfalaf	1 Ebrill 2021	Cronfeydd wrth gefn	Cronfeydd wrth gefn	31 Mawrth 2022	Cronfeydd wrth gefn	Cronfeydd wrth gefn	31 Mawrth 2023
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Chwyddiant Cyfalaf a Phwysau Costau Gwasanaeth	0	(1,000)	0	(1,000)	0	0	(1,000)
Landlord Corfforaethol	0	(150)	0	(150)	0	0	(150)
Gwaith Cyfalaf Deminimis	(86)	(15)	0	(101)	(25)	0	(126)
Cyfleusterau	(119)	0	0	(119)	0	0	(119)
Canolfan Ynni	(107)	(163)	0	(270)	(24)	0	(294)
Unedau Diwydiannol	(50)	(190)	0	(240)	0	0	(240)
Isadeiledd TG	(227)	0	0	(227)	0	0	(227)
Model Gweithredu Newydd	0	(492)	0	(492)	0	0	(492)
Y Cwch	0	(420)	0	(420)	0	0	(420)
Cerbydau Rhanbarthol WRAP	(207)	(47)	0	(254)	(72)	0	(326)
Cyfanswm: Cronfeydd Defnyddiadwy Wrth Gefn a Glustnodwyd at Ddibenion Cyfalaf	(796)	(2,477)	0	(3,273)	(121)	0	(3,394)

		Trosglwyddiadau	Trosglwyddiadau		Trosglwyddiadau	Trosglwyddiadau	
	Balans yn	i	rhag	Balans yn	i	rhag	Balans yn
Cronfeydd Cyfalaf Defnyddiadwy	1 Ebrill 2021	Cronfeydd wrth gefn	Cronfeydd wrth gefn	31 Mawrth 2022	Cronfeydd wrth gefn	Cronfeydd wrth gefn	31 Mawrth 2023
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso	(31,844)	(4,424)	4,439	(31,829)	(3,134)	29,662	(5,301)
Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy	(7,649)	(741)	192	(8,198)	(597)	193	(8,602)
Cyfanswm: Cronfeydd Cyfalaf Defnyddiadwy	(39,493)	(5,165)	4,631	(40,027)	(3,731)	29,855	(13,903)

		Trosglwyddiadau	Trosglwyddiadau		Trosglwyddiadau	Trosglwyddiadau	
	Balans yn	i Cronfeydd a	o Gronfeydd a	Balans yn	i Cronfeydd a	o Gronfeydd a	Balans yn
Crynodeb: Cronfeydd Defnyddiadwy	1 Ebrill 2021	Cronfeydd wrth gefn	Cronfeydd wrth gefn	31 Mawrth 2022	Cronfeydd wrth gefn	Cronfeydd wrth gefn	31 Mawrth 2023
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balansau'r Gronfa	(7,553)	(5,514)	0	(13,067)	0	0	(13,067)
Cronfeydd Refeniw Wrth Gefn a Glustnodwyd	(19,985)	(13,131)	4,204	(28,912)	(6,769)	5,113	(30,568)
Cronfeydd Refeniw Wrth Gefn a Glustnodwyd at Ddibenion Cyfalaf	(796)	(2,477)	0	(3,273)	(121)	0	(3,394)
Cronfeydd Cyfalaf Wrth Gefn	(39,493)	(5,165)	4,631	(40,027)	(3,731)	29,855	(13,903)
Cyfanswm: Cronfeydd Defnyddiadwy	(67,827)	(26,287)	8,835	(85,279)	(10,621)	34,968	(60,932)

41.2 Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu Delhyddio

41.2.1 Cyfrif Addasiad Cyfalaf

Cyfrif Addasiad Cyfalaf	2022/2023		2021/2022	
	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill		(98,416)		(89,824)
Addasiadau i'r Balans Agoriadol		(2)		(1,195)*
Balans Diwygiedig ar 1 Ebrill		(98,418)		(91,019)
Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â gwariant cyfalaf a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r CIES:				
Taliadau am ddibrisiant ac amhariad ar asedau anghyfredol	16,159		5,355	
Colledion ailbrisio ar Eiddo, Peiriannau ac Offer	(5,332)		(2,092)	
Gwariant refeniw a ariennir o gyfalaf dan statud	2,789		2,308	
Asedau anghyfredol a ysgrifennwyd o adeg eu gwaredu neu eu gwerthu fel rhan o'r enillion/colledion wrth waredu	(206)		1,696	
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wedi'u cymhwyso i ariannu cyfalaf	(14,643)		(9,129)	
Is-gyfanswm: Trafodion Addasiad Cyfalaf sydd wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:		(1,233)		(1,862)
Eitemau heb eu debydu neu eu credydu i'r CIES:				
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf a godir yn erbyn Cronfa'r Cyngor	(1,744)		(1,057)	
Gwariant cyfalaf a godwyd yn erbyn Cronfa'r Cyngor	(468)		(458)	
		(2,212)		(1,515)
Cyllid cyfalaf a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn:				
Defnyddio'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd	(123)		(125)	
Ysgrifennu Allan o Gostyngiad Benthyciad Isadeiledd	0		913	
Cymhwyso grantiau i gyllid cyfalaf o'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso	(29,662)		(4,440)	
		(29,785)		(3,652)
Is-gyfanswm: Trafodion Addasiad Cyfalaf sydd wedi'u cynnwys yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn:		(33,230)		(7,029)
Addasu Symiau a ysgrifennwyd o'r Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn:				
Taliadau am ddibrisiant ac amhariad ar asedau anghyfredol	(1,001)		(368)	
Asedau anghyfredol a ysgrifennwyd o adeg eu gwaredu neu eu gwerthu fel rhan o'r enillion/colledion wrth waredu	0		0	
		(1,001)		(368)
Balans ar 31 Mawrth		(132,649)		(98,416)

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn amsugno'r gwiriadau amseru sy'n deillio o'r trefniadau caeth ar gyfer cyfrifo am ddefnyddio asedau anghyfredol ac ar gyfer ariannu caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan ddarpariaethau statudol.

Mae'r Cyfrif yn cael ei ddebydu gyda chost caffael, adeiladu neu wella gan fod dibrisiant, colledion amhariad ac amorteiddiadau yn cael eu codi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gyda phostiadau cysoni o'r Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn i drosi ffigurau gwerth teg yn sail cost hanesyddol).

Credyd yr ydychydig gyda'r symiau a neilltuwyd gan yr Awdurdod fel cyllid ar gyfer costau caffael, adeiladu a gwella. Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion ailbrisio a gronwyd ar Eiddo, Peiriannau ac Offer cyn 1 Ebrill 2007, y dyddiad y crëwyd y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn i ddal enillion o'r fath.

41.2.2 Cronfa Ailbrisio Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn yn cynnwys yr enillion a wnaed gan yr Awdurdod yn deillio o gynydd yng ngwerth ei Eiddo, Peiriannau ac Offer.

Cronfa Ailbrisio Wrth Gefn	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Balans ar 1 Ebrill	(32,226)	(26,799)
Addasiad i'r Balans a Ddygwyd Ymlaen	0	1,613*
Balans Diwygiedig ar 1 Ebrill	(32,226)	(25,186)
Ailbrisio asedau am i fyny	(19,457)	(3,170)
Ailbrisid am i lawr o asedau a cholledion amhariad nas codir ar y Gwarged/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	1,659	539
Dibrisiant - ysgrifennu'n ôl y gronfa ailbrisio wrth gefn	(2,850)	(4,777)
Gwarged neu ddiffyg ar ailbrisio asedau anghyfredol nad ydynt wedi'u postio i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(20,648)	(7,408)
Dirywiad rhwng dibrisiant gwerth teg a dibrisiant cost hanesyddol	1,001	368
Enillion cronedig ar asedau a werthwyd neu a gafodd eu sgrapio	108	0
Swm a ysgrifennwyd o i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf	1,109	368
Balans ar 31 Mawrth	(51,765)	(32,226)

Crëwyd y Gronfa Wrth Gefn ar 1 Ebrill 2007 ac mae'n cynnwys enillion ailbrisio a gronnwyd ers y dyddiad hwnnw yn unig. Mae enillion cronedig sy'n codi cyn y dyddiad hwnnw yn cael eu cyfuno yn y balans ar y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf. Mae'r balans ar y gronfa wrth gefn yn cael ei leihau pan fydd asedau ag enillion cronedig yn cael eu hailbrisio am i lawr neu eu lleihau a'r enillion yn cael eu colli; a ddefnyddir wrth ddarparu gwasanaethau a bod yr enillion yn cael eu defnyddio trwy ddibrisiant; neu ei waredu a bod yr enillion yn cael eu gwireddu.

*: Diwygiwyd balansau Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy ar 1 Ebrill 2021 wrth weithredu cofrestr asedau newydd a oedd yn golygu bod angen adolygu'r holl brisiadau/bodolaeth asedau anghyfredol ac o ganlyniad roedd angen addasiadau i'r enillion neu golledion a gariwyd yn y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn a'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

41.2.3 Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol

Mae'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn amsugno'r amodau amseru sy'n deillio o'r trefniadau caeth ar gyfer cyfrifo incwm a threuliau sy'n ymwneud ag offerynnau ariannol penodol ac ar gyfer dwyn colledion neu elwa o enillion fesul darpariaethau statudol.

Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Balans ar 1 Ebrill	3,464	3,569
Cyfran o bremymau a gafwyd mewn blynyddoedd ariannol blaenorol i'w godi yn erbyn Balans Cronfa'r Cyngor yn unol â gofynion statudol	845	(105)
Swm ar gyfer codi costau cyllid i'r Cynhwysfawr Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant yn wahanol i gostau cyllid a godir yn ystod y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	845	(105)
Balans ar 31 Mawrth	4,309	3,464

41.2.4 Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig

Mae'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig yn cadw'r enillion a gydnabyddir wrth waredu asedau anghyfredol nad oes setliad arian parod wedi'i wneud ar eu cyfer eto. O dan drefniadau statudol, nid yw'r Awdurdod yn trin yr enillion hyn fel rhai y gellir eu defnyddio ar gyfer ariannu gwariant cyfalaf newydd hyd nes y cânt eu cefnogi gan dderbyniadau arian parod. Pan fydd y setliad arian parod gohiriedig yn digwydd yn y pen draw, trosglwyddir symiau i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn.

Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Balans ar 1 Ebrill	(3,291)	(2,930)
Trosglwyddo i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn ar ôl derbyn arian parod	140	135
Addasiad i Dderbyniadau Gohiriedig ar Ailbrisio Ased a Leswyd i Drydydd Parti	0	(496)
Balans ar 31 Mawrth	(3,151)	(3,291)

41.2.5 Cronfa Bensiwn Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Bensiwn Wrth Gefn yn amsugno'r gwyradau amseru sy'n deillio o'r trefniadau caeth ar gyfer cyfrifo buddion ôl-gyflogaeth ac ar gyfer ariannu buddion yn unol â darpariaethau statudol. Mae'r Awdurdod yn rhoi cyfrif am fuddion ôl-gyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr gan fod y buddion yn cael eu hennill gan weithwyr sy'n cronni blynyddoedd o wasanaeth, gan ddiweddarau'r rhwymedigaethau a gydnabyddir i adlewyrchu chwyddiant, rhagdybiaethau newidiol ac adenillion buddsoddi ar unrhyw adnoddau a neilltuwyd i gwrdd â'r costau. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn mynnu bod buddion a enillir yn cael eu hariannu wrth i'r Awdurdod wneud cyfraniadau cyflogwr i gronfeydd pensiwn neu yn y pen draw yn talu unrhyw bensiynau y mae'n uniongyrchol gyfrifol amdanynt. Mae'r balans debyd ar y Gronfa Wrth Gefn Pensiynau felly yn dangos diffyg sylweddol yn y buddion a enillwyd gan weithwyr y gorffennol a'r presennol a'r adnoddau y mae'r Awdurdod wedi'u neilltuo i'w cyfarfod. Mae'r trefniadau statudol yn sicrhau y bydd cyllid wedi ei neilltuo erbyn i'r buddion ddod i gael eu talu

Cronfa Bensiwn Wrth Gefn	2022/2023	2021/2022
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	291,885	348,288
Ailfesur asedau a rhwymedigaethau pensiwn	(237,700)	(76,461)
Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â buddion ymddeol a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r gwarged neu ddiffyg ar ddarparu gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	34,808	34,213
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn	(15,771)	(14,155)
Balans ar 31 Mawrth	73,222	291,885

41.2.6 Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn amsugno'r gwyradau a fyddai'n codi fel arall ar y Cyngor

Balans y Gronfa o Gronni ar gyfer absenoldebau digolledol a enillwyd ond nas cymerwyd yn ystod y flwyddyn, ee hawl gwylliau blynyddol a gariwyd ymlaen ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn mynnu bod yr effaith ar Falans Cronfa'r Cyngor yn cael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i'r Cyfrif hwn neu ohono. Yn 2022/2023, cafodd £2.826m o groniadau ar gyfer y flwyddyn flaenorol eu setlo neu eu canslo a chronnwyd £2.122m ar 31 Mawrth 2021 (2021/2022: cafodd £2.585m o groniadau ar gyfer y flwyddyn flaenorol eu setlo neu eu canslo a £2.826m a £2.826m. wedi'i Gronni ar ddiwedd y flwyddyn).

41.2.7 Crynodeb o Gronfeydd Annefnyddiadwy

Mae'r Awdurdod yn dal y balansau wrth gefn canlynol sy'n cael eu dosbarthu fel rhai na ellir eu defnyddio:

Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu Defnyddio	2022/2023	2021/2022
	£000	£000
Cyfrif Addasiad Cyfalaf	(132,649)	(98,416)
Cronfa Ailbrisio Wrth Gefn	(51,765)	(32,226)
Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	4,309	3,464
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	(3,151)	(3,291)
Cronfa Bensiwn Wrth Gefn	73,222	291,885
Cyfrif Absenoldebau Cronedig	2,122	2,826
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu Defnyddio:	(107,912)	164,242

Nodiadau Llif Arian

42. Cysoni'r Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau i Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu

Mae'r tablau canlynol yn rhoi manylion yr addasiadau a wnaed rhwng y diffyg ar ddarpariaeth gwasanaethau i gyrraedd ffigwr ar gyfer llif arian gweithgareddau gweithredu.

42.1 Symudiadau nad ydynt yn Arian Parod

Llif Arian - Addasiadau ar gyfer Symudiadau Anariannol	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Dibrisiant ac Amhariad	10,591	3,263
REFCUS (costau gohiriedig)	2,789	2,308
Addasiad llog dewisol	48	46
Addasiad benthyciad meddal	950	912
Taliadau IAS19 net ar gyfer Budd-daliadau Ymddeol	34,808	34,213
IAS19 Cyfraniadau Cyflogwyr a Dalwyd i'r Gronfa Bensiwn	(15,771)	(14,155)
	33,415	26,587
Cynnydd/(Gostyngiad) yn y Darpariaethau	183	(359)
(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Stocrestrau	1,421	(1,208)
(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Dyledwyr Refeniw	(201)	(2,220)
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Credydwy'r Refeniw	(4,193)	5,510
Cyfanswm	30,625	28,310

42.2 Gweithgareddau Buddsoddi neu Ariannu sydd wedi'u Cynnwys yn y Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau

Llif Arian - Addasiadau ar gyfer Gweithgareddau Buddsoddi ac Ariannu	2022/2023 £000	2021/2022 £000
(Enillion)/Colled wrth Waredu asedau sefydlog	(456)	1,091
Grantiau Cyfalaf wedi'u credydu i CIES	(17,748)	(13,553)
Cyfanswm	(18,204)	(12,462)

42.3 Derbyniadau neu Daliadau Llog wedi'u cynnwys mewn Gweithgareddau Gweithredu

Llif Arian - Llog wedi'i gynnwys mewn Gweithgareddau Gweithredu	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Llog a Dderbyniwyd	(1,738)	(95)
Llog a Dalwyd	3,703	3,504
Cyfanswm Net	1,965	3,409

43. Dadansoddiad o Swm y Dosbarthiadau Mawr o Dderbyniadau Arian Parod Crynswth a Thaliadau Arian Parod Crynswth

43.1 Gweithgareddau Buddsoddi

Mae'r llif arian ar gyfer gweithgareddau buddsoddi yn cynnwys y canlynol:

Llif Arian - Gweithgareddau Buddsoddi	2022/2023 £000	2021/2022 £000
All-lifau Arian		
Prynu Asedau Anghyfredol	(32,301)	(10,926)
Taliadau Arian Cyfalaf Eraill	(12,065)	(21,000)
	(44,366)	(31,926)
Mewnlif Arian		
Gwerthu Asedau Anghyfredol	457	606
Derbyniadau Eraill o Weithgareddau Buddsoddi	14,843	15,964
	15,300	16,570
Cyfanswm	(29,066)	(15,356)

43.2

Gweithgareddau Ariannu

Mae'r llif arian ar gyfer gweithgareddau ariannu yn cynnwys y canlynol:

Llif Arian - Gweithgareddau Ariannu	2022/2023 £000	2021/2022 £000
All-hifau Arian		
Ad-dalu'r Symiau a Fenthycwyd	(81,318)	(81,918)
Elfen Gyfalaf Taliadau Rhent Prydles Cyllid	(157)	(104)
	(81,475)	(82,022)
Mewnlif Arian		
Benthyciadau Newydd a Godwyd	14,578	825
Benthyciadau Tymor Byr Newydd	56,000	73,050
	70,578	73,875
Cyfanswm	(10,897)	(8,147)

43.3

Rhwymedigaethau sy'n codi o Weithgareddau Ariannu

Mae'r symudiadau mewn rhwymedigaethau sy'n deillio o weithgareddau ariannu fel a ganlyn:

Llif Arian - Rhwymedigaethau sy'n codi o Weithgareddau Ariannu	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Rhwymedigaethau Agoriadol yn deillio o Weithgareddau Ariannu	231,585	239,185
Mewnlif arian yn ymwneud â benthycu a buddsoddiadau	70,575	73,875
Ad-dalu'r Symiau a Fenthycwyd	(81,318)	(81,918)
Elfen Gyfalaf Taliadau Rhent Prydles Cyllid	(157)	(104)
Llif Arian Net o Weithgareddau Ariannu	(10,900)	(8,147)
Addasiadau ar gyfer Gweithgareddau Heb fod yn Arian Parod a Gweithgareddau Ariannu Eraill		
Addasiad Llog Dethol	48	46
Ychwanegiadau Prydles Ariannol	0	501
	48	547
Rhwymedigaethau Terfynol yn deillio o Weithgareddau Ariannu	220,733	231,585

44.

Arian Parod a Chyfwerth ag Arian Parod

Mae balans arian parod a chyfwerth ag arian parod yn cynnwys y canlynol:

Arian Parod a Chyfwerth ag Arian Parod	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Arian Parod a Ddelir gan yr Awdurdod	53	52
Cyfrifon Banc	(4,117)	8,860
Buddsoddiadau Tymor Byr	54,000	79,000
Cyfanswm Arian Parod a Chyfwerth ag Arian Parod	49,936	87,912

Nodiadau Eraill

45. Trefniadau ar y Cyd - Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (CCRCD)

Ar 1 Mawrth 2017, cafodd Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd rhwng Llywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru a'r 10 Cyngor cyfansoddol yn Ne-ddwyrain Cymru, gan gynnwys Blaenau Gwent, ei chadarnhau'n ffurfiol. Mae'r Fargen Ddinesig yn cynnig y cyfle i gyflwyno pecyn buddsoddi o £1.2 biliwn i economi'r Dinas-ranbarth rhwng nawr a 2036. Er bod llawer o hyn eisoes wedi'i glustnodi ar gyfer rhai gweithgareddau, yn enwedig buddsoddiad ym Metro De-ddwyrain Cymru, mae arian ar gael fel rhan o'r £1.2 biliwn i drosoli buddion economaidd ehangach. Mae gan y Fargen Ddinesig nifer o dargedau allweddol.

Yn nodedig, mae'r rhain yn cynnwys creu 25,000 o swyddi newydd erbyn 2036, gan drosoli £4 biliwn o fuddsoddiad gan y sector preifat a sicrhau twf economaidd.

Yn chwarter olaf 2017/2018, cytunodd pob un o'r deg Cyngor ar Gynllun Busnes y Cytundeb Cydweithio, sy'n rhoi manylion am y themâu neu'r ffrydiau gwaith allweddol ar gyfer gweithgarwch buddsoddi yn y dyfodol. Yn ogystal, cytunwyd i aildrefnu cyllid ar gyfer y buddsoddiad sylweddol cyntaf (y prosiect Lled-ddargludyddion Cyfansawdd).

Mae Cronfa Fuddsoddi CCRCD yn cynnwys dwy elfen wahanol:-

- Cynllun METRO o £734 miliwn. Bydd hyn yn cynnwys £503m o gyllid Llywodraeth Cymru a ddarperir dros saith mlynedd gyntaf y Gronfa Fuddsoddi, o 2016/2017 i 2022/2023; £106 miliwn o'r Gronfa Datblygu Ewropeaidd, (sydd wedi'i ymrwymo a'i warantu yn dilyn Brexit gan Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru); a £125m gan Lywodraeth y DU. Cyfrifoldeb uniongyrchol Llywodraeth Cymru fydd yr elfen hon.
- Y Gronfa Fuddsoddi o £495m – sy'n cynnwys ymrwymiad y deg Awdurdod Lleol i fenthycu £120 miliwn dros gyfnod 20 mlynedd y Gronfa, ynghyd â £375m gan Lywodraeth y DU, ar gyfer buddsoddi mewn seilwaith, tai, sgiliau a hyfforddiant, arloesi, twf busnes a chynigion trafnidiaeth "Metro plus". Cyfrifoldeb Cabinet Rhanbarthol CCRCD fydd yr elfen hon.
Yn seiliedig ar y gyfran gytunedig o gyfanswm y boblogaeth ar gyfer ardal y Fargen Ddinesig, cyfran Blaenau Gwent o'r cyfraniadau ariannol yw 4.6%.

Mae Cynllun Busnes Cytundeb Cydweithio CCRCD yn darparu gwariant Cronfa Buddsoddi Ehangach dangosol o £495m dros gyfnod o 20 mlynedd, gyda gwariant wedi'i broffilio rhwng 2019/2020 a 2020/2021 (cyn yr Adolygiad Gateway) o £65.7m. Mae'r proffil hwn yn seiliedig ar brosiectau sydd wedi'u cymeradwyo ar hyn o bryd a thybiaethau ynghylch prosiectau referniw a chyfalaf posibl yn y dyfodol ac mae'n agored i'w ddiwygio wrth i gynlluniau busnes gael eu cymeradwyo a chyllid yn cael ei gymhwyso.

O'r £120m o ymrwymiad cyllid gan Awdurdodau Lleol i'r Gronfa Buddsoddi Ehangach, cyfran Blaenau Gwent yw £5.544m. Bydd hwn yn cael ei dalu gan yr Awdurdod dros gyfnod o hyd at 20 mlynedd, yn amodol ar y gofyniad i ariannu cynlluniau pan fyddant yn cael eu cymeradwyo. Cyn yr Adolygiad Gateway yn 2021, amcangyfrifir mai cyfraniadau cyfalaf Blaenau Gwent yw £1.285m, ac mae'r swm hwn wedi'i gynnwys yn y Rhaglen Gyfalaf. Dros yr un cyfnod, amcangyfrifir bod costau referniw yr Awdurdod yn dod i gyfanswm o £0.139m.

Ers ei sefydlu, mae'r Fargen Ddinesig wedi esblygu o un rhaglen gyllido i swyddogaethau ariannu lluosog ac atebolrwydd Dinas-ranbarth ehangach, a fyddai'n cael eu rheoli orau drwy Gydbwyllgor Corfforaethol. Sefydlodd Rheoliadau Cyd-bwyllgorau Corfforaethol De-ddwyrain Cymru 2021 Gydbwyllgor Corfforaethol (CJC) ar gyfer Rhanbarth Dinas Caerdydd, a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2021. Rhagwelwyd y byddai'r CJC yn cymryd yn ganiataol y byddai rhaglen y Fargen Ddinesig yn cael ei chyflawni'n llawn yn ystod 2021/ 2022 ac er mwyn darparu parhad busnes yn ystod y cyfnod pontio, mabwysiadwyd dull 'trac deuol'. Yn ystod y cam cychwynnol hwn, bu'r CJC yn gweithredu ar 'leiafswm prin', cyn pennu ei chyllideb statudol gyntaf ar 31 Ionawr 2022. Fodd bynnag, mae nifer o faterion technegol/cyfreithiol wedi gohirio'r broses o gyflawni'n llawn gan y CJC, ond mae'r rhain yn disgwylir iddynt gael eu datrys yn ystod blwyddyn ariannol 2022/2023.

Mae cyfran yr Awdurdod o asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn, incwm, gwariant a llif arian sy'n ymwneud â Grŵp Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd wedi'u cynnwys fel trefniant ar y cyd yn y datganiadau cyfrifyddu a'r datgeliadau endid sengl. Mae datganiadau cyfrifyddu cryno Grŵp CCRCD fel a ganlyn:

45.1 CCRCD - Crynodeb o Ddatganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp

	2022/2023		2021/2022	
	CCRCD Grwp £000	Blaenau Gwent Dosraniad £000	CCRCD Grwp £000	Blaenau Gwent Dosraniad £000
Crynodeb Grŵp CCRCD Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Datganiad				
Cost Gwasanaethau				
Gwariant Gweithredu	23,247	1,074	6,273	290
Incwm Gweithredu	(24,176)	(1,117)	(8,592)	(397)
Cost Net Gwasanaethau	(929)	(43)	(2,319)	(107)
Incwm Ariannu a Buddsoddi a Gwariant	849	39	(56)	(3)
Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	(28,220)	(1,304)	(5,181)	(238)
Treuliau Treth	(158)	(7)	488	22
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(28,458)	(1,315)	(7,068)	(326)

45.2

Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd - Datganiad Crynhoi Symudiad Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Crynodeb Grŵp CCRCD Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	Grŵp CCRCD			Blaenau Gwent Apportionment		
	Cronfeydd Defnyddiadwy	Annefnfyddiadwy Cronfeydd wrth gefn	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn	Cronfeydd Defnyddiadwy	Annefnfyddiadwy Cronfeydd wrth gefn	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill 2021	(2,951)	(40,969)	(43,920)	(130)	(1,893)	(2,023)
Addasiad i'r Balans Agoriadol	(6,981)	6,939	(42)	(329)	321	(8)
Balans Diwygiedig ar 1 Ebrill 2021	(9,932)	(34,030)	(43,962)	(459)	(1,572)	(2,031)
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(7,068)	0	(7,068)	(326)	0	(326)
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu	4,026	(2,465)	1,561	186	(115)	71
Trosglwyddiadau i(o) gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd	(1,537)	(24)	(1,561)	(71)	0	(71)
Net(Cynnydd)/Gostyngiad	(4,579)	(2,489)	(7,068)	(211)	(115)	(326)
Balans ar 31 Mawrth 2022	(14,511)	(36,519)	(51,030)	(670)	(1,687)	(2,357)
Balans ar 1 Ebrill 2022	(14,511)	(36,519)	(51,030)	(670)	(1,687)	(2,357)
Addasiad i'r Balans Agoriadol	612	14	626	28	0	28
Balans Diwygiedig ar 1 Ebrill 2022	(13,899)	(36,505)	(50,404)	(642)	(1,687)	(2,329)
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(28,458)	0	(28,458)	(1,315)	0	(1,315)
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu	29,435	(27,431)	2,004	1,360	(1,267)	93
Trosglwyddiadau i(o) gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd	(9,963)	7,959	(2,004)	(460)	368	(92)
Net(Cynnydd)/Gostyngiad	(8,986)	(19,472)	(28,458)	(415)	(899)	(1,314)
Balans ar 31 Mawrth 2023	(22,885)	(55,977)	(78,862)	(1,057)	(2,586)	(3,643)

45.3 **Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd - Mantolen Grw` p Gryo**

Crynodeb Grŷp CCRCD Mantolen	2022/2023		2021/2022	
	CCRCD Grwp	Blaenau Gwent Dosraniad	CCRCD Grwp	Blaenau Gwent Dosraniad
	£000	£000	£000	£000
Asedau Anghyfredol	94,784	4,379	51,634	2,385
Asedau Cyfredol	68,673	3,172	76,230	3,521
Rhwymedigaethau Cyfredol	(38,033)	(1,757)	(49,091)	(2,268)
Rhwymedigaethau Anghyfredol	(46,562)	(2,151)	(27,743)	(1,281)
Cyfanswm yr Asedau Net	78,862	3,643	51,030	2,357
Cronfa Ddefnyddiadwy	(22,885)	(1,057)	(14,511)	(670)
Cronfa Wrth Gefn annefnyddiadwy	(55,977)	(2,586)	(36,519)	(1,687)
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn	(78,862)	(3,643)	(51,030)	(2,357)

45.4 **Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd - Datganiad Llif Arian Cryno Grŷp**

Crynodeb Grŷp CCRCD Datganiad Llif Arian	2022/2023		2021/2022	
	CCRCD Grwp	Blaenau Gwent Dosraniad	CCRCD Grwp	Blaenau Gwent Dosraniad
	£000	£000	£000	£000
Gwarged/(Diffyg) Net ar ddarpariaeth gwasanaethau	(28,458)	(1,315)	(7,068)	(326)
Addasiadau i ddarpariaeth Gwasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod	43,611	2,015	7,366	340
Mewnlifau/(All-lifau) Arian Net o Weithgareddau Gweithredu	15,153	700	298	14
Gweithgareddau Buddsoddi	38,801	0	5,420	250
Gweithgareddau Ariannu	(39,649)	0	(23,460)	(1,084)
Cynnydd neu (gostyngiad) net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod	14,305	700	(17,742)	(820)
Arian Parod a Chyfwerth ag Arian Parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd	(69,098)	(3,192)	(51,356)	(2,366)
Addasiad i falans agoriadol Arian Parod a Chyfwerth ag Arian Parod	0	0	0	(6)
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd	(54,793)	(2,492)	(69,098)	(3,192)

46. Trefniadau ar y Cyd - Arall

Mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn nifer o drefniadau ar y cyd fel modd o ddarparu gwasanaethau mewn modd mwy effeithlon a chost-effeithiol. Wrth asesu'r trefniadau ar y cyd y mae Blaenau Gwent yn cymryd rhan ynddynt, daethpwyd i'r casgliad ym mhob achos nad oes endid cyfreithiol ar wahân yn bodoli ac nad oes gan yr Awdurdod reolaeth (fel y'i diffinnir gan y Cod Cyfrifo ac IFRS10). O ganlyniad, nid yw cyfrifon y trefniadau hyn wedi'u cyfuno yn natganiadau cyfrifyddu'r grŵp. Ym mhob achos, mae llinell gwasanaeth perthnasol y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn adlewyrchu'r trafodion canlynol sy'n digwydd rhwng yr Awdurdod a'r trefniant ar y cyd:

Trefniadau ar y Cyd	2022/2023		
	Gros	Gros	Rhwyd
	Gwariant	Incwm	Gwariant
	£000	£000	£000
Cydbwyllgor Amlosgi Gwent Fwyaf	0	(72)	(72)
Cydbwyllgor Cofnodion Gwent	154	0	154
Uned Trafnidiaeth Gwent	953	0	953
Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru	1	0	1
Cyfanswm	1,108	(72)	1,036

Trefniadau ar y Cyd	2021/2022		
	Gros	Gros	Rhwyd
	Gwariant	Incwm	Gwariant
	£000	£000	£000
Cydbwyllgor Amlosgi Gwent Fwyaf	0	(138)	(138)
Cydbwyllgor Cofnodion Gwent	143	0	143
Uned Trafnidiaeth Gwent	1,156	0	1,156
Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru	1	0	1
Cyfanswm	1,300	(138)	1,162

46.1 Cydbwyllgor Amlosgi Gwent Fwyaf (GGCJC)

Mae'r Cyd-bwyllgor Amlosgi yn darparu gwasanaethau amlosgi i drigolion ardal Gwent Fwyaf drwy gyfleuster yng Nghroesyceiliog, Cwmbrân. Gellir cael rhagor o fanylion am y trefniant gan yr Awdurdod arweiniol ar gyfer y cydbwyllgor, Cyngor Dinas Casnewydd.

46.2 Cydbwyllgor Cofnodion Gwent (GJRC)

Mae Archifdy Gwent yn darparu gwasanaeth archifau statudol ar gyfer 5 Awdurdod Lleol yn ardal Gwent Fwyaf. Fe'i sefydlwyd fel Archifdy Sir Fynwy yn 1938 a symudodd i Gwmbrân yn y 1970au. Yn 2010 llofnodwyd Cydgytundeb Archifau Gwent newydd yn darparu ar gyfer y gwasanaeth ar y cyd ar gyfer y chwarter canrif nesaf ac ar gyfer adeiladu cyfleuster newydd ar safle General Oces yng Nglynebwy. Agorodd y cyfleuster hwn i'r cyhoedd ym mis Hydref 2011. Gellir cael rhagor o fanylion am y trefniant ar y cyd gan yr Awdurdod arweiniol, CBS Torfaen.

46.3 Gwent Transport Unit (GTU)

Mae'r GTU yn gyfrifol am gydlyn cludiant teithwyr ym Mlaenau Gwent a Thorfaen. Y prif weithgareddau yw caffael a monitro gwasanaethau bysiau lleol; darparu amserlenni, canllawiau trafnidiaeth a thafenni; a gweinyddu'r cynllun tocynnau teithio rhatach. CBS Blaenau Gwent oedd yr Awdurdod arweiniol ar gyfer y GTU, gyda chyfrifoldeb yn trosglwyddo i CBS Torfaen ar 1 Mai 2016.

Mae mwyafrif y trafodion a weinyddir gan yr uned yn gysylltiedig â thocynnau teithio rhatach, cymorthdaliadau bysiau, grant gwasanaethau trafnidiaeth lleol ac 'adran 106', y dyrennir eu costau ar sail gwariant uniongyrchol o'i gymharu â'r defnydd o bob gwasanaeth o fewn yr ardal awdurdod lleol berthnasol. . Mae costau gweinyddol y trefniant ar y cyd yn cael eu dosrannu rhwng y ddau Awdurdod, gyda 49.54% o'r costau hyn yn cael eu codi ar Flaenau Gwent. Mae cyfran y balansau a ddosrannwyd i CBS Blaenau Gwent ar gyfer y GTU hefyd yn 49.54%.

46.4 Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru (SEWSPG)

Mae Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru (SEWSPG) yn cynhyrchu canllawiau cynllunio rhanbarthol ar gyfer De-ddwyrain Cymru mewn partneriaeth â 10 awdurdod cynllunio lleol arall yn y rhanbarth, ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog.

Darperir y trefniadau ariannol ar gyfer y grŵp gan yr awdurdodau cyfranogol ar sail rota - ar gyfer 2022/2023, Blaenau Gwent oedd yr Awdurdod lletyol, gan oruchwylio'r trafodion canlynol:

Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru	2022/2023	2021/2022
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	(46)	(41)
Derbyniadau (Tanysgrifiadau Aelodau)	(5)	(5)
Taliadau	0	0
Balans ar 31 Mawrth	(51)	(46)

47. Ymddiriedolaethau Elusennol

Mae'r Awdurdod yn gweithredu fel ymddiriedolwr ar gyfer yr ymddiriedolaethau elusennol canlynol:

- Ty a Pharc Bedwellte
- Cwm, Ebbw Vale and Tredegar Recreation Grounds.

Mae Parc Bedwellte yn barc a thirwedd hanesyddol 26 erw. Mae ganddo 6 strwythur rhestredig o fewn ei dir gan gynnwys annedd meist'r hae'r rhestredig Gradd II. Mae'r safle wedi bod yn destun prosiect adfer gwerth £5 miliwn ac mae bellach yn fan mynediad agored cyhoeddus sydd ar gael ar gyfer digwyddiadau fel priodasau, arddangosfeydd celf ac arddangosiadau.

Mae meysydd chwarae Cwm, Glynebwy a Thredegar yn fannau awyr agored mynediad agored a ddefnyddir ar gyfer gweithgareddau chwaraeon fel rygbi, pêl-droed, criced a cherdded.

Mae'r trafodion cryno ar gyfer yr ymddiriedolaethau elusennol hyn fel a ganlyn:

Datganiad Cryno o Weithgareddau Ariannol	2022/2023					2021/2022				
	Bedwellty Ty a Pharc	Cwm Hamdden Ground	Ebbw Vale Hamdden Ground	Tredegar Hamdden Ground	Cyfanswm	Bedwellty Ty a Pharc	Cwm Hamdden Ground	Ebbw Vale Hamdden Ground	Tredegar Hamdden Ground	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Incwm										
Rhoddion a Chymynroddion	(104)	(1)	(26)	(3)	(134)	(104)	(2)	(11)	(9)	(126)
Arall	0	(2)	(4)	(3)	(9)	0	(2)	(2)	(4)	(8)
Cyfanswm Incwm	(104)	(3)	(30)	(6)	(143)	(104)	(4)	(13)	(13)	(134)
Gwariant										
Gweithgareddau Elusennol	111	3	30	6	150	117	4	13	13	147
Arall	104	0	0	0	104	104	0	0	0	104
Cyfanswm yr Adnoddau a Wariwyd	215	3	30	6	254	221	4	13	13	251
Gwariant Net	111	0	0	0	111	117	0	0	0	117
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd	(111)	0	0	0	(111)	(117)	0	0	0	(117)
Symudiad Net mewn Cronfeydd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Mae asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer a ddelir gan yr ymddiriedolaethau elusenol fel a ganlyn:

Ymddiriedolaethau Elusenol - Eiddo, Peiriannau ac Offer	2022/2023			2021/2022		
	Llyfr Gros Gwerth	Wedi cronni Dibrisiant Gwerth	Llyfr Net	Llyfr Gros Gwerth	Wedi cronni Dibrisiant Gwerth	Llyfr Net
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Tŷ a Pharc Bedwellte	5,571	(1,036)	4,535	5,571	(919)	4,652
Maes Hamdden Cwm	15	(15)	0	15	(15)	0
Maes Hamdden Glyn Ebwy	298	(107)	191	298	(94)	204
Maes Hamdden Tredegar	86	(76)	10	86	(69)	17
Cyfanswm	5,970	(1,234)	4,736	5,970	(1,097)	4,873

Mae'r Awdurdod hefyd yn gweithredu fel unig ymddiriedolwr ar gyfer 30 o gronfeydd ymddiriedolaeth addysg, a'r prif ddiben yw darparu gwobrau i ddisgyblion yn seiliedig ar lwyddiant arholiadau. Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd y balansau fel a ganlyn:

Cronfeydd Ymddiriedolaeth Addysg	2022/2023	2021/2022
	£000	£000
Arian parod	57	56
Balans ar 31 Mawrth	57	56

Datganiad o Gyfrifon Grŵp 2022/2023

Datganiad O'r Cyfrifon Grŵp 2022/2023

...the Statement of Group Accounts comprise the group financial statements and notes, including the summary of significant group accounting policies...

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Cynnwys - Cyfrifon Grŷp

Cynnwys - Cyfrifon Grŷp

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Cynnwys - Cyfrifon Grŷp

Rhif y Dudalen

Y Datganiad o Gyfrifon Grŷp

Datganiadau Ariannol y Grŷp

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŷp	113
Datganiad Symudiad Grŷp mewn Cronfeydd Wrth Gefn	114
Mantolen Grŷp	115
Datganiad Llif Arian Grŷp	116

Y Nodiadau i Ddatganiadau Ariannol y Grŷp

G1. Polisiau Cyfrifo Grŷp	117
G2. Nodiadau i Ddatganiadau Ariannol y Grŷp	118

Nodiadau i Ddatganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŷp

G3. Dadansoddiad o Wariant a Chyllid Grŷp	118
G4. Gwariant Gweithredu Arall	120
G5. Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	120
G6. Ffioedd Archwilio Allanol	121

Cynnwys - Cyfrifon Grŷp (Parhad)		Rhif y Dudalen
<i>Nodiadau i'r Datganiad Symudiadau Grŷp mewn Cronfeydd Wrth Gefn</i>		
G7. Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall		121
G8. Addasiadau rhwng Datganiadau Symudiad Rhiant a Grŷp mewn Cronfeydd Wrth Gefn		121
<i>Nodiadau i Fantolen y Grŷp</i>		
G9. Eiddo Peiriannau ac Offer		122
G10. Dyledwyr Presennol		125
G11. Credydwyr Presennol		125
G12. Darpariaethau		126
G13. Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill		126
G14. Budd-daliadau Ôl Gyflogaeth		127
G15. Cronfeydd wrth gefn		130
<i>Nodiadau i Llif Arian y Grŷp</i>		
G16. Cysoni'r Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau â Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu		131
G17. Dadansoddiad o Swm y Dosbarthiadau Mawr o Dderbyniadau Arian Parod Crynswth a Thaliadau Arian Parod Crynswth		132
G18. Arian Parod a Chyflwerth ag Arian Parod		132

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Datganiadau Ariannol y Grŵp Craidd

Y Datganiadau Ariannol Craidd Y Grwp

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŷp

Mae Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŷp (GCIES) yn dangos y gost gyfrifo yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Datgelir symiau sy'n ymwneud â gwariant fel rhai cadarnhaol a

datgelir symiau sy'n ymwneud ag incwm fel rhai negyddol (hy wedi'u hamgáu mewn cromfachau). O ganlyniad, gwargedion yw cyfanswm y ffigurau a ddatgelir mewn cromfachau, sy'n cynrychioli incwm net i'r Grŷp, tra bod y rhai nad ydynt mewn cromfachau yn ddiffygion, lle mae gwariant yn fwy nag incwm.

	2022/2023			2021/2022			Nodyn:	Tudalen:
	Gros	Gros	Rhwyd	Gros	Gros	Rhwyd		
	Gwariant	Incwm	Gwariant	Gwariant	Incwm	Gwariant		
	£000	£000	£000	£000	£000	£000		
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŷp								
Gweithrediadau Parhaus								
Gwasanaethau Corfforaethol	50,782	(23,272)	27,510	50,308	(24,966)	25,342	G6	121
Addysg	25,581	(10,221)	15,360	25,322	(9,557)	15,765		
Addysg - Ysgolion	58,332	(5,954)	52,378	47,619	(7,166)	40,453		
Amgylchedd	34,171	(9,742)	24,429	33,646	(11,142)	22,504		
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	1,074	(1,087)	(13)	318	(396)	(78)		
Adfywio a Datblygu Economaidd	13,205	(6,884)	6,321	6,761	(4,360)	2,401		
Gwasanaethau Cymdeithasol	79,866	(27,271)	52,595	74,989	(30,655)	44,334		
Trwyddedu	255	(114)	141	226	(111)	115		
Cynllunio	1,465	(457)	1,008	1,491	(729)	762		
Cwm Tawel	1,893	(296)	1,597	1,662	(155)	1,507	G6	121
Cyfanswm y Diffyg ar Wasanaethau Parhaus	266,624	(85,298)	181,326	242,342	(89,237)	153,105	G3	119
Gwariant Gweithredu Arall	10,932	(539)	10,393	11,770	(1,176)	10,594	G4	120
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	25,532	(14,556)	10,976	20,580	(9,057)	11,523	G5	120
Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	0	(192,304)	(192,304)	0	(179,355)	(179,355)		
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	303,088	(292,697)	10,391	274,692	(278,825)	(4,133)	G3	119
Treuliau Treth			(7)			22	42	107
Grŷp (Gwarged)/Diffyg			10,384			(4,111)	G3	119
(Gwarged)/Diffyg yn Codi ar Ailbrisio Asedau Anghyfredol			(20,648)			(7,408)		
Ailfesur y rhwymedigaeth pensiwn buddion diffiniedig net			(238,072)			(76,687)	G14.2	127
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall			(258,720)			(84,095)	G7	121
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŷp			(248,336)			(88,206)	GMiRS	114

Datganiad Symudiad Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Mae Datganiad Symudiad y Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn (GMIRS) yn dangos y symudiad yn ystod y flwyddyn ar y cronfeydd wrth gefn a ddeler gan y Grŵp.

Datganiad Symudiad Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn	2022/2023			2021/2022			Nodyn	Tudalen
	Cyfanswm Awdurdod Cronfeydd wrth gefn	Awdurdod cyfran o Cronfeydd wrth gefn o Is-gwmni	Cyfanswm Grŵp Cronfeydd wrth gefn	Cyfanswm Awdurdod Cronfeydd wrth gefn	Awdurdod cyfran o Cronfeydd wrth gefn o Is-gwmni	Cyfanswm Grŵp Cronfeydd wrth gefn		
	£000	£000	£000	£000	£000	£000		
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	79,252	(1,797)	77,455	167,314	(2,071)	165,243		
Addasiadau i falansau a ddygwyd ymlaen	(1)	0	(1)	418 *	0	418		
Balans diwygiedig ar 1 Ebrill	79,251	(1,797)	77,454	167,732	(2,071)	165,661		
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp	(247,914)	(422)	(248,336)	(88,517)	311	(88,206)	GCIES	113
Addasiadau rhwng Cyfrifon Grŵp a Chyfrifon Awdurdod	(160)	160	0	37	(37)	0	G8	121
(Cynnydd)/Gostyngiad yn y flwyddyn	(248,074)	(262)	(248,336)	(88,480)	274	(88,206)		
Balans ar 31 Mawrth	(168,823)	(2,059)	(170,882)	79,252	(1,797)	77,455	GBS, G15	115, 129

*: Diwygiwyd balansau wrth gefn ar 1 Ebrill 2021 wrth weithredu cofrestr asedau newydd a oedd yn golygu bod angen adolygu'r holl brisiadau/bodolaeth asedau anghyfredol ac o ganlyniad roedd angen addasiadau i'r enillion neu golledion a gariwyd yn y Gronfa Ailbrizio Wrth Gefn a'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

Mantolen Grÿp

Mae Mantolen y Grÿp (GBS) yn dangos gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau a gydnabyddir gan y Grÿp ar ddyddiad y Fantolen.

Mae asedau net y Grÿp (asedau llai rhwymedigaethau) yn cael eu cyfateb gan gronfeydd wrth gefn, a adroddir mewn dau gategori:

- Cronfeydd defnyddiadwy yw'r cronfeydd wrth gefn hynny y gall y Grÿp eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (er enghraifft y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn y gellir ond ei defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled) a'r angen i gynnal lefel ddarbodus. o gronfeydd wrth gefn.
- Cronfeydd andefnyddiadwy yw'r rhai na all y Grÿp eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn yn cynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n dal enillion a cholledion heb eu gwireddu (er enghraifft y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn), lle byddai symiau ond yn dod ar gael i ddarparu gwasanaethau pe bai'r asedau'n cael eu gwerthu; a chronfeydd wrth gefn sy'n dal gwyriad amser a ddangosir yn y llinell Datganiad Symudiad Grÿp mewn Cronfeydd Wrth Gefn 'Addasiadau rhwng y sail cyfrifo a'r sail ariannu o dan reoliadau' (ee y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf, y Gronfa Wrth Gefn Pensiynau a'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig).

Mantolen Grÿp	31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2022		Nodyn:	Tudalen:
	£000	£000	£000	£000		
Eiddo, Offer a Chyfarpar	353,166		298,438		G9	122-124
Eiddo Buddsoddi	2,938		1,337			
Asedau Treftadaeth	726		726			
Buddsoddiadau Anghyfredol	407		92			
Dyledwyr Anghyfredol	3,989		4,072			
Is-gyfanswm: Asedau Hirdymor		361,226		304,665		
Asedau a Ddelir i'w Gwerthu	0		60		G10	125
Buddsoddiadau Cyfredol	12,065		21,000			
Stocrestrau	1,004		2,425			
Dyledwyr Presennol	40,672		34,405			
Ased Treth Gohiriedig	83		62			
Arian Parod a Chyfwert ag Arian Parod	53,292		91,391		G18	132
Is-gyfanswm: Asedau Cyfredol		107,116		149,343		
Benthyca Presennol	(57,527)		(73,683)		G11	125
Credydwyr Presennol	(17,609)		(22,467)			
Derbyniadau Grantiau Presennol Ymlaen Llaw	(7,764)		(6,333)			
Asedau Rhodd Presennol	(615)		(2,112)			
Darpariaethau Presennol	(1,474)		(1,659)		G12	126
Is-gyfanswm: Rhwymedigaethau Cyfredol		(84,989)		(106,254)		
Benthyca Anghyfredol	(132,498)		(126,923)		G12	126
Darpariaethau Anghyfredol	(3,499)		(3,189)			
Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill	(76,631)		(295,097)			
Is-gyfanswm: Rhwymedigaethau Hirdymor		(212,628)		(425,209)		
Cyfanswm Asedau Net / (Rhwymedigaethau)		170,725		(77,455)		
Cronfeydd Defnyddiadwy	(62,813)		(86,787)		G15	130
Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu Defnyddio	(107,912)		164,242		G15	130
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn		(170,725)		77,455		

Datganiad Llif Arian Grŵp

Datganiad Llif Arian Grŵp	2022/2023		2021/2022		Nodyn:	Tudalen:
	£000	£000	£000	£000		
Gwarged/(diffyg) net ar ddarparu gwasanaethau llai treulau treth	(10,384)		4,111		GCIES	113
Addasiadau i ddarpariaeth gwasanaethau ar gyfer symudiadau heblaw arian parod	30,390		28,303		G16.1	130
Addasiadau ar gyfer eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y ddarpariaeth o wasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi ac ariannu	(18,204)		(12,462)		G16.2	130
Llog a dderbyniwyd	63		1			
Mewnlif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu		1,865		19,953		
Gweithgareddau buddsoddi		(29,067)		(15,376)	G17	131
Gweithgareddau ariannu		(10,897)		(8,147)	40.2	106
Cynnydd neu (gostyngiad) net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod		(38,099)		(3,570)		
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd		91,391		94,961	GBS, G18	115, 131
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd		53,292		91,391	GBS, G18	115, 131

- Mae Datganiad Llif Arian y Grŵp yn crynhoi trafodion arian parod a chyfwerth ag arian parod y Grŵp yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Grŵp yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chyfwerth ag arian parod drwy ddosbarthu mewnlifoedd ac (all-lifau) arian parod fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu.

 - Mae swm y llif arian net sy'n deillio o weithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o'r graddau y caiff gweithrediadau'r Grŵp eu hariannu drwy drethiant ac incwm grant neu gan dderbynwyr y gwasanaethau a ddarperir.
 - Mae gweithgareddau buddsoddi yn cynrychioli llif arian sy'n ymwneud â chaffael, gwaredu ac ariannu trwy grant cyfalaf adnoddau y bwriedir iddynt gyfrannu at ddarpariaeth gwasanaeth y Grŵp yn y dyfodol, hy asedau anghyfredol.
- Mae llif arian sy'n deillio o weithgareddau ariannu yn cynrychioli'r graddau y mae benthyca a thaliadau tebyg wedi cynyddu/gostwng yn ystod y flwyddyn ac maent yn ddefnyddiol wrth ragweld hawliadau ar lif arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf i'r Grŵp.

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y Nodiadau i Ddatganiadau Ariannol y Grŵp

Nodiadau I'r Datganiadau Ariannol Craidd Y Grŵp

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Nodiadau i'r Cyfrifon Grŵp

G1.	Polisiau Cyfrifo Grŵp	G1.4	Buddion Gweithwyr
G1.1	Egwyddorion Cyffredinol	G1.4.1	Budd-daliadau Taladwy yn ystod Cyflogaeth
	Mae'r Cyfrifon Grŵp yn crynhoi trafodion yr Awdurdod a'i Is-gwmnïau ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/2023. Mae'r Cyfrifon wedi'u paratoi yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol fel sy'n ofynnol gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014.		Daw'r flwyddyn hawl gwyliau blynyddol ar gyfer sta yn SVWS Ltd. i ben ar 31 Mawrth gyda chyfle cyfyngedig i gario balansau nas defnyddiwyd ymlaen. Dim absenoldeb sta a ddygwyd ymlaen ar ddiwedd 2022/2023 ac o ganlyniad nid oes unrhyw groniad o absenoldebau tymor byr a ddigolledwyd wedi'i gyfrifo.
	Mae'r arferion hyn yn cynnwys yn bennaf y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2022/2023 a Chod Ymarfer Adrodd am Wasanaethau 2022/2023, a ategir gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS). Lie nad oes IFRS na Safon Gyfrifyddu Ryngwladol (IAS) berthnasol, cyfeirir at Safonau Cyfrifo Rhyngwladol y Sector Cyhoeddus (IPSASs); os nad oes IPSAS perthnasol, bydd Safonau Adrodd Ariannol domestig (FRSs) yn cael eu cymhwyso.	G1.4.2	Budd-daliadau Ôl Gyflogaeth
	Y confensiwn cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn y Datganiad Cyfrifon yw cost hanesyddol yn bennaf, wedi'i addasu drwy ailbrisio rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.		Mae gweithwyr Silent Valley Waste Services Ltd. yn aelodau o'r cynlluniau pensiwn canlynol:
	Wrth baratoi set o Gyfrifon ar gyfer Grŵp Blaenau Gwent, bu'n rhaid alinio'r Polisiâu Cyfrifo a fabwysiadwyd gan y ddau endid cyfansoddol. Mae Polisiâu'r Grŵp yr un fath i raddau helaeth â'r rhai a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r Cyfrifon ar gyfer y Rhiant Awdurdod, fel y'u cofnodir ar dudalennau 24-32. Fodd bynnag, pan fo Polisiâu'n dod i ben, mae'r Polisi Grŵp wedi'i gynnwys yn yr adran hon.		• Y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, fel corff a dderbyniwyd, a weinyddir gan Sir Torfaen Cyngor Bwrdeistref; a • Cynllun Cyfraniad Diffiniedig Silent Valley.
	Trosglwyddwyd sta a gweithgareddau'r Cwmni i'r Cyngor ar 28 Ebrill 2023. Ar yr adeg hon, peidiodd y Cwmni â masnachu a throsglwyddwyd yr asedau a'r rhwymedigaethau sy'n weddill i'r Cyngor erbyn 30 Mehefin 2023. Mae'r Cyfrifon Grŵp wedi'u paratoi gan ddefnyddio'r Cyfrifon a baratowyd gan Silent Valley Waste Services Ltd. hyd at 30 Mehefin 2023.		Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion i aelodau (cyfandaliadau ymddeol a phensiynau), a enillir wrth i weithwyr weithio i'r cwmni.
			Mae'r triniaethau cyfrifyddu gofynnol fel a ganlyn:
G1.2	Trafodion a Balansau o fewn y Grŵp		Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol
	I'r graddau y mae balansau a thrafodion wedi'u nodi a'u cytuno rhwng Silent Valley Waste Services Ltd. a CBS Blaenau Gwent, mae'r rhain wedi'u dileu fel rhan o'r broses gyfuno. Gan fod cyfanswm y trafodion rhwng y partiön yn £1.513m (2021/2022: £1.038m) ac felly nad ydynt yn cael eu hystyried yn sylweddol, nid yw unrhyw wahaniaethau rhwng symiau a nodwyd a symiau gwirioneddol yn berthnasol ychwaith.		Fel sy'n ofynnol ar gyfer cynllun buddion diffiniedig, mae costau pensiwn y cyflogwr a godir ar gyfrifon y Grŵp yn hafal i'r rhwymedigaethau a gyfrifwyd yn actiwaraidd sy'n codi o ganlyniad i'r gwasanaeth a godir gan weithwyr. Mae costau ychwanegol sy'n codi ar gyfer buddion dewisol a dalwyd i sta ar ymddeoliad hefyd wedi'u cyfrifo ar sail atebolrwydd, gyda swm llawn unrhyw daliadau o'r fath yn cael eu cofnodi mewn cyfrifon gwasanaeth yn y flwyddyn y digwyddodd.
G1.3	Caffaeliadau a Gweithrediadau Terfynedig		Cynllun Cyfraniad Diffiniedig Silent Valley
	Prif weithgareddau Silent Valley Waste Services Ltd. yw rheoli gwastraff, gwaredu a gwasanaethau ategol megis ailgylchu a chasglu gwastraff.		Mewn cynllun cyfraniadau diffiniedig, nid oes gan y cyflogwr unrhyw rwymedigaeth y tu hwnt i dalu'r cyfraniadau y cytunwyd arnynt. Felly, mae cost net gwasanaethau yn Natganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp yn cael ei godi gyda swm y cyfraniadau sy'n daladwy ar gyfer y flwyddyn gyfrif. Caiff rhagdaliadau neu groniadau eu cofnodi ym Mantolen y Grŵp os oes angen.
	Dosbarthwyd yr holl weithrediadau fel rhai sy'n parhau yn 2022/2023 ac ni chafwyd unrhyw gaffaeliadau na therfynu gwasanaeth (na throsglwyddiadau o dan drefniadau peirianwaith y llywodraeth) yn ystod y flwyddyn ariannol.	G1.5	Eiddo, Offer a Chyfarpar
			Mae asedau sydd â sylwedd ffisegol ac a ddelir i'w defnyddio i gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i eraill, neu at ddibenion gweinyddol ac y disgwylir iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol yn cael eu dosbarthu fel Eiddo, Peiriannau ac Offer. .

G1.5.1 Cydnabyddiaeth

Mae gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Peiriannau ac Offer yn cael ei gyfalafu ar sail croniadau, ar yr amod ei bod yn debygol y bydd y buddion economaidd neu botensial gwasanaeth yn y dyfodol sy'n gysylltiedig â'r eitem yn llifo i'r Awdurdod ac y gall cost yr eitem. cael ei fesur yn ddibynadwy. Mae gwariant sy'n cynnal ond nad yw'n ychwanegu at botensial ased i ddarparu buddion economaidd neu botensial gwasanaeth yn y dyfodol (hy atgyweirio a chynnal a chadw) yn cael ei godi fel traul pan fydd yn digwydd.

Dim ond gwariant dros £50,000 sydd wedi'i gyfalafu gan y Rhiant Awdurdod, gyda symiau o dan y trothwy hwn yn cael eu codi'n uniongyrchol ar refeniw. Yr eithriadau i hyn yw asedau priffyrdd ac iechyd a diogelwch sy'n disgyn yn unigol o dan y lefel de-minimis hwn ond sy'n cael eu cyfalafu oherwydd eu bod yn cael eu trin fel un eitem unigol o wariant yn y flwyddyn a gwariant sydd wedi'i gymeradwyo gan grant cyfalaf.

G1.5.2 Mesur

Mae Asedau Anghyfredol Diriaethol y gellir eu priodoli i'r Is-Gwmni yn cael eu cofnodi yn y cyfrifon ar sail cost hanesyddol wedi'i dibrisio.

G1.5.3 Dibrisiant

Ar gyfer asedau a ddelir gan Silent Valley Waste Services Ltd., defnyddir yr oes safonol a ganlyn wrth gyfrifo dibrisiant:

- Tir ac adeiladau ar brydles – 10 - 15 mlynedd; a
- Offer a Peiriannau - 5 - 13 oed.

Nid yw'r bywydau safonol hyn yn wahanol iawn i'r rhai a ddefnyddir gan y Rhiant Awdurdod, ac ni ddisgwylir i unrhyw wahaniaethau mewn symiau dibrisiant a gyfrifwyd fod yn sylweddol. O ganlyniad, ni chyflwynwyd set gwbl unfurf o fywydau safonol at ddibenion Cyfrifyddu Grŵp ac ni wnaed unrhyw addasiadau i symiau dibrisiant yn Natganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp, Mantolen y Grŵp na Llif Arian Grŵp.

G1.6 Darpariaethau Ôl-ofal a Chapio

Gwnaethpwyd darpariaeth ar gyfer cost ôl-ofal a chapio safle trwy sefydlu ffactor defnydd a oedd yn anelu at ysgrifennu amcangyfrif o'r costau yn y dyfodol dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig y safle.

G2. Nodiadau i Ddatganiadau Ariannol y Grŵp

Dylid darllen y nodiadau hyn ar y cyd â'r nodiadau i Ddatganiadau Ariannol Craidd yr Awdurdod. Mae nodiadau wedi'u cynnwys i Ddatganiadau Ariannol y Grŵp lle:

- sy'n ofynnol yn benodol gan y Cod Ymarfer Cyfrifo;
- mae nodyn i'r datganiadau endid sengl wedi'i ddiwygio trwy gydgrynhoi'r is-ymgymeriad; neu
- mae'r nodyn yn ymwneud â gweithgareddau'r is-gwmni yn unig ac nid yw wedi'i gynnwys yng Nghyfrifon yr Awdurdod Lleol.

Nodiadau Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp

G3. Dadansoddiad o Wariant a Chyllid Grŵp

Mae'r Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yn dangos sut mae gwariant blynyddol yn cael ei ddefnyddio a'i ariannu o adnoddau (hy grantiau'r llywodraeth, y dreth gyngor a threthi busnes) gan y Grŵp o gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddiwyd neu a enillir yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut y caiff y gwariant hwn ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau. Cyflwynir Incwm a Gwariant y rhoddir cyfrif amdano o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn llawnach yn Natganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp.

	2022/2023					2021/2022				
	Rheolaeth Cyfrif	Cyfrifo	Gwariant Net	Ariannu a	Grwp CIES	Rheolaeth Cyfrif	Cyfrifo	Gwariant Net	Ariannu a	Grwp CIES
	Rhwyd	Côd	Taladwy i'r	Cyfrifo Sail		Rhwyd	Côd	Taladwy i'r	Cyfrifo Sail	
	Gwariant	Addasiadau	Cronfa'r Cyngor	Addasiadau	Gwariant	Gwariant	Addasiadau	Cronfa'r Cyngor	Addasiadau	Gwariant
Dadansoddiad o Wariant a Chyllid Grŵp	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwasanaethau Corfforaethol	16,212	8,899	25,111	2,397	27,508	16,158	6,711	22,869	2,473	25,342
Addysg	68,263	(55,230)	13,033	2,327	15,360	63,818	(50,749)	13,069	2,696	15,765
Addysg - Ysgolion	(4,820)	55,943	51,123	1,255	52,378	(6,228)	49,534	43,306	(2,853)	40,453
Amgylchedd	28,828	(10,541)	18,287	6,142	24,429	25,795	(11,278)	14,517	7,987	22,504
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	0	(13)	(13)	0	(13)	0	107	107	(185)	(78)
Adfywio a Datblygu Economaidd	1,628	(558)	1,070	5,251	6,321	1,519	(498)	1,021	1,380	2,401
Gwasanaethau Cymdeithasol	50,182	(2,278)	47,904	4,689	52,593	42,749	(3,378)	39,371	4,963	44,334
Trwyddedu	128	(14)	114	27	141	95	(13)	82	33	115
Cynllunio	1,189	(327)	862	146	1,008	798	(218)	580	182	762
Addasiadau Cyfalaf	0	0	0	0	0	0	(4)	(4)	4	0
Addasiadau Pensiwn	0	465	465	(465)	0	0	396	396	(396)	0
Cwm Tawel	1,597	0	1,597	0	1,597	1,507	0	1,507	0	1,507
Gwariant Net ar Weithrediadau sy'n Parhau	163,207	(3,654)	159,553	21,769	181,322	146,211	(9,390)	136,821	16,284	153,105
Gwariant Gweithredu Arall	(82)	10,574	10,492	(99)	10,393	(74)	8,941	8,867	1,727	10,594
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	(36)	4,313	4,277	6,699	10,976	1	4,653	4,654	6,869	11,523
Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	0	(176,250)	(176,250)	(16,054)	(192,304)	0	(166,745)	(166,745)	(12,610)	(179,355)
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	163,089	(165,017)	(1,928)	12,315	10,387	146,138	(162,541)	(16,403)	12,270	(4,133)
Treuliau treth	(7)	0	(7)	0	(7)	22	0	22	0	22
Grŵp (Gwarged)/Diffyg	163,082	(165,017)	(1,935)	12,315	10,380	146,160	(162,541)	(16,381)	12,270	(4,111)
Trosglwyddiadau i/(o) gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd			1,775					10,904		
(Cynnydd)/Gostyngiad yn y flwyddyn			(160)					(5,477)		
Balansau Agoriadol Grwpiau ar 1 Ebrill			(12,778)					(7,301)		
Balansau Grwpiau Terfynol ar 31 Mawrth			(12,938)					(12,778)		

G4. Gwariant Gweithredu Arall

Mae Gwariant Gweithredu Arall yn Natganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp yn cynnwys y canlynol:

	2022/2023			2021/2022		
	Gros	Gros	Rhwyd	Gros	Gros	Rhwyd
	Gwariant	Incwm	Gwariant	Gwariant	Incwm	Gwariant
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwariant Gweithredu Arall						
Rhiant:						
(Enillion)/colledion ar Waredu Asedau Anghyfredol	280	(457)	(177)	1,696	(1,102)	594
Archebion ac Ardollau	10,652	0	10,652	10,074	0	10,074
Is-gwmni:						
Incwm o gynhyrchu ynni	0	(82)	(82)	0	(74)	(74)
Cyfanswm	10,932	(539)	10,393	11,770	(1,176)	10,594

G5. Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi

Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi yn y Grŵp Incwm Cynhwysfawr a Mae'r Datganiad Gwariant yn cynnwys y canlynol:

	2022/2023			2021/2022		
	Gros	Gros	Rhwyd	Gros	Gros	Rhwyd
	Gwariant	Incwm	Gwariant	Gwariant	Incwm	Gwariant
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi						
Newid yng Ngwerth Teg Eiddo Buddsoddi *	0	0	0	5	0	5
Nam **	194	0	194	190	0	190
Llog yn daladwy a thaliadau tebyg - Offerynnau Ariannol	4,708	0	4,708	4,464	0	4,464
Llog yn daladwy a thaliadau tebyg - Arall ***	5	0	5	5	0	5
Llog derbyniadwy ac incwm tebyg - Offerynnau Ariannol	0	(1,789)	(1,789)	0	(77)	(77)
Llog derbyniadwy ac incwm tebyg - Arall ****	0	(202)	(202)	0	(182)	(182)
Llog Pensiynau Net	20,625	(12,565)	8,060	15,916	(8,798)	7,118
Cyfanswm	25,532	(14,556)	10,976	20,580	(9,057)	11,523

*: Cyfran awdurdod eiddo buddsoddi Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.

****:** Symudiad mewn lwfansau ar gyfer colledion credyd disgwylledig ar asedau ariannol.

*****:** Llog ar brydlesi cyllid a balansau ysgolion.

******:** Llog ar brydlesi cyllid (leswr), taliadau banc, benthyddiadau ceir a bondiau contractwr.

G6. Ffioedd Archwilio Allanol

Aeth y Grŵp i'r ffioedd a ganlyn yn ymwneud ag Archwilio Allanol ac arolygu:

Ffioedd Archwilio Allanol	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Ffioedd sy'n daladwy mewn perthynas â:		
Gwasanaethau archwilio allanol - Cyfrifon Terfynol	206	198
Gwasanaethau archwilio allanol Silent Valley - Cyfrifon Terfynol	16	12
Gwasanaethau archwilio allanol - Mesurau Llywodraeth Leol	112	108
Ardystio hawliadau a ffurflenni grant	52	50
Gwasanaethau eraill	50	0
Cyfanswm Ffioedd Archwilio	436	368

Darperir gwasanaethau Archwilio Allanol ar gyfer CBS Blaenau Gwent gan Archwilio Cymru; ar gyfer Silent Valley Waste Services Ltd. gan Azets Audit Services.

Symudiadau Grŵp mewn Nodiadau Cronfeydd Wrth Gefn

G7. Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall

Cododd yr enillion neu'r colledion heb eu gwireddu a'r enillion neu golledion actiwaraidd canlynol yn ystod y flwyddyn:

Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	2022/2023 £000	2021/2022 £000
(Gwarged)/Diffyg yn codi ar ailbrisio Asedau Anghyfredol	(20,648)	(7,408)
Ailfesur y rhwymedigaeth pensiwn buddion diffiniedig net	(238,072)	(76,687)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	(258,720)	(84,095)

G8. Addasiadau rhwng Datganiadau Symudiad Rhiant a Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Wrth baratoi'r Datganiad Symudiad Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn, gwnaed yr addasiadau canlynol ar gyfer trafodion rhyng-grŵp:

	31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2022	
	Cyfanswm Awdurdod Cronfeydd wrth gefn £000	Cyfran yr Awdurdod o'r Cronfeydd Wrth Gefn o Is-gwmni £000	Cyfanswm Awdurdod Cronfeydd wrth gefn £000	Cyfran yr Awdurdod o'r Cronfeydd Wrth Gefn o Is-gwmni £000
Addasiadau rhwng Endid Sengl a Symud Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn Datganiadau				
Addasiadau rhwng Grŵp Cyfrifon a Chyfrifon yr Awdurdod:				
Gwariant	(1,497)	1,497	(1,061)	1,061
Incwm	97	(97)	151	(151)
Dyledwyr a Chredydwy	(130)	130	13	(13)
Elw Wrth Gefn	933	(933)	461	(461)
Difidend Cronni	725	(725)	725	(725)
Llai o addasiadau cronnus a ddygydd ymlaen	(288)	288	(252)	252
Cyfanswm yr addasiadau o fewn y grŵp	(160)	160	37	(37)

Nodiadau Mantolen Grŵp

G9. Eiddo Peiriannau ac Offer

G9.1 Cario Swm Asedau Anghyfredol

Gellir rhannu Swm Cario Asedau Anghyfredol Grŵp yn y Fantolen rhwng Isadeiledd ac Asedau 'PPE Eraill' fel a ganlyn:

Eiddo, Offer a Chyfarpar	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2022
	£000	£000
Asedau Isadeiledd	89,958	92,312
Asedau PPE Eraill	263,208	206,126
Gwerth Llyfr Net	353,166	298,438

G9.2 Cario Swm yr Asedau Isadeiledd

Mae CIPFA wedi cyhoeddi addasiad dros dro i'r Cod Ymarfer Cyfrifo mewn perthynas â datgelu Asedau Seilwaith. Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol nad yw'n ofynnol i awdurdodau lleol adrodd ar werth llyfr gros a dibrisiant cronedig ar gyfer Asedau Seilwaith.

Mae'r symudiad yng Ngwerth Llyfr Net y Grŵp ar gyfer Asedau Seilwaith felly wedi'i gynrychioli fel a ganlyn:

Asedau Isadeiledd	2022/2023	2021/2022
	£000	£000
Gwerth Llyfr Net ar 1 Ebrill	92,312	92,700
Addasiad i Falansau a Ddygwyd Ymlaen	0	785
Gwerth Llyfr Net Divygiedig ar 1 Ebrill	92,312	93,485
Ychwanegiadau	1,086	2,196
Gwariant cyfalaf ysgrifenedig o	0	(98)
Symudiadau eraill mewn cost neu brisiad	92*	203**
Tâl Dibrisiant a Neilltuadau	(3,532)	(3,474)
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth	89,958	92,312

Yn unol â darpariaeth 24L o Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) (Divygio) 2022), pan fo gwaith wedi ei wneud ar Asedau Seilwaith presennol, penderfynwyd mai dim ond swm cario unrhyw gydran sydd wedi'i disodli.

G9.3

Cario Swm o Asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer 'Arall'

Y swm cario gros a'r dibrisiant cronedig mewn perthynas ag Eiddo, Peiriannau ac Offer (ac eithrio Asedau Seilwaith) oedd:

Eiddo, Peiriannau ac Offer (Ac eithrio Isadeiledd)	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2022
	£000	£000
Swm Cario Gros	282,436	222,281
Dibrisiant Cronedig	(19,228)	(16,155)
Gwerth Llyfr Net	263,208	206,126

Mae manylion y trafodion sy'n ymwneud â symiau cario a dibrisiant asedau anghyfredol (ac eithrio Asedau Seilwaith) wedi'u nodi ar dudalennau 123-124.

Symudiadau yn 2022/2023:

Symudiadau Eiddo, Peiriannau ac Offer (Ac eithrio Isadeiledd)	Asedau Gweithredol					Cyfanswm
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion ac Adeiladau ac Offer	Asedau	Gwarged Asedau	Asedau Dan Adeiladu	Eiddo, Plannu a Offer	
£000	£000	£000	£000	£000	£000	
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2022	179,322	18,907	106	3,061	20,885	222,281
Addasiad i Falansau a Ddygwyd Ymlaen	0	0	0	0	0	0
Cost neu Brisiad Diwygiedig ar 1 Ebrill 2022	179,322	18,907	106	3,061	20,885	222,281
Neillduadau	6,511	0	0	(190)	(6,321)	0
	(140)	0	0	35	0	(105)
Ychwanegiadau	0	1,390	0	0	2,231	3,621
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbrisio wedi'u cydnabod yn y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn	18,435	0	0	(139)	0	18,296
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbrisio a gydnabyddir yn y Ddarpariaeth Gwasanaethau	(1,336)	0	0	117	0	(1,219)
	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabod - gwarediadau	0	0	0	(115)	0	(115)
Symudiadau eraill mewn cost neu brisiad	1,815	263	0	0	37,599	39,677
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2023	204,607	20,560	106	2,769	54,394	282,436

Eiddo, Peiriannau ac Offer (Ac eithrio Isadeiledd): Dibrisiant ac Amhariad	Asedau Gweithredol					Cyfanswm
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion ac Adeiladau ac Offer	Asedau	Gwarged Asedau	Asedau Dan Adeiladu	Eiddo, Plannu a Offer	
	£000	£000	£000	£000	£000	
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig ar 1 Ebrill 2022	(4,553)	(11,573)	(14)	(15)	0	(16,155)
Addasiad i Falansau a Ddygwyd Ymlaen	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig Diwygiedig ar 1 Ebrill 2022	(4,553)	(11,573)	(14)	(15)	0	(16,155)
Tâl Dibrisiant a Neilltuadau	(5,518)	(1,331)	0	12	0	(6,837)
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu i'r Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn	2,235	0	0	0	0	2,235
	1,562	0	0	0	0	1,562
Dadgydnabod - gwarediadau	(10)	(23)	0	0	0	(33)
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig ar 31 Mawrth 2023	(6,284)	(12,927)	(14)	(3)	0	(19,228)

Symudiadau yn 2021/2022:

	Asedau Gweithredol					Cyfanswm
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion ac Adeiladau ac Offer £000	£000	Asedau £000	Gwarged Asedau £000	Asedau Dan Adeiladu £000	Eiddo, Plannu a Offer £000
Symudiadau Eiddo, Peiriannau ac Offer (Ac eithrio Isadeiledd)						
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2021	174,988	18,387	344	4,231	14,529	212,479
Addasiad i Falansau a Ddygwyd Ymlaen	(785)	(1,098)	(293)	30	(1,221)	(3,367)
Cost neu Brisiad Diwygiedig ar 1 Ebrill 2021	174,203	17,289	51	4,261	13,308	209,112
	0	(496)	0	(1,200)	0	(1,696)
Ychwanegiadau	0	1,755	0	0	4,158	5,913
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbrizio wedi'u cydnabod yn y Gronfa Ailbrizio Wrth Gefn	2,051	0	0	0	0	2,051
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbrizio a gydnabyddir yn y Ddarpariaeth Gwasanaethau	2,676	0	0	0	0	2,676
	(971)	(55)	(26)	0	0	(1,052)
Symudiadau eraill mewn cost neu brisiad	1,363	414	81	0	3,419	5,277
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2022	179,322	18,907	106	3,061	20,885	222,281

	Asedau Gweithredol					Cyfanswm
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion ac Adeiladau ac Offer £000	£000	Asedau £000	Gwarged Asedau £000	Asedau Dan Adeiladu £000	Eiddo, Plannu a Offer £000
Eiddo, Peiriannau ac Offer (Ac eithrio Isadeiledd): Dibrisiant ac Amhariad						
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig ar 1 Ebrill 2021	(9,617)	(12,559)	(14)	(13)	0	(22,203)
Addasiad i Falansau a Ddygwyd Ymlaen	(200)	2,319	0	1	0	2,120
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig wedi'i Addasu ar 1 Ebrill 2021	(9,817)	(10,240)	(14)	(12)	0	(20,083)
Tâl Dibrisiant a Neilltuadau	(3,658)	(1,302)	0	(3)	0	(4,963)
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu i'r Gronfa Ailbrizio Wrth Gefn	4,777	0	0	0	0	4,777
	4,154	0	0	0	0	4,154
Dadgydnabod - gwarediadau	(9)	(31)	0	0	0	(40)
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig ar 31 Mawrth 2022	(4,553)	(11,573)	(14)	(15)	0	(16,155)

G10. Dyledwyr Presennol

Roedd y symiau sy'n ddyledus i'r Grŵp fel a ganlyn:

Dyledwyr Presennol	31 Mawrth 2023				31 Mawrth 2022			
	Dyledwyr Gros	Nam	Rhagdaliadau	Cyfanswm Cyfredol Net Dyledwyr	Dyledwyr Gros	Nam	Rhagdaliadau	Cyfanswm Cyfredol Net Dyledwyr
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Llywodraeth Cymru	20,096	0	0	20,096	17,000	0	0	17,000
Llywodraeth Ganolog Arall	5,850	0	0	5,850	4,300	0	0	4,300
Awdurdodau lleol	3,391	(97)	0	3,294	2,653	(55)	0	2,598
GIG	2,002	(58)	0	1,944	1,700	(50)	0	1,650
Ōl-ddyledion Treth y Cyngor	8,184	(3,368)	0	4,816	7,677	(3,068)	0	4,609
Endidau Eraill ac Unigolion	5,459	(1,611)	453	4,301	4,175	(1,437)	414	3,152
Masnach	675	(369)	65	371	1,305	(463)	254	1,096
Cyfanswm y Dyledwyr Cyfredol:	45,657	(5,503)	518	40,672	38,810	(5,073)	668	34,405

G11. Credydwyr Presennol

Roedd y symiau a oedd yn ddyledus gan y Grŵp fel a ganlyn:

Credydwyr Presennol	31 Mawrth 2023			31 Mawrth 2022		
	Credydwyr	Derbyniadau i mewn Ymlaen llaw	Cyfanswm Cyfredol Credydwyr	Credydwyr	Derbyniadau i mewn Ymlaen llaw	Cyfanswm Cyfredol Credydwyr
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Llywodraeth Cymru	(274)	0	(274)	(88)	0	(88)
Llywodraeth Ganolog Arall	(692)	(8)	(700)	(1,429)	0	(1,429)
Awdurdodau lleol	(944)	(98)	(1,042)	(1,152)	(72)	(1,224)
GIG	(270)	0	(270)	(395)	0	(395)
Credydwyr Cyfalaf	(2,434)	0	(2,434)	(4,527)	0	(4,527)
Credydau Treth y Cyngor	(1,135)	0	(1,135)	(946)	0	(946)
Endidau Eraill ac Unigolion	(9,034)	(370)	(9,404)	(9,751)	(339)	(10,090)
Masnach	(2,350)	0	(2,350)	(3,768)	0	(3,768)
Cyfanswm Credydwyr Cyfredol:	(17,133)	(476)	(17,609)	(22,056)	(411)	(22,467)

G12. Darpariaethau

Ceir manylion pwrpas darpariaethau'r Awdurdod yn nodyn 35.1, tudalennau 80-81.
Roedd y symudiadau yn narpariaethau'r Grŵp yn ystod 2022/2023 fel a ganlyn:

	Balans yn	Heb ei ddefnyddio		Ychwanegol	Balans yn
		Symiau	Symiau	Darpariaethau	
		Defnyddir yn	Weddi'i wrthdroi i mewn	gwneud yn	
Symudiadau Darpariaeth	1 Ebrill 2022	2022/2023	2022/2023	2022/2023 31 Mawrth 2023	
	£000	£000	£000	£000	£000
<i>Darpariaethau Presennol</i>					
Darpariaethau Gweithwyr:					
Darpariaethau Rhiant Gweithiwr	(55)	55	0	(2)	(2)
Darpariaethau Eraill:					
Darpariaethau Eraill i Rieni	(1,236)	185	414	(467)	(1,104)
Ôl-ofal Silent Valley	(368)	58	0	(58)	(368)
	(1,659)	298	414	(527)	(1,474)
<i>Darpariaethau Anghyfredol</i>					
Darpariaethau Rhieni	(1,696)	184	350	(902)	(2,064)
Ôl-ofal Silent Valley	(1,493)	0	58	0	(1,435)
	(3,189)	184	408	(902)	(3,499)
Cyfanswm Darpariaethau:	(4,848)	482	822	(1,429)	(4,973)

Mae gan Silent Valley Waste Services Ltd. ddarpariaeth ar gyfer Ôl-ofal i ddarparu ar gyfer amcangyfrif o gostau cynnal a chadw'r safle tirlenwi ar ôl i'r gwaith capio gael ei gwblhau. Yr amserlen ar gyfer defnyddio'r ddarpariaeth yw dros gyfnod o 60 mlynedd yn dilyn cau'r safle. Oherwydd yr amserlenni dan sylw, mae ansicrwydd cynhenid ynghylch lefel a gwerth y gwaith ôl-ofal sydd ei angen.

G13. Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill

Mae'r Grŵp yn dal y balansau canlynol fel rhwymedigaethau hirdymor:

	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2022
	£000	£000
Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill		
Credydwr Anghyfredol Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	(2,148)	(1,282)
Rhwymedigaethau Gohiriedig	(264)	(421)
Atebolrwydd Pensiynau Net	(74,219)	(293,394)
Cyfanswm	(76,631)	(295,097)

G14. Budd-daliadau Ôl Gyflogaeth

Rhoddir buddion ymddeoliad i weithwyr y Grŵp sydd, er nad ydynt yn daladwy mewn gwirionedd hyd nes y bydd gweithwyr yn ymddeol, yn cynrychioli ymrwymiad gan y Grŵp y mae angen ei ddatgelu yn y Cyfrifon yn y cyfnod ariannol y mae'r hawl i fuddion yn codi ynddo (h.y. pan gaiff ei ennill gan weithwyr drwy gwasanaeth a ddarperir).

Mae'r Grŵp yn cymryd rhan mewn tri chynllun ffurfiol: cynllun cyfraniadau diffiniedig a weinyddir yn annibynnol ar gyfer gweithwyr Silent Valley Waste Services Ltd., y Cynllun Pensiwn Athrawon a weinyddir gan Capita Teachers' Pensions a'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a weinyddir gan CBS Torfaen. Mae nifer o weithwyr Silent Valley Waste Services Ltd. yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, y mae'r cwmni yn gorff a dderbyniwyd iddo.

G14.1 Cynlluniau Cyfraniad Diffiniedig

Cwm Tawel

Sefydlwyd cynllun cyfraniadau diffiniedig gan y Cwmni ym mis Tachwedd 1995. Delir asedau'r cynllun ar wahân i'r Cwmni mewn cronfeydd a weinyddir yn annibynnol. Mae cyfraniadau cyflogwr i'r gronfa hon ar gyfradd o rhwng 6% a 12% o enillion pensiynadwy aelodau.

Yn 2022/2023, cyfanswm y tâl cynllun cyfraniad diffiniedig i Grŵp CIES oedd £0.161m (2021/2022: £0.139m). Nid oedd unrhyw gyfraniadau dyledus i'r cynllun ar 31 Mawrth 2022 na 31 Mawrth 2023.

Cynllun Pensiwn Athrawon

Mae athrawon a gyflogir gan CBS Blaenau Gwent yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Athrawon a weinyddir gan Capita Teachers' Pensions.

Ceir rhagor o fanylion am y Cynllun hwn a chyfraniadau'r Awdurdod yn y nodiadau i'r Datganiadau Craidd Endid Sengl (nodiadau 39 a 40, tudalennau 88-97)

G14.2 Cynllun Buddion Diffiniedig

Mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn gynllun Enillion Cyfartalog Gyrfa wedi'u Hailbrisio (CARE) â buddion wedi'u diffinio a ariennir, lle mae'r Grŵp a'r gweithwyr yn gwneud cyfraniadau wedi'u cyfrifo ar lefel a fwriedir i gydbwyso rhwymedigaethau pensiwn sy'n codi gydag asedau buddsoddi. Pennir cyfradd y cyfraniadau gan Actiwari'r Gronfa ar sail prisiau tair blynedd, a'r adolygiad diwethaf oedd 31 Mawrth 2022.

Ceir rhagor o wybodaeth yn Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) sydd ar gael ar gais gan y Prif Swyddog Ariannol, Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen, Y Ganolfan Ddinesig, Pont-y-pŷl, NP4 6YB.

Mae cost buddion ymddeol yn cael eu cydnabod yn yr adran 'Cost Net Gwasanaethau' yn Natganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp pan gaiff y buddion hynny eu hennill gan weithwyr, yn hytrach na phan fydd y buddion yn cael eu talu mewn gwirionedd fel pensiynau.

Mae'r trafodion cynllun pensiwn canlynol wedi'u gwneud yn Incwm Cynhwysfawr y Grŵp a Datganiad Gwariant yn ystod y flwyddyn:

Trafodion Cynllun Pensiwn Grŵp	2022/2023			2021/2022		
	Lleol	Athrawon'	Cyfanswm	Lleol	Athrawon'	Cyfanswm
	Llywodraeth	Heb ei ariannu		Llywodraeth	Heb ei ariannu	
	Pensiwn	Dewisol		Pensiwn	Dewisol	
	Cynllun	Pensiynau		Cynllun	Pensiynau	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp:						
Cost gwasanaethau:						
Costau Gwasanaeth Presennol	26,414	0	26,414	26,895	0	26,895
Costau Gwasanaeth Eraill	434	0	434	264	0	264
Cyfanswm cost gwasanaeth:	26,848	0	26,848	27,159	0	27,159
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi:						
Llog ar Asedau'r Cynllun	(12,571)	0	(12,571)	(8,796)	0	(8,796)
Llog ar Rwymedigaethau Buddiannau Diffiniedig	19,775	856	20,631	15,217	697	15,914
Llog Net:	7,204	856	8,060	6,421	697	7,118
Cyfanswm a Godwyd i'r Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau:	34,052	856	34,908	33,580	697	34,277
Budd-dal Ôl Gyflogaeth Arall a Godwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:						
Elw ar asedau'r cynllun (ac eithrio'r symiau sydd wedi'u cynnwys yn y Llog Net)	21,563	0	21,563	(17,615)	0	(17,615)
Actiwaraid (Enillion)/Colledion yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau demograffig	(275,095)	(498)	(275,593)	(3,950)	(321)	(4,271)
Actiwaraid (Enillion)/Colledion yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau ariannol	1,402	(6,479)	(5,077)	(53,531)	(1,286)	(54,817)
Profiad (Enillion)/Colledion ar rwymedigaethau buddion diffiniedig	20,003	1,032	21,035	459	(443)	16
Cyfanswm ailfesur a gydnabyddir yn Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	(232,127)	(5,945)	(238,072)	(74,637)	(2,050)	(76,687)
Cyfanswm a Godwyd i Ddatganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp:	(198,075)	(5,089)	(203,164)	(41,057)	(1,353)	(42,410)

Ni wneir unrhyw gofnodion addasu mewn perthynas â thrafodion Cynllun Pensiwn Gwasanaethau Gwastraff Cwm Tawel ac o ganlyniad nid oes unrhyw newidiadau i'r cofnodion perthnasol a wnaed yn y Datganiad Symudiad Rhiant mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

Mae'r trafodion mewn perthynas â gwerth teg asedau'r cynllun pensiwn a gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun fel a ganlyn:

	2022/2023			2021/2022		
	Lleol	Athrawon'	Cyfanswm	Lleol	Athrawon'	Cyfanswm
	Llywodraeth	Heb ei ariannu		Llywodraeth	Heb ei ariannu	
	Pensiwn	Dewisol		Pensiwn	Dewisol	
	Cynllun	Pensiynau		Cynllun	Pensiynau	
Asedau Cynllun Pensiwn	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill:	467,693	0	467,693	442,900	0	442,900
Cyfraniadau Cyflogwr	14,230	1,781	16,011	12,203	1,823	14,026
Cyfraniadau Aelodau	3,502	0	3,502	3,181	0	3,181
Budd-daliadau a Dalwyd	(17,209)	(1,781)	(18,990)	(17,128)	(1,823)	(18,951)
Llog ar Asedau'r Cynllun	12,628	0	12,628	8,839	0	8,839
Enillion/(Colledion Ailfesur):						
Dychwelyd ar Asedau'r Cynllun (ac eithrio symiau sydd wedi'u cynnwys yn y Llog)	(21,734)	0	(21,734)	17,698	0	17,698
Balans ar 31 Mawrth:	459,110	0	459,110	467,693	0	467,693
Cysoni'r Symudiadau yng Ngwerth Presennol Rhwymedigaethau'r Cynllun	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill:	(728,502)	(32,585)	(761,087)	(756,969)	(35,761)	(792,730)
Cost Gwasanaeth Presennol	(26,414)	0	(26,414)	(26,895)	0	(26,895)
Costau Gwasanaeth y Gorffennol a Chwtogiadau	(158)	0	(158)	(15)	0	(15)
Treuliau Gweinyddol	(276)	0	(276)	(249)	0	(249)
Cost Llog	(19,832)	(856)	(20,688)	(15,260)	(697)	(15,957)
Cyfraniadau Aelodau	(3,502)	0	(3,502)	(3,181)	0	(3,181)
Budd-daliadau a Dalwyd	17,209	1,781	18,990	17,128	1,823	18,951
Enillion/(colledion) Profiad	(20,375)	(1,032)	(21,407)	(685)	443	(242)
Enillion/(Colledion) Actiwaraid yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau demograffig	275,095	498	275,593	3,950	321	4,271
Enillion/(Colledion) Actiwaraid yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau ariannol	(859)	6,479	5,620	53,674	1,286	54,960
Balans ar 31 Mawrth:	(507,614)	(25,715)	(533,329)	(728,502)	(32,585)	(761,087)

Gellir dadansoddi rhwymedigaeth net y Grŵp sy'n deillio o rwymedigaethau cynllun buddion diffiniedig fel a ganlyn:

Asedau a Rhwymedigaethau Pensiwn a Gydabyddir yn y Fantolen	31 Mawrth 2023			31 Mawrth 2022		
	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon' Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon' Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun	459,110	0	459,110	467,693	0	467,693
Gwerth Presennol Rhwymedigaethau'r Cynllun	(507,614)	(25,715)	(533,329)	(728,502)	(32,585)	(761,087)
Atebolrwydd Net:	(48,504)	(25,715)	(74,219)	(260,809)	(32,585)	(293,394)

Mae cofnodion wedi'u cynnwys ym Mantolen y Grŵp ar gyfer cyfran y Grŵp o asedau a rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae rhwymedigaethau sy'n ymwneud â Phensiynau Dewisol Athrawon Heb eu Ariannu hefyd wedi'u cynnwys. Mae rhwymedigaethau a ddatgelwyd yn dangos yr ymrwymiad sylfaenol sydd gan y Grŵp yn y tymor hir i dalu buddion ymddeoliad.

Mae gan y Grŵp gyfanswm o £62.813m o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy ar 31 Mawrth 2023 (£86.787m ar 31 Mawrth 2022). Byddai'r effaith o gymhwyso'r diffyg cronfa bensiwn net o £74.219m i gronfeydd defnyddiadwy'r Grŵp yn ddiffyg o £11.406m (2021/2022: roedd y diffyg blwydd-dal o £293.394m yn uwch na'r cronfeydd defnyddiadwy o £206.607m). Ceir rhagor o wybodaeth am sut i drin y diffyg hwn yn nodyn 39 (*tudalen 96*).

G15. Cronfeydd wrth gefn

Mae Cronfa Elw a Cholled Silent Valley yn cynrychioli balans yr elw cronedig a wnaed ar weithgareddau masnachu. Mae'r trafodion a'r balansau ar y gronfa hon yn y Cyfrifon Grŵp wedi'u haddasu i ddileu'r elfen elw sy'n ymwneud â'r Rhiant. Roedd y symudiadau ar y Cronfeydd Wrth Gefn Grŵp wrth Gefn fel a ganlyn:

Crynodeb: Cronfeydd Defnyddiadwy Grŵp	Trosoglwyddiadau Net			Trosoglwyddiadau Net	
	1 Ebrill 2021	2021/2022	31 Mawrth 2022	2022/2023	31 Mawrth 2023
	£000	£000	£000	£000	£000
Cronfa'r Cyngor	(7,301)	(5,477)	(12,778)	(160)	(12,938)
Cronfa Elw a Cholled Silent Valley	(2,071)	274	(1,797)	(213)	(2,010)
Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy Rhieni	(60,274)	(11,938)	(72,212)	24,347	(47,865)
Cyfanswm: Cronfeydd Defnyddiadwy	(69,646)	(17,141)	(86,787)	23,974	(62,813)

Nodiadau Llif Arian Grŵp

G16. Cysoni'r Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau i Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu

Mae'r tablau canlynol yn rhoi manylion yr addasiadau a wnaed rhwng y diffyg ar ddarpariaeth gwasanaethau i gyrraedd ffigwr ar gyfer llif arian gweithgareddau gweithredu.

G16.1 Symudiadau nad ydynt yn Arian Parod

Llif Arian - Addasiadau ar gyfer Symudiadau nad ydynt yn Arian Parod	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Dibrisiant ac Amhariad	10,624	3,304
REFCUS (costau gohiriedig)	2,789	2,308
Addasiad llog dewisol	48	46
Addasiad benthyciad meddal	950	912
Taliadau IAS19 net ar gyfer Budd-daliadau Ymddeol	34,808	34,213
IAS19 Cyfraniadau Cyflogwyr a Dalwyd i'r Gronfa Bensiwn	(15,858)	(14,266)
	33,361	26,517
Cynnydd/(Gostyngiad) yn y Darpariaethau	78	(375)
(Cynnydd) / Gostyngiad mewn Stocrestrau	1,421	(1,208)
(Cynnydd) / Gostyngiad mewn Dyledwyr Refeniw	(81)	(2,273)
Cynnydd / (Gostyngiad) mewn Credydwyr Refeniw	(4,389)	5,642
Cyfanswm	30,390	28,303

G16.2 Gweithgareddau Buddsoddi neu Ariannu sydd wedi'u cynnwys yn y Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau

Llif Arian - Addasiadau ar gyfer Gweithgareddau Buddsoddi ac Ariannu	2022/2023 £000	2021/2022 £000
(Enillion)/Colled wrth Waredu asedau sefydlog	(456)	1,091
Grantiau Cyfalaf wedi'u credydu i CIES	(17,748)	(13,553)
Cyfanswm	(18,204)	(12,462)

G16.3 Derbyniadau neu Daliadau Llog wedi'u cynnwys mewn Gweithgareddau Gweithredu

Llif Arian - Llog wedi'i gynnwys mewn Gweithgareddau Gweithredu	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Llog a Dderbyniwyd	(1,732)	(97)
Llog a Dalwyd	3,703	3,504
Cyfanswm Net	1,971	3,407

G17. Dadansoddiad o Swm y Dosbarthiadau Mawr o Dderbyniadau Arian Parod Crynswth a Thaliadau Arian Parod Crynswth

Gweithgareddau Buddsoddi

Mae'r llif arian ar gyfer gweithgareddau buddsoddi yn cynnwys y canlynol:

Llif Arian - Gweithgareddau Buddsoddi	2022/2023 £000	2021/2022 £000
All-lifau Arian		
Prynu Asedau Anghyfredol	(32,302)	(10,946)
Taliadau Arian Cyfalaf Eraill	(12,065)	(21,000)
	(44,367)	(31,946)
Mewnlif Arian		
Gwerthu Asedau Anghyfredol	457	606
Derbyniadau Eraill o Weithgareddau Buddsoddi	14,843	15,964
	15,300	16,570
Cyfanswm	(29,067)	(15,376)

G18. Arian Parod a Chyfwerth ag Arian Parod

Mae balans arian parod grŵp a chyfwerth ag arian parod yn cynnwys y canlynol:

Arian Parod a Chyfwerth ag Arian Parod	2022/2023 £000	2021/2022 £000
Arian Parod a Ddelir gan yr Awdurdod	53	52
Cyfrifon Banc	(761)	12,339
Buddsoddiadau tymor byr	54,000	79,000
Cyfanswm Arian Parod a Chyfwerth ag Arian Parod	53,292	91,391

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council